

C:\Users\Plazma\Desktop\303\Monro_Hector_Hugh-Lecba_neklidem.PDB

PDB Name: Léčba neklidem
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 31.12.2001
Modification Date: 31.12.2001
Last Backup Date: 23.1.2006
Modification Number: 190

Léčba neklidem
SAKI

REGINALDŮV VÝLET SE ZPĚVÁČKY

"Nikdy," napsal Reginald svému nejmilejšímu příteli, "nebud' průkopníkem. Ranní ptáče všecko odskáče a osudem prvních křesťanů jsou nejtlustší lvi."

Reginald svým způsobem průkopníkem byl.

Nikdo jiný z jeho rodiny neměl vlasů hrající do tiziánova ani hravý smysl pro humor. Zato měli na stole vždycky vázu s petrklíči.

Z toho plyne, že nikdy nechápali Reginalda, který chodil pozdě k snídani, ožďboval topinku a vyjadřoval se neuctivě o všemohúru. Rodina pojídala kaši z ovesných vloček a věřila všemu, dokonce i předpovědi počasí.

Proto si rodina oddychla, když se farářova dcera ujala úkolu Reginalda převychovat. Jmenovala se Amabela; to byla jediná výstřednost, kterou si farář dovolil. Amabela byla považována za krasavici a intelektuálku; nikdy nehrála tenis, a říkalo se o ní, že přečetla Maeterlinckův Život včel. Když člověk v malém venkovském hnízdě nehraje tenis, a nadto čte Maeterlincka, patří nezbytně mezi intelektuály. Kromě toho byla dvakrát ve Fécampu, aby pochytila správnou francouzskou výslovnost od Američanů, kteří tam tráví léto. Měla tedy dostatečnou znalost světa, jakou je možno pokládat za užitečnou při jednání se světákem.

Z toho důvodu si rodina gratulovala, když se Amabela ujala převychovy jejího svéhlavého člena.

Amabela zahájila operaci tím, že svého nic netušícího žáka pozvala na svačtinu do farní zahrady; věřila totiž na zdravý vliv přírodního prostředí, neboť nikdy nepoznala Sicílii, kde je tomu jinak.

A jako každá žena, která kdy kázala nutnost pokání vzpurnému mladíkovi, zdůrazňovala mu hříšnost planého života, jež se vždycky zdá daleko skandálnější na venkově, kde lidé vstávají se skřívánkem, aby se podívali, jestli se jim přes noc neurodila nová jahoda.

Reginald jí připomněl biblické polní kvítí, kteréž nepracuje aniž přede, a přece ani Šalamoun ve vsi své slávě nebyl oděn tak skvěle jako ono.

"Ale to pro nás není příklad k následování," zalapala po dechu Amabela.

"Bohužel si to nemůžeme dovolit. Kdybyste jen věděla, co z toho mám nesnází, když se snažím vyrovnat se polnímu kvítí v jeho umělecké prostotě!"

"Jste opravdu nezřízeně ješitný na svůj zevnějšek. Řádný život je neskonale důležitější než to, jak vypadáme."

"Souhlasíte tedy se mnou, že jsou to dvě nesmířitelné věci. Právě tak se nedá smířit řádný život s živým řádním."

Amabela si začala uvědomovat, že sama rozhodnost vždycky k vítězství nestačí. S odvěkou houževnatostí svého pohlaví tedy zanechala frontálního útoku a jala se zdůrazňovat svou práci mezi farníky, ve které jí nikdo nepomáhá, svou duševní osamocenost a svoje nesnáze a v pravou chvíli vyrukovala s jahodami se šlehačkou. Poslední argument na Reginalda zřejmě zapůsobil, a když mu jeho preceptorka navrhla, aby zahájil čínorodý život tím, že jí pomůže dohlédnout na výroční výlet bukolických dětí z místního sboru chrámových zpěváků, oči se mu zaleskly nebezpečným nadšením člověka právě obráceného na víru.

Reginald však zahájil čínorodý život sám a bez Amabely. Ani nejctnostnější ženy nejsou obrněny proti rose v trávě, takže Amabela ulehla s nastuzením. Reginald v tom spatřil zásah Protřetelnosti; celý život snil o zrežirování výletu chrámových zpěváků. Se strategickým přehledem zavedl své plaché svěřence s ostříhanými makovičkami k nejbližší říčce, dovolil jim koupat se a pak se usadil na jejich odložené šatstvo a pohovořil s nimi o jejich bezprostřední budoucnosti, která měla podle jeho rozhodnutí záležet v bakchantském průvodu městečkem. Předvídavost mu vnukla, aby pro tu příležitost opatřil zásobu plechových píšťalek, ale objev kozla v blízkém sadu doplnil plán skvělým dodatečným vnuknutím. Vysvětlil svým svěřencům, že správně by měli být oděni v panteři kůží, ale za daných okolností dovolil vlastníkům pokaňkaných kapesníků, aby se přiodělili jimi, což také vděčně učinili. Vzhledem k nedostatku času si Reginald uvědomil, že své třesoucí se neofyty nestačí naučit žádné hymně na počest Pakchovu, a tak raval na cestu se známější, i když méně příhodnou hymnou abstinentní. Koneckonců, poznamenal, záleží na duchu, v jakém je věc míněna. Podle osvědčené etikety dramatických auto-rů o premiérách zůstal diskrétně v pozadí, zatímco proce-sí s nesmírným ostychem a kozlem vykročilo truchlivě k městečku. Zpěv odmuřel dávno před tím, než průvod do-razil na hlavní třídu, ale žalostné kvílení píšťalek vyláka-lo obyvatele na zápraží. Reginald tvrdil, že něco podobného viděl v obrázkových knihách, obyvatele však nic podobného neviděli nikdy v životě - a také to otevřeně

prohlašovali.

Rodina Reginaldovi nikdy neodpustila. Neměla prostě smysl pro humor.

MLČENÍ LADY ANNY

Egbert vešel do prostorného, spoře osvětleného salónu s výrazem muže, který si není jist, vstupují do holubníku mezi holubice nebo do továrny na bomby, takže je připraven na obě eventuality. Malá domácí šarvátka nebyla od oběda dosud dobojována a teď šlo o to, do jaké míry je lady Anna v náladě obnovit nepřátelství nebo na ně zapomenout. Její póza v lenošce u čajového stolku působila strojeně a strnule; skřípec Egbertovi v šeru prosincového odpoledne příliš nepomohl postřehnout její výraz.

Ve snaze prolomit případný led Egbert poznamenal, jaké ten soumrak v člověku vyvolává zbožné myšlenky. Zvykli si s lady Annou, že jeden z nich přišel s tímhle objevem každého zimního i pozdě podzimního odpoledne, vždycky mezi půl pátou a šestou hodinou; patřilo to už k jejich manželství. Neexistovala na to žádná uznávaná odpověď a lady Anna taky nijak neodpověděla.

Don Tarquinio se protahoval na perském koberci a vyhříval se u krbu se svrchovaným nezájmem o případnou rozmrzelost lady Anny. Jeho rodokmen byl právě tak bezvadně perský jako ten koberec, na kterém ležel, a jeho načepýřená hřiva dosahovala pyšné slávy druhé zimy kocouřího života. Sluha, jenž měl zálibu v renesanci, ho pokřtil jménem don Tarquinio. Egbert s lady Annou sami pro sebe by mu určitě říkali Chlupáč, nebyli však nijak paličatí. Egbert si nalil čaje. Poněvadž se z ničeho nedalo soudit, že by mlčení ze své iniciativy prolomila lady Anna, vzhopil se k dalšímu hrdinskému náporu jako útočící ledoborec.

Moje poznámka při obědě měla ryze akademický význam," oznámil. "Zdá se, že jí přikládáš zbytečně osobní smysl."

Lady Anna setrvala za ochrannou hradbou mlčení. Ochočený hejl líně vyplnil pauzu melodií z Ifigenie na Tauridě.

Egbert ji okamžitě poznal, poněvadž jinou melodii hejl zahvízdat neuměl a do jejich domácnosti se dostal s reputací, že právě tuhle melodii zahvízdat umí. Egbert i lady Anna by byli dali přednost něčemu z Královského gardisty, své oblíbené opery.

V názorech na umění měli podobný vkus. Oceňovali v něm poctivost a srozumitelnost, například obrazy s jasně patrným obsahem, vydatně zdůrazněným jejich názvem. Válečný oř bez jezdce, se zřejmě pocuchaným postrojem, klopýtající do hradního nádvoří plného bledých omdlávajících žen a označený pod obrazem slovy "Zlá zpráva", jim zřetelně vnukal dojem nějaké vojenské pohromy. Chápali, co chtěl malíř divákovi sdělit, a mohli to vysvětlit svým přátelům matnějšího intelektu.

Mlčení pokračovalo. Rozmrzelost lady Anny zpravidla nabývala artikulovaného výrazu a projevovala se značně výřečně po čtyřech minutách úvodní odmlky. Egbert se chopil konvičky s mlékem a nalil část jejího obsahu do misky dona Tarquinia. Protože už miska byla plná až po okraj, mléko nepěkně přeteklo. Don Tarquinio přihlížel s překvapeným zájmem, který přešel v okázalou netečnost, když na něj Egbert vznesl apel, aby trochu rozlitého mléka vypil. Don Tarquinio byl připraven sehrát v životě mnoho rolí, ale role vysavače koberců k nim nepatřila.

"Nezdá se ti, že se chováme trochu pošetile?" zahlaholil Egbert bodře.

Jestli s ním lady Anna souhlasila, nedala to nijak najevo.

"Připouštím, že chyba byla částečně na mé straně," pokračoval Egbert s vyprchávací bodrostí. "Koneckonců jsem jenom člověk. Zřejmě zapomínáš, že jsem jenom člověk."

Zdůraznil svou lidskost, jako by se bránil nepodloženému nařčení, že má něco ze satyrských forem, ve kterých prvky lidské ustupují prvkům kozlím.

Hejl znovu zapěl svou melodii z Ifigenie na Tauridě. Egbert začal poklesávat na duchu. Lady Anna se čaje nenapila. Třeba jí není dobře, napadlo ho. Jenomže když lady Anně nebylo dobře, obvykle o tom nemlčela. "Nikdo neví, co zkusím se špatným trávením," byl jeden z jejich oblíbených výroků. Nedostatek vědomostí o jejím trávení však mohl vyplývat pouze z nedostatečné vnímavosti posluchačů, neboť množství informací, jehož se jim v té věci dostalo, by bylo vystačilo na celou monografii.

Zřejmě tedy nešlo o to, že by lady Anně nebylo dobře.

Egbert si začal myslet, že se s ním nejedná dost rozumně, a přirozeně začal ustupovat.

"Připouštím," prohlásil, zaujímaje na koberci před krbem tak centrální postoj, jak mu jen byl don Tarquinio ochoten dovolit, "že je to možná moje vina. Jestli to tím mohu nějak napravit, jsem ochoten začít lepší život."

Nejasně mu kmitla hlavou pochybnost, jak to vůbec dokáže. Pokušení na něho ve středním věku přicházelo jenom nesměle a bez naléhavosti, asi tak jako opomíjený řeznický učedník, který v únoru požádá o vánoční dárek jehom z toho pramálo nadějněho důvodu, že nedostal nic v prosinci. A že by pokušení někdy podlehl, to mu připadalo právě tak nepředstavitelné, jako že by si někdy koupil nějaký ten zánovní rybí přibor nebo kožešinové boa, které jsou dámy v tísnivé finanční situaci nuceny nabízet prostřednictvím novinových inzerátů po celých dvanáct ročních měsíců. Stejně však v jeho nevyžadované rezignaci na potenciální tajné prostopášnosti bylo cosi impozantního.

Jenomže lady Anna nijak nedala najevo, že by jí to zaimponovalo.

Egbert se na ni nervózně zadíval skly skřípce. Podlehnout s ní v dialogu pro něj nebylo nic nového. Podlehnout však v monologu, to byla novinka, a pokořující.

"Půjdu se převléci k večeri," oznámil hlasem, který chtěl zabarvit odstínem přisnosti.

Poslední záchvat slabosti ho u dveří přiměl k dalšímu apelu.

"Nejednáme vážně hloupě?"

Blázne! poznamenal v duchu don Tarquinio, když se za ustupujícím Egbertem zavřely dveře. Pak zvedl sametové přední

tlapky a lehce vyskočil na knihovnu právě pod hejlovu klec. Vzal tak ptákovu existenci zdánlivě poprvé na vědomí, ale ve skutečnosti se řídil zralou a přesnou rozvahou, dlouho promyšlenou teorií akce. Hejl, který se rád považoval za hotového despotu, se najednou schoulil na třetinu svých normálních rozměrů. Pak začal bezmocně bít křídly a pronikavě pípát. Stál bez klece sedmadvacet šilinků, lady Anna však nijak nezasáhla. Byla už dvě hodiny mrtvá.

MYŠ

Theodorich Voler byl vychován od útlého dětství až po hranice středního věku milující matkou, jejíž hlavní starostí bylo, aby syna uchránila před tím, čemu říkala drsné skutečnosti života. Když zemřela, zanechala osiřelého Theodoricha ve světě, jehož skutečnost se tím nijak nezměnila a který se ukázal dokonce daleko drsnější, než Theodorich pokládal za nutné. Člověku s jeho letorou a vychováním přinášela i prostá cesta vlakem spoustu drobných nepříjemností a rozladění, a když se jednoho zářijového dopoledne usadil v kupé druhé třídy, byl rozrušen a všecek nesvůj. Vracel se z návštěvy na malé venkovské faře, jejíž obyvatelé rozhodně nebyli žádní hrubiáni ani zhýralci, vedli však domácnost s onou nedbalostí, jaká přivolává pohromy. Zapomněli mu řádně objednat bryčku s ponikem, která ho měla dopravit na nádraží, a když nadešel čas k odjezdu, čeledín, jež měl s kýženým vozidlem předjet, nebyl k nalezení. Nedalo se nic dělat, Theodorich byl nucen s ním, ale velmi naléhavou nechutí přiložit společně s farářovou hnout po-níka, přičemž bylo třeba tápat po špatně osvětlené kůlně, které říkali stáj a která podle toho taky zaváněla - až na některé kouty, kde to páchlo myšinou. Theodorich se sice myši doopravdy nebál, řadil je však k drsnějším skuteč-nostem života a měl za to, že Prozřetelnost při troše mravní odvahy mohla už dávno poznat, že myši nejsou pro svět nepostradatelné, a stáhnout je z oběhu. Když vlak vyjížděl ze stanice, obvinil se Theodorich ve své nervózní obrazotvornosti, že z něho táhne slabý stájový pach a že mu snad utkvělo pár plesnivých stébel na zpravidla dobře vykartáčovaném obleku. Naštěstí jediná spolupasažérka v kupé, dáma přibližně stejného věku s ním, jevila spíš sklon k důmyslnosti než ke zkoumavým pohledům; vlak měl zastavit asi za hodinu až na konečné stanici a vagón byl onoho staromódního typu, u něhož nejsou kupé spojena chodbičkou, takže bylo prav-děpodobné, že Theodorichovo polosoukromí nenaruší už žádní další spolucestující. Přesto však vlak sotva dosáhl normální rychlosti, když si Theodorich váhavě, leč naléhavě uvědomil, že není s podřimující dámou sám - ba že není sám ani ve vlastních šatech. Teplý lezavý dotek na kůži mu prozradil nevíтанou a krajně protivnou, nevidě-nou, ale důrazně pociťovanou přítomnost zbloudilé myši, které patrně vklouzla do svého nynějšího úkrytu během epizody se zapřaháním poníka. kradmé podupávání, oklepávání a nazdařbůh mířené štípance nedokázaly ve-třelkyni vypudit. Řídila se zřejmě heslem: Vždy vzhůru a výš! Zákonitý obyvatel šatů se tedy opřel o podhlavník a snažil se rychle vymyslet nějaký způsob, jak s podnájem-nicí skoncovat. nedovedl si představit, že by měl ještě celou hodinu strávit ve strašlivé funkci noclehárny pro toulavé myši (fantazie mu už přinejmenším zdvojnásobila počet účastnic toho cizáckého vpádu). Zároveň však ho vlezlé trýznitelky nemohlo zbavit nic méně drastického než částečné odložení oděvu, a už jenom při pomýšlení, že by se měl svlékat v přítomnosti dámy, byť i za tak chvályhodným účelem, mu zčervenaly ušní lalůčky pal-čivým studem. Jakživ se nedokázal přimět, aby před při-slušníci krásného pohlaví odhalil třeba jen svoje hedváb-né ponožky. A přece jen - dáma v tomhle případě podle všeho zdravě a tvrdě spla, kdežto myš se zřejmě pokouše-la vtěsnat do několika minut krušné námahy celý rok vandrování. Je-li něco pravdy na teorii o stěhování duší, tahle myš byla určitě v minulém převtělení členkou horo-lezeckého klubu. Občas samou horlivostí ztratila oporu a o nějakého půl coulu sklouzla, a potom z leknutí nebo ještě spíš ze vzteku vždycky hostitele kousla. Theodori-cha to dohnalo k nejdůležitějšímu činu za celý jeho život. zardívaje se jako červená řípa a nespouštěje zmučený pohled z dřímající spolupasažérky, rychle a nehlučně při-vázal cípy svého cestovního plédu k věšákům po obou stranách vagónu, takže kupé rozdělil solidní oponou. V takto improvizované úzké šatně se s horečným spěchem jal vyprošť-ovat - sebe částečně a myš úplně - z tvídových a polovlněných obalů. Když vysvobozená myš divoce hupla na podlahu, povolily i oba uvázané cípy plédu. Zá-stěna spadla s plesknutím, pi kterém stydla krev v žilách, a probuzená dáma skoro zároveň otevřela oči. Theodo-rich téměř ještě rychleji než myš skočil po spadlém plé-du, zahalil se do jeho řasnatých záhybů až po bradu a zhroutil se do nejvzdálenějšího kouta kupé. Krev mu hu-čela a tepala v hrdle i v žilách, zatímco němě čekal, až dáma zatáhne za šňůru záchranné brzdy. Dáma se však spokojila s mlčky upřeným pohledem na podivně zahale-ného společníka. Co asi všechno viděla, vrtalo Theodri-chovi hlavou, a vůbec, co si proboha musí myslet o téhle jeho maškarádě?

"Nejspíš jsem se nachladil," pokusil se zoufale o vysvětlení.

"To mě opravdu mrzí," odvětila dáma. "Zrovna jsem vás chtěla požádat, jestli byste neotevřel okno."

"Bude to asi malárie," dodal Theodorich a zlehka zadrkotal zuby, právě tak ze strachu jako na podporu své teorie.

"Mám v příruční tašce trochu koňaku, kdybyste mi ji laskavě sundal," nabídla mu jeho společnice.

"Ani za nic já totiž, já proti tomu nikdy nic neberu," ujistil ji s plnou vážností.

"To máte asi z tropů, ne?"

Theodorich, jehož znalosti tropů se omezovaly na bedýnku čaje, kterou každoročně dostával darem od jednoho strýce z Cejlonu, pocítil, že ho opouští i malárie. Co kdybych se pokusil, napadlo ho, přiznat se k pravému stavu věcí po troškách?

"Máte strach z myší?" zeptal se a cítil, že pokud možná ještě víc rudne v obličejí.

"Ani ne, ledaže by jich byla celá hejna, jako těch, co sežraly biskupa Hatto. Proč se ptáte?"

"Jednu jsem teď právě měl v šatech," ozval se Theodorich hlasem, který sám vůbec nepoznával. "Bylo to strašně nepříjemné."

"To bych řekla, zvlášť jestli nosíte šaty těsné," poznamenala dáma. "Ale myši mají na pohodlí svérázné názory."

"Musel jsem se jí zbavit, dokud jste spala," pokračoval Theodorich a pak s polknutím dodal: "Právě při tom jsem se dostal do do téhle situace."

"Ale vytřepáním jedné myšky se snad člověk nenachladí?" zvolala dáma s frivolností, která Theodorichovi připadala odporná.

Zřejmě si nějak uvědomila jeho překerní postavení a bavila se jeho zmatkem. Všechna krev v těle se mu soustředila do jednoho mocného ruměnce a v duši ucítil vtíravou trýzeň ponížení, horší než myriáda myší. A pak, když znovu začal uvažovat, ustoupilo pokoření panické hrůze. Vlak se každou minutou řítí blíže k hemžícím se davům na konečné stanici. Jeden ochromující pohled, který ho teď sleduje z druhého kouta kupé, vystřídají celé tucty pátravých očí. Zbývá mu poslední chabá naděje, o níž se rozhodne v několika nejbližších okamžicích. Snad mu bude přát štěstí a jeho spoleceující znovu usne. Ale jak mu tep odpočítával plynoucí minuty, rozplývala se i tahle naděje. Občasné kradmé pohledy ho jenom ujistily, že dáma bdí a nemrká ani brvou.

"Myslím, že už tam brzy budeme," poznamenala vzápětí.

Theodorich už chvíli s rostoucí hrůzou pozoroval stále častější shluky ošklivých domků, které ohlašovaly konec cesty. Slova spoleceující ho vyburcovala jako signál. Podoban šťvanému zvířeti, které vyrazí z úkrytu a zběsile se vrhne k jinému dočasnému útočišti, odhodil pléd a zimničně se vecpal do rozepjatých šatů. Uvědomil si přitom několik nudných předměstských zastávek, jež se mihly za oknem, cítil dusivé sevření v hrdle i bušení vlastního srdce a vnímal ledové mlčení v protějším rohu, kam se neodvážil podívat. Když pak klesl zpátky na sedadlo, oblečen a skoro v deliriu, vlak zpomalil těsně před zastavením a dáma se ozvala.

"Byl byste tak hodný," požádala ho, "a zavolal mi nosiče, aby mě dovedl k drožce? Nerada vás obtěžuji, když vám není dobře, ale slepý člověk je na nádraží úplně bezmocný."

ESMÉ

"Všechny lovecké historky jsou na jedno brdo," řekl Clovis, "právě tak jako jsou na jedno brdo všechny historky z dostihů a všechny"

"Moje lovecká historka je docela jiná než všechny, co jste kdy slyšel," namítla baronka. "Stalo se to už před časem, bylo mi asi třidvacet. Nežili jsme tenkrát ještě s manželem odloučeně, chápete, žádný z nás si nemohl dovolit platit tomu druhému apanáž. Ať si přísloví tvrdí, co chce, chudoba stmeluje víc rodin, než jich rozvací. Ale na šťvanici jsme vždycky jezdili každý s jinou smečkou. Jenomže to nemá co dělat s mou historkou."

"Ještě jsme se nedostali k zahájení lovu," poznamenal Clovis. "Zahájili ho přece?"

"To se rozumí, že zahájili," přisvědčila baronka. "Byli tam všichni známí jako obvykle, a zvláště Constance Broddlová. Constance patří k těm zdravě kvetoucím sportovkyním, co se tak dobře vyjímají v podzimní scénérii nebo mezi vánoční výzdobou v kostele. "Mám tušení, že dneska dojde k něčemu strašnému," svěřila se mi. "Nejsem bledá?"

Byla asi tak bledá, jako červená řípa, když najednou dostane zprávu o nějaké katastrofě.

"Vypadáte zdravěji než kdy jindy," řekla jsem jí, "ale vám to nedělá žádné potíže." Nežli jí ta poznámka stačila dojít, šťvanice začala; psi objevili lišku schovanou v hustém hlodaši."

"Já to věděl," poznamenal Clovis. "V každé historce ze šťvanice musí být liška schovaná v hustém hlodaši!"

"Constance i já jsme měly dobré koně," pokračovala nedotčeně baronka, "takže jsme se bez obtíží udržely v prvním sledu, třebaže se jelo dost ostře. Před finišem se však ukázalo, že jsme se rozjely trochu příliš samostatně, poněvadž jsme ztratily z dohledu psy a plahočily jsme se nazdařbůh bůhvíkudy. Bylo to dost k vzteku a já tomu vzteku taky kousek po kousku začala popouštět uzdu, když jsme se najednou prodraly jedním příhodným živým plotem a uviděly jsme ke své radosti psy, kteří divoce štěkali v úžlabině přímo pod námi.

"Tamhle jsou!" vykřikla Constance a pak se zajíknutím dodala: "Proboha, co to tam mají?"

Rozhodně to nebyla žádná normální liška. Bylo to víc než dvakrát vyšší, mělo to krátkou, ošklivou hlavu a ohromně mohutnou šíji.

"Vždyť je to hyena!" vykřikla jsem. "Ta musela utéct lordu Pabhamovi z jeho zoologické zarady."

V té chvíli se šťvané zvíře obrátilo a postavilo se svým pronásledovatelům čelem. Ohaři (byl jich jen asi tucet) stáli v půlkruhu kolem a hloupě zírali. Zřejmě se odtrhli od ostatní smečky, když zvěřili tuhle cizí stopu, a teď nevěděli, co s ušťvanou kořistí.

Hyena uvítala naše objevení se naprosto zřejmou úlevou a přátelským lísáním. Byla patrně od lidí zvyklá jenom na vlídné zacházení, kdežto první setkání se smečkou ohařů na ni neudělalo dobrý dojem. Psi se zatvářili ještě rozpačiteji, když vůči nám jejich kořist projevila náhle tak důvěrný vztah, a využili slabého zatroubení rohu v dálce jako vítané záminky k nenápadnému zmizení. Constance, já a hyena jsme zůstaly samy houstnoucím soumraku.

"Co si počneme?" zeptala se Constance.

"Vy jste samá otázka," poznamenala jsem.

"Nemůžeme tady přece zůstat přes noc s nějakou hyenou," řekla na to.

"Nevím, jaké máte představy o pohodlí," řekla jsem já, "ale mě ani nenapadne zůstat tady přes noc třeba bez hyeny. Nejsem doma možná šťastná, ale mám tam aspoň zavedenou teplou a studenou vodu, obsluhu a jiné vymoženosti, které bychom tady těžko hledaly. Pusťme se radši tamhle k tomu pruhu lesa napravo; mám dojem, že hned za ním narazíme na crowleyskou silnici."

Daly jsme se do pomalého klusu po sotva patrné vozové cestě a ta bestie se přítulně pustila za námi.

"Co budeme proboha dělat s tou hyenou?" ozvala se nevyhnutelná otázka.

"Co se tak s hyenami obyčejně dělává?" odsekla jsem mrzutě.

"Já ještě se žádnou nic co dělat neměla," řekla Constance.

"Já tedy taky ne. Kdybychom aspoň věděly, jestli je to samec nebo samice, mohly bychom jí dát jméno. Třeba bychom ji mohly říkat Esmé. To se hodí v obou případech."

Pořád ještě bylo dost světla, že jsme rozeznávaly předměty u cesty, a naši ochablou kuráž najednou vzpružilo, když jsme narazily na polonahé cikáně, které trhalo na nízkém keři ostružiny. Při náhlém objevení dvou jezdkyň a hyeny se rozbrečelo, ale stejně bychom z toho pramene sotva vytěžily nějakou užitečnou zeměpisnou informaci. Bylo však pravděpodobné, že někde cestou objevíme cikánský tábor. V té naději jsme ujely ještě asi míli, ale naše naděje se ukázala marná.

"Ráda bych věděla, co tam to dítě vlastně dělalo," poznamenala Constance konečně.

"Trhalo ostružiny. Očividně."

"Nelíbil se mi ten jeho pláč," pokračovala Constance. "Pořád ještě mi ten nářek zní v uších."

Nevyčinila jsem jí za její morbidní představy; abych řekla pravdu, i mým napjatým nervům se vnucoval stejný dojem, že nás pronásleduje vytrvalý a vtíravý nářek. Z touhy po společnosti jsem zavolala na Esmé, která se nějak zdržela za námi. Několika pružnými skoky nás dohnala a prudce vyrazila před nás.

Nařikavý doprovod se rázem vysvětlil. Esmé držela cikáně pevně a nejspíše bolestivě v zubech.

"Milosrdný bože!" zaječela Constance. "Co proboha uděláme? Co teď?"

Jsem naprosto přesvědčena, že Constance u posledního soudu vyrukují s větším počtem otázek než všichni vyslyšající serafíni dohromady.

"Nemůžeme něco podniknout?" naléhala plačtivě, zatímco Esmé lehce klusala před našimi unavenými koňmi.

Já osobně zatím podnikala, co mě jenom napadlo. Křičela jsem, nadávala a lichotila se anglicky, francouzsky i myslivecky; nesmírně a bezvýsledně jsem švihala do vzduchu jezdeckým bičíkem bez řemínku; hodila jsem po té bestii krabici na sendviče a opravdu nevím, co jsem mohla udělat víc. A přitom jsme se pořád plahočily houstnoucím šerem, s tím temným zlověstným stínem před sebou, a do uší nám nepřestávala doléhat ta ponurá muzika. Najednou Esmé uskočila stranou do hustého křoví, kam jsme za ní nemohly; nářek zesílil v pronikavý jekot a pak nadobro ustal.

Vždycky pospíchám, abych tuhle pasáž vyprávění měla už za sebou, je opravdu dost hrozná. Když se k nám ta bestie po několika minutách zase vrátila, tvářila se trpělivě a chápěvě, jako by věděla, že provedla něco, s čím nesouhlasíme, ale co sama považovala za naprosto ospravedlnitelné.

"Jak můžete nechat tu bestii nenažranou běžet vedle sebe?" zeptala se Constance. Vypadala víc než kdy jindy jako červená řípa postižená albinismem.

"Za prvé jí v tom nemůžu nijak zabránit," řekla jsem, "a za druhé pochybuju, že je momentálně nenažraná."

Constance se zachvěla hrůzou. "Myslíte, že to ubožátko hodně trpělo?" ozvala se další její jalová otázka.

"Podle všeho to tak vypadalo," odpověděla jsem, "ale je ovšem taky možné, že křičelo jenom z rozmaru. Děti to někdy dělávají."

Byla už málem tma jako v pytli, když jsme se najednou octly na silnici. Právě v tom okamžiku se kolem nás v nepříjemné blízkosti přehnaly reflektory auta a hučení motoru. Vteřinu nato bylo slyšet žuchnutí a pronikavé zaskučení. Auto zastavilo, a když jsem k němu dojela, našla jsem nějakého mladíka skloněného nad temnou nehybnou hromadou, ležící na kraji silnice.

"Zabil jste mi Esmé!" vykřikla jsem rozhořčeně.

"Je mi hrozně líto," omlouval se mladík, "sám chovám psy, takže vím, jak vám asi je. Udělám všechno, abych to nějak odčinil."

"Okamžitě ji prosím vás pohřbete," řekla jsem, "to snad na vás žádat smím."

"Přineste rýč, Williame!" zavolal na šoféra. Zřejmě byl na takové kvapné pohřbívání u silnice předem zařízen.

Vykopání dostatečně velké jámy trvalo nějakou chvíli. "To je ale panečku exemplář," poznamenal automobilista, když svalovali tělo do jámy. "Mám strach, že měl pořádnou cenu."

"Dostala loni druhou cenu na výstavě v Birminghamu v kategorii štěňat," prohlásila jsem rezolutně.

Constance si hlasitě odfrkla.

"Neplačte, drahoušku," řekla jsem jí zlomeným hlasem. "Odbylo se to raz dva. Aspoň moc netrpěla."

"Podívejte," ozval se ten mládenec zoufale, "musíte mi dovolit, abych vám to nějak nahradil."

Líbezně jsem odmítla, ale když naléhal, dala jsem mu svou adresu.

Samozřejmě, že jsme si dřívější události večera nechaly pro sebe. Lord Pabham nikdy neohlásil ztrátu hyeny. Když mu rok či dva předtím uteklo z jeho zoologické zahrady zvíře, které se živilo výhradně ovocem, musel zaplatit odškodné za jedenáct případů napadení ovcí a prakticky znovuzřídit důrbežárny všem sousedům. Útěk hyeny by ho byl přišel na hotovou královskou rentu. Cikáni se zachovali stejně diskrétně, pokud šlo o jejich zmizelou ratolest; myslím ostatně, že ve velkých táborech nevědí tak docela přesně, kolik jich vlastně mají."

Baronka se zamyšleně odmlčela a pak pokračovala.

"Jenže to dobrodružství mělo přece jen svou dohru. Dostala jsem poštou rozkošnou diamantovou brož ve tvaru rozmarýnové větvičky se jménem Esmé. Mimochodem jsem taky přišla o přátelství Constance Broddlové. Když jsem totiž tu brož prodala, odmítla jsem docela přirozeně rozdělit se s ní o výtěžek. Upozornila jsem ji, že pokud šlo o jméno Esmé, vymyslela jsem si je sama, kdežto pokud šlo o hyenu, byla to záležitost lorda Pabhama, jestliže to opravdu byla jeho hyena. O tom ovšem nemám vůbec žádný důkaz."

KOCOMOUR

Bylo chladné deštivé odpoledne pozdě v srpnu, v tom neurčitěm období, kdy jsou koroptve dosud v hájení nebo v chladárnách a kdy není co lovit ledaže se člověk octne na jih od Bristolského kanálu, kde mu zákon dovoluje štvát vypasené jeleny. Jenomže prázdninová hosté lady Blemleyové se nesjeli na jih od Bristolského kanálu, takže se toho odpoledne všichni shromáždili ke svačině. Přes nanicovatost počasí a nezajímavost prostředí však společnost nejevila

známky onoho unuděného neklidu, k němuž patří hrůza z elektrického pianu a potlačovaná touha po licitovaném bridži. Celé shromáždění přímo viselo s otevřenými ústy na zdánlivě bezvýznamné osobnosti pana Cornelia Appina. Byl to jediný host lady Blemleyové, o kterém se nevědělo, co je vlastně zač. Někdo o něm prohlásil, že je prý chytrý, a tak jej hostitelka pozvala ve skromném očekávání, že přispěje alespoň částí své chytrosti k všeobecné zábavě. Ale až do svačiny toho odpoledne nepřišla na to, v čem jeho údajná chytrost spočívá. Nevynikal vtípem ani sportovní tností v kroketu, hypnotickou silou ani jako organizátor ochotnického di-vadla. Dokonce ani svým zjevem nepřipomínal onen typ mužů, kterým jsou ženy ochotny odpustit značný nedo-statek ducha. Scvrkl se na pouhého pana Appina a jméno Cornelius se zdálo svědčit o průhledném podvodu při křtu. A teď tady o sobě tvrdil, že obohatil svět objevem, vedle něhož jsou vynálezy stělného prachu, knihtisku a parní lokomotivy zanedbatelnými maličkostmi. Věda do-sáhla za poslední desetiletí udivujícího pokroku v mnoha směrech, ale jeho objev zřejmě patřil spíš do říše zázraků než vědeckých vymožeností.

"Tak vy nám vážně chcete namluvit," řekl sir Wilfrid, "že jste našel způsob, jak naučit zvířata lidské řeči, a že náš drahý starý Kocomour je váš první úspěšný žák?"

"Zabývám se tím problémem už sedmáct let," odpověděl pan Appin, "ale teprve v posledních osmi či devíti měsících jsem byl odměněn zábleskem úspěchu. Experimentoval jsem samozřejmě s tisíci zvířaty, ale v poslední době jenom s kočkami, s těmi podivuhodnými tvory, kteří se tak báječně přizpůsobili naší civilizaci, a přitom si zachovali všechny vysoce vyvinuté divoké instinkty. Tu a tam mezi nimi člověk narazí na výjimečný intelekt, právě tak jako mezi lidským průměrem, a když jsem se před týdnem seznámil s Kocomourem, uvědomil jsem si okamžitě, že mám co dělat se "superkocourem" naprosto mimořádné inteligence. Posledními pokusy jsem se k úspěchu značně přiblížil; s Kocomourem, jak mu říkáte, jsem dosáhl cíle."

Pan Appin dokončil své pozoruhodné prohlášení hlasem, ve kterém se snažil potlačit vítězoslavnou fanfáru. Nikdo nevyslovil slovo "blbost", třebaže na Clovisových rtech jako by němě zabubnovaly na poplach dvě retnice, které vyvolaly ovzduší nedůvěry.

"To tvrdíte," zeptala se po krátké pauzičce slečna Reskerová, "že jste Kocomoura naučil chápat a vyslovovat snadné jednoslabičné věty?"

"Drahá slečno Reskerová," odpověděl divotvorce trpělivě, "takhle po kouskách učíme mluvit malé děti, divochy a zaostálé dospělé. Jakmile jsme jednou rozřešili problém, jak začít s vysoce inteligentním tvorem, nemusíme se touhle metodou nijak zdržovat. Kocomour mluví naší řečí naprosto plynule."

Tentokrát pronesl Clovis slovo "superblbost" naprosto zřetelně. Sir Wilfrid by zdvořilejší, ale stejně skeptický.

"Neměli bychom toho kocoura sehnat, abychom se přesvědčili sami?" navrhla lady Blemleyová.

Sir Wilfrid se šel po zvířeti podívat a společnost se zatím usadila v líném očekávání nějakého více či méně podařeného břichomluveckého triku.

Sir Wilfrid se za okamžik vrátil, pod opálením bledý jako stěna a s vytřeštěnými očima.

"Panebože, je to pravda!"

Jeho vzrušení bylo neklamně opravdové a posluchači se k němu vrhli stržení novým zájmem.

Sir Wilfrid se zhroutil do lenošky a bez dechu pokračoval: "Našel jsem ho podřimovat v kuřáckém pokoji a zavolal jsem ho, aby se přišel nasvačit. Zamžoural na mne jako obyčejně a já mu řekl: "Tak pojd', Kocomoure, nenech nás čekat!" A on, panebože! zavrčel strašně přirozeným hlasem, že přijde, až se mu uráčí! Div jsem neprorazil strop, jak jsem vyskočil!"

Pan Appin prve kázal posluchačům absolutně nedůvěřivým, ale sdělení sira Wilfrida je okamžitě přesvědčilo. Strhl se hotový bábel překvapených výkřiků, uprostřed něhož vědátor mlčky vychutnával první plod svého ohromujícího objevu.

Do té vřavy vešel Kocomour a pustil se s okázalou neúčastí sametovými kroky přes pokoj ke skupině kolem stolu se svačinou.

Společnost náhle ztichla v tísnivých rozpacích. Zdálo se nějak nepřípadné oslovit domácího kocoura s uznale dravčím chrupem jako rovného mezi rovnými.

"Chtěl bys trochu mlíčka, Kocomourku?" odhodlala se konečně lady Blemleyová poněkud příškrčeným hlasem.

"Pro mě za mě, proč ne?" ozvala se odpověď lhostejným tónem. Posluchači se zachvěli potlačeným vzrušením a lady Blemleyové se dá prominout, že mu nalila misku mléka značně nejistou rukou.

"Bohužel jsem dost rozlila," řekla omluvně.

"Můj koberec to přece není," odušil Kocomour.

Pokojem se znovu rozhostilo mlčení, dokud se slečna Reskerová vybraným tónem dobročinné pracovnice nezeptala, jestli to bylo těžké, naučit se mluvit lidskou řečí. Kocomour se na ni okamžik zadíval a pak upřel pohled povzneseně do dálky. Bylo zřejmé, že otravné otázky se vymykají jeho představám o životě.

"Co si myslíš o lidské inteligenci?" zeptala se Mavis Pellingtonová nešikovně.

"Konkrétně o čí inteligenci?" opáčil Kocomour chladně.

"No, tak třeba o mě," řekla Mavis a nuceně se zahihňala.

"Uvádíte mě do rozpaků," odpověděl Kocomour, jehož tón a výraz nesvědčily o nejmenší špetce nějakých rozpaků.

"Když šlo o vaše pozvání k nám, sir Wilfrid namítal, že nezná ženskou se zakrslejším mozkiem a že je velký rozdíl mezi pohostinností a péčí o slabomyslné. A lady Blemleyová odpověděla, že právě pro tu zakrnělost mozku vás zve, poněvadž jinak nemůže přijít na nikoho dost debilního, aby si koupil jejich staré auto. Víte, to, kterému říkají "Sisyřův sen", protože ho stačí tlačit a vyjede do kopce docela dobře."

Protest lady Blemleyové by byl vyzněl přesvědčivěji, kdyby byla právě toho rána Mavis nenaznačila, že dotyčný automobil je jako stvořený pro její sídlo v Devonshire.

Major Barfield do toho šlápl, aby odvrátil pozornost.

"A co ty tvoje pletky s tou mourovatou čičou ze stájí, co?"

Hned v tom okamžiku, kdy to vyslovil, uvědomil si každý, jak šlápl vedle.

"Před veřejností obvykle o takových záležitostech nediskutujeme," odušil Kocomour mazlivě. "Už z letmého pohledu na vaše chování v našem domě bych soudil, že by vám nebylo dvakrát milé, kdybych převedl řeč na vaše vlastní avantýry."

Panika, která propukla, se neomezila jenom na majora.

"Nechtěl by ses jít podívat, jestli ti už kuchařka připravila večeři?" navrhla mu rychle lady Blemleyová tváříc se, jako by zapomněla, že Kocomourovi zbývají do obvyklé doby jeho večeře aspoň dvě hodiny.

"Děkuju," odpověděl Kocomour, "takhle brzy po svačině ne. Nechci zajít z přejedení."

"Ale kočky přece mají devatero životů," zahlaholil sir Wilfrid bodře.

"Možná," poznamenal Kocomour; "ale jenom jedna játra."

"Adelaido," ozvala se paní Cornettová, "to chceš toho kocoura nechat, aby šel a pomluvil nás všechny před služebnictvem?"

Panika skutečně zachvátila celou společnost. Kolem oken většiny ložnic zámku vedla úzká římsa, a všichni si se zatnutím vzpomněli, že se po ní Kocomour ve všech denních i nočních dobách s oblibou prochází a pozoruje odtamtud holuby a bůhvíco ještě. Jestliže hodlal pokračovat ve své dosavadní otevřenosti, mohlo to mít víc než trapné následky. Paní Cornettová, která trávila mnoho času u toaletního stolku a o jejíž pleti se říkalo, že se rdí svěžestí vždycky včasné, ale jenom dočasně, upadla do neměších rozpaků než major. Slečna Scrawenová, která psala vášnivě smyslnou poezii a vedla bezúhonný život, dala najevo pouze nelibost; jestliže se člověk v soukromí chová řádně a ctnostně, neznámá to ještě, že by chtěl, aby si o tom čmčarali vrabci na střeše. Bertie van Tahn, který byl v sedmácti letech tak zkažený, že se už dávno vzdal úsilí stát se ještě zkaženějším, zbělel jako povadlá gardénie, nedopustil se však té chyby, aby vyrazil z pokoje jako Odo Finsberry, mladý džentlmen, o němž se předpokládalo, že studuje teologii a jehož patrně rozrušilo pomýšlení na skandály, které by mohl vyslechnout o svých bližních. Clovis měl tolik duchapřítomnosti, že se nepřestal tvářit nevzrušeně, v duchu však počítal, jak dlouho může trvat, než si prostřednictvím zasilatelské služby opatří bedýnku vybraných myší jako úplatek.

Agnes Reskerová ani v tak choulostivé situaci nedokázala zůstat dlouho v pozadí.

"Proč jsem já sem jenom jezdila!" zvolala dramaticky.

Kocomour na to okamžitě navázal.

"Podle toho, co jste říkala včera na kroketovém hřišti paní Cornettové, přijela jste se sem najíst. Říkala jste, že neznáte otravnější tupce než Blemleyovy, ale že mají aspoň tolik rozumu, aby zaměstnávali prvotřídního kuchaře; jinak že by sotva koho nachytali, aby k nim přijel podruhé."

"Na tom není slova pravdy! Paní Cornettová mi to potvrdí," zvolala zrudlá Agnes.

"Paní Cornettová pak vaši poznámku opakovala Bertiemu van Thanovi," pokračoval Kocomour, "a sama k tomu poznamenala: 'Ta ženská je pěkná vyžírka, za čtyři jídla denně by vlezla bůhvíkam,' a Bertie van Tahn na to řekl " V tom okamžiku kronika našťastí skončila. Kocomour zahlédl velkého žlutého Toma z fary, jak se plíží křovím směrem ke stájím, a jako blesk zmizel otevřenými skleněnými dveřmi.

Kolem Cornelia Appina se po zmizení jeho až příliš bystrého žáka strhl uragán trpkých výčitek, úzkostlivých dotazů a ustrašených proseb. Musí prý nést odpovědnost za to, co spískal, a musí zabránit, aby to nedopadlo ještě hůř. Může Kocomour svému nebezpečnému umění naučit ostatní kočky? zněla první otázka. Je možné, odpověděl, že do něho mohl zasvětit svou intimní kočičí přítelkyni ze stájí, ale nezdá se pravděpodobné, že by jeho instruktáž zatím mohla ovlivnit širší kruhy.

"V tom případě," řekla paní Cornettová, "třebaže je možná Kocomour cenné zvíře a tvůj mazlíček, Adelaido, jistě se mnou budeš souhlasit, že ho musíme i s tou stájovou kočkou bezodkladně sprovodit ze světa."

"Myslíš si snad, že mně ta poslední čtvrt hodinka dělala dobře?" odpověděla lady Blemleyová kysele. "Máme s manželem Kocomoura velice rádi aspoň jsme měli, než ho zkazila ta hrozná vymyšlenost, ale teď ovšem nezbyvá nic jiného než dát ho co nejdřív utratit."

"Mohli bychom mu dát strychnin do zbytků, co vždycky dostává při večeři," navrhl sir Wilfrid, "a já půjdu vlastníma rukama utopit tu kočku. Kočičího bude hodně mrzet, že přijde o svého miláčka, ale řeknu mu, že u obou koček propukla zvlášť nakažlivá prašivina a že máme strach, aby se nerozšířila do psinců."

"Ale co můj objev!" zanařikal pan Appin. "Po tolika letech bádání a experimentování "

"Můžete si jít experimentovat s krávy na statku, ty jsou aspoň pod kontrolou," ozvala se paní Cornettová, "nebo se slony v zoologické zahradě. Jsou prý vysoce inteligentní a mají tu přednost, že se nám neplíží po ložnicích, pod křesly a tak podobně."

Archanděl vzrušené ohlašující konec světa, který by náhle zjistil, že na stejné datum neúprosňe připadají veslařské závody v Henley, takže se konec světa odkládá na neurčito, by nemohl být zdrcenější než Cornelius Appin z přijetí svého báječného objevu. Veřejné mínění však stálo proti němu kdyby se o tom dokonce dalo hlasovat, silná menšina by se patrně vyjádřila pro to, aby byl zahrnut do strychninové diety.

Zmatek v jízdním řádu odjíždějících vlaků a nervózní touha vidět záležitost dovedenou až do konce společnosti nedovolily, aby se rozptýlila okamžitě, ale večeře ten den nebyla společenským úspěchem. Sir Wilfrid měl značné potíže nejdřív se stájovou kočkou a potom s kočím. Agnes Reskerová se při jídle okázale omezila na ždíbek suché topinky, kterou drtila v zubech, jako by šlo o jejího osobního nepřítele, zatímco Mavis Pellingtonová u stolu zachovala pomstychtivé mlčení. Lady Blemleyová udržovala v proudu občasnou výměnu slov, o které doufala, že působí jako společenská konverzace, veškerou pozorností se však upjala ke dveřím. Na bufetu čekal připravený talíř pečlivě

postrychninovaných rybích zbytků, ale moučník, sladkosti i pikantní zákusky vzaly za své, a Kocomour se neobjevil ani v jídelně, ani v kuchyni.

Pohřební večere působila ještě rozverně ve srovnání s následující smuteční vigilií v kuárně. Jídlo a pití alespoň rozpýtalo a zastřelo převládající trapné rozpaky. Bridž v tom ovzduší všeobecné nervozity a podrážděnosti nepřicházel v úvahu a poté, co Odo Finsberry chladnému obecnstvu ponuře zahrál "Melisandu v lesích", nechali po něm dohodě i hudby. Služebnictvo šlo v jedenáct hodit spát, když bylo ohlášilo, že okénko ve spíži zůstalo jako obvykle otevřeno pro Kocomourovu osobní potřebu. Hosté vytřvale listovali běžnými čísly časopisů, a postupně skončili u Zábavné knihovny a svázaných čísel Humorů. Lady Blemleyová se v pravidelných intervalech vypravovala do spíže a vždycky se vrátila s výrazem malátné deprese, který vylučoval všechny otázky jako zbytečné.

Ve dvě v noci porušil Clovis panující ticho.

"Dneska se už nevrátí. Sedí teď nejspíš v redakci místních novin a diktuje první pokračování svých pamětí. Román lady Tentononcové tentokrát z čísla vypadne. Bude to senzace dne."

Po tomhle příspěvku k všeobecnému veselí si šel Clovis lehnout. Ostatní členové společnosti následovali v dlouhých přestávkách jeho příkladu.

Služebnictvo roznášející do pokojů ranní čaj stereotypně odpovídalo na stereotypní otázku. Kocomour se nevrátil.

Snídaně byla pokud možno ještě neradostnější než včerejší večere, ale před jejím koncem se všem ulevilo. Zahradník přinesl Kocomourovo tělo z křoví, kde je právě objevil. Z prokousnutého krku a chuchvalec žluté srsti mezi jeho drápy bylo zřejmé, že Kocomour podleh v nerovném souboji s velkým Tomem z fary.

O polednách většina hostů opustila zámek a lady Blemleyová se po obědě vzpamatovala natolik, že napsala na faru obzvlášť jedovatý dopis o ztrátě svého cenného mazlíčka.

Kocomour byl páně Appinův jediný zdárný žák a bylo mu souzeno zůstat bez nástupce. Pár neděl nato jeden slon v drážďanské zoologické zahradě, který předtím nejevil žádné známky popudlivosti, zabil v zuřivém záchvatu jistého Angličana, jenž ho patrně dráždil. Noviny uvedly jméno oběti různě, jako Oppin i Eppelin, ale křestní jméno zaznamenaly správně Cornelius.

"Jestli to na tom ubohém zvířeti zkoušel s německými nepravdivými slovesy," poznamenal Clovis, "tak mu to patří."

TYGR PANÍ PACKLETIDEOVÉ

Přáním i předsevzetím paní Packletideové bylo zastřelit tygra. Ne že by najednou propadla zabijáckému chtíči nebo že by chtěla opustit Indii bezpečnější a zdravější, nežli ji našla, zbavenou jistého zlomku z celkového počtu šelem na milion obyvatel. Pohnutkou, která ji náhle svedla po stopách Nimrodových, byla okolnost, že Loona Bimbertonová nedávno uletěla s jistým alžírským letcem osmáct kilometrů aeroplánem a nemluvila o ničem jiném. Něco takového mohla úspěšně přetrumfnout toliko osobně získaná tygří kůže a bohatá zeň fotografií v periodickém tisku. Paní Packletideová už měla promyšlený oběd, který uspořádá ve svém domě v Curzonově ulici jakoby Looně Bimbertonové na počest, s tygří předkožkou v centru jídelny a veškeré konverzace. Vymyslela si už také brož z tygřích drápů, kterou Looně Bimbertonové daruje k příštím narozeninám. Paní Packletideová byla výjimkou ve světě, o němž se předpokládá, že jeho nejmocnější hnací síly jsou hlad a láska; její počínání se totiž řídilo hlavně nechutí k Looně Bimbertonové. Okolnosti jí přály. Paní Packletideová nabídla tisíc rupií za příležitost k zastřelení tygra bez zbytečného rizika a námahy, a jedna sousední vesnice se náhodou mohla pochlubit, že je oblíbeným rejdištěm exempláře s úctyhodnou minulostí, jehož zhoršující se stařecké neduhy donutily, aby zanechal lovení zvíře a omezil svůj apetit na menší domácí zvířectvo. Vyhledka na tisíc rupií probudila sportovní i komerční instinkty vesničanů: na pokraji místní džungle hlídkovaly dnem i nocí jejich děti, aby tygra přilákaly zpátky v málo pravděpodobném případě, že by se pokusil odejít do nových lovišť, a na různých místech ponechávali s okázalou nedbalostí méněcennější kozy, aby se tygr cítil spokojen se svým dosavadním působištěm. Hlavně je trápila starost, aby jim nezahynul sešlostí věkem dřív, než si ho memsáhíb stačí odstřelit. Matky odnášející si džungli domů svá nemluvnata po denní práci na polích ustávaly ve zpěvu, aby nenarušily osvěžující spánek ctihodného lupiče stád.

Slavná noc konečně nadešla, měsíčná a bez mráčku. Na snadno přístupném a příhodně rostoucím stromě bylo zřízeno pohodlné sedátko, na němž se choulila paní Packletideová se svou placenou společnicí slečnou Mebbinovou. V patřičné vzdálenosti byla uvázána koza nadaná zvláště pronikavým mekotem, takže se dalo rozumně očekávat, že ji za tiché noci uslyší i nahluchlý tygr. Lovkyně vyčkávala objevení kořisti s přesně seřízenou kulovnicí a s balíčkem miniaturních vykládacích karet.

"Není to poněkud nebezpečné?" ozvala se slečna Mebbinová.

Nebyla ve skutečnosti nijak nervózní z očekávané šelmy, ale trpěla morbidní hrůzou, že by její služby měly o atom přesáhnout povinnosti, za které je placena.

"Nesmysl," odpověděla paní Packletideová. "Ten tygr je už dědeček. Sem by nevyskočil, ani kdyby chtěl."

"Jestli je ten tygr tak starý, měla byste ho dostat laciněji. Tisíc rupií je spousta peněz."

Louisa Mebbinová se chovala k penězům s ochrannou starostlivostí starší sestry bez ohledu na jejich národnost nebo označení. Její energické zásahy zachránily mnoho rublů před rozplynutím ve spropitné po moskevských hotelech, a franky i centimy k ní instinktivně hluly i za okolností, kdy méně chápavým rukám rychle proklouzly mezi prsty. Její úvahy o tržním zhodnocení tygřích pozůstatků přetřhlo objevení samotné šelmy. Jakmile tygr zpozoroval uvázanou kozu, lehl si na zem, zřejmě ani ne tak proto, aby se zákeřně kryl, nýbrž proto, aby si před nastávajícím veleútokem trochu odpočinul.

"Zdá se mi nějak nemocný," prohlásila Louisa nahlas hindustánsky, aby ji slyšel starosta vesnice, na čekané v koruně vedlejšího stromu.

"Pst!" okřikla ji paní Packletideová a v tom okamžiku se tygr začal šourat ke své oběti.

"Teď, teď!" pobídla ji vzrušeně slečna Mebbinová. "Jestli se té kozy nedotkne, nemusíme za ni platit." (Návnada se účtovala zvlášť.)

Z kulovnice se zablesklo a zahřmělo, mohutná ryšavá bestie uskočila stranou, převalila se a mrtvě strnula. Ve chvílce se na scénu přihnul zástup rozčilených vesničanů a jejich křik rychle ohlásil radostnou zvěst vesnici, kde zaduněly triumfálním sborem tamtamy. A jejich vítězoslavné víření vyvolalo ochotnou ozvěnu v srdci paní Packletideové; vytoužený oběd v Curzonově ulici se jí zdál neporovnatelně blíž na dosah.

Až ji Louisa Mebbinová upozornila na kozu, která ležela v posledním tažení smrtelně zasažena kulkou, kdežto na tygrovi nebylo na vražedném účinku kulovnice ani stopy. Výstřel zřejmě zasáhl nepravé zvíře a šelma podlehla srdeční mrtvici, vyvolané náhlým zahřměním pušky a urychlené stařeckou sešlostí. Paní Packletideovou ten objev omluvitelně zamrzl, ale stala se alespoň vlastníci mrtvého tygra, a vesničané, chtiví tisíce rupií, milerádi souhlasili s verzí, že tu bestii opravdu zastřelila. A slečna Mebbinová byla placená společnice. Paní Packletideová se tedy vystavila fotoaparátům s lehkým srdcem a její sláva se slovem i obrazem donesla do stránek Texaských momentek týdne až po pondělní ilustrovanou přílohu listu Novoje vremja. Pokud jde o Loonu Bimbertonovou, nemohla dlouhé týdny ilustrované časopisy ani vidět a její děkovný dopis za darovanou brož z tygřích drápů byl výmluvným příkladem potlačených emocí. Oběd na svou počest odmítla; jsou meze, za nimiž se potlačené emoce mění ve výbušninu.

Tygří předkožka cestovala z Curzonovy ulice do venkovské rezidence, dostalo se jí náležité pozornosti a obdivu celého okresu a nikdo se nepozastavil, když paní Packletideová šla na okresní maškarní ples za Dianu. Odolala však Clovisovým pokušitelským návrhům na uspořádání pravěkého tanečního večírku, jehož by se každý zúčastnil v kůžích zvířat, která v poslední době ulovil. "Sám bych si tam připadal trochu jako nemluvně v plenkách," přiznal se pak Clovis, "v těch mizerných dvou králíčích kožkách. Jenomže," dodal se zlomyslným pohledem na Dianiny proporce, "já mám aspoň figuru jako ten ruský baleták."

"To by se, pane, všichni pobavili, kdyby věděli, jak to bylo doopravdy," prohlásila Louisa Mebbinová několik dní po plese.

"Jak to myslíte?" zeptala se paní Packletideová.

"Jak jste střílela tu kozu a tygr z toho pošel leknutím," řekla slečna Mebbinová se svým nepříjemně příjemným úsměvem.

"Tomu by nikdo nevěřil," namítla paní Packletideová a měnila v obličeji barvy tak rychle, jako by pročítala seznam sázek těsně před startem dostihů.

"Loona Bimbertonová určitě," odtušila slečna Mebbinová. Obličej paní Packletideové se ustálil na neslušivém odstínu nazelenalé běloby.

"Přece byste mě nezahladila?" zeptala se.

"Viděla jsem poblíž Dorkingu víkendovou chatu, kterou bych si ráda koupila," prohlásila slečna Mebbinová zdánlivě bez souvislosti. "Šest set osmdesát liber, na vlastním pozemku. Ohromná příležitost, jenomže ty peníze nemám."

Hezkou víkendovou chatu Louisy Mebbinové, kterou pokřtila "Moje šelmovství" a jejíž zahradu v létě lemují pestré záhony tygrovaných lilií, nadšeně obdivují všichni její přátelé.

"To je div, kde na ni ta Louisa vzala," usuzují jedním hlasem.

Paní Packletideová už nechala střelení dravé zvěře.

Vedlejší výlohy jsou příliš vysoké," svěruje se svým přátelům, když se jí na to ptají.

POZADÍ

"Ta ženská mě tou svou uměleckou hantýrkou unavuje," svěřil se Clovis příteli žurnalistovi. "Hrozně ráda prohlašuje o některých obrazech, že se do člověka přímo "vpalují", jako by šlo o značkování dobytka."

"To mi připomíná historii Henriho Deplise," chytíl se toho žurnalista. "Nevyprávěl jsem ti to ještě?"

Clovis zavrtěl hlavou.

"Henri Deplis byl rodem z velkovévodství Lucemburského. Když si to ve zralejším věku rozmyslel, stal se obchodním cestujícím. Obchody ho často vedly za hranice velkovévodství a byl právě v jednom severoitalském městečku, když ho z domova zastihla zpráva, že mu připadlo dědictví po jistém vzdáleném příbuzném.

Nebylo to velké dědictví, ani podle skromných měřítek Henriho Deplise, ale podnítilo ho k některým napohled neškodným výstřednostem. Zejména ho přivedlo k podpoře místního umění v podobě tetovacích jehel signora Andrease Pinciniho. Signor Pincini byl snad nejskvělejší mistr tetování, jakého kdy Itálie poznala, ale upadl do značně nuzných poměrů, takže se za obnos šesti set franků milerád ujal úkolu pokrýt klientova záda, od krčních obratlů až k pasu, barvitým zobrazením pádu Ikarova. Když byl dohotoven náčrt, cítil se jím monsieur Deplis poněkud zklamán, neboť až dosud pokládal Ikara za pevnost, dobytou Valdštejnem za třicetileté války, byl však více než uspokojen konečným provedením díla, velebeného všemi, jimiž se dostalo té výsady spatřit je jako Pinciniho mistrovský kus. Byl to Pinciniho vrcholný výkon, a taky poslední. Slovtuň mistr nepočkal ani na zaplacení, rozloučil se s pozemským životem a byl pohřben pod ozdobným náhrobkem, na jehož okřídlených cherubech by se našlo pozoruhodně málo místa pro uplatnění mistrova umu. Zůstavil však po sobě vdovu Pinciniovou, již mělo připadnout oněch šest set franků. A tu je počátek velké životní krize Henriho Deplise, obchodního cestujícího. Dědictví se pod tlakem četných drobných nároků na svou podstatu ztenčilo až k bezvýznamnosti, a když byl Deplis zapravil naléhavě splatný účet za víno a jiné běžné položky, mohl vdově nabídnout sotva víc než 430 franků. Dámu to spravedlivě rozhořčilo, nejenom kvůli navrhovanému odpisu 170 franků, jak Deplisovi výřečně vysvětlila, nýbrž i pro pokus o znevážení hodnoty

nebožtíkova uznaného mistrovského díla. Po týdnu byl Deplis nucen zredukovat svou nabídku na 405 franků, což vdovino rozhořčení rozdmýchalo do zuřivosti. Zrušila prodej Ikarova pádu a Deplis se po několika dnech s ustrnutím dověděl, že jej věnovala městu Bergamo, které dar vděčně přijalo. Deplis co možná nenápadně opustil kraj a upřímně si oddychl, když ho obchody zavedly do Říma, kde doufal, že jeho totožnost i totožnost slavného obrazu ujde pozornosti.

Jenže nesl na hřbetě břímě nebožtíkova génia. Když se jednoho dne ukázal na chodbě parních lázní, musel se okamžitě zase obléknout, poněvadž majitel lázní, původem ze severní Itálie, důrazně odmítl dovolit, aby proslulý Ikarův pád byl vystaven zrakům veřejnosti bez povolení bergamské městské rady. Čím víc celá záležitost vcházela ve známost, tím také vzrůstal veřejný zájem a bdělost, takže Deplis se ani v nejparnějších dnech nemohl smočit v moři nebo v řece, leda v solidním koupacím triku sahajícím až ke krku. Potom bergamské konšely napadlo, že by slaná voda mistrovskému dílu mohla uškodit, takže si vymohli trvalý soudní příkaz, kterým bylo sekýrovanému obchodnímu cestujícímu zakázáno koupání v moři za všech okolností. Byl proto své firmě horoucně vděčen, když mu našla nový rajón působnosti v okolí Bordeaux. Vděčnost ho však rázem přešla na italskofrancouzských hranicích. Impozantní šik ochránců práva mu zabránil v odjezdu a přísně mu připomněl strohý zákon, zakazující vývoz italských uměleckých pokladů.

Mezi lucemburskou a italskou vládou došlo k diplomatickému jednání a nad Evropou se zase jednou zatáhla mračna. Italská vláda však zůstala pevná; projevila absolutní nezájem o osud a dokonce o samu existenci obchodního cestujícího Henriho Deplise, trvala však neoblomně na svém rozhodnutí, že Ikarův pád (dílo zesnulého Pinciniho Andreama), toho času v majetku města Bergamo, nesmí opustit Itálii.

Rozruch na čas potuchl, ale nešťastný Deplis, ačkoli od přírody spíše samotář, se po několika měsících stal znovu středem bouřlivého veřejného sporu. Jistý německý kunsthistorik, který dostal od bergamské městské rady svolení prozkoumat slavné dílo, prohlásil Ikarův pád za pochybného Pinciniho, pravděpodobně za dílo některého ze jeho žáků, jehož mistr zaměstnával v době svého uměleckého úpadku. Svědectví Deplisovo bylo zřejmě bezcenné, poněvadž byl v době vpichování obrazu dlouho pod vlivem obvyklých utišujících drog. Redaktor jednoho italského uměleckého časopisu odmítl tvrzení německého znalce a pokusil se dokázat, že znalcův soukromý život odporuje všem moderním představám o slušnosti. Do sporu se zamíchala celá Itálie i Německo, a zanedlouho do něho byla zatažena celá ostatní Evropa. Ve španělském parlamentu došlo k bouřlivým demonstracím a kodaňská univerzita udělila německému znalci zlatou medaili (načež vyslala komisi, aby jeho vývody přezkoumala přímo na místě), zatímco dva polští studenti v Paříži spáchali sebevraždu, aby světu dokázali, co si o věci myslí oni.

Nešťastnému lidskému pozadí disputovaného díla se zatím nevedlo o nic líp než předtím, takže nebylo divu, když se připlétl do řad italských anarchistů. Alespoň čtyřikrát byl eskortován na hranice jako nebezpečný a nežádoucí cizinec, vždycky však byl poslán zpátky jako nositel Ikarova pádu (připisovaného Pincinimu Andreasovi, začátek XX. století). A pak mu jednoho dne na anarchistickém kongrese v Janově jistý spoluanarchista v žáru debaty vylil na záda láhev vitriolu. Červená košile, kterou měl Deplis na sobě, zmírila účinek žíraviny, ale Ikaros byl zruinován k nepoznání. Útočník byl přísně napomenut pro napadení soudruha a odsouzen na sedm let do žaláře pro zničení národního uměleckého pokladu. Henri Deplis byl okamžitě po propuštění z nemocnice vyhoštěn ze země jako nežádoucí cizinec. V tichých pařížských ulicích, zvláště v okolí ministerstva krásných umění, lze občas potkat sklíčeného a ustrašeného muže. Když se s ním zastavíte, odpoví vám s lehkým lucemburským přízvukem. Žije v iluzi, že je jednou ze ztracených paží Venuše Milóské, a doufá, že se francouzská vláda dá přesvědčit, aby ho koupila. Ve všem ostatním se mi zdá celkem normální."

LÉČBA NEKLIDEM

Na polici železničního vagónu přímo proti Clovisovi ležel solidní cestovní vak s pečlivě napsaným štítkem, který nesl jméno "J. P. Huddle, Obůrka, Tilfield u Loudyburghu". Přímě pod vakem seděl muž ztělesňující údaje na štítku, solidní usedlý pán, usedle oblečený a usedle konverzující. Ale i bez té konverzace (adresované příteli na vedlejším sedadle a rozvádějící hlavně taková témata jako opožděný rozkvet hyacintů a výskyt spalniček na faře) by člověk dost přesně odhadl letoru i duševní rozhled vlastníka cestovního vaku. Ten však zřejmě nemínil ponechat nic obrazotvornosti náhodného pozorovatele a zabrousil sebezpytavě na své osobní starosti.

"Já nevím, čím to je," svěřil se příteli, "není mi ještě tolik přes čtyřicet, ale už nějak zapadám do vyježděných starých kolejí jako starý dědek. A na sestře to pozoruju taky. Máme rádi všechno přesně na svém místě, máme rádi, když se všechno děje ve svůj čas, máme rádi všechno normální, řádné, obvyklé, na vlasek a na minutu akorát. Rozčiluje nás a dráždí, když to tak není. Abych dal za příklad jen takovou maličkost: na vrbě uprostřed trávníku nám rok co rok hnízdil jeden drozd, a letos si bůhvíproč začas stavět hnízdo v břečťanu na zahradní zdi. Moc jsme o tom spolu nemluvili, ale oba myslím cítíme, jak je ta změna zbytečná, a jde nám trochu na nervy."

"Třeba je to nějaký jiný drozd," poznamenal přítel.

"Taky nás to napadlo," řekl J. P. Huddle, "ale tím spíš nám to je proti srsti. Nechce se nám už v životě měnit žádné drozdy, třebaže jsme ve věku, jak už jsem říkal, kdy by se nás podobné věci neměly vážně dotýkat."

"Potřeboval byste," poradil mu přítel, "léčbu neklidem."

"Léčbu neklidem? O tom jsem ještě nikdy neslyšel."

"Slyšel jste snad o léčbě klidem pro lidi, kteří se zhroutili pod tíhou starostí a přílišného vypětí; kdežto vám škodí přemíra klidu a spokojenosti, takže potřebujete kúru právě opačnou."

"Ale kde by ji měl člověk podstoupit?"

"No, mohl byste třeba kandidovat za irské protestanty v katolickém hrabství Kilkenny, nebo se věnovat dobročinnosti v některé z apačských čtvrtí v Paříži, nebo přednášet v Berlíně a dokazovat, že většinu Wagnerových skladeb vlastně

napsal Gambetta; a pořád ještě se ovšem můžete vypravit do nitra Maroka. Jenže opravdu účinnou léčbu neklidem byste měl zkusit doma. Jak ale, o tom nemám nejmenší zdání."

Právě v tom bodě konverzace Clovis vzplál činorodým zájmem. Dvoudenní návštěva u postaršího příbuzného v Loudyburghu stejně neslibovala mnoho vzrušení. Ještě než vlak zastavil, ozdobil si levou manžetu košile záznamem "J. P. Huddle, Obůrka, Tilfield u Loudyburghu".

Dva dny nato vyrušil pan Huddle svou sestru z jejího soukromí, když seděla v ranním pokoji a četla časopis Život na venkově. Byl to její den, hodina i místo pro četbu Života na venkově a tenhle vpád naprosto narušoval všechny zvyklosti, jenomže bratr držel v ruce telegram a telegramy se v jejich domácnosti pokládaly za boží dopuštění. A tenhle telegram se podobal úderu blesku. "Biskup na vizitaci místních biřmovanců nemůže přespat na faře kvůli spalničkám. Žádá vás o pohostinství. Posílá tajemníka Zaříd'te."

"Ani toho biskupa pořádně neznám, mluvil jsem s ním jednou v životě," zvolal J. P. Huddle s kajícím výrazem člověka, který si příliš pozdě uvědomil, jak nerozvážné je mluvit s cizími biskupy. Slečna Huddlová se sebrala první. Nenáviděla sice blesky právě tak horlivě jako její bratr, ale ženský instinkt jí napověděl, že i blesky je třeba nakrmit. "Mohli bychom servírovat studenou kachnu s kořením kari," navrhla. Nebyl sice den na kari, ale oranžová obálka telegramu si vynutila jistou odchylku od navykého řádu. Bratr mlčel, ale pohledem jí poděkoval za statečnost.

"Ptá se po vás nějaký mladý pán," ohlásila panská.

"Tajemník!" zamumlali jedním hlasem sourozenci Huddlovi a okamžitě ztuhli do postoje, který hlásal, že ačkoli jsou předem přesvědčeni o vině všech cizích vetřelců, jsou ochotni vyslechnout, co může cizinec uvést na svou obhajobu. Mladý pán, který vešel do pokoje s určitou elegantní povýšeností, vůbec neodpovídal páně Huddlově představě o biskupově sekretáři; nečekal, že by si biskupský úřad mohl dovolit tak nákladně vyštafírované zaměstnance, když má tolik jiných vydání. Tajemníkův obličej mu byl poněkud povědomý kdyby byl věnoval větší pozornost spolucestujícímu, který proti němu předevčírem seděl ve vagóně, mohl by v návštěvě poznat Clovise.

"Tak vy jste biskupův tajemník?" zeptal se pan Huddle s náhlou uctivostí.

"Důvěrný tajemník," odpověděl Clovis. "Můžete mi říkat Stanislave, na mém druhém jménu nezáleží. Jeho biskupská Milost s panem plukovníkem Albertim tu možná budou na oběd. Já tu budu v každém případě."

Znělo to jako program královské návštěvy.

"Biskup tedy zkouší místní biřmovance, že?" zeptala se slečna Huddlová.

"Jak se zdá," zněla záhadná odpověď, následovaná žádostí o podrobnou mapu okolí.

Clovis byl dosud pohroužen do zdánlivě hlubokého studia mapy, když přišel další telegram. Byl adresován knížeti Stanislavovi, u p. Huddla, Obůrka atd. Clovis jej přečetl pohledem a oznámil: "Jeho Milost s plukovníkem Albertim přijedou až pozdě odpoledne." A vrátil se k zevrubnému zkoumání mapy.

Oběd neproběhl nijak zvlášť slavnostně. Knižecí tajemník jedl a pil docela s chutí, ale přísně odmítal jakoukoli konverzaci. Po obědě se najednou zářivě usmál, poděkoval hostitelce za příjemné pohoštění a políbil jí s vřelou úctou ruku. Slečna Huddlová se nemohla rozhodnout, jestli jí to gesto připomnělo spíš dvornost z doby Ludvíka XIV. nebo hanebné chování Římanů při únosu Sabine. Nebyl sice její den vyhrazený migréně, ale vymluvila se v duchu na mimořádné okolnosti a uchýlila se do svého pokoje, aby si dopřála tolik migrény, kolik jen do biskupova příjezdu stihne. Clovis se vyptal na cestu k nejbližšímu telegrafnímu úřadu a vzápětí zmizel po příjezdové vozovce. Pan Huddle ho pak potkal o dvě hodiny později v hale a zeptal se ho, kdy tedy biskup přijede.

"Sedí v knihovně s Albertim," zněla odpověď.

"Ale proč se mi to neřeklo? Ani jsem nevěděl, že už je tady!" zvolal pan Huddle.

"Nikdo to neví," odpověděl Clovis. "Čím méně se o tom bude vědět, tím líp. A v žádném případě ho v knihovně nevyrušujte. Je to jeho příkaz."

"Ale proč s tím dělat takové tajnosti? A kdo je to ten Alberti? A nevypije si s námi biskup čaj?"

"Jeho biskupskou Milost nezajímá čaj, ale krev."

"Krev!" zalapal po dechu pan Huddle, který shledal, že mu blesk po osobním seznámení není o nic bližší.

"Dnešní noc se zapíše ohnivým písmem do historie křesťanstva," řekl Clovis. "Pobijeme všechny židy v okolí."

"Že pobijete židy?!" pohoršil se pan Huddle. "Chcete mi snad vykládat, že se proti nim chystá nějaký všeobecný pogrom?"

"Ne, jde o biskupův vlastní nápad. Právě teď zařizuje všechny podrobnosti."

"Ale biskup je přece takový tolerantní, takový humanista."

"Tím větším dojmem jeho akce zapůsobí. Bude to neslýchaná senzace."

Když ne ničemu jinému, tomuhle pan Huddle věřil.

"Vždyť ho za to pověsí!" vykřikl s přesvědčením.

"Čeká na něj automobil, který ho zaveze k moři, a tam už má připravenou parní jachtu."

"Ale v celém okolí není víc než třicet židů," namítl pan Huddle, jehož mozek, zmítaný toho dne ustavičnými šoky, pracoval stejně nespolehlivě jako telegraf při zemětřesení.

"Máme jich na seznamu šestadvacet," řekl Clovis a zalistroval v papírech s poznámkami. "Tím důkladněji si to s nimi vyřídíme."

"Chcete tvrdit, že chystáte násilí člověku, jako je sir Leon Birberry?" vykřikl pan Huddle. "Vždyť je to jeden z nejváženějších lidí v celém kraji."

"Je taky na seznamu," prohodil Clovis nedbale. "Máme ostatně na tu práci svoje spolehlivé lidi, takže nezávisíme na místní asistenci. A jako pomocnou službu jsme si našli pár skautů."

"Skautů!"

"Jistě. Když slyšeli, že půjde o skutečné zabíjení, těšili se na to dokonce ještě víc než dospělí."

"Ale vždyť to bude skvrna na celém dvacátém století!"

"Však váš dům tu kaňku vypijákuj. Uvědomujete si, že se jeho fotografie dostane do polovičky všech evropských a amerických novin? Mimochodem, našel jsem v knihovně pár fotek vašich i vaší slečny sestry a poslal jsem je do Le Matin a do Die Woche; doufám, že vám to nevadí. A taky kresbu schodiště; většina vraždění se totiž pravděpodobně odbude na schodišti."

Pocity, které panu J. P. Huddlovi vířily v mozku, byly skoro příliš intenzivní, aby se daly vyjádřit slovy, ale nakonec přece jen vydechl: "Ale v našem domě žádní židé nejsou."

"Zatím ne," odušil Clovis.

"Půjdu na policii!" zařval pan Huddle v náhlém návalu energie.

"Za keři na zahradě," poznamenal Clovis, "máme deset mužů s rozkazem střílet po každém, kdo vyjde z domu bez mého signálu. Další ozbrojená hlídka stráží bránu. Skauti hlídají zadní trakt."

V tom okamžiku zahoukal na příjezdovce vesele automobilový klakson. Huddle se vrhl ke dveřím haly s pocitem člověka napůl probuzeného z noční můry a spatřil sira Leona Birberryho, který přijel sám svým vozem. "Dostal jsem váš telegram," ohlásil sir Leon. "Co se děje?"

Telegram? S telegramy se ten den zřejmě roztřel pytel.

"Okamžitě přijďte. Nutné. James Huddle," zněl obsah depeše předestřené páně Huddlovým žasnoucím očím.

"Už chápu!" vykřikl náhle rozechvěným hlasem a se zoufalým pohledem směrem k zahradním keřům zatáhl ohromeného Birberryho do domu. V hale právě prostřeli ke svačině, ale teď už úplně zpanikařený pan Huddle odvedl protestujícího hosta po schodech nahoru a během několika minut svolal celou domácnost do tohoto momentálně bezpečného útočiště. Clovis pocítil stůl se svačinou svou přítomností sám, neboť fanatici v knihovně byli zřejmě příliš zabráněni do svých nestvůrných pletich, než aby pomysleli na něco tak malicherného, jako je šálek čaje s topinkou. Jednou mladý muž vstal, když se ozval domovní zvonek, a vpustil pana Paula Isaacse, obuvníka a člena sboru chudinské péče, který rovněž obdržel naléhavé pozvání do Obůrky. S krutým zdáním zdvořilosti, s nímž by nemohl soutěžit žádný Borgia, doprovodil tajemník novou oběť své pasti na vrchol schodiště, kde ho už čekal nedobrovolný hostitel.

A pak nastalo příšerné dlouhé čekání. Clovis párkrát vyšel z domu, došel k zahradním keřům a vrátil se vždycky do knihovny, zřejmě aby podal stručné hlášení. Při jedné takové pochůzce vzal od listonoše večerní poštu a s obřadnou zdvořilostí ji zanesl nahoru do schodů. Po další obchůzce vystoupil do půlky schodiště, aby něco oznámil.

"Skauti si spletli můj signál a zabili listonoše. Nemám v těchhle věcech ještě dost praxe, chápete. Příště se polepším."

Služebná, která si měla listonoše brát, propukla v hlasitý nářek. "Pamatujte, že paní má migrénu," napomenul ji pan J. P. Huddle. (Migréna slečny Huddlové se zhoršila.)

Clovis seběhl dolů a po krátké návštěvě v knihovně se vrátil s dalším poselstvím:

"Jeho Milost lituje, že slečna trpí migrénou. Dal rozkaz, aby se poblíž domu pokud možná nestřílelo; všechno nutné zabíjení v domě má obstarat chladná ocel. Jeho Milost nevidí důvod, proč by člověk nemohl být zároveň křesťan i džentlmen."

Při těchto slovech viděli Clovise naposled; blížila se sedmá hodina a jeho postarší příbuzný rád viděl, když se Clovis k večeru převlékal do večerního úboru. Třebaže je však opustil navždycky, číhavé stíny jeho přítomnosti strašidelně bloudily přízemím domu po celou dlouhou bezesnou noc, a při každém zavržení schodiště, při každém zaharašení větru v křovinách jim tuhla v žilách krev hrůzou. Kolem sedmé hodiny ráno je zahradníkův chlapec a listonoš s ranní poštou konečně přesvědčili, že dvacáté století zůstalo neposkvřeno.

"Ale nezdá se mi," uvažoval Clovis v ranním vlaku, který jej odvážel zpátky do města, "že mi za tu léčbu neklidem budou sebevní vděční."

SREDNI VAŠTAR

Conradinovi bylo deset a doktor o něm odborně usoudil, že nevydrží naživu ani pět let. Doktor byl úlisný a změkčilý a jeho názor mnoho neplatil, doktorův úsudek však sdílela i paní De Roppová, jejíž názor platil skoro ve všem. Paní De Roppová byla Conradinova sestřenice a pěstounka a v chlapcových očích představovala ony tři pětiny světa, které jsou skutečné, nevyhnutelné a nepříjemné; zbývající dvě pětiny, neustále se s nimi střídající, představoval on sám a jeho fantazie. Conradin byl připraven, že může den co den podlehnout panovačnému nátlaku nevyhnutelnosti jako je nemoc, mazlivé šikanování a jednotvárná nuda. Bez své fantazie, která se vzpínala pod ostruhami osamělosti, by jim byl podlehl už dávno.

Paní De Roppová by si byla ani v těch nejpravdivějších okamžicích nepřiznala, že nemá Conradina ráda, i když si snad nejasně uvědomovala, že sekýrovat ho "pro jeho vlastní dobro" jí není nijak zvlášť proti mysli. Conradin ji nenáviděl se zoufalou upřímností, kterou dokázal dokonale maskovat. Těch několik málo radostí, jež si dokázal vymyslet, chutnalo ještě sladčeji, když si představil, jak by asi pobouřily jeho pěstounku, a z říše svých fantazií ji naprosto vyloučil jako něco špinavého, čemu je vstup zakázán.

V nudné a neveselé zahradě, hlídané tolika okny, která se každou chvíli mohla otevřít a oznámit mu, že to a ono nesmí, nebo připomenout mu, že je čas vzít medicínu, mnoho zábavy nenašel. Pár ovocných stromů bylo žárlivě stráženo, aby si z nich nemohl nic utrhnout, jako by to byly vzácné exempláře kvetoucí ve vyprahlé poušti, i když by se pravděpodobně těžko našel ovocnář, který by za jejich celoroční úrodu zaplatil třeba jen deset šilinků. V jednom zapomenutém koutě, skoro schovaná za ubohými křovisky, tam však stála neužívaná kůlna na nářadí. Byla úctyhodných rozměrů a v jejím nitru našel Conradin útočiště, jež na sebe střídavě bralo podobu herny a katedrály.

Zalidnil si ji celým legionem důvěrně známých fantómů, zrozených částečně ze zlomků dějepisu a částečně z jeho vlastní představivosti, kromě nich se však kůlna mohla pochlubit i dvěma obyvateli z masa a krve. V jednom koutě bydlela kropenatá slípka s rozdrchaným peřím, kterou chlapec zahrnoval veškerou láskou, pro niž neměl jiné uplatnění. O něv šeru stála bouda na způsob králičího kotce, rozdělená do dvou oddílů, z nichž jeden byl hustě zamřížován železnými pruty. To bylo obydlí velké fretky, kterou kdysi do kůlny i s klecí propašoval jistý přátelsky naladěný řeznický učeň výměnou za dlouho tajně schraňovaný poklad drobných stříbrných mincí. Conradin se štíhlého dravce s ostrými tesáky hrozně bál, ale byl to jeho nejdražší majetek. Už sama jeho přítomnost v kůlně mu byla zdrojem radosti plné strachu, kterou muel pečlivě tajit před tou Ženskou, jak pro sebe říkal sestřenici. A jednoho dne, bůhví z jakého nápadu, si pro dravce vymyslel báječné jméno, a od té doby se mu fretka stala bohem a středem vlastního náboženství. Ženská holdovala jednou týdně v blízkém kostele svému náboženství a brala Conradina s sebou, jenomže pro něho byly ty bohoslužby cizím obřadem v nepochopitelném svatostánku. Sám každý čtvrtek v zšeřelém a za-tuchlém tichu kůlny uctíval mystickým a složitým ceremoniálem před dřevěnou boudou Sredního Vaštara, velíkou fretku. Obětoval před jeho oltářem letní rudé květy a šarlatové zimní bobule, poněvadž Sredni Vaštar byl bůh obzvláště zdůrazňující krvavě divokou netrpělivost, na rozdíl od náboženství Ženské, které se zaměřovalo, po-kud Conradin vypožadoval, docela opačným směrem. A o velkých svátcích mu sypal před boudu strouhaný muškátový oříšek, při kterémžto oběti hrálo zvláště důležitou úlohu, že muškátový oříšek musel být kradený. Takové svátky světil nepravidelně a zejména byly zasvěceny ně-jaké nenadálé události. Při jedné příležitosti, kdy paní De Roppovou tři dni prudce bolely zuby, oslavoval Conradin celou tu dobu a sám málem uvěřil, že Sredni Vaštar vy-volal to bolení zubů osobně. Kdyby byla bolest vytrvala ještě den, byla by Conradinovi došla zásoba muškátových oříšků. Kropenatá slípka neměla s kultem Sredního Vaštara nic společného. Conradin se již dávno rozhodl, že je to anabaptistka. Nepředstíral ani v nejmenším tušení, co taková anabaptistka vlastně je, ale potají doufal, že je to něco skvělého a ne zvlášť účtyhodného. Paní de Roppová mu byla příkladem, podle něhož měřil a nenáviděl každou účtyhodnost.

Conradinovo zaujetí pro starou kůlnu začalo po nějakém čase budit pozornost jeho pěstounky. "Nedělá mu to dobře, zavírat se tam dole za každého počasí," rozhodla rázně a jednou ráno mu oznámila, že kropenatou slípku prodala a že si ji přes noc odnesli. Zamžourala na Conradina krátkozrakýma očima a čekala výbuch zlosti a pláče, za který se ho chystala zpraždit proudem dobře miněných rad a pouček. Ale Conradin mlčel: neměl co říci. Při pohledu na jeho bílou sevřenou tvář možná pocítila chvilkovou výčitku svědomí, poněvadž odpoledne ke svačině se na stole objevila topinka, lahůdka, kterou obyčejně zavrhovala s odůvodněním, že chlapci nesvědčí, a taky proto, že je s ní "spousta práce", což je v očích středostavovské paničky smrtelný hřích.

"Já myslela, že máš topinky rád!" vykřikla s uraženým výrazem, když viděla, že se jí ani nedotkl.

"Někdy," řekl Conradin.

Ten večer se v bohoslužbě konané v kůlně objevil nový rys. Conradin svému bohu obyčejně pěl chválu, dnes však od něho žádal něco pro sebe.

"Něco pro mě udělej, Sredni Vaštare!"

Neřekl přesně co. Sredni Vaštar jako bůh to přece musel vědět sám. A Conradin se s potlačeným vzlykem při pohledu do druhého prázdného kouta vrátil do světa, který tak nenáviděl.

Každou noc ve vítané tmě ložnice a každý večer v šeru kůlny se pak vznášela vzhůru jeho trpká litanie: "Něco pro mě udělej, Sredni Vaštare!"

Paní De Roppová si všimla, že návštěvy v kůlně neustávají, a jednoho dne se vypravila na další inspekci.

"Co to tam máš v té zamčené boudě?" uhodila na Conradina. "Nejspíš morčata. Dám je všechna vyhodit."

Conradin semkl rty, ale Ženská prohledala jeho ložnici, našla pečlivě ukrytý klíč a pustila se dolů do kůlny, aby svůj objev dovršila. Bylo studené odpoledne a Conradin dostal příkaz nevycházet z domu. Ze zadního okna jídelny bylo právě tak vidět na dveře kůlny za křovím, a tam Conradin zaujal stanoviště. Viděl Ženskou vejít do kůlny a pak si představil, jak otvírá dvířka posvátné boudy a krátkozrace mžourá na vysoko podestlanou slámu, ve které leží zavrtaný jeho bůh. Možná že ve své neohrabané netrpělivosti do slámy něčím šťourá. A Conradin z hloubi srdce vydechl naposledy svou modlitbu. Ale už když se modlil, ztratil veškerou víru. Věděl, že Ženská za chvíli vyjde s tím svým uculeným úsměvem, který se mu na ní tak hnusil, a že za hodinku či za dvě zahradník odveze jeho báječného boha, ne už boha, ale obyčejnou hnědou fretku v kleci. A věděl, že Ženská tak bude triumfovat vždycky a že on sám bude čím dál víc chřadnout, tyranizován a peskován její svrchovanou moudrostí, až mu jednou na všem přestane záležet a dojde na doktorovu předpověď. A z bodavé bolesti nad porážkou začal hlasitě a vzdorně zpívat hymnu svého ohroženého idolu:

Sredni Vaštar se dal na pochod,
měl rudé myšlenky a běloskvoucí zuby.
Nepřátelé prosili o smilování,
ale on jim nesl smrt.
Nádherný Sredni Vaštar.

A pak najednou ustal ve zpěvu a přitiskl se k okennímu sklu. Dveře kůlny zůstávaly pootevřené, jak je Ženská zanechala, a minuty mijely. Dlouhé minuty, ale přece jen mijely. Chlapec pozoroval špačky pobíhající a přeletující v malých skupinkách přes trávník, ale jedním okem stále sledoval pootevřené dveře. Do jídelny vešla služebná se zakyslým výrazem, aby prostřela ke svačině, a Conradin pořád stál, pozoroval a čekal. Po troškách se mu vracela do srdce naděje a oči se mu začaly rozsvěcovat vítězoslávou, třebaže dosud neznal nic než teskou trpělivost porážky. S

tajeným nadšením si začal polohlasem znovu prozpěvovat svůj vítězný a vražedný paján. A teď se jeho očím dostalo odměny: pootevřenými dveřmi se protáhl dlouhý a nízký žlutohnědý dravec, zamžoural v hasnoucím denním světle a na srsti kolem čelistí měl tmavé vlhké skvrny. Conradin klesl na kolena. Veliká fretka se pustila k potůčku v pozadí zahrady, chvíli pila, pak přešla přes lávku a ztratila se v křovinách. Tak odešel Sredni Vaštar.

"Čaj je na stole," ohlásila služebná se zakyslým výrazem. "Kde je paní?"

"Šla před chvílí dolů do kůlny," odpověděl Conradin.

A zatímco služebná odešla, aby přivedla paní ke svačině, Conradin vylovil ze zásuvky bufetu vidličku na opékání topinek a začal si opékat krajiček chleba. A při tom opékání i pak, když si jej mazal spoustou másla a pomalu a s požitkem jedl, naslouchal zvukům i odmlkám střídajícím se v rychlých poryvech za dveřmi jídelny. Slyšel pošetilé zaječení služby, sbor udivených výkřiků, který mu odpověděl v kuchyňské oblasti, dupot pobíhajících nohou a rychlé výpravy pro pomoc zvenčí, a potom, po chvíli ticha, poděšený pláč a šouravé kroky lidí nesoucích do domu něco těžkého.

"Kdo to jen řekne tomu ubohému dítěti? Já to zaboha nedokážu!" ozval se nějaký vřeštivý hlas. A zatímco se o tom dohadovali, Conradin si opékal další topinku.

ZTRACENÉ BATOLE

Nad vilou Elsinor se rozhostilo nezvyklé ticho, porušované však každou chvíli hlasitým lamentováním, napovídajícím zármutek z nějaké bolestné ztráty. Momebyovi ztratili svoje batole odtud ono ticho, zvěstující jeho nepřítomnost. Hledali je horečným a neukázněným způsobem s ustavičnými nářky odtud zase povyk, rozléhající se domem i zahradou pokaždé, když znovu a znovu prohledávali všechny domácí skryše. Clovis, jenž byl ve vile dočasným a nedobrovolným podnájemníkem, právě dřímal v houpací síti na vzdáleném konci zahrady, když mu paní Momebyová oznámila tu žalosnou zvěst.

"Ztratili jsme našeho chlapečka!" vyvřískla.

"Myslíte tím, že umřel, že se splašil a utekl nebo že jste ho prohráli v kartách?" zeptal se Clovis líně.

"Batolil se tady docela šťastně na trávníku," rozplakala se paní Momebyová, "a Arnold se zrovna vrátil domů a já se ho zeptala, jakou by chtěl omáčku ke chřestu "

"Doufám, že chtěl žloutkovou holandskou," vpadl jí Clovis do řeči se zbystřeným zájmem, "poněvadž jestli něco nesnáším "

"A najednou jsem pohřešila Erička," pokračovala paní Momebyová ještě vřeštivěji. "Hledali jsme ho po celém domě, na zahradě i venku za vraty, ale nikde po něm není ani vidu."

"Je po něm aspoň slechu?" zeptal se Clovis. "Jestli ne, musí být nejmíň tři kilometry daleko."

"Ale kde? A jak by se tam dostal?" vyhrkla poplašená matka.

"Třeba ho odnesl orel nebo nějaká šelma," naznačil Clovis.

"V Surrey žádné orly ani šelmy nemáme," namítla paní Momebyová, ale v hlase jí zazněla hrůza.

"Utíkají teď každou chvíli z cirkusů. Někdy si myslím, že je pouštějí schválně pro reklamu. Představte si ten senzační titulek v novinách: "Dítě významného protestanta sežráno hyenou skvrnitou!" Váš manžel sice není žádný významný protestant, ale jeho matka pochází z metodistické rodiny a novinám musíte nechat trochu vůle."

"Ale to bychom našli jeho pozůstatky," vzlykla paní Momebyová.

"Jestli měla ta hyena opravdu hlad a jenom se v jídle neponimrala, tak by moc pozůstatků nezbylo. Jako když malý kluk spořádá jablko taky nezůstane ohryzek."

Paní Momebyová se otočila na patě, aby si našla útěchu a radu někde jinde. Se sobeckým zaujetím mladé matky docela opominula Clovisovu zřejmou starost o omáčku ke chřestu. Než však ušla dva kroky, prudce ji zarazilo klapnutí postranních vrátek. To přišla slečna Gilpetová z vily Peterhof, aby si poslechla podrobnosti o té smutné události. Clovise už celá historie otravovala, ale paní Momebyová byla obdařena onou nelítostnou schopností vyprávět něco podesátá se stejným potěšením jako poprvé.

"Arnold se zrovna vrátil domů, nařikal si na revma "

"V téhle domácnosti si člověk musí naříkat na tolik věcí," zabručel Clovis, "že by mě nikdy nenapadlo naříkat si zrovna na revma."

"Naříkal si na revma," pokračovala paní Momebyová a snažila se vyjádřit mrazivé pohrdání hlasem, který si už beztak přepínala vzlykáním a mluvením ostošest.

Znovu však byla přerušena.

"Žádné revma neexistuje," prohlásila slečna Gilpetová. Prohlásila to s vědomě vzdorným výrazem, s jakým vám číšník oznámí, že už nemají nejlacinější červené víno na vinném lístku. Neuvedla však jako alternativu žádnou jinou nákladnější chorobu, nýbrž popřela je šmahem všechny.

Zármutkem paní Momebyové začala proskakovat zlost.

"Nakonec ještě řeknete, že se nám neztratil žádný chlapeček!"

"Ztratil se," připustila slečna Gilpetová, "ale jenom proto, že nemáte dost víry v jeho nalezení. Jenom nedostatek víry vám brání najít ho v pořádku a ve zdraví."

"Ale jestli ho zatím sežrala hyena a částečně ho strávila," ozval se Clovis, který zálibně lpěl na své dravčí teorii, "určitě tak docela v pořádku nebude."

Slečnu Gilpetovou tohle zkomplikování problému vyvedlo poněkud z míry.

"Jsem pevně přesvědčena, že ho žádná hyena nesežrala," namítla nepřesvědčivě.

"Ta hyena může být stejně pevně přesvědčena, že ho sežrala. Třeba má právě tolik víry jako vy a přesnější informace o

chlapečkově nynějším pobytu."

Paní Momebyová se znovu rozplakala. "Jestli máte dost víry," zavzlykala, osvěcena náhlým šťastným nápadem, "nenašla byste nám našeho Erička vy? Máte zřejmě větší duševní sílu než my."

RoseMarie Gilpetová lnula k zásadám křesťanské vědy naprosto upřímně; jestli jim však rozuměla nebo je správně vykládala, o tom by lépe rozhodl znalec této věrouky. V daném případě se jí nepochybně naskytla znamenitá příležitost, a když se nazdařbůh pustila do pátrání, usilovně zmobilizovala i ten nejmenší ždíbinek víry, kterým vládla. Vyšla na otevřenou silnici, třebaže za ní paní Mombeyová volala: "Tam nemá cenu chodit, prohledali jsme to tam už aspoň tucetkrát." RoseMarie však už ohluchla ke všemu kromě vlastní samolibosti, poněvadž uprostřed vozovky sedělo batole v bílých šatečkách, se kšticí jakou koudel svázanou na jednom spánku bledě modrou mašlí, a spokojeně si hrálo s prachem a několika zvadlými blatouchy. RoseMarie se po obvyklém ženském způsobu opatrně rozhlédla, jestli se na vzdáleném obzoru neblíží nějaké auto, pak se vrhla k dítěti a přinesla je přes jeho mocný odpor do vrat Elsinoru. Zuřivý křik batolete ohlásil jeho nalezení na dálku a téměř hysteričtí rodiče se rozběhli po trávníku, uvítali svou navrátnou ratolest. Estetická hodnota výjevu byla poněkud zne-vážena potíženími, jaké Rose-Marie zakoušela při držení zmitajícího se dítěte, takže je donesla do lůna vzrušené rodiny zadní částí napřed. "Náš Eriček se vrátil!" zvolali Momebyovi jedním hlasem, a poněvadž si dítě vrazilo obě pěsti do očních důlků a z jeho obličeje byla vidět je-nom pusa dokořán, už to poznání samo bylo téměř aktem víry.

"Máš radost, že jsi zase u tatínka a u maminky?" vrněla paní Momebyová. Přednost, kterou batole dávalo kratochvíli se silničním prachem a s blatouchy, byla tak očividná, že její otázka Clovise zarazila jako zbytečně netaktní.

"Svezeme Erička na válečku," navrhl geniálně otec, když řev pokračoval beze známek brzkého ochabnutí. Batole bylo ve vteřině rozkročmo posazeno na velký zahradní válec, za který zatáhli, aby jej uvedli do pohybu. Z nitra dutiny válce se ozval strašlivý ryk, který přehlušil dokonce i řev chlapečka na válci, a vzápětí odtamtud vylezlo batole v bílých šatečkách, se kšticí jako koudel svázanou na jednom spánku bledě modrou mašlí. O rysech ani síle plic nově objeveného dítěte nebylo nejmenší pochybnosti.

"Tohle je náš Eriček!" vyvířila paní Momebyová, skočila po něm a div ho neudusila polibky. "Schoval ses nám ve válečku, abys nás všechny pořádně postrašil?"

V tom zřejmě tkvělo tajemství chlapečkova náhlého zmizení a stejně nečekaného objevení. Zůstávala tu však záhada přebývacího dítěte, které teď sedělo a pofmukávalo na trávníku, zahrnuto nemilostí stejně protivně mrazivou, jako mu před chvílí byla protivná náhlá popularita. Momebyovi se na ně mračili, jako by se vetřelo do jejich krátce trvající přízně z nízkých a nečestných pohnutek. Slečna Glipetová s popelavu tváří třeštila bezmocně oči na schoulenou postavku, jejíž objevení ji před chvílkou tolik oblažilo.

"Když láska skončila, jak málo lásku chápou i sami milenci," zacitoval si Clovis pro sebe.

RoseMarie první protrhla mlčení.

"Ale jestli držíte v náručí svého Erika, kdo je potom tohle?"

"To byste nám snad měla vysvětlit vy," odsekla paní Momebyová škrobeně.

RoseMarie zpoupelavěla ještě víc. Paní Momebyová si přivinula pravého Erička těsněji k hrudi, jako by se bála, že ho nadpřirozeně nadaná sousedka z pouhé dotčené pýchy promění v akvárium se zlatými rybičkami.

"Našla jsem ho, když seděl v prostředku silnice," přiznala RoseMarie skomírajícím hlasem.

"Tam ho teď vrátit nemůžete," poznamenal Clovis. "Silnice slouží dopravě, ne jako skladiště odložených zázraků."

RoseMarie se rozplakala. Příslaví o plačících, kteří pláčou sami, se v praxi potvrdilo právě tak málo jako většina přísloví. Oba chlapečkové brečeli přímo usedavě a rodiče Momebyovi se dosud nevzpamatovali ze své předchozí plačtivé nálady. Jedině Clovis si zachoval neotřesitelnou bodrost.

"To si ho už musím nechat navždycky?" zeptala se RoseMarie žalostně.

"Navždycky ne," utěšil ji Clovis. "Až mu bude třináct, může jít k válečnému námořnictvu." RoseMarie se znovu rozeštkala.

"Samozřejmě," dodal Clovis, "že můžete mít nekonečné oplétačky kvůli jeho rodnému listu. Budete to všechno muset vysvětlit admiraltě, a tam to berou hrozně byrokraticky."

Všem se ulevilo, když se všecka bez dechu přihlala chůva z vily Charlottenburg naproti přes silnici, aby si vyzdvihla malého Percyho, který vyklouzl předními vraty a v nestřeženém okamžiku bleskově zmizel ze silnice.

Ale i potom se Clovis cítil nucen zajít si osobně do kuchyně, aby se ujistil, jaká omáčka bude ke chřestu.

KLID A MÍR VENKOVA

Crefton Lockyer si hověl jak tělesně, tak duševně na kousku pozemku, půl na sadě a půl na zahrádce hned za dvorem statku. Po napětí a hluku dlouhých let prožitých ve městě dolehl klid a mír venkovské usedlosti v kruhu pahorků s téměř dramatickou intenzitou na jeho smysly. Nepřátelský čas i prostor jako by přestal existovat; minuty pozvolna splývaly v hodiny a luka i lada se hebce a nepostřehnutelně svažovala do ztracena. Býlí ze živého plotu se dralo mezi květinové záhony, kdežto žluté fialy i zahradní keře podnikaly protiútoky do dvora i na cestu mezi živými ploty. Ospalé slepice a vážně zaměstnané kachny se cítily stejně doma na dvoře, na sadě i na silničníce; nic se nezdálo trvale patřit na jedno místo; dokonce ani vrátka vždycky nevisela na příslušných stěžejích. A celá scénérie byla pohroužena v hluboký mír, působící téměř magicky. Odpoledne měl člověk pocit, že do odpoledne trvá odjakživa, a za soumraku zase věděl, že nikdy nemohlo existovat nic jiného nežli soumrak. Crefton Lockyer si hověl na lavičce pod starou mšpulí a říkal si, že tady konečně našel kotviště, které si v duchu tak zálibně maloval a po němž jeho unavené a rozdrásané smysly v poslední době tolik toužily. Čtěl se usadit natrvalo mezi těmi prostými přátelskými lidmi, postupně se obklopit skromným pohodlím, po jakém toužil, ale jinak se co možná ztotožnit s jejich způsobem života.

Zatímco mu tohle rozhodnutí pomalu zrábalo v hlavě, připadala sadem nějaká postarší žena. Poznal v ní členku domácnosti, matku nebo snad tehyni paní Spurfieldové, u které na statku bydlel, a rychle uvažoval, co by jí řekl příjemného. Ona ho však předešla.

"Támhle na vratech je napsáno něco křidou. Co to tam stojí?"

Promluvila bezvýrazným, neosobním tónem, jako by tu otázku měla na jazyku už dlouhá léta a chtěla se jí už jednou zbavit. Její oči však nesnášenlivě hleděly nad Creftonovu hlavu na vrata stodoly, která tvořila předvoj roztroušené řady hospodářských stavení.

"Marta Pillamonová je stará čarodějnice," přečetl si Crefton pátravým pohledem a na okamžik zaváhal, než to prohlášení zveřejnil. Třebaže se domníval něco jiného, mluvil možná s Martou osobně. Paní Spurfieldová se klidně mohla za svobodna jmenovat Pillamonová. A ta vyzábblá scvrklá babka po jeho boku určitě mohla odpovídat místním představám o zevnějšku čarodějnic.

"Je to o nějaké Martě Pillamonové," řekl opatrně.

"Co tam stojí?"

"Je to hrozně neuctivé," přiznal Crefton, "že prý je čarodějnice. Takové věci by se neměly na vrata psát."

"Je to svatá pravda, do písmene," prohlásila stařena s očividným uspokojením a doplnila to svou vlastní charakteristikou: "Ropucha jedna stará."

A když pjdala přes dvůr pryč, zaječela nakřáplým hlasem: "Mart Pillamonová je stará čarodějnice!"

"Slyšel jste ji, co řekla?" zamumlal nějaký tenký a vztekly hlásek za Creftonovými zády. Prudce se otočil a uviděl další babku, vychrtlou, žlutou a vrásčitou a zřejmě dopálenou na nejvyšší míru. Byla to očividně Marta Pillamonová. A sad byl patrně oblíbenou promenádou místních babizen.

"Vrdlouže, hříšně vrdlouže," pokračoval tenký hlásek. "To vona, Besty Crootová, je stará čarodějnice. Vona se svou cérou, krůta stará. Ale já je začaruju, potvory jedny!"

Když se pak pomalu belhala pryč, všimla si křidového nápisu na vratech stodoly.

"Co je to támhle napsáno?" obrátila se na Creftona jako na obrtlíku.

"Volte Soarkera," odpověděl se zbabělou troufalostí zkušeného usmiřovače.

Stařena něco zavrčela a její brumlání a vybledlý červený šátek se postupně vytratily mezi stromy. Crefton vstal a pustil se ke stavení. Mír jako by do značné míry z atmosféry vyprchal.

Veselý ruch svačiny ve staré venkovské kuchyni, který byl Creftonovi předešlá odpoledne tak příjemný, jako by dnes potuchl v jistou stísněnou těžkomyslnost. Nad stolem visel mrak ticha a čaj chutnal jako vyčichlý vlažný lektvar, který by sklíčil i roz dováděnou společnost o masopustních hodech.

"Čaj za to nemůže," pospíšila si paní Spurfieldová s omluvou, když se host zadíval zdvořile tázavým pohledem na svůj hrnek. "Voda v čajníku nechce vřít, v tom to vězí."

Crefton se otočil ke krbu, kde plápolal obzvlášť prudký oheň pod velkým zčernalým čajníkem, který vysílal z hubice tenkou stužku páry, ale jinak zřejmě nereagoval na plameny burácející pod ním.

"Už tam stojí přes hodinu, a ne a ne přijít do varu," řekla paní Spurfieldová a dodala na úplnou vysvětlenou: "Jsme holt začarovaný."

"To nám provedla Marta Pillamonová," přidala se stařena. "Šak já si to s tou ropuchou vyřídím. Uhranu zase ji."

"Ale za chvíli přece musí začít vřít," namítl Crefton, nevšímaje si náznaků o zásahu zlých kouzel. "Třeba je uhlí vlhké."

"Nezačne vřít ani do večere, ani zejtra do snídaně, i kdybyste přikládal celou noc," prohlásila paní Spurfieldová. A měla pravdu. Museli se spokojit se smaženou a pečenou stravou a jedna sousedka jim ochotně uvařila čaj a poslala jim ho v nepříliš vřelém stavu.

"Teďka vod nás nejspíš vodejdete, když nás postihla ta patálie," poznamenala paní Spurfieldová u snídaně. "Lidi vás vždycky nechají ve štýchu, když se na vás přilepí smůla."

Crefton kvapně popřel jakoukoli bezprostřední změnu svých plánů, sám si však uvědomil, že dřívější srdečnost se z domácnosti z valné míry vytratila. Namísto ní nastoupily podezíravé pohledy, nevrle mlčení nebo vztekly štekání. Stařena prosedla celý den v kuchyni nebo na zahradě, brumlavě vyhrožovala Martě Pillamonové a proklínala ji. V podívané na ty chatrné uzlíky smrtelnosti, plýtvající posledními jiskérkami života, aby jedna druhé ublížila, bylo něco zároveň děsivého i žalostného. Nenávist se zdála jedinou schopností, která s nezmenšenou životností a intenzitou přetrvávala i tam, kde všechno ostatní propadalo soustavnému rozkladu. Strašidelné na tom bylo, že z jejich záští a kleteb jako by se detilovala nějaká příšerná nečistá síla. Sebeskeptičtější výklady nevyvrátily nepochybný fakt, že voda v čajníku či v rendlíku nepřišla do varu ani na nejprudším ohni. Crefton lpěl do poslední chvíle na teorii špatného uhlí, ale oheň z dříví nepřinesl o nic lepší výhledky, a když i čajník s lihovým vaříčem, který si objednal poštou, odmítl tvrdošíjně uvést vodu do varu, Crefton pocítil, že opravdu narazil na nějaký nevyzpytatelný a velice zlověstný projev černé magie. V dále několika kilometrů, údolím mezi kopci viděl silnici, kudy občas projížděly automobily, ale tady, tak blízko od hlavních tepen moderní civilizace, se proháněli netopýři kolem staré venkovské usedlosti, kde neklamně a velice hmatatelně vládla temná kouzla.

Když procházel zahradou, aby se pustil mezi živé ploty, kde doufal znovu najít onen uklidňující mír, který teď tolik postrádal v domě a u domácího krbu zvlášť u krbu, narazil na matku své domácí, jež seděla na lavičce pod mišpulí a něco si mumlala. "Ať se utopěj, ať se utopěj," opakovala si v jednom kuse jako dítě, když se učí nazpaměť. A občas se při tom ječivě rozesmála s takovou zlomyslností, že to nebylo příjemné poslouchat. Crefton byl rád, když se dostal z doslechu a octl se v tichém ústraní hustě obrostlých pěn, které se zdály vést odnikud nikam. Jedna z nich, užší a ukrytější mezi živými ploty než všechny ostatní, ho zlákala, aby se po ní pustil dál, a byl zklamán, když zjistil, že ve skutečnosti vede jako miniaturní vozovka k nějakému lidskému obydlí. Objevila se před ním zpustlá chalupa se záhonkem špatně ošetřovaného zeli a s několika starými jabloněmi, která stála v záhybu bystřiny, rozlévající se v tom

místě ve slušně velký rybníček, z něhož pak zase rychle odtékala mezi vrbinami, jeí postavily do cesty. Crefton se opřel o strom a zadíval se na kroužící víry na hladině před tou skromnou chaloupkou. Na dohled nebylo živáčka, až na pár ucouraných kachen, které v zákrytu pochodovaly k rybníčku. Na člověka vždycky zapůsobí, když vidí, jak se kachna z pomalé pajdové nemotory na suché zemi rázem promění v plavkyni půvabně brázdící hladinu, a Crefton čekal s napjatou pozorností, až se první kachna ze zástu-pu pustí do vody. Zároveň ho cosi nevysvětlitelně varovalo, že dojde k něčemu divnému a nepříjemnému. Kachna se sebevědomě vrhla do rybníčka a okamžitě se pohroužila pod hladinu. Její hlava se na okamžik vynořila a znovu se potopila, v její stopě se objevila řada bublin a křídla i nohy zpěnily vodu bezmocným třepáním a ko-páním. Kachna se očividně topila. Crefton nejdřív myslel, že se zapletla do nějakých rostlin nebo že jí zespodu na-padla štika či vodní krysa. Na hladinu však nevyplynula žádná krev a proud unášel divoce poskakující tělo bez nejmenší zábrany. Mezitím se spustila na vodu další kachna a druhé zmítající se tělo se převálilo a zmizelo pod hladinou. Byl to podivně žalostný pohled na zobáky vynořující se občas nad vodou a lapající po vzduchu jako ve zděšeném protestu proti zradě důvěrně známého živlu. Crefton zíra s pocitem podobným hrůze na třetí kachnu, která došla na kraj břehu a šplouchla do vody, aby sdílela osud prvních dvou. Skoro se mu ulevilo, když se ostatek hejna opožděně poplašil zmítáním pomalu tonoucích těl, ustoupil s nataženými krky a odkolibal se z místa nebez-pečí s hlubokým znepokojeným kejháním. Zároveň si Crefton uvědomil, že nesleduje ten výjev sám; od chalu-py se přibelhala pěšinou k rybníčku sehnutá a scvrklá stařena, ve které okamžitě poznal Martu Pillamonovou neblahé pověsti, a upřeně se zahleděla na příšerný kolo-toč topících se ptáků, unášených proudem rybníčku. A vzápětí zaječel její hlas třesoucí se vzteky:

"To udělala Besty Crootová, ta krůta stará. Tak teďka já uhranu ji, to bysme se podívali, aby ne!"

Crefton se potichu vytratil nevěda, jestli ho stařena zpozorovala. Už před jejím obviněním Betsy Crootové mu bleskla hlavou nepříjemná vzpomínka na Betsyino zaříkání: "Ať se utopěj." Ale teprve poslední hrozba odvetného uhranutí ho naplnila pochybnostmi do té míry, že nedokázal myslet na nic jiného. Nemohl si už ve svých úvahách dovolit přezírat ty babí hrozby jako jalové štekání. Poklidné hospodářství postihla nepřízeň mstivé stařeny, která zřejmě byla s to ztělesnit svou osobní zášť velice hmatatelným způsobem, a nedalo se předvídat, jakou formou se projeví její pomsta za tři utopené kachny. Crefton jako obyvatel statku se mohl stát obětí nějakého všeobecného a krajně nepříjemného projevu vzteku Marty Pillamonové. Věděl samozřejmě, že podléhá absurdním fantaziím, ale chování čajníku na lihovém vařiči a pak ten výjev u rybníčka mu pořádně pocuchal nervy. A neurčitost těch obav je jenom zhoršila; jakmile člověk jednou začne počítat s nemožným, pokládá za možné vlastně všechno.

Příštího jitra Crefton vstal v obvyklou časnou hodinu, ale po nejneklidnější noci strávené pod touto střechou. Brzy postřehl zbystřenými smysly ono nedefinovatelné ovzduší čehosi v nepořádku, jež visí nad domácnostmi postiženými neštěstím. Krávy byly podojeny, ale tísnily se v chumlu na dvoře a netrpělivě čekaly, až budou vyhnány na pastvu, drůbež dotěrným kdákáním připomínala, že ještě nedostala zrní, a pumpa na dvoře, která za časného rána zpravidla každou chvíli disharmonicky zavržala, nyní zlověstně mlčela. Po stavení bylo slyšet pobíhání sem a tam, výbuchy rychlého brebentění, které vzápětí umlkaly, aby je vystřídaly dlouhé tísňivé pauzy. Crefton se dooblékl a vykročil k úzkým schodům. Zaslechl zastřený nařikavý hlas, hlas tlumený nějakou hrůzou, a poznal, že to mluví paní Spurfieldová. "Teďka nám určitě ujede," říkala právě, "některý lidi vždycky utečou, když jednoho potrefí neštěstí."

Crefton vyrozuměl, že patrně platí za jednoho ze zmíněných lidí, a řekl si, že jsou momenty, kdy je radno zachovat se tak, jak se od člověka očekává.

Doplížil se zpátky do své světnice, sebral a sbalil si svých pár švestek, nechal na stole peníze za nájemné a vyplížil se zadním vchodem na dvůr. Hejno drůbeže se mu s nadějí vrhlo v ústrety, on však odrazil slepičí zájem o svou osobu a pod záštitou chléva, prasečince a stohů sena kvapně dorazil na cestu mezi živými ploty za statkem. Po několika minutách chůze, při které mu jenom břemeno kufříku bránilo v nezastíraném běhu, se octl na silnici, kde ho brzy dohonila časné ranní dodávka a rychle ho dovezla do blízkého městečka. V zátočině silnice zachytil posledním pohledem farmu; staré střechy s lomenicemi, doškové stodoly, rozběhlý sad, míšpule i dřevěná lavička mu vyvstaly v jítřním světle s téměř strašidelnou zřetelností, v onom ovzduší magické moci, kterou kdysi omylem pokládal za božský mír.

Ruch a ryk londýnského Paddingtonského nádraží mu zahřměl do uší jako vlídný přátelský pozdrav.

"Člověku to hrozně ničí nervy, všechnen ten shon a spěch," poznamenal nějaký spolucestující, "co bych dal za takový klid a mír na venkově."

Crefton se v duchu vzdal podílu na tomhle kýženém artiklu. Natřískaná koncertní síň planoucí oslnivými světly, kde horlivě se namáhající orchestr ohlušivě přednesl předehru "1812", byla blíž jeho ideálu uklidňujícího prostředku na nervy."

TAJNÝ HRÍCH SEPTIMA BROPA

"Co je to vlastně zač ten pan Brope?" zeptala se náhle Clovisova teta.

Paní Riversedgeová, která stříhala odkvetlé růže a na nic zvláštního nemyslela, zbystřila rázem pozornost. Patřila k těm staromódním hostitelkám, které mají za to, že by o svých hostech měly něco vědět a že by to něco mělo sloužit hostům ke cti.

"Myslím, že pochází z Leightonského Jestřebí," poznamenala jako na předběžnou vysvětlenou.

"V dnešní době rychlého a pohodlného cestování," ozval se Clovis, který rozháněl shluk zelných mšic vyfukováním cigaretového kouře, "nemusí ještě odchod z Leightonského Jestřebí svědčit o pevnosti charakteru. Třeba ho odtamtud vyhnal jenom neklid. Kdyby byl ovšem k odchodu donucen nebo kdyby byl odešel na protest proti nevyléčitelné a cynické frivolitě tamních obyvatel, řeklo by nám to víc o jeho povaze i životním poslání."

"Co vlastně dělá?" pokračovala paní Troylová tónem vyšetřujícího soudce.

"Rediguje Katedrální měsíčník," odpověděla hostitelka, "a ohromně se vyzná v náhrobních pamětních deskách a příčných chrámových lodích, ve vlivu byzantského ritu na moderní liturgii a v podobných věcech. Je možná trošičku těžkopádný a jednostranně zaujatý, ale dobrá prázdninová společnost potřebuje lidi nejrůznějšího druhu. Snad se vám nezdá přehnaně nudný?"

"Nudu bych mu klidně odpustila," odušila Clovisova teta, "ale nemůžu mu odpustit, že si namlouvá moji komornou."

"Drahá paní Troylová," zajíkla se hostitelka, "jak jste na tohleto přišla? Ujišťuji vás, že něco takového by pana Bropa ve snách nenapadlo!"

"Jeho sny jsou mi docela lhostejné; pro mne za mne, ve spánku ať si prožívá nepatřičná erotická dobrodružství třeba v jednom kuse a se všemi služkami najednou, ale v bdělém stavu si mi mou komornou namlouvat nebude. O tom nemá cenu diskutovat, v tomhle ohledu neustoupím."

"Ale to se určitě mylíte," trvala na svém paní Riversedgeová. "Pan Brope je ten poslední, kdo by si s něčím takovým začal."

"Podle mých informací je ten první, kdo si s tím začal, a kdyby záleželo na mně, rozhodně by zůstal taky poslední. Nemluvím ovšem o námluvách s počestnými úmysly."

"Nedovedu si prostě představit, že by se autor tak půvabných a poučných statí o chrámových lodích a byzantských vlivech dokázal zachovat takhle bezzásadově," prohlásila paní Riversedgeová. "Jaké vlastně máte pro svoje podezření důvody? Nepochybuji samozřejmě o vašich slovech, ale neměli bychom ho snad odsuzovat ukvapeně, aniž bychom ho slyšeli, nemyslíte?"

"Ať už ho odsuzujeme nebo ne, slyšet se v každém případě dal. Má pokoj hned vedle mé šatny a já ho dvakrát zřetelně slyšela, když si nejspíš myslel, že jsem pryč, jak za zdí zřetelně říká: "Miluju tě Florko." Ty přepážky nahoře jsou hrozně tenké, člověk skoro slyší ve vedlejším pokoji tikat hodinky."

"Vaše komorná se jmenuje Florence?"

"Jmenuje se Florinda."

"To je zvláštní, dávat komorné takové jméno."

"Já jí ho nedala, přijala jsem ji do služby už pokřtěnou."

"Mám na mysli," upřesnila svou myšlenku paní Riversedgeová, "že když já dostanu služku s nevhodným jménem, říkám jí jednoduše Mary. Brzy si na to zvykne."

"Výborný nápad," odušila Clovisova teta chladně. "Bohužel jsem si na to jméno zvykla sama. Jmenuji se totiž Mary." Přetrhla pak proud omluv paní Riversedgeové náhlou poznámkou: "Nejde o to, jestli já své komorné říkám Florinda, ale jestli jí pan Brope smí říkat Florko. A já trvám na tom, že ne."

"Třeba si opakoval slova nějaké písničky," chytla se paní Riversedgeová stébka naděje. "Existuje přece spousta hloupých odrhovaček s dívčími jmény," obrátila se na Clovise jako možného znalce v té věci. ""Neříkej mi Ančo ""

"Nikdy by mě to ani nenapadlo," ujistil ji Clovis. "Jednak žiju odjakživa v přesvědčení, že se jmenujete Jindřiška, a jednak vás zdaleka neznám tak dobře, abych si dovolil takovou důvěrnost."

"Já myslím písničku s tím refrénem," pospíšila si s vysvětlením paní Riversedgeová. "Jako se zpívá "Karla, Karla nikdy nezestárla" nebo "Majka, Majka je jak rajska rajka" a spoustu podobných. Na pana Bropa mi to rozhodně nevypadá, že by si zpíval takové slátaniny, ale zatím snad bychom ho měli považovat spíš za nevinného."

"To jsem taky udělala," ozvala se paní Troylová, "dokud se mi nedostal do ruky další důkaz."

A sevřela rty s pevnou rozhodností osoby kochající se blaženou jistotou, že bude za chvíli uprošena, aby je zase otevřela.

"Další důkaz!" zvolala hostitelka. "Jaký, prosím vás?"

"Když jseem se po snídani vracela nahoru, pan Brope šel právě kolem mého pokoje. A najednou mu z desek v podpaždí vypadl nějaký lístek, jakoby docela náhodou, a dotřepetal se na můj práh. Už jsem za ním chtěla zavolat "Něco jste ztratil!" ale pak mi něco řeklo, abych počkala a neukázala se, dokud nezajde do svého pokoje. Chápete, napadlo mě, že já v té době byvám ve svém pokoji jenom zřídkakdy a Florinda že tam skoro vždycky uklízí. A tak jsem ten zdánlivě nevinný lístek zvedla."

Paní Troylová se opět odmlčela s výrazem člověka, který aplauduje sám sobě, když v jablkovém koláči objeví číhající zmiji.

Paní Riversedgeová prudce šmikla zahradnickými nůžkami po nejbližším růžovém keři a náhodou sťala hlavu Hraběnce Folkestonové, která právě rozkvétala.

"Co bylo v tom lístku?" zeptala se.

"Jenom pár slov tužkou. "Miluju tě, Florko," a pod tím jedna řádka, sice zlehka přeškrtnutá, ale dokonale čitelná:

"Sejdeme se na zahradě pod tiseem""

"Opravdu, dole na zahradě máme jeden tis," připustila paní Riversedgeová.

"V každém případě to vypadá přesvědčivě," poznamenal Clovis.

"Když si pomyslím, že k takovému skandálu dochází pod mou střechou!" pohoršila se paní Riversedgeová.

"Rád bych věděl, proč vlastně skandály působí o tolik hůř pod střechou," zadumal se Clovis. "Vždycky jsem považoval za důkaz vytříbeného jemnocitu kočičího plemene, že si většinu svých skandálních afér odbývá na střeše."

"Když na to teď tak myslím," ozvala se znovu paní Riversedgeová, "jsou věci, které jsem si na pana Bropovi nikdy nedovedla vysvětlit. Například jeho příjmy. Jako redaktor Katedrálního měsíčníku dostává jenom dvě stě liber ročně, a náhodou vím, že jeho rodina je docela chudá, takže soukromé jmění nemá. A přesto si může dovolit byt někde ve Westminsteru, jezdit si každoročně do Brugg a na podobná místa v zahraničí, vždycky chodí dobře oblečený a v sezóně pořádá docela elegantní společenské obědy. Tohle si přece člověk za dvě stovky ročně dovolit nemůže, co říkáte?"

"Nepíše do nějakých jiných časopisů?" zeptala se paní Troylová.

"Ne, specializuje se tak úzce na liturgii a na církevní architekturu, že má velice omezené pole působnosti. Jednou se pokusi napsat do Loveckého sportu článek o chrámových budovách v obcích proslulých štvanicemi na lišku, ale nepřijali mu ho, poněvadž ho nepovažovali za dost zajímavý pro širší veřejnost. Ne, nechápu, jak při svém životním stylu může vystačit jenom s tím, co si vypíše."

"Třeba prodává padělané chrámové lodi americkým sběratelům," podotkl Clovis.

"Copak se dá prodat chrámová loď?" namítla paní Riversedgeová. "Ne, vyloučeno."

"Ať už se živí čím chce," vpadla jí do řeči paní Troylová, "svůj volný čas nebude rozhodně trávit námluvami u mé komorné."

"Jistěže ne," souhlasila s ní hostitelka. "Tomu se musí okamžitě udělat konec. Jenomžee dobře nevím, jak to navléknout."

"Mohli byste ten tis preventivně obehnat záseky z ostnatého drátu," navrhl Clovis.

"Nezdá se mi, že by nám v té nepříjemné situaci pomohlo vtipkování," pokárala ho paní Riversedgeová. "Dobrá komorná je poklad"

"Já opravdu nevím, co bych si bez Florindy počala," přiznala se paní Troylová. "Vyzná se v mých vlasech. Já se už dávno vzdala pokusů starat se o ně sama. Dívám se na vlasy podobně jako na manžely: pokud se s nimi dáme vidět na veřejnosti, nezáleží na soukromých nesrovnalostech. Nebyl do gong k obědu?"

Septimus Brope s Clovisem po obědě osaměli v kuřáckém pokoji. První z nich se zdál neklidný a ustaraný, druhý pak pozorně soustředěný.

"Co to vlastně znamená italsky porco?" zeptal se náhle Septimus. "Všiml jsem si, že se zbožní Italové často zapřisahají výrazem Porca Madonna, ale nejsem si tak jistý, že tím opravdu vyjadřují zbožňující obdiv."

"To taky nebudte," odpověděl Clovis líně. "Myslím, že se takové označení vepřového bravu pro váš účel nehodí."

Septimus Brope na něj úžasem vytřeštil oči.

"Jak to myslíte pro můj účel?" zeptal se s více než patrnou stopou nejistoty v hlase.

"Hledáte přece rým na "Florko"," odpověděl Clovis stručně.

Septimus se prudce vzpřimil na židli s výrazem neklamného zděšení.

"Jak jste na to přišel? Chci říct jak víte, že hledám rým na "Florko"?" vyštěkl ostře.

"Nevím nic," odušil Clovis. "Jenom hádám. Když jste se snažil spojit prozaické prase s romantickou představou zbožňované madony, vytušil jsem, že si skládáte sonet, a "Florka" mi napadla jako jediné ženské jméno, které se v pátém pádě rýmuje na porco."

Septimus se pořád ještě tvářil zaraženě.

"Já myslím, že toho víte víc."

Clovis se klidně zasmál, ale neřekl nic.

"Co všechno víte?" vybuchl Septimus zoufale.

"O tom tisu na zahradě," řekl Clovis.

"Proto! Já věděl, že jsem to někde ztratil. Ale něco jste musel uhodnout už předtím. Podívejte, odhalil jste mé tajemství. Vidíte, že mě neprozradíte? Nemám sice, proč bych se za to styděl, ale na redaktora Katedrálního měsíčníku se přece jen nějak nehodí, abych se k tomu přiznal otevřeně, nezdá se vám?"

"Hm, nejspíš ne," připustil Clovis.

"Chápejte," pokračoval Septimus, "vynáší mi to docela slušné peníze. Za to, co беру jako redaktor Katedrálního měsíčníku, bych si nikdy nemohl dovolit žít tím stylem, jako žiju."

Clovis užasl ještě víc než před chvílí Septimus, ale dokázal svůj úžas lépe zamaskovat.

"Myslíte tím, že vám ty peníze vynáší Florka?" zeptal se.

"Florka zatím ne," povzdychl si Septimus. "Přiznám se vám bez mučení, že s Florkou zatím nemůžu hnout. Ale mám stoupou jiných."

Clovisovi vyhasla cigareta.

"To je opravdu zajímavé," prohlásil po pauze. A pak mu při dalších slovech Septima Bropa najednou svítilo.

"Mám řůru jiných, například:

"Cora rety má jak korál,
na ty chtěl bych složit chorál."

To byl jeden z mých prvních úspěchů a dodnes za ni dostávám tantilémy, a potom tu je "Esmeralda vášně halda" a "Krásná Tereza mi nasadila železa", ty obě byly docela populární. A potom ta jedna příšernost," pokračoval Septimus a do karmínova se zarděl, "která mi vynesla nejvíc ze všech:

"Líbezná Lucinka, Lucka,
s tvářinkou malého pucka,
co smíchy vždycky kucká."

Samozřejmě jsou mi všechny odporné, dokonce kvůli nim div nezačínám nenávidět celé ženské pokolení, ale nemůžu si dovolit přehlédnout finanční efekt, který mi z toho plyne. A zároveň si dovedete představit, že moje autorita znalce církevní architektury a liturgie by byla otřesena, jestli ne rovnou zruinována, kdyby se proslechlo, že jsem napsal

"Coru s retý jak korál" a všechny ty ostatní šlágry."

Clovis se vzpomínal natolik, že se zeptal účastným, byť i poněkud rozechvělým hlasem, co vlastně není v pořádku s "Florkou".

"Nemůžu ji dostat do patřičné lyrické nálady, jak bych chtěl," posteskl si Septimus Brope. "Chápete, člověk do toho musí vrazit spoustu sentimentálních sladčáckých komplimentů s chytlavým rýmem a nějaký ten kus osobního životopisu nebo prorocství. Každé z nich musíte připsat dlouhou řadu milostných triumfů v minulosti nebo jim předpovědět hromadu štěstí po vašem boku v budoucnosti. Třeba takhle:

"Pro svou milou malou Mílu,
pro svou malou lesní vílu,
koupím na výlety vilu,
aby byla Míla má."

Zpívá se to na příšerně ucajdanou valčíkovou melodii a v Blackpoolu a v jiných centrech lidové zábavy se celé měsíce nehrálo a nezpívalo nic jiného."

Tentokrát to Clovisova sebevláda nevydržela.

"Promiňte, prosím vás," zabublal, "ale nemůžu se udržet, když si vzpomenu na tu slavnostní vážnost vašeho článku o vztahu koptické církve k raným křesťanským bohoslužbám, který jste nám včera tak laskavě zadeklamoval."

Septimus zasténal.

"Vidíte, jak by to dopadlo," řekl, kdyby se lidé dověděli, že píšu tyhle sentimentální škváry. Všechn respekt k mému vážnému životnímu úsilí by byl rázem tentam. Troufám si tvrdit, že toho vím o náhrobních deskách nejvíce ze všech žijících současníků, a doufám, že o nich jednou napíšu monografii, ale potom by si na mne všichni ukazovali prstem jako na veršotepce odrhovaček, které prošly všemy musichally na pobřeží naší ostrovní vlasti. Divíte se ještě, že takovou Florku nenávidím celou tu dobu, co se na ni snažím sesmolit cukrínový chvalozpěv?"

"Tak proč těm citům nedáte volný průchod a nejste brutálně upřímný? Takový nadávací refrén by měl jako novinka okamžitě úspěch, stačilo by vyslovit se pořádně od plic."

"To mě nikdy nenapadlo," podivil se Septimus Brope. "A mám strach, že bych se nedokázal odpoutat od toho odporného lichocení, na které jsem si zvykl, a měnit najednou styl."

"Styl vůbec měnit nepotřebujete," namítl Clovis. "Stačí vyjít z opačného pocitu a to nejapné rýmování můžete klidně zachovat. Jestli vyrobíte verzi té písničky, já vám zplodím refrén, na kterém asi hlavně záleží. Dáte mi za to polovičku z tantilém a já navíc pomlčím o vašem tajném zločinu. V očích veřejnosti zůstanete mužem, který zasvětil život studiu příčných chrámových lodí byzantského rituálu, a já si na vás jenom občas, za dlouhých zimních večerů, kdy kvílí meluzína v komínech a do oken šlehá déšť, vzpomenu jako na autora "Cory s retý jako korál". Jestli byste mě ovšem z pouhé vděčnosti za mé mlčení chtěl pozvat na prázdniny, které už dávno potřebuju, třeba na Jadran nebo tak podobně, a všechno za mne zaplatit, ani ve snách by mě nenapadlo odmítnout."

Později to odpoledne zastihl Clovis tetu s paní Riversedgeovou při poklidné procházce v barokní zahradě.

"Promluvil jsem si s panem Bropem o F.," oznámil jim.

"To je báječné! Co říkal?" odpověděly mu okamžitě obě dámy sborem.

"Když viděl, že znám jeho tajemství," odpověděl Clovis, "jednal se mnou docela upřímně a otevřeně. Zdá se, že to s těmi námluvami myslel sice poněkud nevhodně, ale docela počestně. Pokusil jsem se mu ukázat nepraktičnost cesty, kterou si zvolil. Říkal, že hledá pochopení, a ve Florindě zřejmě viděl ztělesnění své představy, ale já ho upozornil, že pravděpodobně najde tucty delikátně vychovaných anglických dívek čistého srdce, které porozumí jemu, kdežto Florinda je jediná bytost na světě, která rozumí vlasům mé tety. To na něj udělalo dojem, protože vlastně není takový sobec, jestliže se s ním promluví tím pravým tónem. A když jsem mu pak připomněl jeho šťastné dětství, strávené mezi sedmikráskami na lukách kolem Leightonského Jestřebí (doufám, že tam sedmikrásky rostou), docela zřejmě roztál. V každém případě mi dal slovo, že Florindu dočista pustí z hlavy a souhlasil s návrhem na kratší cestu do zahraničí, aby snáz zapomněl. Já s ním jedu až do Dubrovníka. A kdyby mi teta chtěla věnovat nějakou oprdu hezkou jehlici do kravaty (sám bych si ji vybral) jako malé uznání za značnou službu, kterou jsem jí prokázal, ani ve snách by mě nena-padlo odmítnout. Nepatřím k lidem, co si myslí, že když jedou za hranice, můžou přestat dbát o svůj zevnějšek." Několik neděl nato v Blackpoolu i v jiných střediscích populární zábavy získal nesporné prvenství tento refrén:

"Nudná duchamorko Florko,
prachpitomé oči máš,
tobě bude horko, Florko,
jestli se kdy za mě vdáš.
Už mám dost těch fórků, Florku
bez plovací vesty z korku
šoupnu zkrátka na ponorku
plav si, už tě mám ažaž,
tobě bude horko, Florko,
jestli se kdy za mě vdáš."

VLČICE

Leonard Bilsiter patřil k lidem, kterým se nepodařilo najít na našem vezdejším světě nic přitažlivého ani zajímavého, takže se odškodňují v "neviditelném světě" svých vlastních zážitků, své obrazotvornosti nebo svých výmyslů. Dětem se něco takového zpravidla daří, ale dětem stačí, přesvědčili samy sebe, a neprofanují své představy tím, že se o nich snaží přesvědčit druhé. Představy Leonarda Bilsitera byly určeny pro "několik málo zasvěcenců", což znamená pro každého, kdo ho byl ochoten poslouchat.

Jeho fušování do neviditelného světa ho nemuselo zavést dál než k neobvyklým banalitám salónních fantastů, kdyby mu byla náhoda nerozmožila rekvizitář mystických nauk. Podnikl s jedním přítelem, který se zajímal o jistou uralskou těžařskou firmu, cestu do východní Evropy právě ve chvíli, kdy velká stávka ruských železničářů přešla ze stadia hrozby do stadia realizace. Zastihla ho na zpáteční cestě někde před Permí a za dvoudenního čekání v nepojízdném stavu v jedné vedlejší staničce se seznámil s jistým obchodníkem s postroji a s železářským zbožím, jenž si užitečně krátil nudu dlouhé zastávky tím, že svého anglického spolucestujícího zasvěcoval do zlomkovitého systému lidové moudrosti, kterou sám pochytil od zabajkalských kupců a domorodců. Leonard po návratu do domácích kruhů překypoval výřečností o svých zkušenostech s ruskou železniční stávkou, ale zarytě mlčel o jistých temných tajemstvích, na něž letmo narážel pod zvukným označením "sibiřská magie". Zamkllost ho do týdne přešla pod vlivem všeho nedo-statku zájmu, takže začal s podrobnějšími náznaky o ne-smírných možnostech, jež tato nová esoterická schopnost, jak ji sám nazýval, propůjčuje několika málo zasvěcen-cům, kteří ji ovládli. Jeho teta Cecilie Hoopsová, která milovala senzace snad ještě víc než pravdu, mu udělala největší reklamu, jakou si kdo může přát, když všude vy-kládala, jak před jejíma vlastníma očima proměnil oby-čejnou dýni v holuba doupháka. Průkaznost tohoto svě-dectví o Leonardových nadpřirozených schopnostech znevážil u některých posluchačů respekt, který chovali k obrazotvorným schopnostem paní Hoopsové.

Jakkoli rozdílné mínění však panovalo v otázce, jeli Leonard divotvorce nebo šarlatán, do společnosti shromážděné v domě Mary Hamptonové rozhodně přijel s pověstí vynikajícího představitele té či oné z obou profesí, a nikterak nemínil odříkat se popularity, kterou by mu to mohlo vynést. Esoterické schopnosti a nadpřirozené síly hrály hlavní úlohu v každé konverzaci, na níž se on sám či jeho teta podíleli, a jeho vlastní výkony v tom směru, minulé i potenciální, se staly předmětem tajuplných náznaků i zastřených přiznání.

"Ráda bych, kdybyste mě proměnil ve vlka, pane Bilsitere," řekla mu hostitelka u oběda den po jeho příjezdu.

"Drahá Mary," poznamenal její manžel, plukovník Hampton, "nikdy jsem netušil, že máš takovéhle touhy."

"Myslím samozřejmě ve vlčici," opravila se paní Hamptonová. "Na člověka by to bylo moc, kdyby měl tak najednou změnit nejen zoologický druh, ale i pohlaví."

"O takových věcech by se nemělo žertovat," ohradil se Leonard.

"Ale já nežertuji. Myslím to naprosto vážně, vězte mi. Jenom to nedělejte dneska, je nás tu jenom osm na bridž a rozházelo by nám to jeden stůl. Zítra nás bude víc. Zítra po večeři "

"Při našem dnešním nedokonalém poznání těch skrytých sil bychom o nich měli mluvit spíš s pokorou než s posměchem," prohlásil Leonard tak přísně, že se o věci okamžitě přestalo mluvit.

Clovis Sangrail seděl při debatě o možnostech sibiřské magie nezvykle tiše. Po obědě si vzal stranou lorda Pabham, odvedl ho do poměrného soukromí kulečnickové herny a překvapil ho otázkou:

"Nemáte v té své sbírce šelem nějakou vlčici? Dost dobromyslnou vlčici?"

Lord Pabham se zamyslel. "Měl bych tam Louisu," odpověděl pak, "velice pěkný exemplář. Vyměnil jsem ji předloni za pár polárních lišek. Většina zvířat se v mé zoo brzy ochočí. O Louise si troufám prohlásit, že má na vlčici povahu přímo andělskou. Proč se ptáte?"

"Myslel jsem, jestli byste mi ji na zítřka večer nepůjčil," odpověděl Clovis s bezstarostnou starostlivostí člověka, který si vypůjčuje knoflíček do límce nebo tenisovou raketu.

"Zítra večer?"

"Ano, vlci jsou noční zvířata, takže jí nebude vadit, když se dostane později spát," prohlásil Clovis jako člověk, který věc promyslel ze všech stránek. "Někde z vašich lidí by ji mohl po setmění přivést z vaší zoo sem a s trochou pomoci by ji klidně propašoval do zimní zahrady, jakmile Mary Hamptonová nenápadně zmizí."

Lord Pabham se Clovisem chvíli zůstal zírat s omluvitelným údivem, ale pak se jeho tvář zvrásnila vějířky smíchu.

"Tak tohle máte za lubem! Kapku vlastní sibiřské magie, co? A paní Hamptonová je v tom spiknutí s vámi?"

"Mary mi slíbila, že mi pomůže, jestli se zaručíte za Louisinu mírnou povahu."

"Za Louisu vám ručím," řekl lord Pabham.

Druhý den se společnost rozrostla a Bilsiterův smysl pro vlastní reklamu vzrostl úměrně k většímu počtu posluchačů. U večere zešířila rozváděl téma neviditelných sil a neprozkoumaných schopností a proud jeho působivé výmluvnosti neustal ani tehdy, když byla v salóne podávána káva před všeobecným přesídlením do karetní herny. Jeho teta dbala, aby se jeho výrokům dostalo náležité pozornosti, ale ve své senzacechtivosti lačnila po něčem dramatičtější nežli po pouhých slovních projevech.

"Neuděláš něco, ays je o svých schopnostech přesvědčil, Leonarde?" naléhala na něj. "Proměň jim něco v něco jiného! On to dokáže," informovala společnost, "jenom chtít."

"Prosím vás!" přidala se Mavis Pellingtonová vážně a skoro všichni přítomní její žádost podporovali. I ti, kdo by se sotva dali přesvědčit, byli ochotni pobavit se exhibicí amatérského kouzelníka.

Leonard vycítil, že se od něho vyžaduje něco konkrétního.

"Má někdo z přítomných," zeptal se, "třípenci nebo jinou ne zvlášť cennou maličkost?"

"Snad se nechystáte na eskamotáž s mincemi nebo na podobně primitivní triky?" poznamenal Clovis opovržlivě.

"Není to od vás hezké, že mi nechcete vyhovět a neproměníte mě ve vlčici," prohodila Mary Hamptonová cestou do zimní zahrady, aby nakrmila své papoušky maka jejich obvyklým desátkem z dezertů.

"Už jsem vás varoval, jak je nebezpečné posmívat se těmhle silám," ohradil se škrobeně Leonard.

"Ani nevěřím, že byste to dokázal," zasmála se Mary provokativně ze zimní zahrady. "Jen to zkuste, ukažte, co umíte! Proměňte mě tedy ve vlčici!"

S těmi slovy zmizela z dohledu za trsem azalek.

"Paní Hamptonová," začal Leonard ještě škrobeněji, ale dál se nedostal. Salómem jako by proběhla nějaká mrazivá vlna a papoušci se zároveň rozkřičeli, až to rvalo uši.

"Co to prosím tě do těch zatracených ptáků vjelo, Mary?" zavolal plukovník Hampton. V tom okamžiku vyděsilo celou společnost ještě pronikavější zaječení Mavis Pellingtonové, až všichni vyskočili z křesel. V nejrůznějších pózách bezmocné hrůzy nebo v pudově obranných postojích se pak octli tváří v tvář zlověstně vyhlížející šedivé bestii, která na ně mžourala z dekorativního rámce kapradí a azalek.

Paní Hoopsová se z všeobecného zmateného údesu a úžasu vzpamatovala první.

"Leonarde!" vyvískla na synovce, "proměň tu bestii okamžitě zpátky v paní Hamptonovou! Vždyť se na nás každou chvíli může vrhnout. Proměň ji zpátky!"

"Já já nevím jak," vykoktal Leonard, který vypadal nejvyděšeněji a nejzmateněji ze všech.

"Jakže!" zařval plukovník Hampton. "Vy jste měl tu drzost, že jste si dovolil proměnit mou ženu ve vlčici, a teď si tu klidně prohlásíte, že ji neumíte proměnit zpátky?"

Abychom byli k Leonardovi spravedliví, klidem se právě v té chvíli nevyznačoval.

"Ujišťuju vás, že jsem paní Hamptonovou ve vlčici neproměnil, že mě to ani ve snu nenapadlo," zaprotestoval.

"Tak kde tedy je a jak se dostalo do zimní zahrady tohle zvíře?" naléhal plukovník.

"Vaše ujištění, že jste paní Hamptonovou ve vlčici neproměnil, musíme samozřejmě přijmout," poznamenal Clovis zdvořile, "ale vy zase musíte uznat, že všechny okolnosti svědčí proti vám."

"To tady chcete diskutovat, když se nás ta bestie chystá roztrhat na kusy?" zakvílela Mavis pohoršeně.

"Lorde Pabhame, vy se přece vyznáte v šelmách," napadlo plukovníka Hamptona.

"Šelmy, na jaké jsem zvyklý," odpověděl plukovník Pabham, "jsem získal s příslušnou dokumentací od známých obchodníků v tom oboru, nebo byly vychovány v mém vlastním zvěřinci. Nikdy jsem se ještě nesetkal s dravcem, který se zčistajasna vynoří z azalek právě v tom okamžiku, kdy se ztratí okouzlující a oblíbená hostitelka. Pokud mohu soudit podle vnějších znaků," pokračoval, "vypadá to na dobře vyvinutou samici severoamerického vlka šedého, odrůdu běžného druhu canis lupus."

"Jakápak teď latinská jména!" zaječela Mavis, když šelma pokročila o něco dál do salónu. "Nemůžete tu bestii odlákat něčím k jídlu a zavřít ji někde, kde bude neškodná?"

"Jestli je to opravdu paní Hamptonová, která je právě po výtečné večeři," poznamenal Clovis, "pochybuji, že by se dala zlákat něčím k jídlu."

"Leonarde," zapřísahala paní Hoopsová synovce v slzách, "i když jsi to třeba nezpůsobil, nemůžeš využít svých tajných schopností a proměnit to hrozné zvíře v něco neškodného, než nás všechny roztrhá třeba v králíka?"

"Pochybuju, že by plukovník Hampton měl zájem, aby se mu manželka měnila z jednoho zvířete ve druhé, jak zrovna koho napadne, jako na nějakém kolotoči," vmísil se do řeči Clovis.

"To si rozhodně zakazuju!" zaburácel plukovník.

"Většina vlků, se kterými jsem přišel do styku," řekl lord Pabham, "nezřízeně miluje cukr. Jestli chcete, zkusím to i s tímhle exemplářem."

Vzal z talířku svého kávového šálku kostku cukru a hodil ji Louise, která ji zachytila v letu. Společnost si vydechla úlevou vlk chňapající po cukru, když by mohl přinejmenším roztrhat několik papoušků, ztratil alespoň něco ze své hrozivosti. A po výdechu přišlo vděčné zájknutí, když lord Pabham vylákal šelmu ze salónu předstíranou zásobou dalšího cukru. Všichni se okamžitě vrhli do prázdné zimní zahrady. Po paní Hamptonové tam nebylo ani stopy, až na podnos s večeří pro papoušky.

"Dveře jsou zamčené zevnitř!" vykřikl Clovis, jemuž se pod záminkou jejich vyzkoušení podařilo obratně otočit klíčem. Všichni se obrátili na Bilsitera.

"Jestli jste mou ženu neproměnil ve vlčici," řekl mu plukovník Hampton, "vysvětlil byste mi laskavě, kam se poděla, když zamčenými dveřmi zřejmě zmizet nemohla? Nenutím vás, abyste mi vysvětloval, odkud se v naší zimní zahradě najednou vzala severoamerická vlčice, ale snad mám právo zeptat se, co se stalo s mou vlastní manželkou."

Bilsiterovo opětovné ujišťování, že o tom nemá nejmenší ponětí, se setkal s všeobecným mručením rozmrzelé nedůvěry.

"V tomhle domě už nezůstanu ani hodinu," prohlásila Mavis Pellingtonová.

"Jestli naše hostitelka opravdu ztratila lidskou podobu," ozvala se paní Hoopsová, "nemůže tady dobře zůstat žádná dáma. Absolutně odmítám mít za gardedámu vlka!"

"Vlčici," připomněl jí Clovis konejšivě.

Problém společenské etikety za tak neobvyklých okolností už nikdo nerozřešil.

Náhlé objevení Mary Hamptonové vzalo diskusi vítr z plachet.

"Někdo mě hypnotizoval!" vykřikla pobouřeně. "Probudila jsem se ve spížírně na zvěřinu, bůhvíproč zrovna tam, a lord Pabham mě krmlil cukrem. Nesnáším, když mě někdo hypnotizuje, a cukr mi doktor zakázal."

Vysvětlili jí situaci, pokud se něco takového dalo vůbec vysvětlit.

"Tak vy jste mě přece jen proměnil ve vlčici, pane Bilsitere?" zvolala vzrušeně.

Jenomže Leonard už spálil člun, na kterém by teď mohl vyplout na moře slávy. Musel jenom ochable zavrtět hlavou.

"To jsem si dovolil já," přihlásil se Clovis. "Abyste rozuměli, prožil jsem dva roky v severovýchodním Rusku a seznámil jsem se tam s lidovou magií hlouběji než při nějaké turistické návštěvě. Člověk o těch zvláštních silách nerad

mluvní, ale občas, když slyší, jak se o nich vykládá spousta nesmyslů, zmocní se ho pokušení, aby lidem ukázal, co taková sibiřská magie vlastně znamená, když ji někdo opravdu ovládá. A já tomu pokušení podlehl. Mohl bych dostat kapku koňaku? Ten pokus mě úplně vyčerpal."

Kdyby byl Leonard Bilsiter mohl v tom okamžiku proměnit Clovise ve švába a pak ho zašlápnout, byl by obě ty operace s gusem provedl.

KANEC

"Dostaneme se do parku zadní cestou," řekla paní Stossenová dceři, "přes travnatý výběh a potom ohrazenou zahradou plnou angreštů. Prošla jsem to tam všechno loni, když byli Couveringovi pryč. Z angreštové zahrady vedou vrátka do parku mezi keře, a jakmile jimi projdeme, zamícháme se mezi ostatní hosty, jako kdybychom přišly normálně. Je to jistější než zkoušet to hlavním vchodem a riskovat, že se srazíme s hostitelkou; bylo by to pro nás trapné, když nás náhodou nepozná." "

"Ale stojí ta námaha vůbec za to kvůli nějaké garden party?"

"Kvůli nějaké garden party sotva, ale kvůli největší garden party sezóny určitě. Pozvali na to setkání s princeznou kdekoho, kdo v okrese něco znamená, až na nás ovšem, a bylo by daleko trapnější vymýšlet si výmluvy, proč jsme tam nebyly, než dostat se tam zadem. Zastavila jsem paní Cuveringovou včera na silnici a důrazně jsem se párkrát o princeznu zmínila. Že se jí neuráčilo pochopit moje narážky a poslat nám pozvánku, za to přece nemůžu, ne? Tady to je, projdeme přes ten travnatý výběh a tamhletoou brankou se dostaneme do zahrady."

Paní Stossenová s dcerou, náležitě vyparáděné pro okresní garden party s příměsí hostů zapsaných ve šlechtickém Gothajském almanachu, propluly úzkým travnatým výběhem a sousední zahradou s angreštovými keři jako dvě vlečné nákladní lodice zakázanou pstružnou řekou. Majestátnost jejich plavby poněkud narušoval kradmá spěch, jako by čekaly, že je co chvíli přistihnou nepřátelské reflektory. A skutečně nezůstaly nepozorovány. Matylda Cuveringová, obdařená bystrými očima třináctileté a nadto využívající výhodné pozice v koruně rozložitě mišpule, sledovala s gusem obchvatný manévř dam Stossenových a přesně předvíдалa, kdy se jim jejich záměr zhatí.

"Najdou vrátka zamčená a budou muset odtáhnout, kudy přišly," řekla si v duchu. "Patří jim to, když nedovedou přijít jaksepatří. Jaká škoda, že Tarquinius Superbus není dnes volně ve výběhu. Koneckonců nechápu, proč by se měl dnes odpoledne každý bavit a Tarquinius se nesměl proběhnout."

Matylda byla je věku, kdy od slov není daleko k činům. Sklouzla z koruny mišpule, a když se tam zase vyšplhala, Tarquinius, obrovský bílý yorkshirský kanec, vyměnil prostor svého chlívku za širší rozlohu travnatého výběhu. Zklamáná expedice dam Stossenových, dopáleně, ale jinak spořádaně ustupující od nezdolatelné překážky zamčených vrátek, se náhle zarazila u branky oddělující výběh od zahrady s angreštem.

"Co je to za potvoru?!" vykřikla paní Stossenová. "Když jsme šly sem, tak tady nebyla."

"Ale teď tady je," konstatovala dcera. "Co si proboha počneme? Že jsme sem vůbec lezly!"

Kanec se přiblížil k brance, aby si lépe prohlédl lidské vetřelkyně. Přezvykoval a mrkal malými červenými očkami tak zlověstně, aby jim nepochybně nahlal strach. Pokud šlo o dámy Stossenovy, plně dosáhl svého.

"Pša! Vš! Vš! Pša!" spustily obě sborem.

"Jestli si myslí, že ho zaženou recitováním seznamu egyptských faraónů, čeká je těžké zklamání," poznamenala Matylda ze své pozorovatelné na stromě. Jelikož to poznamenala nahlas, paní Stossenová si poprvé všimla její přítomnosti. Před několika málo okamžiky by ji bylo zdaleka nepotěšilo, že zahrada není tak opuštěná, jak se zdálo, ale teď přivítala dívčinu přítomnost na scéně s pocitem hluboké úlevy.

"Děvenko, nedošla bys pro někoho, aby zahnal," začala nadějně.

"Comment? Comprends pas," dala dívka najevo, že nerozumí.

"Ach, ty jsi Francouzka? Êtesvous française?"

"Pas du tout. Suis anglaise."

"Tak proč nemluvíš anglicky, když jsi Angličanka? Ráda bych věděla, jestli"

"Permettez-moi expliquer. Dovolte, abych vám to vysvětlila. Já jsem totiž právě v nemilosti," řekla Matylda. "Jsem tady u tety a dneska jsem se měla chovat zvlášť vzorně, protože je u nás spousta lidí na garden party. Měla jsem si vzít za příklad Clauda, to je můj mladší bratranec, který nikdy nic neprovede, leda náhodou, a pak se za to vždycky omluví. Zřejmě si mysleli, že jsem u oběda snědla moc malin se šlehačkou, a řekli mi, že Claude nikdy tolik malin se šlehačkou nesní. A Claude vždycky po obědě půl hodiny spí, protože to má přikázáno. Tak jsem počkala, až usne, svázala jsem mu ruce, vzala jsem kbelík malin se šlehačkou, připravený na tu garden party, a začala jsem s nuceným kmením. Spousta malin se mu rozmazala po námořnickém oblečku a v posteli, ale většinu jich Claude spolykal, takže už nikdy nemůžu tvrdit, že Claude jakživ tolik malin se šlehačkou nesnědl. Proto nesmím na tu party a k tomu ještě musím za trest mluvit celé odpoledne francouzsky. Tohle jsem vám musela povědět anglicky, proto nevím, jak se francouzsky řekne "nucené kmení". Mohla jsem si to samozřejmě vymyslet, ale kdybych vám řekla nourriture obligatoire, neměla byste žádnou představu, o čem vlastně mluvím. Mais ma-intendant, nous parlons français."

"Ale ovšem, très bien," uposlechla paní Stossenová nerada výzvy, aby pokračovaly v rozhovoru francouzsky. V rozčilení si totiž nikdy nebyla svou franštinou docela jistá. "Lí, í l'autre coté de la porte, est un cochon," upozornila na vepře za brankou.

"Un cochon? Ah, le petit charmant!" rozplynula se Matylda nad vepříkovou roztomilostí.

"Mais non, pas du tout petit, et pas tout charmant; un bête féroce," odmítla paní Stossenová označení kance zdobnělinou i jeho roztomilost, spletla si však rody a označila ho sama za "divokého potvora".

"Une bête," opravila ji Matylda. "Dokud vepří říkáte vepř, mluvíte o něm v mužském rodě, ale jakmile s ním ztratíte trpělivost a řeknete mu "divoká potvora", musíte ho zařadit mezi nás. Ve franštině se ta pohlaví strašně pletou."

"Tak mluvmě proboha radši anglicky," navrhla paní Stossenová. "Dá se odtud vyjít jinudy než přes výběh s tím prasetem?"

"Já lezu vždycky přes zeď, chytím se tamhle té švestky," řekla Matylda.

"To v těchhle šatech nemůžeme," postěžovala si paní Stossenová. Bylo těžké představit si ji při tom výkonu v jakémkoli kostýmu.

"Nemohla bys dojít pro někoho, kdo by to prase zahnal?" požádala paní Stossenová.

"Slíbila jsem tetě, že tady zůstanu do pěti, a nejsou ještě čtyři."

"Teta by ti za těchhle okolností jistě dovolila."

"Nedovoluje mi to svědomí," prohlásila Matylda s chladnou důstojností.

"Nemůžeme tady přece stát až do pěti!" zvolala paní Stossenová s rostoucím podrážděním.

"Mám vám něco zarecitovat, aby vám čas rychleji utíkal?" nabídla se Matylda úslužně. ""Belinda, malá živitelka" platí za moje nejlepší číslo, ale snad by to mělo být spíš něco francouzsky. Jenomže v té řeči umím jenom proslov Jindřicha IV. k jeho vojákům."

"Když půjdeš a seženeš někoho, kdo tu bestii zaplaší, dám ti peníze, aby sis něco hezkého koupila," pokusila se paní Stossenová o úplatek.

Matylda sklouzla po míšpuli o kousek níž.

"To je ten nejrozumnější návrh, jak se odtud dostat," schválila ji to Matylda radostně. "Sbíráme s Claudem peníze na dětský prázdninový fond a soutěžíme, kdo vybere víc."

"Mileráda ti na něj přispěju půlkorunou, opravdu mileráda," řekla paní Stossenová a vylovila řečenou minci z hlubin kapsáře, který tvořil přívěsek její toalety.

"Claude mě zatím o hodně předešel," pokračovala Matylda, nevšímajíc si nabízené obětiny. "Víte, je mu teprve jedenáct a má zlaté vlasy to je ohromná přednost, když vybírá na nějaký dobročinný účel. Nedávno mu jedna ruská dáma dala deset šilinků. Rusové se vůbec vyznají v umění dávat daleko líp než my. Čekám, že Claude bude mít po dnešním odpoledni vybráno pětadvacet šilinků; má beze mne volné pole a po těch malinách se šlehačkou zahraje bledého, křehkého chlapečka na umření jedna radost. Určitě už mě předešel aspoň o dvě libry."

Obleženým dámám se po dlouhém prohledávání kapsářů a kabelek a po mnohém vzdychání podařilo dohromady sebrat sedm šilinků a šest pencí.

"Bohužel, tohle je všechno, co u sebe máme," prohlásila paní Stossenová.

Matylda neprojevila žádnou ochotu sestoupit ze stromu ani snížit se k nabízené sumě.

"Nepošpiním si svědomí za mň než za deset šilinků," prohlásila upjatě.

Matka s dcerou si polohlasem něco zamumlaly; bylo z toho rozumět slovu "potvora", které se pravděpodobně nevztahovalo na Tarquinia.

"Počkejme, našla jsem ještě půlkorunu," oznámila paní Stossenová rozechvělým hlasem. "Tady ji máš. A teď už prosím tě honem někoho přiveď."

Matylda se smekla ze stromu, přijala úplatek a začala sbírat v trávě u svých nohou přezrálé míšpule. Pak přelezla přes branku a láskyplně kance oslovila:

"Pojď, Tarquinie, pojď, chlapečku; nahnílým a rozteklým míšpulím přece nedokážeš odolat."

Tarquinus to skutečně nedokázal. Matylda ho míšpulemi, které mu házela v uvážlivě odměřených přestávkách, odlákala zpátky do chlívků a osvobozené zajatkyň se rozběhly přes výběh.

"Já bych se vztekla! Ta darebačka!" vykřikla paní Stossenová, když byly v bezpečí na silnici. "Ta potvora nebyla vůbec divoká, a pokud jde o těch deset šilinků, vsadila bych se, že z nich dětský prázdninový fond neuvidí ani penci!" V tom však Matyldě nepředloženě křivdila. Kdybyste si zkontrolovali výkaz příjmů fondu, najdete v něm položku: "Sl. Matylda Cuveringová odevzdala 2 šilinky a 6 pencí."

BROUK

Lovecká sezóna skončila a Mulletovým se opět nepodařilo prodat Brouka. V rodině se za poslední tři čtyři roky vyvinula tradice živená jakousi fatalistickou nadějí, že se jim Brouka podaří prodat dřív, než skončí období štvanic. Sezóny však měly jedna za druhou a nedálo se nic, co by ospravedlnilo jejich nepodložený optimismus. Kůň se jmenoval v ranějším stadiu své kariéry Bojar. Později ho překřtili na Brouka a uznali tak skutečnost, že jim opravdu nasadil brouka do hlavy, když se ho nemohou zbavit. Jiní vtípkové ze sousedství v tom jménu ovšem viděli potvrzení nevypočitatelných vrtochů jeho nositele. Brouk byl v různých inzerátech střídavě popisován jako lehký lovecký kůň pro štvance, jako jezdecký kůň pro dámy nebo prostěji sice, stále však s jistou dávkou fantazie, jako užitečný hnědý valach, vysoký v kohoutku 60 coulů. Toby Mullet se s ním po čtyři sezóny zúčastnil štvanic po celém západním Wessexu. Těch se ovšem můžete zúčastnit skoro s každým koněm, jenom když zná trasu. Brouk znal trasu důvěrně, évadž sám způsobil většinu trhlín v překážkových náspech i živých plotech v okruhu mnoha mil. Jeho vlastnosti a způsoby nebyly pro štvance právě ideální, bylo však pravděpodobně jistější honit se s ním za psí smečkou než jezdit na něm po venkovských cestách. Podle tvrzení Mulletových se na silnici neplašil, neměl však rád některé objekty, jež u něho vyvolávaly náhlé záchvat, které Toby označoval výrazem "Brouk bere faleš". K autům a bicyklům se choval se shovívavou nevšímavostí, ale prasata, trakaře, hromady šterku u sil-nice, dětské kočárky na vesnických cestách, vrata natřená příliš výraznou bělobou a občas, ne však vždycky, i no-vější typy včelích úlů ho sváděly k úspěšnému napodo-bení klikatého i rozštěpeného blesku. Jestliže za živým plotem hlučně vzletěl bažant, Brouk zpravidla vyskočil všemi čtyřmi zároveň s ním, to se však dá připsat pouhé družnosti. Mulletovi rovněž popírali rozšířenou pověst, že jejich kůň vztekle ohryzává žlaby.

Asi třetí týden v máji paní Mulletová, pozůstala po nebožtíkovi Silvestru Mulletovi a matka Tobyho, jakož i hejna dcer, zastavila Clovise Sangrila na kraji vesnice a bez dechu mu vysypala katalog místních novinek.

"Znáte našeho nového souseda, pana Penricarda?" zahlaholila. "Hrozný boháč, patří mu cínové doly v Cornwallu, je asi čtyřicátník a veliký klidáš. Najal si natrvalo dům Na Července a vrazil spoustu peněz do oprav a do přestavby. Tak tomu náš Toby prodal Brouka!"

Clovisovi chvíli trvalo, než mu ta ohromující novina došla, a pak paní Mulletové zplna srdce blahopřál. Kdyby byl patřil k vznětlivějšímu druhu lidí, pravděpodobně by ji byl políbil.

"To máte z pekla štěstí, že vám to konečně vyšlo! Teď si aspoň můžete koupit pořádného koně. Já vždycky říkal, že Toby má za ušima. Ještě jednou gratuluju."

"K ničemu mi negratulujte. Větší neštěstí nás nemohlo potkat!" prohlásila dramaticky paní Mulletová.

Clovis na ni úžasem vytřeštil oči.

"Pan Penricarde," snížila paní Mulletová hlas do šepotu, o jehož působivosti byla přesvědčena, ačkoli spíš připomínal nakráplé pištění. "Pan Penricarde se právě začal dvorit naší Jessii. Nejdřív jen v náznamech, ale teď naprosto nepochybně. Byla jsem husa, že jsem na to nepřišla dřív. Včera na farní garden party se jí zeptal, jaké má ráda květiny, a když mu řekla, že karafiáty, přišla jich dneska celá hromada, bílých, růžových i tmavě červených, hotové výstavní exempláře. A s nimi bonboniéra, kterou určitě musel objednat z Londýna. A požádal ji, aby si s ním šla zahrát golf. A právě v tomhle kritickém okamžiku mu Toby prodá toho koně! Vždyť je to katastrofa!"

"Ale toho koně se přece chcete zbavit už pár let," namítl Clovis.

"Mám plný dům dcer," odpověděla paní Mulletová, "a chtěla bych neříkám ovšem zbavit se jich, ale nějaký takový manžel pro ně by nebyl k zahoeení; víte přece, že jich mám šest."

"To ani nevím," přiznal se Clovis, "nikdy jsem je nepočítal, ale předpokládám, že máte pravdu, matky obyečně takové věci vědí nejlíp."

"A teď," pokračovala paní Mulletová tragickým šepotem, "když se na obzoru objeví bohatý ženich, Toby mu jako z udělení prodá tu potvoru jankovitou! Brouk nám ho nejspíš zabije, jestli si na něj pan Penricarde opravdu sedne, a v každém případě v něm zabije všechnu něžný cit, který snad chová k někomu z naší rodiny. Jak teďka z toho? Nemůžeme na něm dost dobře chtít, aby nám koně vrátil; chápete, vychválili jsme mu ho až do nebe, když nám svitla naděje, že ho koupí; řekli jsme mu, že je pro něj tenhle kůň jako stvořený."

"Nemohli byste mu ho ukrást ze stáje a odvést ho na pastvu co nejdál odsud?" navrhl Clovis. "Napište na vrata stáje 'Volební právu ženám!' a každý si bude myslet, že ho ukradly sufražetky. Nikdo, kdo toho koně zná, vás nebude podezírat, že byste ho chtěli zpátky sami."

"Takovou aféru by rozmázly všechny noviny po celém okrese," namítla paní Mulletová. "Copak to nevidíte předem ty titulky? 'Vzácný lovecký kůň ukraden sufražetkami'! Policie by proesala celý kraj, dokud by to zvíře nenašla."

"V tom případě se Jessie musí pokusit dostat ho od Penricarda zpátky pod záminkou, že je Brouk její miláček. Může mu vysvětlit, že jste ho prodali jenom proto, že jste měli podle podmínek staré nájemní smlouvy zbourat maštal, kdežto teď jste si vymohli, aby mohla zůstat stát ještě další dva roky."

"Vypadá to divně, žádat zpátky koně, kterého jsme mu zrovna prodali," řekla paní Mulletová, "ale něco podniknout musíme, a hned. Ten člověk není na koně zvyklý a já mu myslím namluvila, že Brouk je jako beránek. Ale beránci konečně taky kopou a vyhazují, jako by do nich vjel ďas, ne snad?"

"Beránek si svou pověst mírného tvora vůbec nezaslouží," přisvědčil Clovis.

Jessie se druhý den vrátila z golfového hřiště ve stavu zároveň povzneseném i ustaraném.

"S nabídkou k sňatku je to v pořádku," oznámila. "Požádal mě o ruku u šesté jamky. Řekla jsem mu, že potřebuju čas na rozmyšlenou. Svolila jsem u sedmé jamky."

"Milá dcero," poznamenala matka, "zdálo by se mi na místě trochu víc panenského zdráhání a váhání, když ho znáš teprve tak krátce. Taky jsi mohla počkat až k deváté jamce."

"Od šesté jamky k sedmé je to strašně daleko," odpověděla Jessie, "a kromě toho nás to napětí rušilo ve hře. Než jsme se dostali k deváté, dojednali jsme spoustu věcí. Na svatební cestu pojedeme na Korsiku, jestli se nám bude chtít, odskočíme si do Neapole a na zakončení zůstaneme týden v Londýně. Dvě jeho neteře půjdou za družičky, takže s našimi holkami to bude sedm a to je šťastné číslo. Ty si vezmeš na sebe ten perlově šedivý kostým s tolika krajkami, co jen bude chtít. Mimochodem, on dnes večer přijde k nám, aby tě požádal o souhlas. To všechno by tedy šlo, ale s Broukem je to horší. Vyprávěla jsem mu tu legendu o maštali, a jak rádi bychom Brouka koupili zpátky, ale on by si ho zřejmě stejně rád nechal. Tvrdí, že teď, když žije na venkově, potřebuje jezdit na koni kvůli pohybu a že začne hned zítra. Předtím seděl jenom na koni v jízdárně, který byl zvyklý jezdit s osmdesátníky a lidmi postupujícími léčbu klidem. To je všechna jeho zkušenost v sedle a pak ovšem ještě jedna jízda na poníku v Nofolku, když mu bylo patnáct a tomu poníkovi čtyřladvacet. A zítra to chce zkusit na Broukovi! Budu vdovou ještě dřív, než se vdám, a přitom bych tolik chtěla vidět Korsiku - na mapě vypadá tak komicky."

Poslali spěšně pro Clovise a vyložili mu, jak se situace vyvinula.

"Nikdo si na tom zvířeti není jist životem," řekla paní Mulletová, "leďa Toby, a ten už z dlouhé zkušenosti ví, z čeho se Brouk plaší, a dokáže vzít faleš zároveň s ním."

"Naznačila jsem panu Penricardovi vlastně Vincentovi, že Brouk nesnáší bílá vrata," podotkla Jessie.

"Bílá vrata!" vykřikla paní Mulletová. "Řeklas mu, jak vyvádí, když uvidí prase? Cestou na silnici bude muset projet kolem Lockyerova statku a tam bude určitě chrochtat pár prasat ve dvoře."

"V poslední době si znenáviděl krocany," připomněl Toby.

"Penricarde rozhodně na tom koni jet nesmí," uzavřel poradu Clovis, "aspoň ne dřív, dokud se za něj Jessie nevdá a nebude ho mít dost. Já vám řeknu co: pozvete ho zítra časně ráno na výlet; Penricarde není ten typ, aby si vyjel na koni

před snídaní. Pozitíř přiměje faráře, aby ho dopoledne zavezl do Crowleighu na prohlídku těch nově rozestavěných nemocničních pavilónů. Brouk zatím bude stát nečinně v maštali a Toby se může nabídnout, že ho projede, a při té příležitosti si může Brouk nějak poranit nohu a příhodně zchromnout. Když si se svatbou trochu pospíšíte, může vám ta historka o zchromnutí vydržet, dokud nebude ruka šťastně v rukávě."

Paní Mulletová patřila k vznětlivějšímu druhu lidí, takže Clovise políbila.

Nikdo nemohl za to, že druhý den ráno lilo jako z konve, takže výlet by byl fantastickým nesmyslem. Nikdo nemohl za to, že odpoledne se jako z udělání vyčasil, takže pan Penricarde podlehl pokušení vyjet si poprvé na Broukovi. K prasatům na Lockyerově statku se ani nedostali; vrata fary byla natřena nenápadně nazeleno, ale loni či předloni byla bílá, a Brouk nezapomněl, že na tom místě vždycky divoce pohodil hlavou, vyhodil zadníma nohama a vzal zkrátka faleš. Poté, když si už zřejmě nikdo nežádal jeho služeb, vrazil do farského sadu, kde objevil v kurníku krůtu. Pozdější návštěvníci saku našli kurník téměř nedotčený, ale z krůty toho zbylo pramálo.

Pan Penricarde, poněkud otřesený a omráčený, s pohmožděným kolenem a s menšími oděrkami, dobrodušně tu nehodu připsal své nezkušenosti s koňmi a s venkovskými cestami a dovolil Jessii, aby ho ošetřovala, dokud se za necelý týden nesebral natolik, že byl opět schopen golfu.

V seznamu svatebních darů, uveřejněných nějakých čtrnáct dní nato v místních novinách, se objevil tento bod:

"Hnědý jezdecký kůň jménem Brouk, ženichův dar nevěstě."

"Takže je vidět," poznamenal Toby Mullet, "že nic nepoznal."

"Nebo taky," namítl Clovis, "že má roztomilý smysl pro humor."

OTEVŘENÉ DVEŘE

"Teta přijde za chvíli dolů, pane Nuttele," pravila velmi vyrovnaná patnáctiletá dáma, "zatím se musíte spokojit s mou společností."

Frampton Nuttel zatápal po zdvořilé odpovědi, aby patřičně zalichotil neteři, s níž právě mluvil, a zároveň se nepatřičně nedotkl tety, která měla přijít. Potají v té chvíli zapochyboval víc než kdy jindy, jestli tahle řada zdvořilostních návštěv u naprosto cizích lidí nějak pomůže nervové kůře, kterou měl podstoupit.

"Já vím, jak to dopadne," řekla mu sestra, když se chystal emigrovat do tohoto venkovského ústraní. "Zahrabeš se tam sám pro sebe, nepromluvíš s živou duší a budeš na tom s nervy ještě hůř ze samého bloumání. Dám ti zkrátka doporučující dopisy na všechny lidi, které tam znám. Pokud si vzpomínám, pár jich je docela slušných."

Frampton zauvažoval, jestli k těm slušným patří i paní Sappletonová, dáma, které právě hodlal odevzdat jeden z oněch doporučujících dopisů.

"Znáte tady kolem hodně lidí?" zeptala se ho neteř, když usoudila, že jejich mlčenlivý kontakt trval už dost dlouho.

"Ani živou duší," odpověděl Frampton. "Moje sestra tady bydlela na faře, chápete, asi před čtyřmi roky, a dala mi doporučení na některé zdejší usedlíky."

Poslední informaci vyslovil se zřetelným politováním v hlase.

"Tak to vlastně o mé tetě nic nevíte?" pokračovala vyrovnaná mladá dáma.

"Jenom její jméno a adresu," připustil návštěvník. Zauvažoval, jestli je paní Sappletonová provdaná nebo vdova. Così těžko definovatelného v atmosféře pokoje naznačovalo existenci mužských obyvatel.

"Ta velká tragédie ji potkala před třemi roky," řekla dívka. "To znamená po tom, co tu byla vaše sestra."

"Tragédie?" podivil se Frampton. Tragédie mu v tomhle poklidném venkovském zákoutí připadaly nějak nemístné.

"Divíte se možná, proč necháváme v říjnu tyhle dveře dokořán," řekla neteř a ukázala na široké skleněné dveře vedoucí na trávník.

"Letos je ještě dost teplo," poznamenal Frampton, "ale mají ty zasklené dveře něco společného s tou tragédií?"

"Dneska před třemi roky odešel její manžel a dva její mladší bratři právě těmhle dveřmi jako obvykle na lov. Nikdy se nevrátili. Cestou přes vřesoviště na místo, kde s oblibou stíleli sluky, je všechny pohltila zrádná bažina. Ten rok bylo strašně deštivé léto, abyste rozuměl, a místa, kudy se jindy dá bezpečně přejít, se znenadání propadala. Nikdy se nenašla jejich těla. To je právě to nejstrašnější." Dívčin hlas přestal znít vyrovnaně a zachvěl se lidskou účastí.

"Chudák teta, pořád ještě věří, že se jednou vrátí, i se svým malým hnědým křepelákem, který se ztratil s nimi, a že vejdou právě těmhle dveřmi, jak to dělávali vždycky. Proto je nechává každý večer až do tmy dokořán. Chudák tetinka, často mi vypráví, jak odešli, její manžel s bílým nepromokavým pláštěm přes ruku, a jak její nejmladší bratr Ronnie zpíval: "Bertíku, cože tak skáčeš?" Tím jí vždycky škádlil, protože ona říkala, že jí to jde na nervy. Víte, někdy za takového klidného a tichého večera jako dnes mívám strašidelný pocit, že všichni vkročí těmi dveřmi-"

Odmělčela se a otrásla se, jako by ji zamrazilo. Framptonovi se ulevilo, když do pokoje vpadla teta překypující omluvami, že se tak zdržela.

"Doufám, že vás zatím Věra zabavila?" řekla mu.

"Vykládala mi velice zajímavé věci," odpověděl Frampton.

"Doufám, že vám nevadí ty dveře dokořán," prohlásila paní Sappletonová živě. "Můj manžel a bratři se za chvíli vrátí z lovu a vždycky tudy vcházejí přímo do pokoje. Byli si dneska zastřílet v bažinách, to mi zase pěkně zaneřádí ty nešťastné koberce. Vy muži to už ani jinak neumíte, že?"

A vesele repetila dál o střelení, o nedostatku ptactva a o vyhlídkách na kachny v zimě. Frampton ji poslouchal s rostoucí hrůzou. Zoufale, ale jen s částečným úspěchem se pokusil zavést hovor na méně příšerné téma. Byl si vědom, že hostitelka mu věnuje pouze zlomek pozornosti, že neustále bloudí očima k otevřeným skleněným dveřím a k trávníku za jeho zády. Litoval, že ho neblahá náhoda přivedla na tuhle návštěvu právě v den tragického výročí.

"Lékaři mi jednomyslně doporučují naprostý klid, žádné rozrušování a žádné namáhavé tělesné cvičení," oznámil

hostitelce v zajetí dosti rozšířeného bludu, že úplně cizí lidé a náhodní známí dychtí po každé podrobnosti o našich chorobách a neduzích, o jejich příčinách a léčbě. "Pokud jde o dietu, už tak jednomyslní nejsou," pokračoval dál. "Vážně?" poznamenala paní Sappletonová hlasem, který taktak v posledním okamžiku potlačil zívnutí. Pak najednou zbystřila pozornost ta však neplatila Framptonovým slovům.

"Konečně jsou tady!" vykřikla. "Právě včas k večeři! A samozřejmě zablácení až po uši!"

Frampton se trochu zachvěl a podíval se na neteř s výrazem, kterým chtěl vyjádřit soucitné pochopení. Děvče zíralo otevřenými dveřmi s očima vytřeštěnými hrůzou. Frampton pocítil ledový stisk bezejmenného děsu, prudce se otočil v křesle a podíval se tím směrem.

V houstnoucím soumraku kráčely přes trávník k zaskleným dveřím tři postavy; všechny nesly v podpaží pušky a jedné z nich splýval přes ramena bílý plášť. Nehlučně se blížili k domu a pak najednou z šera zazpíval drsný mladý hlas:

"Povídám, Bertiku, cože tak skáčeš?"

Frampton chvatně popadl klobouk a hůl. Dveře do haly, šterkovaná příjezdovka a zahradní brána ven byly mezníky, které při tom zběsilém úprku vzal matně na vědomí. Nějaký cyklista, přijíždějící po silnici, musel uhnout do živého plotu, aby zabránil hrozící srážce.

"Tak jsme tady, miláčku," zahlaholil muž v bílém nepromokavém plášti, vcházející otevřenými dveřmi do pokoje.

"Pořádně zablácení, ale většinou to už uschlo. Kdo to odtud tak vystřelil, když jsme přicházeli?"

"Hrozně divný člověk, nějaký pan Nuttel," řekla paní Sappletonová. "Nedokázal mluvit o ničem jiném než o své nemoci, a když jste se blížili, vyrazil odtud beze slova na rozloučenou nebo na omluvu. Člověk by mýsl, že uviděl strašidlo."

"Polekal se nejspíš vašeho křepeláka," poznamenala klidně neteř. "Vyprávěl mi, že má ze psů hrůzu. Jednou na břehu Gangy ho prý zahнала smečka toulavých psů na hřbitov, kde musel strávit noc v čerstvě vykopaném hrobě, zatímco mu ty bestie vrčely a vyly a cenily zuby přímo nad hlavou. Z toho už člověk může přijít o nervy."

Romantické výmysly z okamžitého popudu byly její specialitou.

PAVUČINA

Umístění kuchyně na statku bylo nejspíš věcí náhody nebo libovůle, působilo však, jako by je byl záměrně naplánoval mistr strategie v oboru venkovské architektury. Ze sklepa na mléko, ze dvora s drůbeží, od záhonů se zeleninou, prostě ze všech důležitých pracovišť statku se člověk snadno dostal do rozlehlého kuchyňského přístavu, kde bylo dost místa pro všechny a kde se stopy zablácených bot snadno zametly z dlaždicové podlahy. Přesto však, že kuchyň ležela tak příhodně na křižovatce všeho lidského ruchu, z jejího širokého tabulkového okna s pohodlnou lavicí, umístěnou ve výklenku za mohutným krbem, bylo vidět do volné krajiny, na kopce, vřesoviště a zalesněná údolíčka. Okenní arkýř tvořil téměř samostatný pokojík, svou polohou i možnostmi využití nejpříjemnější zákoutí na statku. Mladá paní Ladburková, která se právě s manželem na jeho zděděný statek přistěhovala, vysílala k tomuto útulnému koutku žádostivé pohedy a prsty ji svrběly, aby ho rozsvítila květovanými záclonkami, vázičkami s květy a nějakou tou olicí se starým porcelánem. Zatuchlý parádní pokoj s okny do studené a neveselé zahrady, sevřené mezi vysoké holé zdi, nevyvo-lával totiž zrovna pomyšlení na pohodlí ani na výzdobu.

"Až se tady víc zabydlíme, zařídím si tu kuchyň, že budete žasnout," říkala mladá žena občasným návštěvám. V těch slovech se tajilo nevyslovené, a dokonce ani v duchu nepřiznané přání. Ema Ladbruková byla na statku paní; společně s manželem si mohla mluvit do hospodářství a do jisté míry i rozhodovat. V kuchyni však paní nebyla.

Na jedné z polic staré kredence, vedle otlučených omáček, cinových džbánek, struhadel na sýr a zaplacených účtů, ležela ohmataná a otřepaná bible, na jejíž první stránce bylo vybledlým inkoustem zaznamenáno jisté křestní datum před čtyřadevadesáti lety. A na téže žluté stránce hned vedle stálo jméno Marta Craleová.

Marta Craleová bylo kdysi jméno žluté a vrásčité stařeny, která pajdala po kuchyni a věčně si brumlala, takže připomínala šustící podzimní list, zmítaný dosud sem a tam zimmními větry. Posledních víc než sedmdesát let prožila pod jménem Marta Mountjoyová. Déle, než sahala paměť všech současníků, cupitala sem a tam mezi pecí a prádelnou a sklepem na mléko, na dvůr s drůbeží a na zahradu, brumlala si, bručela a nadávala, ale bez ustání něco dělala. Ema Ladbruková, kterou stařena vzala na vědomí právě tak málo jako včelu, jež v létě zabloudí oknem do místnosti, ji zpočátku pozorovala s jakousi vyděšenou zvědavostí. Marta byla tak stará a tak srostlá se statkem, že bylo těžké brát ji jako lidskou bytost. Starý Rek, ovčácký pes s bílým čumákem a ztuhlými údy, který už čekal jenom na smrt, působil málem lidštěji než zvadlá a vyschlá stařena. Rek býval ještě hravý a dovádívě štěně, pomínuté radostí ze života, když ona už pajdala jako vrásčitá babka; a teď ležel slepý a lapal po dechu jako v posledním tažení, dežto ona dosud zametala, pekla a prala, dosud ruchala a šukala po domě. Ema si říkala, že jestli z těch starých moudrých psů přetrvává něco po smrti, kolik asi pokolení takových psích příznaků bloudí venku vrchovinou, těch psů, které Marta ve své staré ku-chyni všechny odchovávala, krmila, ošetřovala a vyprovodila posledním slovem na onen svět. A kolik asi sama pamatuje lidských pokolení, které přežila. Přimět ji, aby se o té dávné minulosti rozhovořila, bylo těžké pro každého, natož pak pro cizí příchozí jako pro Emu. Stařenin pronikavý rozřesený hlas se ozýval, jenom aby připomněl nezamčené dveře, špatně uložená vědra, dosud nenakrmená telata a podobná drobná nedopatření či opomenutí, jaká už běžná práce na statku přináší. Občas, když se přiblížily volby, vyhrabala Marta v paměti pár někdejších jmen, o která se bojovalo za dávných časů. Připomněla třeba nějakého Palmerstona, to jméno mělo tenkrát v Tivertonu váhu. Do Tivertonu by takřka kamenem dohodil, ale pro Martu to byla div ne cizina. Později se tahali o nějakého Northocta a Aclanda a spoustu dalších jmen dávno zapomněla. Jména se měnila, ale vždycky šlo o liberály a konzervativce, o žluté a modré. A vždycky se mezi sebou chytli a řvali na sebe, kdo má a kdo nemá pravdu. Nejvíce se hádali o jednoho fešáckého starého pána s nasupeným obličejem - jeho obrázek kdysi vídala na stěně. Nebo taky na podlaze, když o něj někdo rozmázl shnilé jablko, poněvadž politická příslušnost majitelů statku se čas od času měnila. Marta nikdy nevydržela s žádnou stranou; nikdo z "nich" toho pro statek moc neudělal. Tak aspoň rezolutně soudila se

zakořeněnou nedůvěrou venkovanky k vnějšímu světu.

Když Emu trochu přešla napůl vyděšená zvědavost, uvědomila si stísněně, že ke stařeně cítí ještě něco jiného. Marta jistě ztělesňovala kus osobité tradice statku, srostla s ním jako neodmyslitelná rekvizita působila zároveň pitoreskně i dojemně ale hrozně Emě překážela. Ema přišla na statek s hlavou plnou plánů na drobné reformy a zlepšení, které byly jednak výsledkem její výchovy v nejnovějších metodách hospodaření a jednak výplodem jejího vlastního myšlení a fantazie. Jenomže všechny reformy v kuchyňské oblasti, i kdyby se martiny staré hluché uši daly přesvědčit, aby je třeba jen vyslechly, by se byly setkali se strohým a opovržlivým odbytím, a kuchyňská oblast přesahovala i do mléčného hospodářství, na trh a do polovičky všech domácích prací. Ema, která měla v malíčku nejnovější vědeckou metodu úpravy drůbeže na prodej, přihlížela nepovšimnuta, jak stará Marta svazuje párek kuřat na trh stejným způsobem, jak to dělala už bezmála osmdesát let byly na nich vidět samé nohy a žádná prsa. A stovky počtů pro zvýšení čistoty a zlepšení pracovního osvětlení a vůbec hygienických podmínek, s nimiž mladá žena hodlala vyrukovat nebo je uvést v život, zapadly v přítomnosti té vyschlé, brumlavé a netečné stařeny úplně do prázdna. A především ten vy-toužený kout u okna, který by ve strohé staré kuchyni působil jako rozkošná veselá oáza, zůstával zanesen a zaneřáděn krámy, jimiž by se Ema, přes všechnu svou formální autoritu, neodvážila pohnout z místa. A taky by se toho štítila; zdály se opředeny a chráněny čínsi jako lidskou pavučinou. Marta jí rozhodně překážela. A třeba-že přání ukrátit ten dlouhý houževnatý život o několik nicotných měsíců Emě připadalo jako nedůstojná nízkost, přece jen ji takové pomyšlení s postupem času začalo strašit v podvědomí, ať si je sebevíc zapírala.

Zvláště důrazně si vyčetla jeho podlost, když jednou vešla do kuchyně a našla obvykle rušné zákoutí v nezvyklém klidu. Stará Marta nepracovala. Na podlaze vedle ní stál košík zrní a venku na dvoře začala drůbež hlasitě projevoval nelibost nad opožděným krměním. Ale Marta seděla na lavici u okna, schoulená do uzlíku, a zírala vyhaslýma očima ven, jako by hleděla na něco podivnějšího než na podzimní krajinu.

"Stalo se něco, Marto?" zeptala se mladá žena.

"Cejtím smrt, cejtím ji, jak se blíží," odpověděl roztřesený hlas. "Já to věděla. To není jen tak, že starej Rek celý ráno vyl. A v noci jsem slyšela sejčka, jak vodhoukáva smrtelnou hodinku, a včera přeběhlo přes dvůr něco bílýho; nebyla to kočka ani hranostaj, určitě to něco znamenalo. Drůbež to cejtí taky, stáhla se všechna stranou. Bylo to varování, já věděla, že to přijde."

Mladé ženě se zamžily oči soucitem. To klubičko neštěstí bylo kdysi veselé a dovádivé děvče, hrálo si mezi živými ploty a ve stozích a na půdách, to však bylo před více než osmdesáti lety, a teď je to chatrný uzlíček, choulící se před ledovým dechem smrti, která si při ní konečně přišla. Nezdálo se, že by ji bylo možno ještě zachránit, ale Ema vyběhla, aby sehnala nějakou pomoc a radu. Její manžel, jak věděla, byl v lese při kácení dříví, ale doufala, že najde jinou inteligentní bytost, která se ve stařeně vyzná líp než ona. Statek ji brzy přesvědčil, že stejně jako všechny venkovské usedlosti dokáže beze stopy pohltit své lidské obyvatelé. Drůbež se jí táhla se zájmem v patách, prasata na ni tázavě pochrochtávala z chlívků, ale ve stodole, na seníku, na sadě, v maštali ani ve chlévě neobjevila jedinou lidskou duši. Teprve když se vracela do kuchyně, narazila na manželova bratrance, mladého pána Jima, jak mu každý říkal, který střídavě trávil čas ochotničením v oboru koňského handlířství, stílením králíků a flirtováním s děvečkami.

"Mám strach, že stará Marta umírá," vyhrkla na něj Ema. Jim nepatřil k lidem, na které se musí polehoučku.

"Nesmysl!" namítl. "Stará Marta tady bude do stovky. Sama mi to řekla, a taky to dodrží."

"Třeba právě v tuhle chvíli umírá, nebo je v posledním tažení," nedala se odbyt Ema, znechucená mladíkovou těžkopádností a tupostí.

Bratranec se dobromyslně uculil.

"Moc na to nevypadá," podotkl a ukázal hlavou na dvůr. Ema se otočila, aby viděla, co tím myslí. Stará Marta stála uprostřed hejna drůbeže a rozhazovala jí plnými hrstmi zrní. Krocán s bronzově zbarveným peřím a s purpurovými lakoky, kohout s kovově se lesknoucími orientálními péry, okrové, nahnědlé a umbrové slepice s šarlatovými hřebínky a kačeři s lahlově zelenými hlavami tvořili pestrou strakatínu, v jejímž středu stařena připomínala zvadlý stonek v bujném záhonu pestrobarevných květin. Ale rozhazovala obratně zrní mezi tou změtí zobáků a její roztřesený hlas doléhal až k oběma pozorovatelům. Pořád ještě mlela na téma smrti:

"Já to věděla, že někdo umře. Já to cejtíla předem, něco mě varovalo."

"A kdopak to umřel, babí?" zavolal na ni mladík.

"Náš mladej pán Ladbruk," odpověděla ječivě. "Zrovna ho přinesli dovnitř. Chtěl se vyhnout při kácení stromu, kterej na něj padal, a vletěl do železného sloupu. Když ho zvedli, bylo po něm. Já to cejtíla předem."

A obrátila se, aby hodila hrst ječmene opožděné skupině perliček, které se k ní hnaly.

Statek patřil rodině a jako nejbližší příbuzný ho zdědil bratranec střílející králíky. Ema Ladbruková se z jeho historie vytratila jako včela, která zabloudí do otevřeného okna a vyletí zase ven. Jednoho chladného šedivého rána čekala vedle svých zavazadel umístěných už ve voze, až bude naloženo všechno zboží do města, protože vlak, který měla chytit, nebyl tak důležitý jako kuřata, maslo a vajíčka, posílaná na trh. Z místa, kde stála, viděla roh širokého tabulkového okna, které by bývalo bylo tak hezké se záclonkami a tak veselé s květy ve vázičkách. Napadlo ji, že až na ni tady dávno zapomenou, bude těmi okenními tabulkami dlouhé měsíce a možná léta mžourat bílá netečná tvář a brumlavý roztřesený hlásek se bude dál rozléhat ozvěnou po chodbách s dlaždicemi. Přistoupila k úzkému zamřížovanému okénku do spižírny. Stará Marta tam stála u stolu a svazovala párek kuřat na trh stejným způsobem, jako to dělala bezmála už osmdesát let.

CHVILKA KLIDU

"Pozvala jsem k nám Latimera Springfielda na neděli a pak přes noc," oznámila paní Durmotová u snídaň.

"Já myslel, že neví, kam dřív skočit s těmi volbami," poznamenal její manžel.

"Právě, volí se ve středu a do té doby z něho chudáka zbude jen stín. Představ si volební kampaň v tomhle lijáku, tahat se po rozblácených venkovských cestách a řečnit k promoklým posluchačům v průvanu školních tříd, den co den a celých čtrnáct dní. V neděli ráno má mluvit v nějaké modlitebně, takže hned odtamtud může přijet k nám a úplně vypnout ze všeho, co nějak souvisí s politikou. Nenechám ho na ni ani pomyslet. Sundala jsem na schodech ten obraz Cromwella, jak rozpouští Dlouhý parlament, a z kuřárny jsem dala pryč i portrét toho koně, co na něm jezdil vůdce opozice. A ty Věro," obrátila se paní Durmotová na svou šestnáctiletou neteř, "si dej pozor, jakou si vezmeš do vlasů mašli; jenom ne modrou a žlutou, to jsou barvy soupeřících stran. A smaragdová nebo oranžová by byly skoro stejně nevhodné, připomínat mu barvy Irska, když teď půjde o irské státní právo."

"Při návštěvách státníků nosím vždycky mašli červenou," odpověděla Věra s drtivou důstojností.

Latimer Springfield byl zachmuřený a obstárlý mladý muž, který bral politiku asi v tom duchu, jako jiní lidé nosí poloviční smutek. Třebaže však nebyl žádný nadšenec, byl houževnatý dřič, a paní Durmotová netrefila daleko od pravdy, když tvrdila, že ho volební kampaň pořádně vysíljuje. Chvilka klidu, kterou mu vnutila, mu rozhodně přišla vhod, ale volby v něm vyvolaly příliš velké nervové napětí, než aby se ho dokázal úplně zbavit.

"Já vím, že prosedí půlku noci a bude si pilovat závěrečné projevy," poznamenala paní Durmotová s politováním, "ale aspoň jsme se dokázali politice vyhnout celé odpoledne a večer. Víc dělat nemůžeme."

"To se ještě uvidí," řekla si Věra, ale řekla si to jen pro sebe.

Latimer za sebou sotva došel dveře ložnice, a už se pohroužil do spousty poznámek a brožur, s plnicím perem a notesem v pohotovosti, aby mu pomohly v uspořádání taktických fakt i taktických fikcí. Pracoval tak asi pětatřicet minut a dům se zdánlivě oddal zdravému venkovskému spánku, když se z chodby ozvalo přidušené zaknínání a hluk nějaké tahanice, načež následovalo hlasité zaklepaní na jeho dveře. Než stačil odpovědět, vrazila do pokoje Věra s plnou náručí a vyhrkla: "Můžu je tady nechat?"

A postavila na zem černého čuníka a bojovně načepýřeného černorudého kohouta.

Latimer měl zvířata dost rád a zvláště se zajímal o chov drobného domácího zvířectva z ekonomického hlediska; po pravdě řečeno, jedna z brožur, jimiž se právě zabýval, horlivě propagovala další rozvoj chovu vepřů a drůbeže v našich venkovských okresech; projevil však omluvitelnou neochotu sdílet ložnici, byť i prostornou, s ukázkovými produkty kurníků a prasečinců.

"Nebylo by jim lépe někde mimo dům?" zeptal se, taktně maskuje starost o své vlastní pohodlí zdánlivou obavou o pohodlí jejich.

"Mimo dům už nic neexistuje," prohlásila Věra dramaticky. "Nic než spousty černé vířící vody. V Brinkley se protrhla přehrada."

"Já nevěděl, že je v Brinkley nějaká přehrada," poznamenal Latimer.

"Taky tam už není. Voda zaplavila celý kraj, a protože jsme v dolíku, trčíme teď právě uprostřed vnitrozemského moře. Řeka se totiž zároveň rozlila z břehů."

"Panebože! Přišel někdo o život?"

"Hromada lidí, podle všeho. Mladší komorná už ve třech utopencích, co plavali kolem okna kulečnickové herny, poznala svého snoubence. Budťo je zasnoubená s rozsáhlým sortimentem okolních mládenců, nebo svého snoubence moc dobře nezná. Je ovšem taky možné, že toho jednoho utopence honí pořád kolem dokola vír; to mě dřív nenapadlo."

"Ale neměli bychom se zúčastnit záchranných prací?" probudil se v Latimerovi instinkt parlamentního kandidáta pro reklamu mezi voliči.

"To nemůžeme," prohlásila Věra rozhodně. "Nemáme žádné čluny a ten prudký proud nás odřízl od všech lidských obydlí. Teta doufá, že zvláště vy zůstanete ve svém pokoji a nebudete zvyšovat zmatek, ale napadlo ji, že snad budete tak laskav a necháte si tu přes noc Zázraka, víte, tohoto kohouta. Chápete, máme jich ještě osm a strašně se spolu perou, když přijdou dohromady, takže dáváme do každé ložnice po jednom. Kurníky totiž všechny odnesla voda. A mě přitom napadlo, že byste si snad vzal i tohle prasátko, je hrozně roztomilé, i když se dokáže strašně vztekat. To má po své mámě ale nechci ji pomlouvat, když leží chuděra utopená ve chlívků. Ten siroteček vlastně potřebuje jenom pevnou mužskou ruku, aby ho udržela na uzdě. Pokusila bych se ho zkrotit sama, jenomže mám v pokoji svého psa čaučau, a víte, ten je na prasata jako ras."

"Nemohlo by to prase do koupelny?" navrhl Latimer ochable a přál si přitom, aby dokázal zaujmout k vepřovému bravu v ložnici stejně rozhodné stanovisko jako zmíněný čaučau.

"Do koupelny?" vyvřískla Věra smích. "Ta bude až do rána plná skautů, jestli tak dlouho vydrží horká voda."

"Skautů?"

"Ano, třicet jich nás přišlo zachránit, dokud záplava sahala jenom do pasu. Pak voda stoupla o další metr a my museli zachraňovat skauty. Koupou se po skupinách v horké vodě a suší si šaty v sušících na ručníky, ale promočené šaty samozřejmě tak hned neuschnou a chodba i schodiště začínají vypadat jako výjev na pláži. Dva kluci se zabalili do vašeho vlněného převlečnicku, doufáme, že vám to nevadí."

"Ten převlečnick je docela nový," řekl Latimer s důrazným náznakem, že mu to vadí náramně.

"Dáte na Zázraka dobrý pozor, vidíte?" požádala Věra. "Jeho máma vyhrála na výstavě v Birminghamu tři zlaté medaile a on sám loni v Gloucestru stříbrnou v kategorii kohoutků. Nejspíš se usadí jako na hřadu v nohách vaší postele. Jestlipak by si připadal víc doma, kdyby tu měl aspoň některou ze svých žen? Slepice jsou všechny v přípravně vedle jídelny. Snad bych mu mohla přinést Helenu, tu má nejradši."

Latimer projevil v případě Heleny opožděnou pevnost a Věra se vzdálila bez naléhání, když předtím usadila kohouta na improvizovaný hřad a něžně se rozloučila s čuníkem. Latimer se svlékl a co nejrychleji si vlezl do postele, veden úvahou, že čuník ustane v neklidném ohledávání pokoje, sotva zhasne světlo. Při první inspekci neměla ložnice čím

nahradit útulný chlívěk s podestlanou slámou, nespokojený čuník však náhle objevil zařízení, jaké chybí i v nejluxusněji vybavených vepřincích. Ostrá spodní hrana pelesti byla umístěna právě tak vysoko, že prasátku dovolovala drbat si nadšeně hřbet střídavým pohybem vpřed a vzad, s artistickým nahrbením v rozhodném momentu a s příslušným zachrochtáním prodlužované rozkoše. Kohout, který si mohl představovat, že se houpá v koruně borovice, snášel ten pohyb s větší odolností ducha, než to dokázal Latimer. Řadu pleskanců po svém hřbetě přijal čuník spíš jako další příjemné podráždění než jako kritiku svého chování nebo náznak, že by měl přestat. K vyřešení případu zřejmě zapotřebí něčeho víc než pevné mužské ruky. Latimer vyklouzl z postele, aby si ohlédl po nějakém přesvědčovacím nástroji. V pokoji však bylo dost světla, aby čuník postřehl jeho manévry, a prokázal pak naplno rys zděděný po své utopé-né matce, jak strašně se totiž dokáže vztekat. Latimer skočil zpátky do postele a jeho přemožitel po několika-rém hrozivém frknutí a zaskřípění zobů pokračoval s ob-novenou horlivostí v přerušené masáži. Během dlouhých hodin následujícího bdění se Latimer pokoušel přehlušit své vlastní bezprostřední trampoty patřičně soucitným pomyšlením na ztrátu, která postihla mladší komornou, přistihl se však, že ho čím dál více znepokojuje otázka, kolik dalších skautů se podílí o jeho vlněný plášť. Nedob-rovolná role svatého Martina mu nebyla nijak zvlášť po chuti.

Před svítáním čuník blaženě usnul a Latimer by byl mohl následovat jeho příkladu, ale skoro zároveň se Zázrak mezi kohouty zvučně rozkokrhal, třepetavě sletěl na podlahu a okamžitě se pustil do ohnivého souboje se svým vlastním obrazem v zrcadle šatníku. Latimer si vzpomněl, že má kohouta víceméně na starosti, zahrál si na mezinárodní soud v Haagu a zastřel provokující zrcadlo ručníkem, dosáhl však pouze místního míru, který neměl dlouhého trvání. Kohoutova bojovnost si našla novou příležitost k vybití v náhlém prudkém útoku na spícího a dočasně mírumilovného čuníka, takže se strhl zoufale rozhořčený zápas, do něhož se nedalo účinně zasáhnout. Okřídlený bojovník měl tu výhodu, že kdykoli se octl v tísní, mohl se uchýlit na postel, a často té výhody využíval. Čuníkovi se nikdy nepodařilo vymrstit se tak vysoko, ale rozhodně to nebylo z nedostatku snahy.

Nikdo ze soupeřů si nemohl dělat nárok na definitivní vítězství a boj prakticky uvízl na mrtvém bodě, když se objevila komorná s ranním čajem.

"Proboha, pane," vykřikla s nepředstíraným úžasem, "vy tady chcete mít ty zvířata?"

Chcete!

Čuník jako by si uvědomil, že se pohostinství nemá zneužívat, vyrazil ze dveří a kohout vyšel důstojnějším krokem za ním.

"Jestli to čuně uvidí slečnin pes!" vykřikla komorná a odběhla, aby odvrátila hrozící katastrofu.

Latimerovi se vplížilo do duše temné podezření. Přistoupil k oknu a vytáhl žaluzii. Venku sice mrholilo, ale nikde ani stopy po nějaké zátopě.

Půl hodiny nato potkal cestou na snídani Věru.

"Nerad bych se na vás díval jako na záměrnou lhářku," prohlásil chladně, "ale člověk někdy dělá i to, co dělá nerad."

"V každém případě jsem vás na celou noc odvedla od politiky," odpověděla Věra.

A měla ovšem naprostou pravdu.

SCHARTZ METTERKLUMOVA METODA

Lady Carlotta vystoupila na perón venkovského nádraží a prošla se několikrát sem a tam po celé jeho nezajímavé délce, aby utloukla čas, dokud se vlaku neuráčí pokračovat v cestě. Pak najednou na souběžné silnici uviděla koně zápolícího s přímo nadkoňským nákladem a vozku toho typu, který jako by zarytě nenáviděl zvíře, jež mu pomáhá vydělat si na živobytí. Lady Carlotta se promptně odebrala na silnici a její zásah podstatně změnil průběh střetnutí. Někteří její známí ji často upozorňovali na nevhodnost takového vměšování ve prospěch postiženého zvířete, poněvadž prý jí "do toho nic není". Zařídila se podle doktríny nevměšování jenom jednou, když jistá z nejvýmluvnějších zastánkyň oné doktríny strávila skoro tři hodiny na větvi nízkého a svrchovaně nepohodlného hlohu v obležení rozzuřeného kance, zatímco lady Carlotta za ohradou pokračovala v práci na rozdělaném akvarelu a odmítla se vmísit mezi kance a jeho zajatkyni. Obáváme se, že tehdy přišla o přátelství nakonec zachráněné dámy. Tentokrát jí pouze ujel vk, který podlehl první-mu návalu netrpělivosti, jaký projevil za celou cestu, a odsupěl bez lady Carloty. Brala tu dezerci s filozofickou lhostejností; její přátelé a příbuzní si už naprosto zvykli, že její zavazadla přijíždějí bez ní. Poslala na místo určené neurčitě nezávazný telegram, že přijede "některým příštím vlakem". Než měla čas rozmyslet si, co podnikne dál, oslovila ji impozantně nastrojená dáma, která si v duchu zřejmě už delší chvíli pořizovala inventář jejího oblečení a celého zevnějšku.

"Vy musíte být slečna Hopeová, guvernanta, pro kterou jsem si přijela," prohlásilo nastrojené zjevení tónem, jež nepřipouštěl diskusi.

"Když musím, tak musím, co se dá dělat," řekla si lady Carlotta s nebezpečnou pokorou.

"Já jsem paní Quabarlová," pokračovala dáma. "A kde máte prosím vás zavazadla?"

"Někam se mi zaběhla," odušila domnělá guvernanta ve shodě s oním znamenitým životním pravidlem, že za všechno mohou vždycky jen nepřítomní, ačkoli její zavazadla se vzdalovala naprosto nevinně. "Právě jsem kvůli tomu telegrafovala," dodala lady Carlotta o něco blíž pravdě.

"To je hrůza, jak jsou dneska ty železnice nespolehlivé!" rozhořčila se paní Quabarlová. "No, moje komorná vám půjčí něco na noc." A zavedla domnělou guvernanku ke svému autu.

Za jízdy k rezidenci Quabarlových byla lady Carlotta náležitě seznámena s povahou svěřenců, které si uvázala na krk. Dozvěděla se, že Claude a Wilfrid jsou delikátní a senzitivní chlapi, že Irena má značně vyvinutý umělecký temperament a Viola že patří nějak podobně k obvyklému typu dětí dvacátého století a téhle společenské třídy.

"Nechci jenom, abyste je učila," řekla paní Quabarlová, "ale abyste v nich vzbudila o učení zájem. V hodinách dějepisu například se je musíte snažit přesvědčit, že poznávají životní příběhy lidí, kteří opravdu žili, a nevtloukat jim do hlavy jenom spoustu jmen a dat. Samozřejmě čekám, že s nimi budete párkrát týdně mluvit při jídle francouzsky."

"Čtyři dny v týdnu budu mluvit francouzsky a zbývající tři dny rusky."

"Rusky? Ale drahá slečno Hopeová, u nás nikdo rusky nemluví ani nerozumí."

"To mě vůbec nepřivede do rozpaků," odvětila lady Carlotta chladně.

Paní Quabarlové, abychom užili hovorového obratu, spadl hřebínek. Patřila totiž k něm osobám, které si nejsou vnitřně dost jisté a tváří se jako vznešení samovládci, dokud nenarazí na vážný odpor. Nejmenší projev nečekané opozice je nakonec zastraší a vžene do obranného postavení. Když nová guvernánka neprojevila užaslý obdiv nad právě koupeným velkým a drahým autem, nýbrž lehce naznačila přednosti několika lepších nových značek, jež byly právě uvedeny na trh, panin zmatek působil skoro uboze. Její pocity se podobaly nejspíš pocitům nějakého starověkého vojevůdce, který viděl, jak jeho nejtěžšího bitevního slona zahánějí potupně z bojiště práčata a vrhači oštěpů. Ani u večeře nezískala paní Quabarlová nic ze ztraceného území, třebaže měla posilu v manželovi, jenž obvykle papouškoval její názory a vůbec jí poskytoval morální podporu. Nová guvernánka nejen že si hojně a bez zábran nalévala vína, nýbrž pokračovala v útoku svými rozsáhlými kritickými znalostmi o různých ročnících a značkách tohoto ušlechtilého nápoje, v kterémžto oboru se Quabarloví nijak nemohli vydávat za autority. Především guvernánky se vždycky v rozhovoru na vinařské téma spokojily s uctivým a nepochybně pravdivým prohlášením, že dávají přednost vodě. Když to došlo tak daleko, že nová guvernánka Quabarlovým doporučila vinařskou firmu, do jejíchž rukou se mohou světit beze strachu, že si užijnou příliš velkou ostudu, usoudila paní, že je načase vrátit konverzaci do obvyklejších kolejí.

"Dostali jsme o vás od kanovníka Teepa velice dobré doporučení," poznamenala. "Řekla bych, že je to opravdu vzácný člověk."

"Pije jako duha a bije svou ženu, jinak je opravdu roztomilý," odpověděla bez mrknutí brvou.

"Ale drahá slečno Hopeová! To doufám přeháníte!" zvolal oba manželé sborem.

"Abych byla spravedlivá, musím uznat, že ji nebije docela bet příčiny," pokračovala vypravěčka ve své fikci. "Paní Teepová hraje bridž tak, že bych z toho sama vyletěla z kůže. Její vynášení a hlášky omlouvají u jejího partnera jistou míru brutality, ale vystříkat na ni jediný sifon sodovky v neděli odpoledne, když se už jiný nesežene, takže musíte pít whisky nezředěnou, to svědčí o bezohlednosti k ostatním hráčům, kterou mu nemohu odpustit. Řeknete si třeba, že jsem jednala ukvapeně, ale právě kvůli tomu incidentu se sifonem jsem odtamtud odešla."

"O tom si povíme někdy jindy," pospíšila si paní Quabarlová obrátit list.

"Nikdy se o tom už nezminím," prohlásila guvernánka rozhodně.

Pan Quabarl provedl vítaný úhybný manévr, když se zeptal, čím míní nová vychovatelka zahájit zítřejší vyučování."

"Začneme dějepisem," informovala ho.

"Aha, dějepisem," poznamenal moudře. "V hodinách dějepisu se je musíte snažit přesvědčit, že poznávají životní příběhy lidí, kteří opravdu žili."

"To všechno jsem jí už řekla," zarazila ho paní Quabarlová.

"Učím dějepis podle SchartzMetterklumovy metody," prohlásila guvernánka povzneseně.

"Ach ovšem," přisvědčili její posluchači, považující za vhodné dát najevo, že alespoň to jméno jim není cizí.

"Co tady, děti, děláte?" podivila se paní Quabarlová druhý den dopoledne, když našla Irenu sedět dost otráveně na vršku schodiště, zatímco její sestra se choulila v nepohodlné pozici na okenním sedátku za ní, skoro celá zabalena do vlčí předložky k posteli.

"Máme hodinu dějepisu," ozvala se nečekaná odpověď. "Já mám dělat nějakou Romu a tamhle Viola je vlčice; ne opravdová vlčice, ale její socha, protože si jí Římané moc vážili ani vlastně nevím proč. A Claude s Wilfridem šli unášet žabinky."

"Unášet žabinky?"

"No museli. Nejdřív nechtěli, ale slečna Hopeová si vzala tatínkovu pátku a řekla jim, že je zmlátí jako žito, jestli nepůjdou, a tak nakonec šli."

Hlasitý vzteklý jekot směrem od brány přiměl paní Quabarlovou, aby vyrazila ven z obavy, že hrozba výpraskem se proměnila ve skutečnost. Zjistila však, že všickají hlavně dvě malé dcery vrátného z domku u brány, vlečené a strkané k domu supícími a rozdrchanými chlapci, Claudem a Wilfridem, jimž jejich úkol navíc ztrpčovalo vytrvalé, byť i ne zvlášť účinné dorážení malého bratra zajatých panen. Guvernánka s pálkou v ruce seděla nedbale na kamenné balustrádě a předsedala celému výjevu s chladnou nestranností bohyň bitev. Děti z vrátnice opakovaly v zuřivém vřeštivém sboru, že to "píchnou mámě", ale pozornost matky vrátné, která byla nahluchlá, v té chvíli plně zaujímaly necky s prádlem. Po letmém ostražitém pohledu směrem k vrátnici (čacká vrátná totiž byla obdařena velice bojovnou náturou, jaká občas bývá výsadou nahluchlých) se paní Quabarlová pohoršeně rozběhla zachránit zápolící zajatkyň.

"Wilfride! Claude! Okamžitě ty děti pusťte! Slečno Hopeová, co má tahle scéna proboha znamenat?"

"Počátky římské historie, únos Sabine, copak nevidíte? SchartzMetterklumova metoda učí děti chápat dějiny tím, že je samy sehrají. Zafixují si je tak v paměti, chápete. Jestli si ovšem vaši chlapci díky vašemu zásahu budou celý život myslet, že Sabinky nakonec unikly, za to už opravdu nezodpovídám."

"Třeba jste hrozně chytrá a moderní, slečno Hopeová," řekla paní Quabarlová pevně, "ale ráda bych, abyste nejbližším vlakem odjela. Zavazadla vám pošleme za vámi, hned jak přijdou."

"Nejsem si docela jistá, kde v příštích dnech budu," odpověděla propuštěná vychovatelka mládeže. "Můžete mi tady ta zavazadla nechat, dokud vám telegraficky neoznámím svou adresu. Jsou to jenom dva lodní kufry, golfové hole a

leopardí kotě."

"Leopardí kotě!" zalapala paní Quabarlová po dechu. Tahle neobyčejná osoba měla zřejmě i po svém odchodu zanechat stopu tísnivých rozpaků.

"No, kotě už to vlastně není, je už skoro dorostlý. Dostává každý všední den kuře a na neděli králíka. Po syrovém hovězím to s ním není k vydržení. Nemusíte mi shánět auto, docela ráda se projdu."

A lady Carlotta vykročila, aby Quabarlovým zmizela z obzoru.

Příjezd pravé slečny Hopeové, která se spletla v datu, kdy se měla představit, vyvolal zmatek, který ta dobrá duše nebyla zvyklá působit. Z Quabarlových si zřejmě někdo hanebně vystřelil, ale z toho vědomí zároveň načerpali jistou úlevu.

"Jaká to pro tebe musela být otrava, drahá Carlotto," řekla hostitelka, když se pohřešovaná konečně objevila. "Jaká otrava zmeškat vlak a muset zůstat přes noc u cizích lidí."

"Ale kdepak, drahoušku," odpověděla lady Carlotta. "Vůbec žádná otrava aspoň ne pro mne."

SESTŘENKA TERKA

Basset Harrowcluff se po čtyřleté nepřítomnosti vrátil do otcovského domu důvodně spokojen sám se sebou. Bylo mu teprve jedenatřicet, prokázal však už vlastní užitečné služby v jistém odlehlém, ne však nedůležitém koutě světa. Pacifikoval jednu provincii, udržel otevřenou jednu obchodní trasu, vynutil si tradiční respekt, který je v odlehlých koutech světa cennější než královské poklady, a pořídil to všechno s menšími výlohami, než by doma v Anglii stálo uspořádání dobročinného plesu. Ve vládě a na místech, kde se myslí, o něm nepochybně smýšleli dobře. Jeho otec v duchu nevyklučoval ani představu, že by se Bassetovo jméno mohlo objevit na seznamu příštích vyznamenání a povýšení do šlechtického stavu.

Basset měl sklon pohrdat svým nevlastním bratrem Lucasem, o němž shledal, že mrhá časem i energií na spoustu vymyšlených malicherností se stejnou horečnou přelétavostí, jako to dělal před čtyřmi roky a vlastně vždycky, pokud sahala Bassetova paměť. Projevovalo se tak opovržení vyznavače činu k vyznavači čilé činnosti, a to opovržení bylo patrně vzájemné. Lucas byl dobře živený pán, o devět let starší než Basset, a barva jeho obličeje by snad u chřestu byla známkou nejlepší kondice, kdežto v našem případě nevyjadřovala nic jiného než nedostatek pohybu na zdravém vzduchu. Jeho vlasy a čelo představovaly ustupující linii na osobnosti, která se v každém jiném ohledu neústupně drala dopředu. V Lucasových žilách určitě neproudila žádná semitská krev, ale jeho zevnějšek působil alespoň náznakem židovského původu. Clovis Sangrail, který znal od vidění většinu Lucasových známých, prohlásil, že je to nepochybně případ ochranného mimikry.

Dva dny po Bassetově návratu se Lucas přihnal k obědu ve stavu švitořivého vzrušení, jež nedokázal zmírnit ani okamžitý ohled na polévku. Lucas to ze sebe musel vychrlit slovy, která se předháněla s vyprskávanými nudlemi.

"Dostal jsem kolosální nápad," zabublal, "tentokrát je to prostě Ono!"

Basset se krátce zasmál, ale kdyby člověk chtěl, dalo by se to vykládat i jako opovrhlivé odfrknutí. Jeho nevlastní bratr měl ve zvyku přicházet na kolosální nicotnosti, které byly "prostě Ono", v dost častých intervalech. Nápad obvykle znamenal, že se Lucas rozletěl do Londýna, ohlášen bombasticky formulovanými telegramy, aby se sešel s někým z divadelního nebo nakladatelského světa, aby dal dohromady jeden či dva ohromně důležité obědy, aby se večer či dva míhal v "Gambroinovi" a vrátil se pak domů s výrazem potlačované důležitosti a s trochu zdůrazněnou chřestovou barvou. Za pár neděl na svůj kolosální nápad zpravidla zapomněl v rozčilení z objevu ještě kolosálnějšího.

"Napadlo mě to při oblékání," oznámil Lucas. "Bude to zlatý hřeb příští musichallové revue. Celý Londýn se do toho zblázní. Je to jenom refrén kupletu samozřejmě to bude mít ještě víc slov, ale na těch už nezáleží. Poslouchej:

Sestřenka Terka jde venčit Reka,

Fida a Cézara, s nimi jde chrt.

Refrén, který se snadno zpívá a pamatuje, chápeš, a nakonec bum, škrt!, když přijde ten chrt, buben a činely! Je to kolosální. Už jsem si k tomu vymyslel i scénickou akci. Zpěvák zazpívá první sloku sám, na druhou sloku projde sestřenka Terka přes jeviště a za ní čtyři dřevění psi na kolečkách. Rek bude irský teriér, Fido černý pudl, Cézar foxteriér a chrt bude samozřejmě chrt. Při třetí sloce nastoupí sestřenka Terka sama a psi na provázku sami vyjednou z protější strany, pak se Terka zastaví se zpěvákem a vyjde jedním směrem, kdežto zástup psů druhým a cestou se potkají to vždycky ohromně zabere. Na tom místě přijde ohromný aplaus a při čtvrté sloce nastoupí sestřenka Terka v sobolím kožichu a všichni psi na sobě budou mít dečky. A pak mám senzační nápad pro pátou strofu každého psa přivede jeden švihák, sestřenka Terka vyjde z protější strany, potkají se cestou, to vždycky zabere, a pak se otočí a odvede si je všechny na šňůře a celou tu dobu všichni zpívají jako blázni:

Sestřenka Terka jde venčit Reka

Fida a Cézara, s nimi jde chrt.

Bum, škrt! Buben a činely! Jsem tak rozčilený, že dneska vůbec neusnu. Zítra ráno ve čtvrt na jedenáct jedu do Londýna. Zatelefonoval jsem Hermanové, aby se mnou šla na oběd."

Jestliže ostatní členy rodiny zrození Sestřenky Terky nějak vzrušilo, podařilo se jim to znamenitě utajit.

"Chudák Lucas ty voje pitominky bere vážně," povzdychl si pak plukovník Harrowcluff cestou do kuřárny.

"Ale za dva dny tu bude zpátky," poznamenal jeho mladší syn méně tolerantním tónem, "řekne nám, že obecnost pro jeho senzační veledílo ještě nedorostlo, a za tři neděle bude šilet nadšením nad plánem, jak zdramatizuje všechny

Shakespeareovy hry nebo nad něčím stejně slibným."

A pak došlo k čemusi neočekávanému. Navzdory všem předchozím zkušenostem se Lucasovo očekávání naplnilo a vývoj události mu dal za pravdu. Jestliže publikum pro Sestřenku Terku ještě nedorostlo, překonalo heroicky samo sebe a povzneslo se na její úroveň. Číslo bylo uvedeno na zkoušku v nudném momentě nové revue a bylo přijato s neklamným úspěchem; potlesk a pokřik diváků byl tak bouřlivý, že Lucasovy hojné nápady na další a další špilce sotva udržely krok s poptávkou. Nabité domy při reprízách potvrdily verdikt premiérového obecnstva, křesla v přízemí i v lóžích se významně zaplnila těsně před Lucasovým číslem a významně se vyprázdnila po jeho posledním opakování. Režisér revue v slzách přiznal, že Sestřenka Terka je opravdu zlatý hřeb (do rakve jeho vlastního programu, řekl si k tomu v duchu). Kulísáci, osvětlovači a uváděčky si to navzájem přiznávali bez nejmenších výhrad. Název revue se sevrkl na cosi podruženého a obrovská písmena elektrické reklamy oslnivě hlásala z průčelí ohromného paláce zábova - Sestřenka Terka. Kouzlo slavného refrénu pochopitelně očarovalo celou metropoli. Restauratéri byli nuceni opatřit členům svých orchestrů omalované dřevěné psy na kolečkách, aby často žádaná a vždycky poskytovaná melodie mohla být přednesena se všemi okázalými efekty, a řinkot vidliček a cinkot skla na stolech při závěrečné zmínce o chrtovi zpravidla přehlušil i nejpoctivější úsilí bubnu a činel. Nikdy a nikde člověk neunikl před oním "bum, škrt!", které uzavíralo refrén. Flamendři potácející se v noci domů si je bubnovali na domovní dveře a na plakátovací ohrady, mláčeři v tom rytmu račovali bandaskami, poslíčkové v té kadenci uštěďovali záhlavce ještě menším poslíčkům. Ani přemýšlivější vel-koměstské kruhy nezůstaly hluché k významu populární melodie. Jistý podnikavý a svobodomyšlný kazatel rozbíral od svého pulpitu duchovní smysl Sestřenky Terky a Lucas Harrowcluff byl pozván, aby o svém veledle přednášel členům Ligy pro vyšší poznání, Klubu devíti Umění a ostatním učeným i poučení chtivým organizacím. V lepší společnosti to zřejmě byla jediná věc, která lidi opravdu zajímala; bylo vidět muže i ženy středního věku a prostředního vzdělání, jak spolu po salónech i kuloárech vážně diskutují - ne snad o tom, jestli má být Srbsku umožněn přístup k Jaderskému moři, nebo o britských vyhlídkách v mezinárodním pólovém turnaji, nýbrž o daleko poutavějším problému, zda je leitmotiv Sestřenky Terky aztéckého či staroegyptského původu.

"Politika a patriotismus jsou tak otravné, že vyšly z módy," prohlásila jistá vážená dáma, jejíž výroky nezřídka platily za orákulum. "Jsme dnes už příliš světoobčany, aby nás mohly ještě zajímat. Proto člověk vítá srozumitelné umělecké dílo, jako je Sestřenka Terka, které nám opravdu má co říci. Člověk jeho myšlenku ovšem nepochopí naráz, ale od samého začátku cítí, že tam nějaká je. Byla jsem na Sestřence Terce už osmáctkrát a zítra a ve čtvrtek jdu zas. Čím víckrát ji člověk vidí, tím hloub do ní proniká."

"Byl by to populární tah, kdybychom tomu Harrowcluffovi dali rytířský titul nebo tak něco," poznamenal ministr uvážlivě.

"Kterému Harrowcluffovi?" zeptal se jeho tajemník.

"Kterému? Je snad jenom jeden, ne?" podivil se ministr. "Samozřejmě tomu, co napsal Sestřenku Terku. Každý by měl uvítat, kdybychom ho pasovali na rytíře. Ovšem, zapište ho do definitivního seznamu pod písmeno L."

"Písmeno L," opakoval tajemník, který byl ve svém úřadě nový. "Znamená to liberály nebo latifundisty?"

Od většiny ministerských favoritů se totiž čekalo, že se kvalifikují v obou těch kategoriích.

"Literáty," vysvětlil mu ministr.

Tajná naděje plukovníka Harrowcluffa, že uvidí synovo jméno na seznamu nově povýšených šlechticů se tak svým způsobem opravdu splnila.

BYZANTSKÁ OMELETA

Sofie ChattelMonkheimová byla přesvědčením socialistka a sňatkem ChattelMonkheimová. Příslušník této mohovité rodiny, za něhož se provdala, byl bohatý i podle měřítek, jimiž měřili bohatství jeho příbuzní. Sofie měla velice pokrokové a zásadové názory na rozdělení peněz; naštěstí pro sebe měla i ty peníze. Když na salónních shromážděních a fabiánských konferencích výmluvně útočila na hříchy kapitalismu, uvědomovala si zároveň s uspokojením, že kapitalistický systém přes všechnu svou nespravedlnost a nerovnost patrně ještě vydrží po dobu jejího života. K útěchám reformátorů ve středním věku obyčejně patří představa, že dobro, které hlásají, se uskuteční teprve po nich, měli se uskutečnit vůbec.

Jednoho jarního večera před večeří seděla Sofie klidně mezi zrcadlem a svou komornou a nechala si upravovat vlasy ve složité kreaci podle vládnoucí módy. Obklopoval ji hluboký mír, mír člověka, který značným úsilím a vytrvalostí dosáhl vytouženého cíle a dosud se jím nepřestal těšit. Vévoda syrský přijal pozvání pod její střechem, ba už pod ní dokonce dlel a zanedlouho bude sedět u její večerní tabule. Sofie jako dobrá socialistka neschvalovala společenské rozdíly a představa nějaké knížecí kasty jí byla směšná, ale když už to umělé rozdělení stavů a hodností existovalo, těšilo ji a lákalo mít takový vznešený exemplář vznešeného rodu jako hosta na domácím večírku. Byla natolik tolerantní, aby nenáviděla hříchy, ale odpouštěla hříšníkům. Ne že by k vévodovi syrskému chovala nějak zvlášť vřelé osobní city, byl jí dokonce dosti cizí, ale jako vévoda syrský byl přece jen převelice vítán pod její střechou. Nebyla by dokázala objasnit proč, ale nezdálo se pravděpodobné, že na ní někdo bude takové objasnění ožadovat, a většina ostatních hostůlek jí záviděla.

"Dneska večer musíte překonat sama sebe, Richardsonová," řekla komorné blahosklonně. "Musím dnes vypadat co nejlíp. Všichni dneska musíme překonat sami sebe."

Komorná neřekla nic, ale z jejího soustředěného pohledu a z obratné hry jejích prstů bylo zřejmé, že ji posedla tížádnost překonat sama sebe.

Na dveře se ozvalo zaklepání, tiché, ale naléhavé, jako by klepal někdo, kdo se nemíní dát odbýt.

"Běžte se podívat, kdo je to," řekla Sofie, "třeba je to kvůli vínu."

Richardsonová chvíli spěšně konferovala s neviditelným poslem za dveřmi. Když se vrátila, vystřídala její dostavadní hbitost jakási zvláštní ochablost.

"Co je?" zaptala se Sofie.

"Služebnictvo v domě položilo práci, madam," odpovídala Richardsonová.

"Položilo práci!" vykřikla Sofie. "Chcete snad říct, že zahájilo stávkou?"

"Ano, madam," přisvědčila Richardsonová a dodala pro informaci. "Kvůli Gasparovi."

"Kvůli Gasparovi?" podivila se Sofie. "Kvůli výpomocnému kuchařovi? Specialistovi na omelety?"

"Ano, madam. Než se stal specialistou na omelety, byl komorníkem a dělal stávkokaze při té velké stávce u lorda Grimforda před dvěma roky. Jakmile se domácí personál dověděl, že jste ho zaměstnala, rozhodl se zahájit protestní stávkou. Proti vám osobně nic nemají, ale žádají, abyste Gaspara okamžitě propustila."

"Ale vždyť je to jediný člověk v celé Anglii," namítla Sofie, "který umí udělat byzantskou omeletu! Najala jsem ho speciálně pro večeři s vévodou syrským a takhle narychlo za něj neseženu náhradu. Musela bych poslat do Paříže a vévoda byzantské melety zbožňuje. Celou cestu z nádraží jsme nemluvili o ničem jiném."

"Dělal stávkokaze u lorda Grimforda," opakovala Richardsonová.

"To je prostě katastrofa!" zděsila se Sofie. "Stávka služebnictva zrovna teď, když tu mám vévodu syrského! Něco se musí okamžitě podniknout. Rychle, dodělejte mi ty vlasy a já se je půjdu pokusit přemluvit."

"Nemůžu vám je dodělat, madam," řekla Richardsonová klidně, ale nesmírně rozhodně. "Jako členka odborové organizace nemůžu na práci ani sáhnout, dokud stávka neskončí. Promiňte, že vám nemůžu vyhovět."

"Ale to je nelidské!" zvolala Sofie tragicky. "Vždycky jsem byla vzorná zaměstnavatelka a vždycky jsem odmítala odborově neorganizovaný personál, a takhle to dopadá! Nemohu si ten účes dokončit sama, vždyť to neumím. Co si jen počnu? To je k vzteku!"

"Jistě, k vzteku," souhlasila Richardsonová. "Já sama jsem odjakživa pro konzervativce a tyhle socialistické nesmysly, když prominete, mi jdou na nervy. Je to samá tyranie, ale nějak se žít musím, jako každý druhý, a tak jsem v odborech. A teď bez dovolení stávkového výboru nesmím vzít do ruky ani vlásenku, i kdybyste mi třeba zaplatila dvakrát tolik."

Dveře se rozletěly a do pokoje vrazila Catherine Malsomová.

"To je pěkné nadělení!" zaječela. "Služebnictvo si stávkuje bez předchozího ohlášení a mě nechají takhle! V tomhle stavu nemůžu na veřejnost."

Sofie ji po velice letmém pohledu ujistila, že to opravdu nemůže.

"To stávkují všichni?" zeptala se komorné.

"Kuchyňský personál ne," odpovíděla Richardsonová, "ti patří k jiným odborům."

"Zaplat' pánbůh," řekla Sofie, "večeře je aspoň zajištěná."

"Večeře!" ohrnula nos Catherine. "K čemu je nám celá večeře, když se u ní nebudeme moci ukázat? Podívej se na svoje vlasy a podívej se na mě nebo radši ne!"

"Já vím, jak je to těžké, obejít se bez komorné, ale nemůže ti s něčím pomoci tvůj manžel?"

"Henry? Ten je na tom z nás všech nejhůř. Nikdo než jeho sluha pořádně nerozumí té jeho komické vymoženosti, té cestovní parní lázni, kterou musí všude vozit s sebou."

"Pro jednou se snad bez ní obejde," řekla Sofie. "Já se neučesaná ukázat nemůžu, ale parní lázeň je luxus."

"Má drahá," namítla Catherine ohromně vehementně. "Henry byl v té lázni, když stávka začala. Vevnitř, rozumíš? A je tam pořád."

"To nemůže ven?"

"Není jak. Vždycky když stiskne páku označenou "výpusť", vypustí jenom další horkou páru. V lázni jsou dva druhy páry "snesitelná" a "sotva snesitelná", a on si je pustil obě. Teď už jsem nejspíš vdova."

"Já prostě Gaspara propustit nemůžu," zakvílela Sofie, "jiného specialistu na omelety už neseženu."

"Moje eventuální potíže se sháněním jiného manžela jsou pro někoho samozřejmě maličkost," postěžovala si Catherine trpce.

Sofie kapitulovala. "Běžte," řekla Richardsonové, "a vyřiďte stávkovému výboru nebo kdo to vlastně vede, že Gaspara okamžitě propouštím. A Gasparovi řekněte, ať za mnou hned přijde do knihovny, zaplatím mu, co jsem mu dlužna, a podle možností se mu omluvím. A pak se honem vraťte, ať mi doděláte ty vlasy!"

Asi půl hodiny nato shromáždila Sofie své hosty ve velkém sloně k obřadnému nástupu do jídelny. Až na to, že se Henry Malsom rděl oním odstínem zralých malin, který někdy na ochotnickém divadle představuje barvu lidské pokožky, nejevili shromáždění žádné zvláštní tělesné známky přestále a překonané krize. Duševní napětí však bylo tak vyčerpávající, že nemohlo zůstat zcela bez následků. Sofie mluvila roztržitě se svým významným hostem, ale přitom stále častěji bloudila očima k vysokým dveřím, které se měly co nevidět otevřít s kýženým oznámením, že večeře je na stole. Občas zaletěla pohledem k zrcadlu, odrážejícímu její báječný účes, podobně vděčně, jako agent pojišťovny sleduje očima opožděnou loď, vplouvající bezpečně do přístavu po ničivém uragánu. Pak se dveře otevřely a do salónu vešel vytoužený majordom. Neohlásil však společnosti začátek banketu a dveře se za ním zase zavřely. Jeho poselství bylo určeno toliko Sofii.

"Žádná večeře nebude, madam," prohlásil vážně. "Kuchyňský personál zahájil stávkou. Gaspare patří k odborové organizaci kuchařů a kuchyňských zaměstnanců, a sotva se v kuchyni dověděl o jeho náhlém propuštění, nechali práce. Žádají, abyste ho okamžitě přijala zpátky a omluvila se odborové organizaci. Musím poznamenat, madam, že jsou velice neústupní; musel jsem jim vrátit dokonce i rohlíky, které už byly na stole."

Po uplynutí osmnácti měsíců se Sofie ChattelMonkheimová znovu začíná objevovat mezi starými známými, ale musí dosud zachovávat přísnou opatrnost. Lékaři jí nedovolují žádné přílišné vzrušení, jako salónní socialistické kroužky

nebo fabiánské konference. Je ostatně pochybné, jestli po nich sama touží.

VŮL, KTERÝ MĚL STÁNÍ

Theofil Eshley byl povoláním umělec, vlivem prostředí pak malíř skotu. Nesmíme si však představovat, že žil někde na ranči nebo na mlékařské farmě obklopen rohy a kopyty, dojačkami a cejchovadly. Měl domov v parkové čtvrti poseté vilami, která jen o vlásek unikla potupnému označení periférie. K jeho zahradě přiléhala z jedné strany malebná loučka, kam jistý podnikavý soused vyháněl na pastvu pár malebných kraviček původem z ostrova Jersey. Za letních polední se krávy brodily až po kolena vysokou luční trávou ve stínu skupiny ořechů a slunce grošovalo jejich uhlazenou nahnědlou srst světlými skvrnami. Eshley z záchvatu inspirace namaloval rozkošný obraz dvou poklidných dojníc na pozadí rozložitého ořechu, luční trávy a pronikajících slunečních paprsků, a Královská akademie ten obraz jak se sluší a patří vystavila na své letní výstavě. Královská akademie vede své dívky ke spořádaným metodickým návykům. Jakmile Eshley jednou namaloval úspěšný a přijatelný obraz skotu, malebně podřimujícího pod rozložitými ořech po-kračoval nevyhnutelně v započaté cestě. Po jeho "Poled-ním míru", studii dvou hnědek pod rozložitým ořechem, přišlo "Polední útočiště", studie rozložitého ořechu nade dvěma hnědkami. V náležitém pořadí pak následovaly obrazy "Kde ovádi neštípají", "Stinný stánek stáda" a "Mlčení v zemi mléka", studie to rozložitých ořechů a podřimujících hnědek. Jeho dva pokusy vymknout se z vlastní tradice jasně ztroskotaly: "Hrdličky vyplašené krahujcem" i "Vleci v římské Campagni" se mu vrátily do ateliéru s cejchem ohavného kacírství, a Eshley se znovu vydrápal na výsluní přízně obecenstva "Stinným zákou-tím, kde dojnice sní své sny."

Jednoho krásného odpoledne na sklonku jeseně, právě když dokončoval závěrečnými tahy štětce studii lučního kvítí, zaútočila jeho sousedka Adéla Pingsfordová na dveře ateliéru rázným zabušením.

"Na mě zahradě je vůl," oznámila na vysvětlenou svého bouřlivého vpádu.

"Vůl?" podivil se Eshley nechápavě a poněkud pošetile. "Jaký vůl?"

"Jak to mám já vědět?" utrhla se na něj dáma. "Vůl obecný neboli zahradní, jak se říká v botanice. To "zahradní" mi na něm právě vadí. Dali jsme si zrovna zahradu na zimu do pořádku, a takový vůl jí nijak neprospěje, když se tam promenuje. Kromě toho mi zrovna začínají kvést chryzantémy."

"Jak se vám dostal vůl na zahradu?" zeptal se Eshley.

"Nejspíš vrátky," odsekla dáma podrážděně. "Zeď přece přelézt nemohl a pochybuju, že ho tam někdo shodil z aeroplánu jako reklamu na hovězí bujón. V tomhle okamžiku mě nezajímá, jak se dostal dovnitř, ale jak ho dostat ven."

"To nechce jít?" zeptal se Eshley.

"Kdyby k tomu projevil ochotu," odpověděla Adéla Pingsfordová dost nakvašeně, "nemusela jsem chodit sem a vykládat vám o tom. Jsem prakticky sama doma; služka má dnes odpoledne volno a kuchařka leží s neuralgickým záchvatem. Jestli jsem se ve škole nebo později v životě někdy učila, jak dostat velkého vola z malé zahrady, vykouřilo se mi to momentálně z hlavy. Napadlo mě jenom, že jste můj nejbližší soused a malíř dobytka, takže se asi víceméně vyznáte ve svých modelech a snad mi nějak pomůžete. Ale třeba jsem se mylila."

"Dojné krávy maluju, to ano," připustil Eshley, "ale nemůžu tvrdit, že mám nějaké zkušenosti s honěním zatoulaných volů. Viděl jsem to samozřejmě v biografu, ale tam na to mají vždycky koně a spoustu jiných pomůcek. A stejně nevíme, kolik toho v těch filmech ošvindluji."

Adéla Pingsfordová na to neřekla nic, ale zavedla ho k své zahradě. Byla to normálně velká zahrada, zdála se však malá ve srovnání s volem, obrovským strakatým dobytčetem s hnědočervenou hlavou a hřbetem, se špinavě bílými boky a zadkem, s huňatými ušima a velkýma očima podlitými krví. Roztomilým jalůvkám, jaké byl Eshley zvyklý malovat, se podobal asi tak jako náčelník kurdského kočovného kmene gejšám z japonské čajovny. Eshley zůstal stát těsně u vrátek a zkoumavě pozoroval jeho vzezření i chování. Adéla Pingsfordová pořád ještě neřikala nic.

"Žere chryzantému," poznamenal Eshley konečně, když už mlčení začalo být nesnesitelné.

"Vy ale máte postřeh," řekla Adéla zatrpkle. "Nic vám zřejmě neujde. Ve skutečnosti má právě těch chyzantém v hubě šest."

Nutnost podniknout něco přerostla v nevyhnutelnost. Eshley pokročil ke zvířeti, zatleskal a vyrážel různé obměny citoslovce "kšc!" a "pšá!" Jestliže je vůl slyšel, nedal to na sobě nijak znát.

"Až se mi někdy zatoulají do zahrady nějaké slepice," řekla Adéla, "pošlu si určitě pro vás, abyste mi je zaplatil. Kšicáte nádherně. Ale nezahnal byste zatím radši toho vola? Teď se právě pustil do Mademoiselle Louise Bichotové," dodala s ledovým klidem, když ohromná přežvykující tlama začala drtít zářivý oranžový květ.

"Když jste mě tak upřímně informovala, o jakou jde chryzantému," řekl Eshley, "klidně vám prozradím, že ten vůl je ayrshirský."

Ledový klid povolil; Adéla Pingsfordová se ozvala tónem, při kterém mělec instinktivně ucouvl o pár kroků blíž k volovi. Zvedl tyčku od popínavého hrachu, dost rozhodně jí mrštil po zvířeti a zasáhl je do strakatého boku. Proces proměny Mademoiselle Louise Bichotové v mletý květinový salát na dlouhou chvíli ustal a vůl se tázavě a soustředěně zahleděl na vrhače tyčky. Adéla se stejně soustředěně, jenomže se zjevnějším nepřátelstvím zahleděla do téhož ohniska. Když dobytče ani nesklonilo hlavu, ani nezadupalo, odvážil se Eshley dalšího vrhu oštěpem s druhou tyčkou. Vůl jako by si okamžitě uvědomil, že by měl jít; honem ještě uškubl poslední chyzantému z holého záhonu a rázně vykročil hloub do zahrady. Eshley se rozběhl, aby ho zahnal k vrátkům, jale jpodařilo se mu jenom popohnat ho do nemotorného klusu. Vůl s tázavým výrazem, ale jinak bez váhání přeběhl proužek trávníku, jemuž se milostrdně říkalo krocketové hřiště, a vrhl se otevřenými skleněnými dveřmi do obývacího pokoje. Stálo tam několik váz s cyzantémami a s jiným podzimmním rostlinstvem a dobytče se je jalo znovu spá-sat. Eshleymu se však zdálo, že se mu v očích začíná ob-jevovat uštváný pohled, který nabádá k respektu. Ustal proto v dalších pokusech ovlivnit volovu

volbu prostředí.

"Pane Eshley," řekla Adéla rozechvělým hlasem, "poprosila jsem vás, abyste mi to hovado vyhnal ze zahrady, ale neprosila jsem vás, abyste mi je zaháněl do bytu. Když už je tedy někde musím mít, tak radši na zahradě než v obývacím pokoji."

"Honit dobytek není můj obor," řekl Eshley, "jestli si dobře vzpomínám, řekl jsem vám to hned na začátku."

"Máte svatou pravdu," vybuchla dáma, "hodíte se leda tak na malování hezkých obrázků hezkých kraviček. Nemáte náhodou chuť naskicovat si toho vola, jak se cítí doma v mém obývacím pokoji?"

Tentokrát se zdálo, že míra trpělivosti překypěla. Eshley se začal dlouhými kroky vzdalovat.

"Kam to jdete?" vyvískla Adéla.

"Pro náčiní," zněla odpověď.

"Pro náčiní? Lasem mi tady mávat nebudete! Zruinujete mi pokoj, jestli dojde k zápasu."

Ale umělec už vypochoďoval ze zahrady. Za pár minut se vrátil obtížen stojanem, stoličkou a malířskými potřebami.

"To myslíte, že si tu klidně sednete a budete si malovat toho netvora, jak mi demoluje obývací pokoj?" zasípěla Adéla.

"Sama jste mi to navrhla," odpověděl Eshley a připravil si plátno.

"To si zakazuju; rozhodně si to zakazuju!" bouřila se Adéla.

"Nechápu, jakým právem," odtušil umělec. "Sotva můžete tvrdit, že je ten vůl váš ani adoptivně."

"Zřejmě zapomínáte, že je v mém obývacím pokoji a žere moje květiny," ozvala se zuřivá odpověď.

"Vy zase zřejmě zapomínáte, že vaše kuchařka trpí neuralgií," řekl Eshley. "Třeba si právě zdřímala milosrdným spánkem a váš pokřik ji probudí. Lidé v našem postavení by se měli řídit především ohledem na svoje bližní."

"Ten člověk se zbláznil!" vykřikla Adéla tragicky. Vzápětí nato se zdálo, že se zblázní sama Adéla. Vůl dožvýkal květiny ve vázách, obálku knihy Izrael Kalisch a zatvářil se, jako by v tom poněkud stísněném prostředí už neměl žádné stání.

Eshley si povšiml jeho neklidu a rychle mu hodil pár chumáčů psího vína, aby mu vůl nepřestal stát modelem.

"Nevím už přesně, jak to přísloví zní," poznamenal, "ale asi takhle: "Lepší bejlí ke snídani než mít doma vola v stání, tam kde záští lásce brání." Zdá se, že máme všechny ingredience toho přísloví hezky po ruce."

"Skočím si do veřejné knihovny, aby odtamtud zatelefonovali na policii," ohlásila Adéla a odešla bublajíc vztekem.

Několik minut nato vůl, jemuž patrně konečně došlo, že ho někde v příslušném chlévě čekají olejnaté pokrutiny a řízky z buryny, vyšel velice opatrně z obývacího pokoje, chvíli se zpytavou vážností zíral na toho člověka, který už nedotíral a neházel po něm tyčkami, a pak se těžce, ale rychle vyhnul ze zahrady. Eshley si sbalil náčiní, následoval jeho příkladu a "Vila Švitorka" byla ponechána neuralgii a kuchařce.

Tato epizoda se stala bodem zvratu v Eshleyho umělecké kariéře. Jeho pozoruhodný obraz "Vůl v obývacím pokoji na sklonku jeseně" patřil k senzačním úspěchům na příštím Pařížském salónu, a když pak byl vystaven v Mnichově, zakoupila jej bavorská vláda přes ohnivé licitování tří firem s masovými výtažky. Od té chvíle měl Eshley zaručen trvalý úspěch a Královská akademie dva roky poté vděčně vyhradila na svých stěnách význačné místo jeho velkému plátnu "Magoti bezocasí demolující budoár."

Eshley věnoval Adéle Pingsfordové nový výtisk Izraela Kalische a pár krásně kvetoucích exemplářů Madame André Blussetové, ale nikdy už se doopravdy nesmířili.

NEVHODNÁ POHÁDKA

Bylo horké odpoledne, ve vagónu bylo jaksepatří vedro a vlak příště stavěl až v Templecombu, skoro za hodinu. Kupé okupovaly tři děti, malá holčička, ještě menší holčička a chlapeček. V rohu seděla teta těch dětí a v druhém rohu šikmo proti ní starý mládenec, který k nim nepatřil, ale ve skutečnosti kupé okupovaly jenom ty dvě holčičky a chlapeček. Teta a děti spolu konverzovaly na omezená, ale vytrvale opakovaná témata, jako když na člověka doráží dotěrná moucha. Většina tetiných poznámek začínala formulí "To nesmíš" a skoro všechny dětské repliky začínaly slovem "Proč?" Starý mládenec neřikal nahlas nic.

"To nesmíš, Cyrile, to ne!" vykřikla teta, když chlapeček začal mlátit do polštářovaného sedadla, až se s každým úderem vznesl oblak prachu.

"Pojď se radši dívat z okna," navrhla mu.

Chlapeček se váhavě přesunul k oknu. "Proč tamhle vyhánějí ty ovečky z louky?" zeptal se.

"Nejspíš je ženou na jinou louku, kde je víc trávy," odpověděla teta nejistě.

"Ale na té louce je spousta trávy," namítl chlapeček. "Nic jiného než tráva tam neroste. Slyšíš, teto, na té louce je spousta trávy!"

"Třeba je tráva na té jiné louce lepší," poznamenala pošetile teta.

"Proč je lepší?" ozvala se vzápětí nevyhnutelná otázka.

"Jé, podívej se na ty kravičky!" zvolala teta. Krávy a volci se pásli skoro na každé louce podél trati, ale teta se tvářila, jako by ho upozorňovala na bůhvíjakou raritu.

"Proč je tráva na té jiné louce lepší?" trval na svém Cyril.

Mráček na tváři starého mládence potemněl v mrak. Je to tvrdý a necitelný člověk, rozhodla se v duchu teta. Zaboha nebyla s to dospět k uspokojivému rozhodnutí o trávě na té jiné louce.

Menší holčička odvedla pozornost jinam tím, že začala recitovat: "Tam na cestě k Mandalaji." Uměla jenom první verš, ale využila té své omezené znalosti naplno. Opakovala si verš znovu a znovu zasněným, ale rezolutním a velice slyšitelným hlasem. Starému mláďenci to připadalo, jako by se s ní byl někdo vsadil, že ten verš nedokáže opakovat dvoutisíckrát bez zastavení. Ať by se s ní už vsadil kdokoli, nejspíš by sázku prohrál.

"Pojď sem, budu ti vyprávět pohádku," vyzvala ji teta, když se starý mládenec podíval dvakrát na ni a jednou na signální šňůru, kterou se dá přivolat konduktér.

Děti se schlíple přesunuly blíž k tetě. Zřejmě v jejich očích jako vypravěčka pohádek nijak nevynikala. Důvěrně ztišeným hlasem, přerušovaným častými nedůtklivými dotazy posluchačů, začala vykládat nevynalézavou a žalostně nezajímavou pohádku o malé holčičce, která byla moc hodná, takže se s každým spřátelila, a nakonec byla skupinou přátel, kteří obdivovali její mravní charakter, zachráněně před rozruženým býkem. "Kdyby nebyla hodná, tak by ji nezachránili?" zajímala se větší z obou malých holčiček. Přesně stejnou otázku měl na jazyku i starý mládenec.

"Ale ano," připustila nepřesvědčivě teta, "jenomže by ji neběželi zachránit tak rychle, kdyby ji neměli tolik rádi."

"Tak hloupou pohádku jsem ještě neslyšela," prohlásila větší holčička s hlubokým přesvědčením.

"Byla tak hloupá, že jsem radši přestal poslouchat," přidal se Cyril.

Menší holčička nezhodnotila pohádku nijak výslovně, ale už dávno si začala vytrvale mumlat svůj oblíbený verš.

"Nějak vým ty pohádky nejdou," ozval se náhle ze svého rohu starý mládenec.

Teta se okamžitě naježila na obranu proti tomuhle neočekávanému útoku.

"Vyprávět pohádky, které by děti zároveň chápaly i ocenily, je velice těžké," odsekla upjatě.

"V tom s vámi nesouhlasím," oponoval jí starý mládenec.

"Nechtěl byste to snad zkusit sám?" odpověděla teta úkosem.

"Ano, povídejte nám pohádku!" chytila se toho větší holčička.

"Byla jednou jedna holčička," začal starý mládenec, "jmenovala se Bertička a byla náramně hodná."

Momentálně probuzený dětský zájem začal okamžitě pohasínat; všechny pohádky byly hrozně na jedno brdo, ať je povídal kdo chtěl.

"Poslouchala ve všem, co se jí řeklo, vždycky mluvila pravdu, udržovala si šatičky v čistotě, jedla mléčný pudink, jako by to byly koláčky s marmeládou, výborně se učila a byla vždycky zdvořilá."

"Byla hezká?" zeptala se větší z obou malých holčiček.

"Ne tak hezká jako vy dvě," odpověděl starý mládenec, "ale byla děsivě hodná."

Děti zareagovaly vlnou náhlého zájmu; slovo děsivě ve spojení s hodnou holčičkou pro ně bylo novinkou, která se doporučovala jejich přízni. Dalo vyprávění nádech pravdy, která tolik chyběla v tetiných vyprávěnkách o životě maličkých.

"Byla tak hodná," pokračoval starý mládenec, "že za to dostala několik metálů, které vždycky nosila přišpendlené na šatičkách. Jeden metál měla za poslušnost, druhý za dochvilnost a třetí za vzorné chování. Byly to velké metály, a vždycky když Bertička šla, cinkaly jeden o druhý. Žádné jiné dítě v jejím městě nemělo tolik metálů, takže každý hned poznal, že to je výjimečně hodná holčička."

"Děsivě hodná," citoval ho Cyril.

"Kdekdo o tom mluvil, jak je hodná, takže se o tom doslechl sám vladař té země a za odměnu jí dovolil procházet se ve svém parku hned za městem. Byl to nádherný park, kam nikdy žádné děti nesměly, takže pro Bertičku byla veliká čest, že tam mohla."

"Byly v tom parku taky ovečky?" zeptal se Cyril.

"Ne," odpověděl starý mládenec, "žádné ovečky tam nebyly."

"A proč tam nebyly žádné ovečky?" ozvala se nevyhnutelná otázka, vyplývající z jeho odpovědi.

Teta si dovolila úsměv, který se dal označit skoro za pošklebek.

"V parku nebyly žádné ovečky," pokračoval vypravěč, "poněvadž vladařově matce se kdysi zdálo ve snu, že jejího syna buďto sežere ovečka, nebo na něj spadnou hodiny a zabijí ho. Proto vladař nikdy nechoval ve svém parku ovečky a neměl v paláci žádné hodiny."

Teta potlačila výdech obdivu.

"A sežrala vladaře ovečka nebo ho zabily hodiny?" zajímal se Cyril.

"Vladař ještě pořád žije, takže nemůžeme vědět, jestli se ten sen vyplní," prohlásil starý mládenec jakoby nic. "V parku zkrátka žádné ovečky nebyly, ale zato se tam všude proháněla spousta prasátek."

"Jakou měla barvu?"

"Byla černá s bílými rypáčky, bílá s černými skvrnami, celá černá, šedivá a bíle pruhovaná, a některá celá bílá."

Vypravěč se odmlčel, aby dětská fantazie stačila plně vstřebat představu o pokladech toho parku, a pak pokračoval:

"Bertičku však mrzelo, když zjistila, že v parku nejsou žádné kytky. Slíbila svým tetám se slzami v očích, že ve vladařově parku nebude žádné kytky trhat, a chtěla ten slib dodržet, takže si samozřejmě připadala hloupě, když zjistila, že by tam ani žádné trhat nemohla."

"Proč tam nebyly žádné kytky?"

"Protože je prasátka všechny sežrala," odpověděl starý mládenec pohotově. "Zahradníci vladaři řekli, že nemůže mít prasátka a kytky zároveň, a vladař se tedy rozhodl pro prasátka."

Souhlasné mumlání ocenilo znamenitost vladařova rozhodnutí tolik lidí by se bylo rozhodlo právě opačně.

"V parku byla i spousta jiných krásných věcí. Byly tam rybníčky se zlatými, modrými a zelenými rybičkami, stromy s nádhernými papoušky, kteří vyprávěli na požádání vtipy, a kolibříci, kteří se kolébali ve větvích a prozpěvovali si celý den populární popěvky. Bertička se mezi tím vším procházela a říkala si: "Kdybych nebyla tak výjimečně hodná, nikdy bych nesměla do tohoto krásného parku a nesměla bych se kochat tím vším, co tady vidím." A její tři metály cinkaly v chůzi jeden o druhý a připomínaly jí, jak strašně je hodná. A právě v tom okamžiku se vplížil do parku obrovský vlk, aby si tam chytil k večeri nějaké tučné prasátko."

"Jakou měl barvu?" chtěli vědět děti, okamžitě strženy zvědavostí.

"Byl celý popelavý, měl černý jazyk, a světle šedé oči, které se blýskaly ukrutánskou zuřivostí. A první co v parku uviděl, byla Bertička; měla totiž šatičky tak bezvadně bílé a čisté, že přitahovaly pozornost už z velké dálky. Když

Bertička uviděla vlka, jak se k ní plíží, začala si přát, aby ji byli do parku nikdy nepustili. Utíkala, co jí nohy stačily, a vlk se hnál obrovskými skoky za ní. Podařilo se jí doběhnout k houštině myrtových keřů a v tom nejhustším se schovala. Vlk začal čenichat kolem keřů s vyplazeným černým jazykem a světle šedé oči mu krvežíznivě svítily. Bertička se hrozně bála a říkala si: "Kdybych nebyla tak výjimečně hodná, moha jsem teď sedět v bezpečí doma." Jenomže myrty voněly tak silně, že vlk nemohl Bertičku vyčenichat, a keře byly tak husté, že se kolem nich mohl honit bůhvíjak dlouho a nebyl by ji zahlédl. A tak si řekl, že nechá Bertičku Bertičkou a chytí si místo ní nějaké prasátko. Bertička se celá rozklepala hrůzou, že vlk obchází a čenichá tak blízko, a jak se klepa, metal za poslušnost zacinkal o metal za vzorné chování a za dochvilnost. Vlk se už chystal odtáhnout, ale když uslyšel cinkání metalů, zůstal stát a našpičatil uši. Cinkání se ozvalo z keře zrovna vedle něho. Vrhel se do toho keře, světle šedé oči mu krvežíznivě zasvítily vítězoslávou, vytáhl Bertičku ven a sežral ji do poslední kostičky. Nechal z ní jenom botičky, kusy šatiček a ty tři metály za to, že byla tak hodná."

"Sežral taky nějaké prasátko?"

"Ne, prasátka se všechna zachránila."

"Ta pohádka špatně začala," řekla menší holčička, "ale krásně skončila."

"Tak krásnou pohádku jsem ještě neslyšela," prohlásila větší holčička s hlubokým přesvědčením.

"Byla to jediná krásná pohádka, jakou jsme kdy slyšel," přidal se Cyril.

Jiný názor na to měla teta.

"Naprostě nevhodná pohádka pro malé děti! Podryl jste mi výsledky dlouhých let pečlivé výchovy."

"Ale aspoň jsem dokázal," řekl starý mládenec a začal si sbírat věci před vystoupením, "že zůstaly deset minut zticha."

To se vám nepodařilo."

"Chudák ženská," politoval ji pak v duchu, když krácel v Templecombu po peróně. "Nejmiň půl roku ji ty děti budou na veřejnosti mořit, aby jim povídala nějakou nevhodnou pohádku!"

HARABURDÁRNA

Děti měly jako zvláštní povyražení slíbeno, že pojedou na pláž do Jagborough. Mikuláš s nimi jet nesměl, neboť byl v nemilosti. Právě to ráno odmítl zdravé a výživné mléko s nadrobeným chlebem pod zřejmě nejapnou záminkou, že je v něm žába. Starší, moudřejší a zkušenější lidé mu vysvětlili, že není možné, aby měl v mléce žabu, a že nemá vykládat nesmysly, on však na těch očividných nesmyslech tvrdošíjně trval a popisoval barvu i tvar domnělé žáby až do nejmenších podrobností. Dramatická stránka epizody tkvěla v tom, že Mikuláš v misce s mlékem opravdu žabu měl; dal si ji tam sám, takže se cítil oprávněn něco o ní vědět. Dlouze a široce se pak probíralo, jak těžkým prohřeškem je sebrat žabu na zahradě a dát ji do misky zdravého a výživného mléka s nadrobeným chlebem. Mikulášovi však z toho všeho nejzřetelněji utkvěl v mysli fakt, že starší, moudřejší a zkušenější lidé byli usvědčeni z naprostého omylu ve věcech, o kterých se vyjadřovali se svrchovanou jistotou.

"Říkali jste, že není možné, abych měl v mléce žabu, ale já žabu v mléce měl," opakoval s houževnatostí zkušeného taktika, který nemíní ustoupit ani o píď z výhodného postavení.

A tak jeho bratranec, sestřenice a docela nezajímavý mladší bratr měli to odpoledne jet do Jagborough na písčnou pláž, kdežto Mikuláš měl zůstat doma. Bratránková a sestřenčina teta, která si bůhví proč představovala, že je i jeho teta, a neochvějně na té sebestylizaci trvala, si výpravu do Jagborough vymyslela nahonem, aby na Mikuláše zapůsobila odepřením rozkoše, o kterou se svým hanebným chováním u snídane plným právem sám připravil. Měla už ve zvyku, kdykoli některé z dětí upadlo do nemilosti, zimprovizovat nějakou sváteční událost, ze které byl provinilec přísně vyloučen; a jestliže zhřešily všechny děti kolektivně, zmínila se jim najednou o cirkuse v sousedním městečku, o cirkuse oplývajícími nebývalými atrakcemi a nesčetnými slony, kam by je byla vzala ještě ten den, kdyby nebylo jejich zkaženosti.

Od Mikuláše se pak ve chvíli odjezdu výpravy očekávalo pár kajících slz. Všechna brek však obstarala jeho sestřenka, která si při nastupování bolestivě odřela koleno o stupátko kočáru.

"Ta ale bulila," prohlásil Mikuláš vesele, když výprava odjela beze známky nadšení, kterým se měla vyznačovat.

"Na to brzy zapomene," řekla samozvaná teta. "Užijou si krásné odpoledne, až se budou honit v písku po té nádherné pláži. Ti se budou, pane, mít!"

"Bobby si moc neužije a honit se taky moc nebude," poznamenal Mikuláš s krutým úsměškem. "Tlačí ho boty. Jsou mu malé."

"Proč mi nic neřekl, že ho tlačí?" zeptala se teta jaksi příkře.

"Říkal ti to dvakrát, jenže tys ho neposlouchala. Často nás neposloucháš, když ti říkáme něco důležitého."

"Dneska nesmíš do zahrady na angrešt," převedla teta řeč na jinou kolej.

"A proč ne?" chtěl vědět Mikuláš.

"Protože jsi v nemilosti," odpověděla teta povzneseně.

"Mikuláš neuznal její bezvadnou logiku; připadal si dokonale schopný být v nemilosti a zároveň na angreštu. Zatvářil se povážlivě zarputile. Tetě bylo okamžitě jasné, že se rozhodl jít na angrešt, už jen proto, jak si řekla v duchu, že jsem mu to zakázala."

Na zahradu vedla dvoje vrátka, a jakmile by se osůbce Mikulášovy velikosti podařilo vklouznout dovnitř, ztratila by se dokonale z očí mezi vzrostlými artyčoky, maliním a ovocnými keři. Teta měla to odpoledne spoustu jiné práce, ale strávila hodinu či dvě zbytečným paběrkováním kolem květinových záhonů a okrasných křovin, odkud mohla bděle střežit oboji vrátka do zapovězeného ráje. Byla to žena s nemnoha myšlenkami, ale dokázala se na ně nesmírně soustředit.

Mikuláš podnikl pár plíživých výpadů do přední zahrádky s nápadným úmyslem přikrást se k jednomu z vrátek, ale ani

na okamžik neunikl tetině bdělé pozornosti. Ve skutečnosti se mu na angrešt vůbec nechtělo, ale ohromně se mu hodilo, aby si to teta myslela; právě to ji většinu odpoledne zdrží na její dobrovolné hlídce. Když tak její podezření dostatečně rozdmýchal a potvrdil, vklouzl Mikuláš zpátky do domu a rychle se pustil do provádění plánu, který mu už dlouho zrál v hlavě. Když si stoupl na židli v knihovně, dosáhl na polici, kde ležel tlustý a důležitě vyhlížející klíč. A opravdu byl tak důležitý, jak vyhlížel; zajišťoval totiž před neoprávněnými vetřelci tajemství haraburdárny, komory se starým harampádím, která se otvírala jenom tetám a podobným privilegovaným osobám. Mikuláš nebyl příliš zběhlý v umění strkat klíče do klíčových dírek a odmykat zámků, ale několik dní se už cvičil s klíčem ode dveří učebny nespolehal příliš na náhodu ani na štěstí. Klíč se v zámku otočil ztuhla, ale přece. Dveře se otevřely a Mikuláš se octl v neznámé zemi, vedle které představovala zahrada s angreštem rozkoš značně zevšednělou, pouhý materiální požitek. Mikuláš si často, velice často představoval, jak to asi v haraburdárně vypadá, v té končině tak pečlivě skrývané mladistvým očím, na kterou bylo marné se vyptávat. Nezklamal jeho očekávání. Především byla rozlehlá a spoře osvětlená; světlo tam padalo jediným vysokým oknem vedoucím do zapovězené zahrady. Za druhé sloužila jako skladiště nepředstavitelných pokladů. Samozvaná teta patřila k lidem, kteří jsou přesvědčeni, že věci se užíváním kazí, a proto je svěřují prachu a vlhku, aby je uchovali. Ty části domu, které znal Mikuláš nejlépe, byly holé a neradostné, ale tady narazil na báječnou pastvu pro oči. V první řadě tu byl zarámovaný čaloun, jenž měl zřejmě sloužit jako zástěna ke krbu. Pro Mikuláše představoval hotový živý příběh sedl si na svinuté indické závěsy, prosvítající pod vrstvou prachu nádhernými barvami, a pustil se do zkoumání všech podrobností zobrazených na čalounu. Nějaký muž v loveckém obleku z dávných dob právě proklál šípem jelena; nebyla to rozhodně těžká trefa, protože jelen od stál jen na krok či na dva; v hus-tém podrostu, na obraze naznačeném, jistě nebylo těžké připlížit se k pasoucím se jelenovi, a dva skvrnití psi, kteří se skokem vrhali vpřed, byli zřejmě vycvičeni, aby se drželi k noze, dokud šíp nevystřelil. Tahle část obrazu byla sice zajímavá, ale jednoduchá. Viděl však lovec, co viděl Mikuláš, totiž ty čtyři vlky, kteří se k němu hnali lesem? Ještě víc se jich mohlo skrývat za stromy, ale do-kázal by se lovec a jeho psi vůbec vyrovnat i s těmi čtyřmi vlky, kdyby ho napadli? Měl v toulci už jenom dva šípy a jedním se mohl minout, nebo i dvěma; Mikuláš o jeho střeleckém umění nevěděl nakonec nic víc, nežli že trefil velkého jelena na směšně malou vzdálenost. Mikuláš prosnil dlouhé nádherné minuty v úvahách o různých možnostech té scény; byl nakloněn představě, že vlků je víc a že lovec i se psy jsou v pěkné kaši.

Ale další a další báječné a zajímavé předměty se dožadovaly jeho okamžité pozornosti podivné pokroucené svícny ve tvaru hadů a čajová konvice v podobě porcelánové kachny, z jejíhož otevřeného zobáku měl zřejmě vytékat čaj. Jak nudně a neforemně vedle ní vypadala čajová konvice v dětském pokoji! A pak tu byla vyřezávaná skříňka ze santálového dřeva, vycpaná voňavou vatou, a mezi vrstvami vaty objevil malé mosazné figurky, hrbaté býky a pávy a skřítky, báječné na pohled i na dotek. Méně slibná se zdála velká čtvercovitá kniha v hladkých černých deskách. Mikuláš však do ní nahlédl a ejhle! byla plná barevných obrázků ptáků. A jakých ptáků! Na zahradě a mezi živými ploty na procházkách poznal Mikuláš jen několik málo ptáků; k největším mezi nimi patřila občas zahlédnutá straka nebo hlub doupňák; kdežto tady našel volavky a dropy, luňáky a tukany, tygří bukače i australské krocany, ibisy a zlaté bažanty, celou galérii tvorů, o jakých se mu ani nesnilo. A právě když obdivoval vybarvení mandarínské kachny vymýšlel si příběhy z jejího života, dolehl k němu ze zahrady pod oknem pronikavý tetin hlas volající ho jménem. Jeho dlouhá nepřítomnost jí připadala podezřelá a ukvapeně usoudila, že přešel přes zeď pod záštitou šerifikového houští. Teď ho právě energicky a celkem beznadějně hle-dala mezi artyčoky a maliním.

"Mikuláši, Mikuláši!" křičela. "Okamžitě pojď sem! Nemá smysl se schovávat, já tě stejně pořád vidím!"

Pravděpodobně poprvé po dvaceti letech se v komoře někdo usmál.

Zlostné provolávání Mikulášova jména najednou vystřídalo zaječení a pak pokřik, aby někdo honem přišel. Mikuláš zavřel knihu, uložil ji opatrně na její místo v rohu a nahnul na ni z vedlejší hromady novin něco prachu. Pak se vyplížil z komory, zamkl dveře a vrátil klíč přesně na místo, odkud jej vzal. Teta ho ještě pořád volala jménem, když se loudal na zahrádku před domem.

"Kdo volá?" zeptal se.

"Já," ozvalo se za zdí. "Tys mě neslyšel? Hledala jsem tě tady na zahradě a spadla jsem do kádě na dešťovou vodu.

Naštěstí v ní žádná voda není, ale stěny jsou kluzké a já nemůžu ven. Přines mi zpod třešně žebříček."

"Teta mi řekla, že na zahradu nesmím," odpověděl Mikuláš okamžitě.

"Ale teďka ti říkám, že můžeš," ozval se z kádě netrpělivý hlas.

"Teta mluví jiným hlasem," namítl Mikuláš. "Třeba jsi Satanáš a ponoukáš mě k neposlušnosti. Teta mi často říká, že mě pokouší Satanáš a já se nechám vždycky svést. Ale teďka se svést nenechám."

"Nepovídej nesmysly," ozvala se zajatkyň z kádě. "Běž pro ten žebříček."

"Bude k svačině jahodový džem?" zeptal se Mikuláš nevinně.

"To víš, že bude," ujistila ho teta, rozhodnuta v duši, že Mikuláš ho neochutná.

"Tak teď jsem poznal, že jsi Satanáš a žádná teta!" vykřikl Mikuláš radostně. "Když jsme se tety včera ptali na jahodový džem, řekla nám, že žádný nemáme. Já vím, že ho máme ve spíži čtyři sklenice, protože jsem se tam sám díval, a ty to samozřejmě víš taky, jenže teta to neví, jinak by to neřikala. Vidíš, Satanáši, jak ses chytil!"

Byla to přepychová rozkoš mluvit s tetou jako se zlým duchem, ale Mikuláš s dětskou bystrostí chápal, že se takové rozkoše nemají přehánět. Proto hlučně odešel a tetu z kádě na dešťovou vodu nakonec vysvobodila kuchyňská děvečka, když šla pro petržel.

Večeře ten den proběhla v ponurém tichu. Když děti dojely v Jagborough na pláž, vrcholil právě příliv, takže nenašly žádný písek, kde by si hrály což teta při spěšném organizování trestné expedice docela přehlédla. Bobbyho tlačící boty neblaze ovlivnily na celé odpoledne jeho náladu, a ani jinak se nadalo tvrdit, že by si děti užily. Teta zachovávala mrazivé mlčení ženy, která byla po pětatřicet minut postižena nedůstojným a nezaslouženým zjetím v kádi na

dešťovou vodu. I Mikuláš mlčel jako člověk zahloubaný do přemíry problémů. Je docela možné, říkal si, že se ten lovec se psy přece jen zachrání, až budou vlci žrát zastřeleného jelena.

DOBRODĚJKA A ŠTASNÝ KOCOUR

Jocantha Bessburyová byla poklidně a půvabně šťastná. Svět pro ni byl příjemné místo a teď jí právě ukazoval svou nejpříjemnější tvář. Gregorymu se podařilo zaskočit si domů na oběd a potom na cigaretu v útulném salónku, oběd byl dobrý a vybylo jim právě tak dost času na vychutnání kávy a cigaret. Obojí bylo svým způsobem znamenité a Gregory byl svým způsobem znamenitý manžel. A o sobě Jocantha tušila, že je mu okouzující manželkou, a víc než tušila, že má prvotřídní švadlenu.

"Nezdá se mi, že by se v celém Chelsea našel někdo spokojenější," poznamenala Jocantha, narážejíc tím jednak na jednu z londýnských čtvrtí a jednak sama na sebe, "leď snad Attab," pokračovala s pohledem na velkého tříbarevného kocoura, který se pohodlně rozvaloval v rohu pohovky. "Leží si tady, přede si a sní, jen tu a tam se převalí z nadšení nad svým vypořádávaným pohodlím. Jako by ztělesňoval všechnu hebkost a hedvábnost a sametovost, bez ostrých hran a úskalí, snílek vyznávající jedinou filozofii: spát a nechat spát. A pak, když začne padat soumrak, vyjde si do zahrady a s krvežíznivým zábleskem v očích si uloví nějakého ospalého vrabce."

"Vzhledem k tomu, že každý vrabčí pár ročně vyvede přinejmenším deset mladých," řekl Gregory, "zatímco jejich zdroje výživy zůstávají pořád na stejné úrovni, je docela v pořádku, že všichni Attabové z okolí vědí, jak strávit příjemný večer." Když proslovil ten moudrý komentář, zapálil si ještě jednu cigaretu, dal Jocantě s hravou zamilovaností sbohem a odebral se neli do širého, tedy aspoň do širšího světa.

"Nezapomeň, večere je dnes o kapánek dřív, jdeme přece do divadla," zavolala za ním Jocantha.

Ponechána pak o samotě, pokračovala v poklidném hloubání o životě. Třebaže neměla všechno, po čem toužila, byla naprosto spokojena se vším, co měla. Například byla spokojena se salónkem, který byl zároveň útulný, elegantní a blahobytný. Měla v něm vzácný a krásný porcelán, čínské lakované skříňky v záři plamenů z krbu nádherně opalizovaly, koberečky a závěsy lahodily oku svými harmonickými barvami. Byl to salónek, kde člověk mohl se ctí uvítat velvyslance nebo arcibiskupa, ale právě tak si tam mohl vystříhovat obrázky do památníku, aniž měl pocit, že svými odstřížky uráží domácí láry a penáty. A stejně jako se salónkem tomu bylo s celým ostatním domem, a stejně jako s domem i s ostatními stránkami Jocanthina života. Skutečně mala dobrý důvod pokládat se za jednu z nejspokojenějších žen v Chelsea.

Od samolibého uspokojení se svým vlastním údělem pokročila do fáze velkodušného soucitu s tisícovkami svých bližních, kteří jsou okolnostmi donuceni žít nudně, neradostně a jalově. Dělnice, prodavačky a podobná zaměstnání, třída, která se netěší ani bezstarostné svobodě chudáků, ani zahálčivé svobodě bohatců, obzvlášť přitahovala její soucítění. Bylo smutné pomyslet, že mnozí mladí lidé musí po celodenní práci vysedávat sami ve studených a nehostinných ložnicích, poněvadž si nemohou dovolit šálek kávy a chlebiček v kavárně, a tím méně utratit za lístek na galerii do divadla.

Jocantha se dosud v myšlenkách obírala tímto námětem, když vyrazila na odpolední roztěkanou pochůzku po nákupech. Cítila, jak dobře by jí udělalo, kdyby mohla z okamžitého popudu vnést paprsek radosti a vzrušení do života třeba jen jedné či dvou z těch pracujících děvčat s touhou v srdci a s prázdnou kapsou; oč lépe by pak sama vychutnala divadelní představení ten večer. Napadlo ji, že koupí dva lístky na balkón na nějakou lidovou hru, zajde do nějaké laciné čajovny a věnuje ty lístky dvěma prvním zajímavým pracujícím dívkám, s nimiž nenápadně naváže rozhovor. Vysvětlí jim to tak, že sama do divadla nemůže a nerada by, aby lístky propadly, ale záveň se nechce obtěžovat jejich vracením. Po další úvaze usoudila, že by možná bylo lepší koupit jenom jeden lístek a dát ho nějaké osamělé dívce, kterou zastihne při její prosté svačině. Třeba se ta dívka v divadle seznámí s mládencem na sousedním sedadle a vznikne z toho trvalý svazek.

S tím pocitem dobré vily zašla Jocantha do předprodeje vstupenek a s nesmírnou péčí vybrala lístek na galerii na "Žlutého páva", hru, o které se právě tolik mluvilo a diskutovalo. Pak se pusitla za dobrodružstvím dobročinnosti do nějaké čajovny přibližně v téže chvíli, kdy se Attab vyloudal na zahradu se záměrem ulovit nějakého vrabce. V rohu jedné z čajoven firmy A. B. C. objevila volný stůl, u něhož se okamžitě usadila, vedena okolností, že u vedlejšího stolku seděla nějaká mladá dívka všedního zevnějšku, s unavenými, lhostejnými očima a s celkovým výrazem odevzdané opuštěnosti. Šaty měla z laciné látky, ale módně střížené, měla hezké vlasy a nehezkuou pleť, dojíždala právě skromný vdolek s čajem a nelišila se v ničem od tisíců jiných dívek, které přesně v té chvíli zahajovaly nebo končily svou svačinu v jiných londýnských čajovnách. S ohromnou pravděpodobností nikdy neviděla "Žlutého páva", takže byla zřejmě znamenitým objektem pro Jocanthin první experiment v náhodné dobročinnosti.

Jocantha si objednala čaj s koblíhou, načež se přátelsky zpytavě zahleděla na sousedku se záměrem přivábit její pozornost. Právě v tom okamžiku se dívka na tvář rozesvítila náhlou radostí, oči jí zajiskřily, zarděla se a téměř zkrásněla. "Nazdar, Bertíku," pozdravila láskyplně mladého muže, který došel k jejímu stolku a sedl si proti ní. Jocantha se na něj ostře zadívala; vypadal o několik roků mladší než ona sama a daleko lépe než Gregory; vlastně byl hezčí než všichni mladí mužové z její společnosti. Odhadovala ho na dobře vychovaného příručího u nějaké velkoobchodní firmy, který dělá co může, aby se uživil a pobavil z nepatrného platu, a má ročně nanejvýš čtrnáct dní dovolené. Uvědomoval si ovšem svůj hezký zevnějšek, ale spíš s polorozařitou plachostí Anglosasa nežli s křiklavou samolibostí latinského nebo semitského plemene. S dívkou, s níž mluvil, byl zřejmě v přátelsky důvěrném vztahu; pravděpodobně se chystali k zasnubám. Jocantha si představila jeho rodinu a stísněný domov s únavnou matkou, ečně vpytává, kde a s kým tráví večery. V náležité lůtě vymění tuhle každodenní porobu za vlastní domácnost, postiženou chronic-kým nedostatkem liber, šilinků a pencí, zbavenou všeho, co zpřijemňuje a ulehčuje život. Jocantě ho přišlo ne-smírně líto. Zauvažovala, jestli někdy viděl "Žlutého pá-va", a řekla si, že s ohromnou pravděpodobností nikdy ne. Dívka dopila čaj a za chvíli se

bude muset vrátit do práce; až zůstane ten mládenec sám, může ho Jocantha klidně oslovit a říci mu: "Manžel mi pro dnešní večer změnil plány; nehodil by se vám tenhle lístek, aby zbytečně nepropadl?" A pak sem třeba někdy znovu zajde na svačinu, a jestli ho uvidí, zeptá se ho, jak se mu hra líbila. A jestli je to slušný hoch, kterému by ta známost prospěla, dá mu třeba další lístky do divadla a třeba ho i někdy pozve na nedělní svačinu do Chelsea. Jocantha si usmyslela, že by mu ta známost opravdu prospěla, že by se Gregorymu líbil a že hra na dobrou vilu bude daleko zábavnější, než si původně myslela. Mládenec vypadal rozhodně k světu; uměl se jaksepatří učešat, což možná vyplynulo z napodobivé schopnosti; věděl, jaká barva kra-vaty mu sluší, což mu možná vnikla intuice; byl přesně ten typ, jaký Jocantha obdivovala, což ovšem byla napro-stá náhoda. Celkem vzato ji potěšilo, když se dívka podí-vala na hodiny a přátelsky, avšak spěšně se s mladíkem rozloučila. Bertík jí řekl "na shledanou", lokl si čaje a vytáhl si z kapsy svrchníku brožovanou knížku s názvem Střelec a sáhib, příběh z velkého povstání.

Zákony společenského chování v čajovnách nedovolují, abyste nabídli cizímu člověku lístek do divadla, dokud neupoutáte jeho pozornost. Ještě lepší je, požádáte ho o cukřenku, když předtím zatajíte skutečnost, že máte sami velkou a vrchovatě plnou cukřenku na vlastním stole, což není nijak těžké, poněvadž jídelní lístky bývají zpravidla skoro také velké jako stolky a dají se v deskách postavit jako zástěna. Jocantha se nadějně pustila do upoutávání pozornosti. Svedla se servírkou dlouhou a dosti křiklavou pŕtku o údajných nedostatcích ve skutečnosti bezvadné koblihy, hlasitě a dotčeným tónem se vyptávala na spojení podzemní dráhou do nějakého nemožně vzdáleného předměstí, s brilantní falší se mazlila s podnikovým kotětem a jako poslední tah převrhla konvičku s mlékem a zdrženlivě přitom zaklela. Připoutala tím na sebe spoustu pozornosti, nepodařilo se jí však ani na okamžik přivábit pohled mládence s krásně učešánými vlasy, který se proháněl tisíce mil daleko po rozpálených pláních Hindustánu, mezi opuštěným bungalovy, po hemžících se bazarech a kasárenských nádvořích, plných vzbouřených domorodých střelců, a naslouchal dunění tamtám a vzdálenému rachotu mušket.

Jocantha se vrátila do svého domu v Chelsea, který ji poprvé zarazil svou nudou a přeplácaným zařízením. Zmocnilo se jí mrzuté přesvědčení, že Gregory bude u večere nezábavný a divadlo po večeri stupidní. Vcelku se její stav mysli výrazně lišil od spokojenosti předoucího Attaba, který opět ležel schoulen do klubička ve svém rohu pohovky a každá křivka jeho těla vyzařovala blažený mír.

Jenomže Attab svého vrabce ulovil.

ZKOUŠKA GÉNIA

Mezi opravdovými bohémy, kteří čas od času zabloudili do rádobý bohémské společnosti v hospůdce Norimberk v Soví ulici v Soho, nebylo zajímavějšího a nepostizitelnějšího člověka nad Gebharda Knopfschranka. Neměl žádné přátele, a třebaže se ke všem hospodským hostům choval jako ke známým, nikdy v té známosti nepokračoval dál než ke dveřím vedoucí do Soví ulice a do vnějšího světa. Jednal s ním se všemi jako trhovkyně s náhodnými chodci, když vystavuje své zboží, klábosí o počasí, o špatných obchodech a občas i o revmatismu, ale nikdy neprojeví touhu proniknout do jejich běžného života nebo diskutovat o jejich ambicích.

Byl prý ze selské rodiny někde v Pomořansku a přede dvěma roky, podle toho, co se o něm vědělo, nechal dřiny i odpovědnosti za chov prasat a pěstování hus, aby se v Londýně pokusil o štěstí jako malíř.

"Proč zrovna v Londýně a ne v Paříži nebo v Mnichově?" ptali se ho zvědavci.

Inu, ze Stolpmünde plula dvakrát měsíčně do Londýna loď, která sice mívala málo pasažérů, ale zato je dopravovala lacině, kdežto jízdenka na vlak do Mnichova nebo do Paříže laciná nebyla. Tak došlo k tomu, že si za dějiště svého velkého dobrodružství vybral Londýn.

Návštěvníky Norimberka dlouho a vážně znepokojovala otázka, jestli je tenhle toulavý pasák hus skutečný génius, rozpínající křídla ke světlu, nebo prostě jen podnikavý mládenec, který si namlouvá, že umí malovat, a omluvitelně touží uniknout jednotvárné dietě založené na žitném chlebu a písečným pláním Pomořanska hemžícím se prasaty.

Pochybnosti a opatrnost byly docela na místě; umělecké skupinky, jež se v hospůdce scházely, se skládaly z tolika krátkovlasých mladých žen a tolika dlouhovlasých mladých mužů, kteří se pokládali za abnormálně talentované v oboru hudby, poezie, malířství i herectví, aniž ten předpoklad měli čím podložit, že jakýkoli samozvaný génius byl v jejich středu nevyhnutelně podezřelý. Na druhé straně tu stále hrozilo nebezpečí, že si úříznou ostudu tím, že svým opovržením znectí nepoznaného anděla. Zažili už politováníhodný případ dramatického básníka Sledontiho, na něhož se sbor kritiků ze Soví ulice díval skrz prsty, a jehož pak pozdravil jako mistra pěvce sám velkokníže Konstantin Konstantinovič - nejvzdělanější z Romanovců, jak se vyjádřila Sylvia Strubblová, jež se tvářila, jako by osobně znala všechny členy ruské carské rodiny. Ve skutečnosti znala jednoho novináře, mladého muže, který uměl jíst boršč s výrazem, jako by ho byl sám vynášel. Sledontiho Básně smrti a vášně se teď prodávaly po tisícovkách v sedmi evropských jazycích, což náročným kritikům z Norimberka vzalo poněkud chuť ukvapovat se v dalších soudech a vynášet je příliš neodvolatelně.

Pokud jde o Knopfschrankovo dílo, nemohli si naříkat na nedostatek příležitosti seznámit se s ním a ohodnotit je. Jakkoli rezolutně se stranil společenského života svých hospodských známostí, nijak se před jejich zkoumavými pohledy netajil se svými uměleckými výsledky. Každý večer, nebo téměř každý večer, kolem sedmé hodiny se objevil v hospodě, zasedl ke svému obvyklému stolu, na protější židli hodil bachraté černé desky s kresbami, pokynul bez rozlišování hostům kolem sebe a pustil se vážně do jídla a pití. Když dospěl ke kávě, zapálil si cigaretu, přitáhl si desky k sobě a začal v nich kramářit. Pomalu a rozvážně vybral několik studií a črt z poslední doby a mlčky je ukazoval stůl od stolu, s pozorností obzvlášť zaměřenou na nové hosty. Na rubu každé kresby bylo zřetelným písmem poznamenáno "Cena deset šilinků".

Jestliže jeho tvorba nenesla očividnou pečeť génia, byla rozhodně pozoruhodná svým neobvyklým a neměnicím se tématem. Jeho kresby vždycky představovaly nějakou známou londýnskou ulici nebo veřejné prostranství, propadlé

zkáze a zbavené lidských obyvatel, na jejichž místě se potulovala divoká zvířena, která podle množství exotických druhů musela původně uniknout ze zoologické zahrady nebo z kočovných cirkusů. "Žirafy pijící z kašen na Trafalgarském náměstí" byla jedna z jeho nejzajímavějších a nejtýpčtějších črt, a ještě senzačněji působilo ponuré vyobrazení "Supů útočících na umírajícího velblouda na Horní Berkleyské ulici". Nosil s sebou také fotografie rozměrného plátna, na němž pracoval několik měsíců a jež se nyní pokoušel prodat nějakému podnikavému obchodníkovi s obrazy nebo dobrodružnému soukromému sběrateli. Představovalo "Hyeny spící na Eustonském nádraží." Tato kompozice neopomínala nic, co bylo s to naznačit nezměrnou bezútěšnost zpusťování.

"Ovšemže to možná je ohromně chytré a třeba to je epochální mezník v dějinách výtvarného umění," vykládala Sylvia Strubbllová svému kroužku posluchačů, "ale na druhé straně je to možná jen bláznivé. Nesmíme samozřejmě příliš dát na komerční hledisko, ale kdyby nějaká galerie o ty hyeny nebo třeba jen o některou z kreseb projevila zájem, věděli bychom hned líp, kam umělce i jeho dílo zařadit."

"Třeba si budeme jednou rvát vlasy," řekla paní NougatováJonesová, "že jsme mu nevykoupili všechny kresby z desek. Jenomže při tolika opravdových talentech kolem se člověku nechce vyklopit deset šilinků za nějakou náladovou kuriozitu. Třeba ten obrázek, co nám ukazoval minulý týden, "Stepokurové hřadující na Albertově památníku", byl velice působivý a samozřejmě jsem ocenila jeho pojednání a kreslířský rukopis, jenže mi vůbec nevnukl představu Albertova památníku a sir James Beanquest mi vysvětlil, že stepokur pískomil nehřaduje, ale spí na zemi."

Ať už měl pomořanský umělec jakýkoli talent nebo génia, rozhodně se mu nepodařilo prosadit se komerčním úspěchem. Desky se dál bachratily neprodanými kresbami a "Eustonská siesta", jak vtipákově přezdíli jeho velkému plátnu, byla stále na prodej. Na umělci se začaly projevovat nější a viditelné známky finanční tísně; lahvička laciného červeného vína k večeri ustoupila skleničce piva, a tu zase nahradila pouhá voda. Večere za půldruhého šilinku se z každodenní záležitosti proměnila v nedělní výstřednost; ve všední dny se malíř spokojoval s omeletou za sedm pencí a s chlebem a sýrem, a některé večery se neukázal vůbec. Při těch řídkých příležitostech, kdy se rozhovořil o sobě, si posluchači všimli, že začíná mluvit víc o Pomořansku a méně o velkém světě umění.

"Je tam u nás teď pilná práce," řekl zasněně, "prasata být nahnaná po šních na pole a musí být hlídána. Být tam, můžu pomoci hlídat. Tady těžko šít, umění málo platí."

"Proč si nezajedete domů na návštěvu?" zeptal se někdo taktně.

"Ach, to moc peněz! Cesta na šíf do Stolpmünde, a taky dlužím za kvartýr. I tady dlužím pár šilink. Prodat tak pár kreseb "

"Kdybyste za ně možná žádal o něco míň," navrhla mu paní NougatováJonesová, "lecko z nás by si jich pár koupil. Deset šilinků si každý dvakrát rozmyslí, to víte, sami nemáme nazbyt. Kdybyste si možná řekl šest nebo sedm šilinků " Sedlák zůstane sedlákem. Při pouhé zmínce o smlouvání zajiskřily umělci oči probuzeným zájmem a kolem úst mu vyvstaly ostré vrásky.

"Devět šilink, devět pencí za kus," vyštěkl a byl zřejmě překvapen, že paní NougatováJonesová v licitaci nepokračuje. Očividně čekal, že mu nabídne sedm šilinků a čtyři pence.

Týdny utíkaly a Knopfschrank se v hospůdce v Soví ulici objevoval stále řidčeji a jeho večere při těch příležitostech byly čím dál hubenější. Ale pak nadešel triumfální den, kdy se zvečera přihnul v povznesené náladě a objednal si bohatou tabuli, podobající se spíš banketu. K obvyklým chodům z kuchyně přibyla importovaná uzená husí prsa, pomořanská lahůdka, která se našťěstí dostala u jisté firmy s delikatesami v Coventry Street, a štíhlolhřdlá láhev rýnského vína dovršila slavnostní ráz a dobrou pohodu u přeplněného stolu.

"Zřejmě prodal svoje mistrovské dílo," pošeptala Sylvia Strubbllová paní NougatovéJonesové, která ten večer přišla později.

"Kdo ho koupil?" zeptala se rovněž šeptem.

"Nevím, ještě o tom nemluvil, ale jistě nějaký Američan. Vidíte, má na talíři s dezertem americkou vlaječku a třikrát už hodil penci do hracího automatu, jednou si dal zahrát "Hvězdnatý prapor", pak jeden americký marš a ještě jednou "Hvězdnatý prapor". Jistě to byl nějaký americký milionář a zřejmě mu pořádně zaplatil; vidíte, jak se spokojeně culí a jenom září."

"Musíme se ho zeptat, kdo ten obraz koupil," prohlásila paní NougatováJonesová.

"Pst! Ne, radši ne. Kupme honem pár jeho kreseb, než se jako dovíme, že je slavný; jinak za ně bude chtít dvakrát tolik. Tak mu to přeju, že se mu to nakonec podařilo. Víte, vždycky jsem v něho věřila."

Slečna Strubbllová získala po deseti šilincích kresby velblouda umírajícího v Horní Berkleyské ulici a žiraf hasících žízeň na Trafalgarském náměstí, zatímco paní NougatováJonesová si za stejnou cenu zajistila studii hřadujících stepokurů. Náročnější obraz "Vlci a jeleni bojující na schodiště klubu Atheneum" našel kupce za patnáct šilinků.

"A jaké máte plány do budoucnosti?" zeptal se umělce mladý muž, který občas přispíval do jistého výtvarného časopisu.

"Vrátím se do Stolpmünde, jen co bude plout šíf," odpověděl umělec, "a nikdy se nevrátím. Nikdy."

"Ale co vaše práce? Vaše malířská kariéra?"

"Ach, ta je na nic. Jeden má hlad. Dodnes já neprodal šádnou kresbu. Dnes vy jich pár koupili, že já jdu pryč, ale jindy nic."

"Ale copak ten Američan "

"Ach, bohatý Američan!" zasmál se umělec. "Bohudík! Vrazil svým autem rovnou do našich prasat, když byla hnaná na pole. Moc nejlepších prasat zabil, ale zaplatil celou škodu. Zaplatil snad víc, než byla ceněna, daleko víc, než by přinesla za měsíc krmení na trhu, ale spěchal do Danzig. Když jeden spěchá, musí platit, co je šádán. Bohudík za bohaté Američan, co vždycky spěchají někam jinam. Můj otec a matka teď mají spousta peněz; poslali mi na zplacení dluhů a na šíf domů. Budu plout v pondělí do Stolpmünde a nikdy už zpátky. Nikdy."

"Ale co váš obraz, ty hyeny?"

"Ten byl na nic. Moc velký na vezení do Stolpmünde. Já ho spálil."

Začas se na něj zapomene, ale dnes je Knopfschrank skoro stejně choulostivým námětem rozhovoru jako Sledonti aspoň pro některé návštěvníky hospůdky Norimberk v Soví ulici v Soho.

HRAČKY MÍRU

"Harvey," řekla Eleanor Bopeová, podávajíc bratrovi výstřížek z jistého londýnského raníku ze dne 19. března, "přečti si tuhle zprávu o dětských hračkách; myslím, že přesně vyjadřuje některé naše názory na výchovu a pěstování charakteru."

"Podle názoru Národní mírové rady," zněl citát, "není záhodno dávat našim chlapcům na hraní pluky vojáků, dělostřelecké baterie a eskadry bitevních lodí. Rada připouští, že chlapci si přirozeně libují v bitvách a ve válečné výzbroji... To však ještě není důvod k rozvíjení a snad i k trvalému utvrzení jejich primitivních pudů. Na výstavě Pro blaho dětí, která bude zahájena za tři neděle v Olympii, předloží mírová rada rodičům svoje řešení problému v podobě expozice "hraček míru". Před obrazem Mírového paláce v Haagu, zvláště pořízeným pro tuto příležitost, budou vystaveny nikoli skupiny miniaturních vojáků, nýbrž miniaturních civilistů, nikoli děla, nýbrž pluhy a různé nářadí... Rada doufá, že výrobci hraček si z výstavy odnesou poučení, které se pak plodně projeví v hračkářských obchodech."

"Je to rozhodně zajímavý a výborně míněný nápad," řekl Harvey, "ale kdo ví, jak se osvědčí v praxi"

"Musíme to zkusit," vpadla mu do řeči sestra. "Přijedeš k nám na velikonoce a vždycky klukům voziš nějakou hračku, takže máš znamenitou příležitost k experimentu. Obejdi krámy a kup jim jaké chceš panáčky a modely, jen když budou nějak vyjadřovat mírové stránky

Skutečný citát z londýnských novin z března 1914.

civilního života. Budeš je samozřejmě muset dětem vysvětlit, aby je ta nová myšlenka zaujala. S politováním přiznávám, že "Obležení Hadrinopole", hra, kterou jim poslala teta Zuzana, žádné vysvětlování nepotřebovala; kluci znali všechny uniformy a vlajky předem, dokonce i jména jednotlivých velitelů, a když se mi nedávno zdálo, že si hrubě nadávají, vyložili mi, že jsou to bulharské vojenské povely. Měli možná pravdu, ale stejně jsem jim tu hru zabavila, Teď bych ráda, aby je tvoje velikonoční dárky přivedly na jiné myšlenky; Erikovi není ještě jedenáct a Bertíkovi jde na desátý, takže jsou opravdu ve věku, kdy se dá na děti nejlépe působit."

"Musíme ovšem počítat s jejich primitivními pudy," odpověděl Harvey pochybovačně, "a s dědičnými sklony. Jeden jejich prastrýc bojoval ohromně netolerantně v krymské válce myslím, že si vysloužil zvláštní zmínku v raportu a jejich pradědeček při uzákonění reformy roztřískal všem svým liberálním sousedům skleníky. Ale máš pravdu, jsou ve věku, kdy se na ně dá působit. Vynasnažím se."

Na Bílou sobotu rozbil Harvey Bope před vykulenými očima svých synovců velkou a slibně vyhlížející červenou krabici. "Strýček vám přivezl nejnovější typ hraček," řekla Eleanor důležitě a dětské očekávání se dychtivě rozdělilo mezi albánské vojáky a sbor somálských jezdců na velbloudech. Erik horoucně stranil druhé alternativě. "Budou tam taky Arabové na koních," prohlásil šepem, "Albánci mají prima uniformy a bojují cel den a celou noc, když svítí měsíc, ale je to skalnatá země, takže nemají žádnou kavalerii."

Po zvednutí víka se nejdřív objevila hromada šustivých papírových odstřížků; tak vždycky začínala nejslibnější překvapení. Harvey odhrnul svrchní vrstvu a vytáhl hranatou neforemnou budovu.

"To je pevnost!" zvolal Bertík.

"Ba ne, to je palác albánského mpreta," namítl Erik, nesmírně pyšný na svou znalost exotického titulu; "nemá okna, vidíš, aby se z ulice nedalo střílet na královskou rodinu."

"Je to městské skladiště na odpadky," řekl honem Harvey; "chápete, vozi se tam všechno smetí a odpadky z města, aby se nepovalovaly kolem a neohožovaly zdraví občanů."

V ustrnulém tichu vyhrabal olověnou figurku nějakého muže v černých šatech.

"A tohle," pokračoval, "je jeden význačný civilista, John Stuart Mill. Byl to odborník na politickou ekonomii."

"Proč?" zeptal se Bertík.

"Proč? Prostě ho to zajímalo, pokládal za užitečnou věc."

Bertík výmluvně zachrochtal a projevil tak svůj názor, že lidská gusta jsou nevyzpytatelná.

Objevila se další hranatá budova, tentokrát s okny a s komíny.

"To je model manchesterské odbočky Sdružení mladých křesťanských žen," vysvětlil Harvey.

"Jsou tam taky lvi?" zeptal se Erik s oživlou nadějí. Četl totiž právě římské dějiny a měl za to, že ke křesťanům logicky patří i prá lvů v arénách.

"Žádní lvi tu nejsou," zklamal ho Harvey. "Tohle je další civilista, Robert Raikes, zakladatel nedělních škol, a tady to je model městské prádelny. Tahle kolečka jsou bochníky chleba ze zdravotní pekárny. Ten olověný panáček je zdravotní inspektor, tohle je městský radní a tohle referent na radnici."

"Co ten dělá?"

"Má na starosti agentu svého odboru," odpověděl poučně Harvey. "Tahle schránka se šterbinou je volební urna. Při volbách se tam házejí hlasovací lístky."

"Co se tam hází jindy?" chtěl vědět Bertík.

"Nic. A tohle jsou ukázky zemědělského nářadí, trakař a motyka, a tohle jsou myslím chmelové tyčky. Tady máme model včelího úlu a tohle je ventilátor na větrání stok. Tohle tady vypadá jako další městské skladiště odpadků ne, je to model školy umění a veřejné knihovny. Tahle olověná figurka je paní Hemansová, básnířka, a tohle je Rowland Hill,

který zavedl poštovní známky po jedné penci. A tohle je vynikající astronom John Herschel."

"To si máme s těmi civilisty hrát?" zeptal se Erik.

"Samozřejmě," přisvědčil Harvey. "Proto jsem vám je dal, vždyť jsou to hračky. Hrejte si!"

"Ale jak?"

To byla ošemetná otázka. "Můžete třeba dva z nich nechat kandidovat na místo v parlamentě," navrhl Harvey, "uspořádat volební kampaň."

"S házením zkažených vajec a s rvačkami a spoustou rozbitých hlav!" zaradoval se Erik.

"A všem poteče z nosu červená a všichni buou namol opilí," přidal se Bertík, který si pečlivě prostudoval jedno z Hogarthových vyobrazení volebního boje.

"Nic takového," zarazil je Harvey, "ani nápad! Hlasovací lístky se odevzdají do volební urny, starosta je spočítá, starosta může dělat tady ten radní a potom oznámí, kdo dostal většinu. Oba kandidáti mu pak poděkují za předsedání ve volební komisi, řeknou, že volební boj proběhl naprosto řádně a korektně, a rozejdou se s projevem vzájemné úcty. Pro kluky jako vy je to báječná hra. Já v dětství nikdy takovéhle hračky neměl."

"Já myslím, že si teď hrát nebudeme," prohlásil Erik s naprostým nedostatkem nadšení, které projevil strýček. "Měli bychom se trochu učit; máme se přes velikonoce podívat na dějepis, na vládu Bourbonů ve Francii."

"Na vládu Bourbonů?" opáčil Harvey se stopou nelibosti v hlase.

"Abychom něco věděli o Ludvíkovi Čtrnáctém," pokračoval Erik. "Už jsem se naučil všechny hlavní bitvy."

Takhle by to tedy nešlo. "Samozřejmě že k několika bitvám za jeho vlády došlo," připustil Harvey, "ale zdá se mi, že se líčí hrozně přehnaně; zpravodajství v té době bylo naprosto nespolehlivé a nebyli žádní váleční dopisovatelé, takže generálové a velitelé mohli nafouknout každou šarvátku, až vypadala jako historická bitva. Ludvík se ve skutečnosti proslavil hlavně jako zahradní architekt; jeho zahrady ve Versailles obdivovali tak, že je potom kopírovali po celé Evropě."

"Slyšel jsi někdy o madame Du Barry?" zepta se Erik. "Neusekli ji náhodou hlavu?"

"To byla další velká milovnice zahradnictví," vyhnul se Harvey přímé odpovědi. "Myslím, že ta známá odrůda růží Du Barry se jmenuje podle ní. Ale měli byste si radši trochu pohrát a nechat zatím učení učením."

Harvey se uchýlil do knihovny a strávil tam třicet až čtyřicet minut úvahami, jestli by nebylo možné vypracovat pro základní školy přehled dějin, ve kterém by nehrály hlavní úlohu bitvy, masakry, zákeřné pletichy a vraždění. S obdobím války dvou růží mezi rodem Yorským a Lancasterským nebo s napoleonskými válkami by ovšem vznikly značné potíže, musel si přiznat, a po třicetileté válce by v dějinách zůstala citelná mezera, kdyby se měla vypustit úplně. Ale stejně by to byl úspěch, kdyby se podařilo obrátit dětskou pozornost v nejvnímavějším věku k vynálezu modrotisků místo k výbojům španělského loďstva či k bitvě u Waterloo.

Pak si řekl, že je načase podívat se zpátky do dětského pokoje, jak si kluci vedou s novými mírovými hračkami. Už za dvěma slyšel Erikův velitelský hlas a Bertík mu přizvukoval užitečnými návrhy.

"Tohle je Ludvík Čtrnáctý," prohlásil právě Erik, "ten v těch kalhotách pod kolena, co podle strejdy vynašel nedělní školy. Vůbec se mu nepodobá, ale co se dá dělat?"

"Namalujeme mu pak vodovkama purpurový plášť," doporučil Bertík.

"To se ví, a červené podpadky. A tohle je madame de Maintenon, ta ženská, co jí strejda říkal apní Hemansová. Prosí Ludvíka, aby se na to tažení nevypravoval, jenže ten je k jejím prosbám hluchý. Vezme si s sebou maršála Saxe a my musíme dělat, že jako mají tisíce vojáků. Heslo je Qui vive? a odpověď L'état c'est moi to znamená, "Stát, to jsem já", chápeš, to byla Ludvíkova oblíbená prűpovědka. Pod rouškou noci přistanou v Manchesteru a jeden přívrželec krále Jakuba jim zrádně vydá klíče od pevnosti."

Když Harvey nahlédl dovnitř škvírou mezi dveřmi, zjistil, že budova městského skladiště odpadků byla proděravěna kvůli halvním imaginárním kanónů a představuje teď hlavní manchesterskou baštu. A John Stuart Mill, namočený do červeného inkoustu, zřejmě vystupoval v roli maršála Saxe.

"Ludvík velí svým oddílům obklíčit Sdružení mladých křesťanských žen a všechny je pozajímat. "Až budu zpátky v Louvru," volá, "všechny budou moje!" Ted' zase musí paní Hemansová dělat jednu z těch dívek. Vykríkne: "Nikdy!" a bodne maršála Saxe do srdce."

"Strašně z něho stříká krev," zaradoval se Bertík a štědře pocákal červeným inkoustem průčelí budovy.

"Vojáci vtrhnou dovnitř a pomstí jeho smrt hrozným masakrem. Stovku dívek na místě pobijou." Bertík vylil zbytek červeného inkoustu na budovu zasvěcenou zkáze "a pět set ostatních odvedou na francouzské loď. "Přišel jsem o maršála," prohlašuje Ludvík, "ale nevracím se s prázdnýma rukama.""

Harvey se odplížil ode dveří a vyhledal sestru.

"Eleanor," řekl jí, "náš pokus."

"Copak?"

"Ztroskotat. Začali jsme moc pozdě."

LOUISA

"Ten čaj bude už studený, zazvoň si radši, ať ti přinesou čerstvý," řekla ovdovělá lady Beanfordová.

Zuzana, lady Beanfordová, byla statná stará dáma, která většinu svého života koketovala s imaginárními chorobami. Clovis Sangrail o ní neuctivě prohlašoval, že při korunovaci královny Viktorie chytila rýmu a nikdy ji pak už nepustila. Její sestra, o několik let mladší Jana Thropplestanceová, proslula hlavně jako nejroztržitější žena v celém Middlesexu.

"Dnes odpoledne jsem si vedla neobyčejně chytře," pochválila se, když zazvonila na lokaje. "Navštívila jsem všechny lidi, které jsem chtěla navštívit, a vyřídila jsem všechny nákupy. Vzpomněla jsem si dokonce, že se ti mám u Harroda podívat na to hedvábí, jenže jsem zapomněla tvůj vzorek, takže jsem tam šla nadarmo. Ale to byla vážně jediná důležitá

věc, na kterou jsem zapomněla za celé odpoledne. To je na mne přímo zázrak, co?"

"A cos udělala s Louisou?" zeptala se jí sestra. "Vzalas ji s sebou? Říkalas, že ji vezmeš."

"Bože na nebesích!" zvolala Jana. "Co jen jsem s tou Louisou provedla? Musela jsem ji někde nechat."

"Ale kde?"

"O to právě jde. Kde jen jsem ji mohla nechat? Nevzpomínám si už, jestli byli Carrywoodovi doma, nebo jestli jsem u nich nechala jenom navštívenkuk. Jestli byli doma, nechala jsem tam třeba Louisu na partii bridže. Zavolám lorda Carrywooda a hned na to přijdu."

"To jste vy, lorde Carrywoode?" zaševelila do telefonu. "Tady Jana Thropplestanceová. Neviděl jste prosím vás Louisu?"

"Louisu?" ozval se lord. "Z dopuštění osudu jsem ji viděl už třikrát. Poprvé na mne nudělala žádný dojem, to se vám přiznám, ale pak mě pronásledovala, že jsem se jí nedokázal zbavit. A teď právě po ní vůbec netoužím. Chtěla jste mě na ni pozvat do své lóže?"

"Já nemyslím tu operu, ale svou neteř, Louisu Thropplestanceovou. Myslela jsem, jestli jsem ji nenechala u vás."

"Nechala jste tdy dnes odpoledne navštívenkuk, ale neteř sotva. Lokaj by mi to byl jistě hlásil. To je teď nová móda, nechávat u lidí zároveň s navštívenkami i neteře? Doufám, že ne; některé domy tady na Berkleyském náměstí na takové případy nejsou pořádně zařízené."

"U Carrywoodů není," oznámila Jana sestře, když se vrátila ke svačině. "Ale teď mě napadá, že jsem ji možná nechala v krámě u Selfridge, u pultu s hedvábím. Řekla jsem jí třeba, aby zatím počkala, než si to hedvábí prohlédnu v lepším světle, a pak jsem na ni mohla snadno zapomenout, když jsem zjistila, že s sebou nemám tvůj vzorek. V tom případě tam pořád ještě sedí. Nehne se z místa, dokud se jí neřekne. Louisia nemá žádnou iniciativu."

"Jenomže jsi říkala, že ses na to hedvábí byla podívat u Harroda," podotkla ovdovělá lady.

"Vážně?" Tak to snad bylo u Harroda. Namouduši se už nepamatuju. Bylo to v jednom z těch obchodů, kde se všichni chovají tak mile a vlídně a úslužně, až je člověku líto vzít z tak příjemného prostředí třeba jen klubičko bavlnky."

"Ale Louisu jsi odtamtud vzít mohla. Nelíbí se mi představa, že tam zůstala mezi tolika cizími lidmi. Co kdyby se s ní nějaký bezzásadový člověk dal do řeči?"

"Vyloučeno. Louisia se nikdy s nikým do řeči nedá. Ať se s ní začne o čem chce, nikdy neřekne víc než: "Myslíte? Máte nejspíš pravdu." Nedokáže konverzovat ani o pádu Ribotovy vlády ve Francii, a to se mi zdá prostě směšné, když uvážíme, jak často její mamá jezdila do Paříže. Ty chleby s máslem jsou zbytečně tenké; rozdrobí se, než je člověk donese k ústům. A pak si připadá absurdně, když lapá drobtý ve vzduchu jako pstruh jepice."

"Dost mě překvapuje," řekla ovdovělá lady, "jak se tady dokážeš spokojeně žít, když jsi právě ztratila svou oblíbenou neteř."

"Ty mluvíš, jako bych ji právě pohřbila, jenomže já jsem ji jenom na chvíli někam odložila. Určitě si hned vzpomenu, kde to bylo."

"Nebyly jste náhodou někde v kostele? Jestli jsi ji nechala bloumat jako náměsíčnou po Westminsterském opatství nebo u sv. Petra na Eatonském náměstí a jestli nedokáže rozumně vysvětlit, co tam dělá, seberou ji ještě jako nějakou fanatičku a pošlou ji ministrově vnitra."

"To by bylo hrozně zínantní," řekla Jana a vyšla na půl cesty vstříc neroznošenému kousku chleba s máslem. "Ministra vnitra sotva známe a bylo by nepřijemné muset telefonovat nějakému škrobenému osobnímu tajemníkovi, popisovat mu Louisu a žádat ho, aby nám ji poslal včas k večeři. Naštěstí jsem ale nebyla v žádném kostele, i když jsem se zapletla do průvodu Armády spásy. Bylo to docela zajímavé, vidět je tak zblízka, jsou úplně jiní, než jak se na ně pamatuji z osmdesátých let. Tenkrát chodili celí rozevlátí a rozdivočení, pořád jako u vytržení, kdežto dneska jsou jako ze škatulky, úpravně dekorativní, jako záhon pelargónií obrácených na víru. Laura Kettlewayová mi o nich onehdy vykládala ve výtahu podzemní dráhy v Doverské ulici; říkala, co všechno udělali dobrého a oč bychom byli přišli, kdyby Armáda spásy nikdy neexistovala. "Kdyby neexistovala," poznamenala jsem, "Granville Barker by jistě vymyslel ve svých hrách něco, co by vypadalo přesně stejně." Když člověk říká takovéhle věci hodně nahlas ve výtahu podzemní dráhy, zní to vždycky, jako byrazil aforismy."

"Myslím, že by ses měla starat spíš o Louisu," řekla ovdovělá lady.

"Snažím se vzpomenout si, jestli byla se mnou, když jsem zašla k Adě Spelvexitové. Moc jsem se tam pobavila. Ada se jako vždycky snažila naservírovat mi tu strašnou ženskou Koristoffskou, třebaže ví, jak se mi z ní dělá zle, a v jednom okamžiku mi o ní řekla, že se stěhuje ze svého dnešního domu do Dolní Seymourovy ulice. "Víc dolů by to už nešlo?" zeptala jsem se. Adě trvalo aspoň tři minuty, než jí to došlo a pak byla vyloženě nezdrvořilá. Ne, tam jsem Louisu určitě nenechala."

"Kdyby sis radši vzpomněla, kdes ji nechala, pomohlo by to víc než tenhle vylučovací systém," řekla lady Beanfordová. "Zatím víme jenom to, že není u Carrywoodových, u Ady Spelvexitové ani ve Westminsterském opatství."

"Ale jsme tím aspoň o něco blíž k cíli," namítla Jana nadějně. "Pořád mám dojem, že se mnou byla ještě nakupovat u Mornaye. Tam jsem byla určitě, vzpomínám si, že jsem se tam setkala s tím roztomilým Malcolmem Jaksejmenuje však ty víš, koho myslím. Lidé s nezvyklým křestním jménem mají ohromnou přednost, že se člověk nemusí namáhat, aby si pamatoval, jak se jmenují dál. Malcolmů znám samozřejmě několik, ale o žádném jiném se nedá říct, že by byl roztomilý. Dal mi dva lístky na Veselý nedělní večer v divadle na Sloanově náměstí. Nejspíš jsem je nechala u Mornaye, ale stejně to od něho bylo ohromně hezké, že mi je dal."

"Myslíš si, žeš tam nechala Louisu?"

"Mohla bych tam zatelefonovat a zeptat se. Roberte, než sklidíte ze stolu, zazvoňte k Mornayovi v Regentově ulici a zeptejte se, jestli jsem tam odpoledne nenechala dva lístky do divadla a jednu neteř."

"Neteř, madam?" podivil se lokaj.

"Ano, slečna Louisa se se mnou nevrátila domů a já teď nevím, kde jsem ji zapomněla."

"Slečna Louisa byla celé odpoledne nahoře, madam; četla kuchyňské pomocnici, kterou trápí neuralgie. Ve tři čtvrti na pět jsem tam slečně Louise odnesl svačinu, madam."

"No ovšem, jsem to ale husa! Už si vzpomínám. Řekla jsem jí, aby chudince Emě četla Královnu víl, že ji to snad uspí. Když mne chytl neuralgie, vždycky si od někoho dám číst Královnu víl a obvykle usnu. Louise se to zřejmě nepodařilo, ale aspoň se jí nedá vyčítat, že neměla dobrou vůli. Emě by nejspíš po hodině čtení zůstala radši sama se svou neuralgií, jenže Louisa přirozeně nedokáže přestat, dokud jí někdo neřekne. Ale k tomu Mornayovi zavolejte stejně, Roberte, a zeptejte se, jestli jsem tam nenechala dva lístky do divadla. Až na tvůj vzorek hedvábí, Zuzano, je to patrně to jediné, co jsem dnes odpoledne zapomněla. Na mne je to přímo zázrak!"

VLCI Z ČERNOHRADU

"Vyprávějí se o hradu nějaké staré legendy?" zeptal se Konrád sestry. Konrád byl prosperující hamburský obchodník, byl však jediná poeticky založená duše v dokonale praktické rodině.

Baronka Grübelová pokrčila kyprými rameny.

"O takových starých sídlech se vždycky něco povídá. Snadno se to vymyslí a nic to nestojí. V našem případě se vykládá pověst, že když na hradě někdo umře, psi ve vesnici se rozštěkají a divoká zvěř v lese celou noc vyje. Nebyl by to zrovna příjemný koncert, co?"

"Bylo by to tajemné a romantické," poznamenal hamburský obchodník.

"Jenomže to není pravda," řekla baronka spokojeně. "Za celou tu dobu, co jsme hrad koupili, se to nijak neprokázalo. Když loni na jaře umřela moje stará tchyně, všichni jsme poslouchali, ale žádné vytí jsme neslyšeli. Je to jenom pověst, která nic nestojí, ale dodává hradu větší důstojnost."

"Ta pověst je jinak, než jak jste ji vyličila," ozvala se stará šedivá vychovatelka. Všichni se otočili a s úžasem se na ni podívali. Vždycky sedávala na svém místě u stou němě, upejpavě a zvadle, nikdy nepromluvila, dokud se jí někdo ne něco nezeptal, a málokdo se obtěžoval, aby s ní zapřádal rozhovor. Dnes ji náhle posedla nezvyklá výmluvnost; pokračoval v řeči rychle a nervózně, hledíc přímo před sebe, jako by se neobracela na nikoho osobně.

"Vytí není slyšet, když na hradě umře cizí člověk. Jenom když tady umíral někdo z Černohradů, sešli se vlci zdaleka široka a vyli na kraji lesů, aby mu ohlásili smrtelnou hodinku. V okolním lese jich mělo doupata jenom pár, ale při takové příležitosti, jak vykládají hajní, se vlků shromáždily celé tucty, ploužili se stínem a sborově vyli, takže psi na hradě, ve vesnici i v okolních usedlostech štěkali a kňučeli vzteky i strachy před vlčí smečkou, a když duše umírajícího opouštěla tělo, dole v parku se vždycky s rachotem skácel strom. Tak to bylo, když na svém rodinném hradě umíral někdo z Černohradů. Ale pro nějakého cizího člověka by samozřejmě žádný vlk nezavyl a nepadaly by stromy. To tak."

V jejím hlase při posledních slovech zazněl jakýsi vzdor, ba dokonce pohrdání. Dobře živená a přehnaně nastrojená baronka si zlostně změřila ošumělou stařenu, která porušila své obvyklé a patřičné skromné mlčení a promluvila tak neuctivě.

"Zdá se, že se v těch legendách pánů z Černohradu nějak vyznáte, Fräulein Schmidtová," zpražila ji. "To jsem nevěděla, že rodinné historie taky patří k předmětům, ve kterých se máte vyznat."

Odpověď na tuhle špičku byla ještě neočekávanější a překvapivější než záchvat výmluvnosti, který baronku vydráždil k jejímu úštěpku.

"Jsem sama z rodu Černohradů," řekla stařena, "proto znám svou rodinnou historii."

"Vy z rodu Černohradů? Vy?!" zahučel nedůvěřivý sbor.

"Když jsme přišli na mizinu," odpověděla vychovatelka, "a já musela začít učit, přijala jsem jiná jméno; zdálo se mi to tak slušnější. Ale můj dědeček prožil na tomhle hradě dětství a otec mi o něm vyprávěl spoustu pověstí, takže přirozeně znám všechny rodinné legendy a příběhy. Jestliže už člověku nezbyvá nic jiného než vzpomínky, opatruje si je zvlášť pečlivě. Když jsem k vám přišla do služby, nemohla jsem tušit, že se s vámi jednou vrátím na naši staré rodinné sídlo. Radši bych byla všude jinde."

Když domluvila, zavládlo ticho, a baronka pak převedla řeč na méně trapný námět, než jsou rodinné historky. Jenomže později, když stará vychovatelka tiše vyklouzla za svými povinnostmi, společnost dala halasně průchod výsměchu a nedůvěře.

"To byla ale drzost!" vybuchl baron a ve vypoulených očích se mu objevil pobouřený výraz. "Co si to ta ženská u našeho stolu dovoluje!? Div nám neřekla, že jsme samé nuly. Nevěřím jí ani slovo. Je to obyčejná Schmidtová, nic víc. Mluvila nejspíš o starých pánech z Černohradu s někým z vesnice a pochytila jejich historii a pověsti."

"Chce ze sebe dělat důležitou," přidala se baronka. "Ví dobře, že za chvíli nebude schopná práce, a říká si o soucit. Její dědeček, to určitě!"

Baronka měla obvyklý počet dědečků, ale nikdy ji ani nenapadlo chlubit se jimi.

"Vsadím se, že její dědeček byl na hradě podomkem nebo tak něčím," ušklíbl se baron; "v tom třeba má docela pravdu." Obchodník z Hamburku mlčel; zahlédl ve stařeniných očích slzy, když mluvila o svých vzpomínkách, nebo mu je aspoň vykreslila jeho vlastní obrazotvornost.

"Dám jí výpověď hned po oslavě Nového roku," řekla baronka; "do té doby budu mít tolik práce, že bych se bez ní neobešla."

Ale musela se bez ní obejít stejně, poněvadž stará vychovatelka v tuhých mrazech, které uhodily po vánocích, najednou onemocněla a zůstala ve svém pokoji.

"To je schválnost!" naříkala baronka hostům shromážděným u krbu jednoho večera na samém sklonku skomírajícího roku. "Za celou dobu, co je u nás, se nepamatuju, že by byla vážně nemocná, totiž tak nemocná, aby nemohla dělat

svou práci. A zrovna teď, když mám dům plný hostů a když by mohla být nejužitečnější, si vzpomene a složí se. Člověk ji samozřejmě lituje, je tak scvrklá a seschlá, ale stejně je to hrozně nepříjemné."

"Hrozně nepříjemné," přidala se k ní s porozuměním bankéřova žena. "Nejspíš to bude tím mrazem, staří lidé ho nesnášejí. Mrzne letos, až praští."

"Máme největší prosincové mrazy za dlouhá léta," přisvědčil baron.

"A vychovatelka je samozřejmě pořádně stará," dodala baronka. "Měla jsem jí dát výpověď už před několika nedělemi, aspoň by se mi nesložila tady. Copak, Wappi, co je to s tebou?"

Chundelatý pokojový psiček náhle seskočil ze své podušky a celý rozčtřený zalezl pod pohovku. V tom okamžiku se zuřivě rozštěkali psi na nádvoří hradu a z dálky sem dolehlo štěkání a kňučení psů z celé vesnice.

"Co to těm zvířatům je?" podivil se baron.

A pak lidé napjatým sluchem postřehli zvuk, který psy vydráždil k té vyděšené a zuřivé demonstraci. Zaslechli táhlé kvílivé vytí, stoupající a klesající, jednu chvíli jakoby na míle daleko, a vzápětí zase doléhající přes sněhové pláň, až se zdálo vycházet těsně zpod hradeb. Jako by se v tom sténajícím nářku soustředila všechna hladová a studená bída zmrzlého světa, všechna lačná zuřivost divočiny, smíšená s dalšími tesknými a strašidelnými melodiemi, které by nikdo nedokázal pojmenovat.

"Vlci!" vykřikl baron.

"Stovky vlků," dodal hamburský obchodník, nadaný bujnou fantazií.

Baronka z náhlého popudu, který by byla nedokázala vysvětlit, opustila hosty a vydala se do úzkého, ponurého pokojíku, kde ležela stará vychovatelka a sledovala uplývání hodin skomírajícího roku. Přes štiplavý mráz zimní noci měla okno dokořán. Baronka se s pohoršeným výkřikem vrhla, aby je zavřela.

"Nechte je otevřené," ozvala se stařena hlasem, který přes svou vyčerpanost zazněl tak velitelsky, jak to od ní baronka dosud nikdy neslyšela.

"Vždyť umřete zimou!" namítla vyčítavě.

"Umírám tak jako tak," odpověděl hlas, "a chci slyšet jejich zpěv. Sešli se zdaleka široka, aby mi zazpívali pohřební píseň našeho rodu. Je to krásné, že přišli; jsem poslední z Černohradů, kdo umře v našem starém sídle, a oni mi přišli zazpívat. Slyšíte, jak hlasitě mě volají!?"

Vlčí vytí stoupalo tichým zimním povětrím a vznášelo se kolem hradeb táhlým pronikavým kvílením. Stařena ležela na zádech s dlouhou odkládaným výrazem štěstí ve tváři.

"Běžte pryč," řekla baronce, "už nejsem sama. Patřím ke starému slavnému rodu..."

"Myslím, že umírá," svěřila se baronka hostům, když se k nim vrátila. "Budeme nejspíš muset poslat pro doktora. A to strašné vytí! Za žádné peníze bych nechtěla takovouhle pohřební kapelu."

"Tu byste taky za žádné peníze nekoupila," poznamenal Konrád.

"Počkat! Co to bylo slyšet teď?" zeptal se baron, když se ozvalo nějaké zaprašnění a zadunění.

To se v parku skácel mohutný strom.

Na okamžik nastalo tísňné ticho a pak se ozvala bankéřova žena.

"Stromy praskají mrazem. A mráz taky přilákal tolik těch vlků. Léta už tak studenou zimu nepamatujeme."

Baronka ochotně souhlasila, že za to za všechno může mráz. A mráz, vnikající otevřeným oknem, zavinil i smrtelnou křeč srdce, takže se stará slečna obešla bez lékařského ošetření. V novinách se však velmi dobře vyjímalo úmrtní oznámení:

"Dne 29. prosince skonala na zámku Černohrad Análie z Černohradu, dlouholetá vzácná přítelkyně barona a baronky Grübelových."

HOUSKA NA KRÁMĚ

"Sázky na Špačička a na Doubravu klesly," řekl Bertík van Tahn a hodil na stůl se snídání ranní noviny.

"Takže Dětská svačina je prakticky favoritem," řekl Odo Finsberry.

"Dětská svačina a Gyps v tuhle chvíli v sázkách vedou," řekl Bertík, "ale na toho francouzského koně, Le Five O'Clocka, zřejmě sází taky spousta lidí. A pak tu je Smažená grundle a ten polský kůň, co má jméno, jako když někdo zadržuje kýchnutí v kostele; ti oba mají taky silnou podporu."

"Je to nejvyrovnanější derby za dlouhá léta," poznamenal Odo.

"Nemá prostě smysl pokoušet se vítěze vykalkulovat," řekl Bertík, "člověk se musí spolehnout na štěstí a na inspiraci."

"Jde jen o to, jestli má spoléhat na svou vlastní inspiraci nebo na cizí. Sport a spurt tipuje za vítěze Falckraběte a Le Five O'Clocka na umístění."

"Falckrabě to znamená další zmatek v našem seznamu. Dobré jitro, sire Lulworthe, nemáte náhodou nějaký tip na derby?"

"Dostihy mě obyčejně zvlášť nezajímají," řekl sir Lulworth, který právě vešel, "ale na derby si vždycky vsadím rád. Jenomže letos musím přiznat, že je hrozně těžké najít vyloženého favorita. Jak by se vám líbil Sněžný strnad?"

"Sněžný strnad?" zaúpěl Odo. "Ještě jeden! Ale Sněžný strnad snad žádnou šanci nemá?"

"Synovec mé hospodyně, který je podkovář v jízdním sboru Chránové brigády a odborník na koňské maso, ho tipuje na umístění mezi prvními třemi."

"Synovci hospodyně bývají vždycky ohromní optimisti," řekl Bertík, "je to zřejmě přirozená reakce na profesionální pesimismus jejich tet."

"Zdá se, že jsme nijak nepokročili v hledání pravděpodobného vítěze," ozvala se paní de Clauxová. "Čím víc vás experty poslouchám, tím beznadějnější mám v hlavně zmatek."

"Vám se to vyčítá," odpověděl Bertík hostitelce, "když jste nám sama žádnou insipiraci nepřispěla."

"Moje inspirace záležela v tom, že jsem vás sem na derby vůbec pozvala," odsekla paní de Clauxová. "Myslela jsem, že hlavní otázku dne stačíte vyešit s Odonem sami."

Další vzájemné výčitky přetrhla Lola Pevenseyová, která vplula do jídelny s půvabně omluvitelným výrazem. "Promiňte, že jdu tak pozdě," řekla a podnikla rychlou inspekční obchůzku kolem stolu se snídání.

"Vyspala jste se dobře?" zeptala se hostitelka ze zdvořilosti.

"Děkuju, výborně," odvětila Lola; "zdál se mi ohromně zajímavý sen."

Kolem stolu to zašumělo znuděnými povzdechy. Sny druhých lidí se všeobecně těší asi stejnému zájmu jako informace o jejich zahradách, slepicích nebo dětech.

"Zdálo se mi, kdo vyhraje derby," řekla Lola.

Společnost okamžitě zbystřila pozornost.

"A co se vám zdálo?" ozvalo se sborem.

"Nejzajímavější je, že se mi ten sen zdál dvě noci po sobě," řekla Lola, která se konečně rozhodla mezi opékanými párky a indickým rizotem. "Právě proto si myslím, že stojí za zmínku. Víte, když se mi něco zdá dvě nebo tři noci za sebou, vždycky to má nějaký význam; mám už takový dar. Jednou se mi například třikrát po sobě zdálo, že po nebi letěl nějaký okřídlený lev, kterému upadlo jedno křídlo, takže se lev zřítíl na zem. A hned nato spadla v Benátkách na náměstí zvonice. Toho okřídleného lva mají totiž Benátky ve znaku," dodala pro poučení těch, kdo se třeba nevyznali v italské heraldice. "A těsně před zavražděním srbského krále a královny," pokračovala, "jsem ve snu živě viděla dvě korunované postavy, jak jdou jakoby někam na jatka po nábřeží nějaké velké řeky, která mi připadala jako Dunaj. A docela nedávno "

"Řekněte nám radši, co se vám zdálo o derby," přerušil ji Odo netrpělivě.

"No, viděla jsem docela jasně finiš. Jeden kůň zvítězil úplně bez námahy, a všichni křičeli: "Houska s máslem vyhrála! Ať žije Houska s máslem!" To jméno jsem slyšela zřetelně a zdálo se mi to dvě noci po sobě."

"Houska s máslem," zamyslela se paní de Clauxová. "Kterého z těch koní by to mohlo znamenat? No ovšem Dětskou svačinu!"

Rozhlédla se s triumfálním úsměvem úspěšné luštitelky záhad.

"A co když to je Le Five O'Clock," vmísil se sir Lulworth.

"Čaj o páté Dětská svačina hodilo by se to na oba," zauvažoval Odo. "Nepamatujete se, v jakých barvách jel žokej? To by nám snad pomohlo."

"Myslím, že jsem v tom snu zahlédla nějaké citrónové rukávy nebo čapku, ale nevím to jistě," odpověděla Lola po chvíli přemýšlení.

"Žádný ze startujících nemá citrónovou kazajku ani čapku," prohlásil Bertík s odvoláním na seznam závodících koní a žokejů. "Nepamatujete se, jak vypadal ten kůň? Jestli byl větší, tak větší houska s máslem by znamenala Dětskou svačinu, a jestli menší, houstičkám by ovšem odpovídal Le Five O'Clock."

"To vypadá rozumně," souhlasila paní de Clauxová. "Lolo, drahoušku, vzpomeňte si, jestli ten kůň ve vašem snu byl statnější nebo drobnější!"

"To si bohužel nevzpomínám," řekla Lola; "takové detaily se v tom rozčilení při finiši přehlédnou."

"Ale to byl přece symbolický kůň," ozval se sir Lulworth; "jestli měl představovat bachratou housku s máslem nebo malou houstičku, musel by přece být sám buďto bachratý jako tažný valach, nebo maličký jako poník."

"Sníte bohužel dost nedbale," řekl Bertík vyčítavě.

"V tom snu jsem samozřejmě myslela, že vidím skutečné dostihy, ne jejich symbolické znamení," namítla Lola. "Jinak bych si přece všech důležitých detailů všimla zvlášť."

"Derby se běží až zítra," uvědomila si paní de Clauxová. "Myslíte, že se vám ten sen bude opakovat dnes v noci ještě jednou? A jestli ano, mohla byste si detailně všimnout, jak ten kůň vlastně vypadá?"

"Obávám se, že dnes v noci nebudu spát vůbec," posteskla si Lola. "Každou pátou noc trpím nespavostí, a dnešní noc je zrovna na řadě."

"To je ale k vzteku!" ulevil si Bertík. "Mohli bychom samozřejmě vsadit na oba ty koně, ale daleko lepší by bylo vsadit všechno na vítěze. Nemohla byste si vzít něco pro spaní?"

"Někdo doporučuje dát si pod postel dubové listí máčené v teplé vodě," navrhla paní de Clauxová.

"Skleničku benedittýnky s kapkou kolínské vody," vzpomněl si sir Lulworth.

"Zkoušela jsem už všechno možné," prohlásila Lola důstojně. "Ta nespavost mě mučí už léta."

"Jenomže teď mučí nás," řekl mrzutě Odo. "A já bych si chtěl na tomhle dostihu pořádně namazat kapsu."

"Netrpím nespavostí pro zábavu," utrhla se na něj Lola.

"Doufáme, že to dobře dopadne," ozvala se chlácholivě paní de Clauxová. "Třeba ta dnešní noc bude výjimkou z pravidla."

Když se však opět sešli u snídání, Lola ohlásila, že se žádné vidění nedostavilo.

"Zamhouřila jsem oči sotva na deset minut a určitě se mi nic nezdálo."

"To je mi líto, především kvůli vám, ale i kvůli nám," zachmuřila se hostitelka. "Co myslíte, dokázala byste si na chvíli zehrupnout po snídání? Udělalo by vám to dobře a něco by se vám přece jen mohlo zdát. A my bychom ještě stihli podat sázky."

"Tak já to zkusím, jestli chcete," svolila Lola; "i když si připadám jako dítě, které posílají spát za trest."

"Půjdu s vámi a budu vám číst Britskou encyklopedii, jestli myslíte, že tak usnete dřív," nabídl se Bertík ochotně.

Vytrvalý déšť bránil každému povyražení pod širým nebem a společnost po dvě hodiny značně trpěla absolutním tichem, které bylo vyhlášeno pro celý dům, aby si Lola mohla zdřímnout. I nárazy kulečnickových koulí byly pokládány za možný rušivý prvek a kanáři byli odstěhováni do zahradnickova domku, zatímco kukačkové hodiny v hale byly

zabaleny do několika vrstev koberečků. Na Bertíkův návrh bylo na domovní dveře vyvěšeno oznámení: "Prosíme neklepat a nezvonit," a hosté i služebnictvo tragicky šeptali, jako by se nad domem rozestřela černá křídla smrti nebo nemoci. Všechna ta opatření nebyla k ničemu: Lola přidala k probdělé noci bezesné dopoledne a společnost byla nucena rozdělit své sázky nestranně mezi Dětskou svačinu a francouzského dvouročka.

"To je k vzteku, takhle se tříštit," postěžovala si paní de Clauxová později toho dne, když se její hosté shromáždili v hale a čekali na výsledek dostihů.

"Udělal jsem pro vás, co jsem mohl," prohlásila Lola s pocitem, že jí nejsou patřičně vděční. "Řekla jsem vám, co jsem v tom snu viděla hnědého koně, koně, kterému říkali Houska s máslem a který docela snadno zvítězil."

"Cože?" zařval Bertík a vyskočil ze židle. "Hnědého koně? Nešťastnice jedna, o hnědém koni jste nám neřekla ani slovo!"

"Že ne?" zakolísala Lola. "Já myslela, že jsem vám to řekla. V obou těch snech byl určitě hnědý. Jenomže nechápu, co s tím má ta barva co dělat. Dětská svačina i Le Five O'Clock jsou oba ryzáci."

"Bože na nebesích! Strouhaná houska dohněda osmažená na másle a citrón na pokapání to vám nic neříká?" vybuchl Bertík.

Shromáždění po chvíli sborem zaúpělo, když se posluchačům rozbřesklo v hlavách, co tím Bertík myslí.

Lola se toho dne podruhé uchýlila do samoty své ložnice. Nemohla snést vyčítavé pohledy celé společnosti, když přišla zpráva, že Smažená grundle zvítězila a vyhrála sázky v příjemném poměru čtrnáct ku jedné.

BERTÍKŮV ŠTĚDRÝ VEČER

Byl Štědrý večer a rodinné shromáždění v domě blahorodého pána, pana Luka Steffinka, přímo vyzařovalo srdečností a umírněným veselím, jak si to příležitost vyžadovala. Po dlouhé a bohaté večeři se u Steffinků stavili koledníci s vánočními koledami, kterých si pak společnost zazpívala ještě víc pro své vlastní potěšení, zaskotačila si, ale ani z kazatelny by to skotačení nemohlo být odsouzeno jako řádění. V září té všeobecné sváteční pohody se však černal jeden neroznícený kus škváry.

Bertík Steffink, synovec zmíněného už Luka, si záhy v životě zvolil dráhu, ve které zdárně pokračoval: byl budižkničemu z povolání, podobně jako jeho otec před ním. V osmnácti letech započal s okružními návštěvami po našich koloniálních državách, což je sice žádoucí a případné u královských princů, avšak u mladých mužů ze středních vrstev to silně zavání hochštaplerstvím. Vypravil se pěstovat čaj na Cejlon, sadařil v Britské Kolumbii a v Austrálii pomáhal ovčím obrůstat vlnou. Ve dvaceti si právě vrátil z nějakého podobného záskoku do Kanady, z čehož se dá vyvodit, že si na tomto poli počínal po vzoru polních soudů a udělal s každým ze svých experimentů krátký proces. Luke Steffink, který zastával obtížnou roli jeho poručníka a zástupce otcova, synovcových projevů touhy po domově trpce želel a jeho slavností díkůvzdání za to, že se rodina na vánoce ve zdraví shromáždila, se nijak netýkalo návratu Bertíkova.

Okamžitě se začalo s přípravami na vypravení nezdárného jinocha do odlehlého kouta Rhodesie, odkud není návrat tak snadný, a hodina odjezdu do té nehostinné končiny se přiblížila natolik, že starostlivější a ochotnější cestovatel by začínal pomýšlet na balení. Proto nebyl Bertík v náladě sdílet slavnostní pohodu, která ho obklopovala, a při horlivých a sobecky zaujatých diskusích o společenských plánech na příští měsíce, jež k němu doléhaly ze všech stran, v něm doutnal jenom vztek. Až na to, že strýce i celý širší rodinný kruh vyděsil popěvkem "Nikdy neříkej sbohem, vždycky jen na shledanou", se nijak nezúčastnil večerních radovánek.

Před nějakou půlhodinou odbila jedenáctá a starší Steffinkovi začali utrušovat poznámky předcházející proces, jemuž říkali odebrat se na kutě nebo do hajan.

"No, Teddie, už bys měl ležet v postýlce," vybídl Luke Steffink svého třináctiletého syna.

"Už bychom tam měli ležet všichni," přidala se paní Steffinková.

"Tam bychom se asi nevešli," poznamenal Bertík.

Jeho poznámka vyvolala téměř skandál; všichni se začali živit rozinkami a mandlemi s nervózní přičinlivostí ovci pasoucích se před hrozící bouří.

"VRusku, jak jsem se dočetl," ozval se Horace Bordenby, pozvaný na vánoce do rodiny, "venkované věří, že když se člověk na Štědrý den o půlnoci vypraví do chléva nebo do stáje, uslyší dobytek mluvit. Domácím zvířatům je prý na tu jednu chvíli v roce propůjčen dar lidské řeči."

"Jé, pojďme si všichni poslechnout do chléva, co nám asi řeknou!" zvolala Beryl, které připadalo zábavné a vzrušující všechno, co se konalo v houfu.

Paní Steffinková se smíchem zaprotestovala, ale ve skutečnosti svolila tím, že řekla: "Ale musíme se všichni pořádně obléknout." Ten nápad se já zdál ztřeštěný a skoro pohanský, ale skýtal příležitost, aby se "mladí dostali dohromady", a v tom ohledu jej vítala. Pan Horace Bordenby byl mladý muž s nadějnými vyhlídkami a tančil s Beryl na místním dobročinném plesu natolik často, aby to u sousedů vyvolalo oprávněnou zvědavost, jestli "na tom něco je". Třebaže by to paní Steffinková formulovala snad poněkud jinak, sdílela i ona myšlenku ruských venkovanů, že by se té noci mohl dosud němý tvor vyjádřit.

Chlív s kravami stál mezi zahradou a malým výběhem jako izolovaný pozůstatek někdejšího menšího statku v dnešní vilové čtvrti. Luke Steffink byl na svůj chlív a na svoje krávy samolibě pyšný; měl pocit, že mu dodávají punc solidnosti, jaký by mu neposkytlo sebevětší hejno wyandotek nebo holokrček. Jaksí nelogicky ho dokonce spojovaly s oněmi starozákonními patriarchy, jejichž významnost záležela na pohyblivém kapitálu v podobě ovčích i hovězích stád, oslů a oslic. Prožil závažný a těžký okamžik, když se musel definitivně rozhodnout, jestli svou vilovou rezidenci nazve "Kravín" nebo "Ranč". Prosincová půlnoc byla sotva chvíle, kterou by si byl sám vybral, aby hosty prováděl po svém hospodářství, ale poněvadž venku bylo krásně a mladí zřejmě toužili po zámince pro mírné povyražení, uvolil se

dělat jim gardedámu. Služebnictvo už dávno spalo, takže dům svěřili Bertíkovi, který pohrdavě odmítl hnout se od stolu kvůli nějaké hovězí konverzaci.

"Musíme jít zticha," připomněl Luke v čelo procesí hihňající se mládeže, které vzadu uzavírala postava paní Steffínkové, po uši zahalená do šálu. "Vždycky trvám na tom, aby tady kolem byl klid a pořádek."

Zbývalo pár minut do půlnoci, když společnost došla k chlévu a vešla dovnitř při světle Lukovy stájové lucerny. Chvilí všichni zůstali mlčky stát, s pocitem skoro jako v kostele.

"Stračena ta, co leží, je z guernseyské krávy od krátkorohého býka," oznámil Luke přitlumeným hlasem, odpovídajícím zmíněnému už pocitu.

"Opravdu?" řekl Bordenby, jako by byl spíše čekal, že Stračena je od Rembrandta.

"Lyska je,"

Lysčinu rodinnou historii přerušilo vyjeknutí dam ve společnosti.

Dveře chléva se za nimi nehlučně zavřely a klíč se skřipavě otočil v zámku; pak uslyšeli Bertíkův hlas přející jim mile dobrou noc a jeho kroky vzdalující se po zahradní cestě.

Luke vykročil k oknu; bylo podle staromódního způsobu malé a čtvercové, s železnými mřížemi zapuštěnými do kamene.

"Okamžitě ty dveře odemkni!" vykřikl s autoritou asi tak hrozebnou, jako když slepice zakdáká mřížkou kurníku na loupeživého jestřába. V odpověď na jeho výzvu vzdorně přibouchly domovní dveře ve vile.

Hodiny v sousedství odbily půlnoc. I kdyby krávy v tom okamžiku nabyly schopnosti lidské řeči, nebylo by je bývalo slyšet. Sedm či osm jiných hlasů se právě vyjadřovalo o Bertíkově posledním kousku i všeobecně o jeho charakteru pod vysokým tlakem rozčilení a rozhořčení.

Během takové půlhodinky zopakovali aspoň tucetkrát všechno, co bylo přípustno o Bertíkovi prohlásit, a do popředí se dostala jiná konverzační témata, jako strašná zatuchlost chléva, možnost jeho požáru a pravděpodobnost, že v něm našly útulek všechny toulavé krysy z okolí. A pořád jim při jejich nedobrovolné vigílii nesvítalo žádné spásné světlo. Kolem jedné hodiny k nim dolehl hlučný a neukázněný zpěv koled, rychle se blížil a najednou propukl na jednom místě, zřejmě hned za zahradní brankou. Zastavilo tam auto, plné mladistvých chuligánů v značně povzneseném stavu, za účelem nějaké opravy; zastávka v jízdě se však nijak netýkala jejich hlasového úsilí a posluchačům v chlévě byla naservírována velice nepublikovatelná verze písně o dobrém králi Václavovi, ve které bylo přídavného jména "dobrý" zneužito v nepříliš slušném smyslu.

Randál vylákal Bertíka na zahradu, ale Bertík si vůbec nevšiml bledých a navztekaných tváří vyhlížejících z chlévského okna, nýbrž soustředil se na hýřily za brankou.

"Na zdraví, kluci!" zařval na ně.

"Na zdraví, kamaráde!" odpověděli mu sborem. "Hrozně rádi bychom ti připili, ale nemáme čím."

"Pojďte mi připít dovnitř," pozval je Bertík pohostinně. "Jsem tu docela sám a je tady hromada pitiva!"

Byli úplně cizí, ale jeho laskavost z nich okamžitě udělala nejvěrnější druhy. Za chvíli se nepublikovatelná verze Krále Václava která jako mnoho jiných skandálních jevů opakováním jenom nabyla na pohoršlivosti rozlehla po zahradní cestě. Dva hýřilové zaimprovizovali valčík na stupňovitých terasách, jež Luke Steffínk až do té chvíle s určitým oprávněním nazýval svou zahradní skalkou. Její skalnatá část tam pořád ještě zůstala, když byl valčík potřetí zopakován. Luke, připomínající za mřížemi chléva víc než kdy jindy uvězněnou slepici, dostal alespoň možnost prožít pocity návštěvníka koncertu, neschopného zabránit volání po přídavku, po němž ani netouží, ani si ho nezaslouží. Domovní dveře zapraskly za Bertíkovými hosty a hlasy veselých kumpánů doléhaly k unaveným posluchačům na druhém konci zahrady už jen ztlumeně a zastřeně. Najednou se rychle po sobě zřetelně ozvalo dvojí zlověstné bouchnutí.

"Přišli na šampaňské!" vykřikla paní Steffínková.

"Snad je to jen šumivé moselské," utěšil se Luke.

Pak bouchly další tři nebo čtyři zátky.

"Šampaňské i šumivé moselské," zakvílela paní Steffínková.

Luke odšpuntoval citoslovce, jehož podobně jako brandy v abstinentních domácnostech užíval jenom v krajní nouzi.

Pan Horace Bordenby si podobným citoslovcem v duchu ulevoval již drahnou dobu. Experiment s mladými, aby se "dostali dohromady", se protáhl přes míru, kdy mohl vést k romantickým výsledkům.

Nějakých čtyřicet minut nato se domovní dveře otevřely a vyvrhly bandu, zbavenou veškeré zdrženlivosti a plachosti, která ji snad zpočátku mínila. Hlasové úsilí zaměřené k vánočním koledám bylo vystřídáno instrumentální hudbou.

Vánoční stromek, přichystaný pro zahradníkovy děti, jakož i různé domácí skřýše poskytl veselým kumpánům bohatou kořist plechových trumpet, řehtaček a bubínků. Luke vděčně uznával, že životní osudy krále Václava přestaly partu zajímat; promrzlé vězně ve chlévě však silně podráždily poznámky o tom, jak to dneska v noci mládenci "rozpálili", jakož i přesné, leč zcela nadbytečné informace o brzkém příchodu božího jitra. Podle protestů, které se začaly ozývat z horních oken sousedních domů, se dalo usoudit, že pocity zajatců v chlévě z hloubi duše sdílejí i jiní postižení.

Flamendři našli své auto, a co bylo ještě pozoruhodnější, podařilo se jim odjet, s fanfárou plechových trumpet na rozloučenou. Veselé bubnování na bubínek však prozradilo, že pořadatel hodokvasu zůstal na scéně.

"Bertíku!" vybuchlo to z okna chléva zuřivým i prosebným chodem.

"Nazdár!" zvolal nositel toho jména a zamířil poněkud vratkým krokem ve směru, odkud zazněla výzva. "Vy šte, lidičky eště tady? To šte už jistě šlyšeli všecko, čo ší ty krávy povídaly. Ešli ne, tak nemá čenu na to čekat. Je to nakonec rušská pověst', a Rušové mají vánoce až za čtrnáct dní. Pojďte radši špát."

Po několika neúspěšných pokusech se mu podařilo hodit okénkem klíč od chléva. Pak zanotoval zvýšeným hlasem

"Bojím še potmě domů šám" a s burácivým doprovodem na bubínek vykročil směrem k domu. Procesí osvobozených zajatců, které ho spěšně následovalo, utržilo, utržilo spoustu příkrých poznámek, vyvolaných jeho bujnou produkcí. Byl to nejšťastnější Štědrý večer, jaký kdy Bertík zažil. Abychom ocitovali jeho vlastní slova, byl o vánocích "prima napálenej".

VAROVÁNÍ

Alethia Debchanceová seděla v rohu jinak prázdného železničního kupé, víceméně ve své kůži, pokud šlo o tělo, ale s jistými obavami v duši. Pustila se do společenského dobrodružství první velikosti, porovnávali je s navykou uzavřeností a nehybností jejího dosavadního života. V osmadvaceti letech se nemohla ohlédnout zpátky na nic rušnějšího než na každodenní koloběh v tetině domě ve Webblehintonu, ve více sedm kilometrů vzdálené od venkovského městečka a přibližně o čtvrt století zaostávající za moderní dobou. Sousedů měly málo a postarších, ne zvlášť nakloněných společenským stykům, ale ochotných nebo zdvořile soucitných, když člověka postihla nějaká nemoc. Normální noviny tam byly vzácností; pravidelně se Alethii dostávaly do ruky pouze časopisy zabývající se výhradně náboženstvím nebo chovem drůbeže, a svět politiky pro ni byl nepovšimnutou a neprobádanou pevninou. Představy o životě čerpala z úctyhodných populárních románů a ovlivňovaly či zdůrazňovaly pouze znalosti, které pochytily od tety, od faráře. A teď, v devětatřicátém roce ži-vota, ji tetina smrt zanechala dobře zaopatřenou, pokud šlo o prostředky na živobytí, ale poněkud izolovanou v oblasti přátel, příbuzných a vůbec lidských styků. Měla sice pár bratranců, kteří si s ní přátelsky, byť i zřídka kdy dopisovali, ale poněvadž byli usazeni na Cejlonu, v kon-čině, o níž nevěděla nic ví, než o čem ji ujišťovala misio-nářská zbožná píseň, že totiž tamní obyvatelstvo propadlo mrzkému hříchu, nebyli ji ti dalecí bratrance bezprostřed-ně k ničemu. Měla i jiné bratrance, vzdálenější pokrevně, avšak bližší zeměpisně, neboť žili někde ve střední Ang-lii. Ani se nepamatovala, že by se s jejich rodinou byla někdy setkala, ale v průběhu posledních tří čtyř let vyjád-řili asi dvakrát zdvořilé přání, aby je někdy navštívila. Nebyli však patrně nijak zdrcení, když jí tetino chatrné zdraví nedovolilo jejich pozvání přijmout. Soustrastný dopis, který dostala po tetině smrti, obsahoval mlhavou zmínku, že si snad Alethia v brzké budoucnosti najde čas , aby se na své příbuzné na pár dní přijela podívat, a tak po mnohém rozmyšlení a váhání konečně odepsala a ohlásila svou návštěvu na určité datum za pár neděl. Ro-dina příbuzných jak se utěšovala, nebyla velká; dvě pro-vdané dcery byl z domu, takž zbývala jenom stará paní Bludwardová a její syn Robert. Paní Bludwardová byla nějak invalidní a Robert byl mladý muž, který vystudoval v Oxfordu a chystal se kandidovat do parlamentu. Dál Alethiiny informace nesahaly, mezery v nich jí musela doplnit fantazie, živěná rozsáhlou znalostí lidí, s nimiž se setkávala v románech. Matku si zařadila docela snadno; viděla ji buďto jako přelaskavou starou dámu, statečně a bez nářků snášející své neduhy, která vždycky najde vlídné slůvko pro zahradníkovu synka a hřejivý úsměv pro náhodného pocesného, nebo naopak jako studenou mrzutou stařenu, probodávající člověka pichlavýma očima a slepě zbožňující svého syna. Alethia se ve svých představách spíš klonila ke druhé variantě. Robert byl problematictější. Pro jeho zařazení musela vzít v úvahu tři hlavní mužské typy. Byl tu Hugo, silný, dobrý a krás-ný, vzácný typ, s jakým se člověk tak často nesetkává; byl tu sir Jasper, naprosto zkažený a absolutně bezohled-ný; a konečně Nevil, v srdci ne právě špatný, ale se sla-bošskými ústy, takže dvě znamenité ženy měly celý život co dělat, aby ho zachránily před hrozící katastrofou. Ale-thia usoudila, že Robert spadá nejspíš do poslední katego-rie, takže se jí patrně naskytne možnost spřátelit se s jed-nou či se dvěma znamenitými ženami, a snad zahlédne zdálky i nějakou tu nežádoucí dobrodružku nebo se octne tváří v tvář manželkám cizích mužů, bezohledně si vynu-cujícím obdiv. Vcelku jí ten náhlý výlet do neprozkou-maného světa neznámých lidských bytostí skýtal vzrušu-jící vyhlídky a Alethia chvílemi zatoužila, aby s ní mohl jet pan farář, jenomže nebyla dost bohatá ani důležitá, aby cestovala se svým kaplanem jako markýz z Moys-toncleugh v románě, který právě četla, takže uznala, že něco takového nepřípadá v úvahu.

Vlak, unášející Alethii k cíli, byla lokálka s hojnými zapadlými stanicemi. Ve většině z nich nikdo neprojevil chuť nastoupit ani vystoupit, ale v jedné se sešlo na peróně pár trhovců a dva muži, rolníci nebo drobní obchodníci s dobytkem, přistoupili do kupé k Alethii. Zřejmě se právě setkali po své denní práci a jejich rozhovor záležel v rychlé výměně krátkých přátelských dotazů po zdraví, rodině, dobytku a podobně, a v několika nabručených poznámkách o počasí. Náhle však ta konverzace dospěla k dramaticky zajímavému zvratu, takže Alethia začala poslouchat s očima na stopkách.

"A co říkáš tomu mladému Robertovi Bludwardovi?"

V otázce zazněl jakýsi pohrdavý tón.

"Bludwardovi? Mízero skrz naskrz, nic jiného. Měl by se stydět podívat slušnému člověku do očí. A ten nás má zastupovat v parlamentě! Vodřel by chudáka z kůže."

"To teda jo. Lže až prší, jenom aby dostal naše hlasy, po ničem jiném nejde, syčák. Viděls, jak si ho teď podali v Argusu? Ukázali ho tam v plný kráse, to mu patří."

Tak a podobně pokračovali v dalších zdrcujících úsudcích. Nedalo se pochybovat, že mají na mysli Alethiina bratrance a příštího hostitele; zmínka o kandidatuře do parlamentu to prokázala docela jasně. Co jenom ten Robert Bludward napáchal, že o něm lidé mluví s tak netajeným odporem?

"Včera v Shoalfordu ho vypískali," poznamenal jeden z mužů.

Vypískali! Až tam to tedy došlo? V představě Roberta Bludwarda, opovržlivě vypískaného svými bližními a známými, bylo cosi biblicky dramatického. Alethia si najednou vzpomněla, jak byl vypískán lord Hereward Stranglath v osmé kapitole Zámku Matterby, právě když zahajoval dobročinný bazar metodistické církve, neboť upadl do podezření (křivého, jak se ukázalo později), že utloukl k smrti německou guvernantku. A v Poskvrněných zlaťácích byl Roper Squenderby po zásluze vypískán na schodech Jockey klubu, poněvadž těsně před startem důležitého dostihu podal majiteli konkurenční stáje padělaný telegram s falešnou zprávou o úmrtí jeho matky a zajistil si tak, že konkurent

odvolal svého koně ze závodu. Poklidní Angličané se saskou krví neprojevují své city zbůhdarma bez opravdu naléhavé příčiny. Jakého druhu zlosyn je asi ten Robert Bludward?

Vlak zastavil v další stanici a oba mužové vystoupili. Jeden z nich nechal na sedadle výtisk Argusa, místního týdeníku, o němž se prve zmínil. Alethia se na něj vrhla v očekávání, že v něm najde literárně kultivované zdůvodnění kritiky, kterou ti drsní venkované vyslovili svým nehledaným a přímým způsobem. Nemusela hledat dlouho. "Honimír Robert Bludward" zněl titulek jednoho z hlavních článků. Alethia si nebyla jista významem slova honimír, které jí splývalo s představou zlověstného kazimíra, ale zjistila, že její bratranec Robert, muž, v jehož domě má bydlet, je bezohledné a bezzásadové individuum, že je sice chabě inteligence, ale zato mazaně prohnáný a že se svými spřeženci zavinil většinu bídy, nemoci, zbednělosti a jiných mizérií postihujících naši vlast. Ještě nikdy s výjimkou několika rozhořčených biblických žalmů, které vždycky pokládala za výron přehnané orientální obrazotvornosti nečetla tak příkrý odsudek nějakého člověka. A tenhle netvor jí za chvíli přijde naproti na nádraží v Derreltonu. Jistě ho okamžitě pozná: bude mít huňaté obočí, uhýbavě těkající oči a nechutný šklebivý úsměv, jak už je to příznačné pro siry Jaspersy tohoto světa. Bylo pozdě na únik; Alethia se bude muset přinutit, aby ho přijala zdánlivě klidně.

Značně jí otřásl, když shledala, že Robert je plavovlasý, má ohrnutý nos, veselé oči a školácké chování. "Vlk v rouše beránčím," řekla si pro sebe milosrdná náhoda ji ho odhalila ve skutečné podobě.

Když jeli z nádraží, zamával na ně přátelsky kloboukem nějaký zhýrale vyhlížející muž z dělných vrstev. "Hodně štěstí pane Bludwarde," vykřikl. "Však jim to natřete!" Zakroutil starýmu Chobhamovi krkem.

"Kdo to byl?" pospíšila si Alethia s otázkou.

"Ale, jeden z mých přivřenců," zasmál se Robert, "tak trochu pytlák a tak trochu ochmelka, ale ví, s kým má táhnout." Tak tohle jsou ti spřeženci, s jakými Robert Bludward kuje svoje pikle, pomyslela si Alethia.

"A kdo je ten starý Chobham, o kterém mluvil?" zeptala se.

"Sir John Chobham, můj protikandidát," odpověděl Robert. "Tamhle stojí jeho dům, ten mezi stromy napravo."

Tam tedy bydlí ryzí poutivce, možná ztělesněný Hugo, který zlosynovi vzdoruje a brání mu ve zločinných pletichách, a padouši se teď spiklí, aby mu zakroutili krkem! Pokusí se o to mužná už v několika příštích hodinách. Rozhodně je ho třeba varovat. Alethia si vzpomněla, jak lady Sylvia Broomgateová v Půlnoční návštěvě předstírala, že se jí splašil kůň a zanesl ji k bráně ohroženého místního velmože, kterého pak několika slovy pošeptanými do ucha varovala a zachránila ho tak před úkladnou vraždou. Alethii napadlo, jestli najde ve stájích nějakého klidného poníka, na němž by ji dovolili samostatnou vyjížďku. Pravděpodobně však bude sledována. Robert se přizene za ní a strhne jí uzdu právě v okamžiku, kdy Alethia zabočí k bráně sira Johna.

Hlouček mužů, které potkali na vesnické ulici, se na ně nedíval zrovna přátelsky a Alethii se zdálo, že zaslechla kradmé hvízdání a syčení. Vzápětí potkali nějakého poslíčka na velocipedu. Měl upřímnou tvář, úpravně učené vlasy a čistý oděv, což svědčilo o čistém svědomí a pečlivé matce. Zahleděl se rovnou na pasažéry ve voze, a když je minul, zazpíval za nimi jasným chlapeckým hlasem:

"Pověsíme Bobbyho Bludwarda na kyselé plánce!"

Robert se jenom smál. Tak tedy bral pohrdání a odsudek svých bližních! Vyprovokoval je svou nestoudnou zvrhlostí k zoufalství, že mu otevřeně slibovali násilnou smrt, a on se tomu jen smál!

Paní Bludwardová se ukázala být ženou toho typu, jaký Alethia očekávala měla tenké rty, studené oči a byla zřejmě oddána svému ničemnému synovi. Od ní se žádná pomoc čekat nedala. Alethia se na noc zamkla a zabarikádovovala dveře takovou hradbou z nábytku, že služka se jen stěží dostala dovnitř, když jí nesla ráno čaj.

Pod záminkou, že se jde podívat do růžové zahrady, vyklouzla Alethia po snídani do vesnice, kterou projížděli včera večer. Vzpomněla si, že jí Robert ukázal veřejnou čítárnu, a doufala, že tam snad potká sira Johna Chobhama nebo někoho, kdo ho dobře zná a doručí mu její vzkaz. Když vešla, byla čítárna prázdná. Na prostředním stole leželo čtrnáct dní staré číslo časopisu Graphic, ještě starší výtisk humoristického Punche a pár místních novin. Na ostatních stolech byly hlavně šachovnice a dřevěné skříňky s šachovými figurkami, s kameny na dámu a s kostkami domina. Alethia lhostejně vzala jednu z novin, Sentinel, a zalistovala v nich. Najednou sebou trhla a pustila se s bezdechou pozorností do čtení tučně vytištěného článku s nadpisem "Reflektor na sira Johna Chobhama". Krev jí vymizela z tváře a do očí se jí vkradl zoufale vyděšený výraz. Žádná bezbranná mladá hrdinka v románech, které kdy četla, se ještě neoctla v podobné situaci. Sir John, ten Hugo z jejích představ, byl snad ještě zkaženější a opovrdnější než Robert Bludward. Byl zákeřný, poťouchlý, cynicky lhostejný k zájmům národa, podvodník a věrolomník, který se svými spřeženci zavinil většinu bídy, mizérií, zločinnosti a úpadku postihujících naši vlast. Kandidoval zřejmě také do parlamentu, a po-něvadž se za místí obvod měl zvolit jenom jeden posla-nec, bylo jasné, že vítězství kteréhokoli kandidáta, ať Roberta nebo sira Johna, by ohrozilo ambice poraženého. Odtud nepochybně pramenila rivalita a nepřátelství těch jinak spřízněných duší. Jeden se pokoušel odpurce od-pravit, zatímco druhý se zřejmě snažil poštvat svoje při-vržence, aby jeho soka lynčovali. A to všechno proto, aby volby prošly bez konkurence, aby se jeden z kandidátů dostal do parlamentu a pronášel tam medové řeči s krva-vou nenávistí v srdci. Jsou opravdu lidé tak zkažení? po-vzdychla si v duchu Alethia. "Musím se okamžitě vrátit do Webblehintonu," oznámila pak své užaslé hostitelce u oběda. "Dostala jsem telegram, že jedna přítelkyně vážně onemocněla a chce, abych přijela."

Bylo to hrozné, muset si vymýšlet lži, ale daleko hroznější by bylo strávit ještě jednu noc pod touhle střešou.

Alethia čte dnes romány s ještě větším pochopením než předtím. Vždyť poznala sama svět za hranicemi Webblehintonu, svět, v němž se ustavičně odehrávají velká dramata hříchu a zločinu. Vyvázla z nich bohudík nedotčena, ale co se všechno mohlo stát, kdyby byla důvěřivě navštívila sira Johna a varovala ho před nebezpečím? Hrůza pomyslet! Zachránila ji jenom neohrožená otevřenost místního tisku.

VETŘELCI

Ve smíšeném lese někde na východních výběžcích Karpat stál a naslouchal jedné zimní noci jistý muž, jako by čekal, až mu přijde na dohled a potom na dostřel pušky nějaké lesní zvíře. Jenomže zvěř, kterou tak pozorně vyhlížel, nefigurovala v loveckém kalendáři dovoleného odstřelu; Ulrich von Gradwitz patroloval v temném lese v očekávání lidského nepřítele.

Gradwitzovy hvozdy byly rozlehlé a plné zvěře; úzký pruh zalesněného srázu, táhnoucí se po jejich okraji, nevynikal ani zvěří, ani loveckými příležitostmi, byl to však nejžárlivěji strážný vlastníkův pozemek. Proslulá soudní pře za časů jeho děda vyrvala ten kus lesa z neoprávněné držby sousední rodiny drobných statkářů; vyvlastněná strana se nikdy se soudním rozhodnutím nesmířila a vztahy mezi oběma rodinami po tři generaci otravovala dlouhá řada pytláckých výprav a podobných výtržností. Když se stal hlavou rodiny Ulrich, přerostl rodinný svár v osobní zášť, a jestli Ulrich na světě někoho nenáviděl a přál mu všechno nejhorší, byl to Georg Zneym, dědic sporu a neúnavný pytlácký vetřelec do hraničního lesa, o který se bojovalo. Spor by byl možná sám odumřel nebo by skončil nějakým kompromisem, kdyby tomu nebránila osobní zlá vůle obou mužů; už jako chlapeci žíznil navzájem po své krvi; jako muži se modlili, aby protivníka postihlo neštěstí, a této vichrné zimní noci sebral Ulrich své hajné, aby hlídali temný les, ne v honbě za čtyřnohou kořistí, ale aby vyčíhali plížící se lotry, které podezíral, že mu pronikají přes hranice. Srnci, kteří se za vichřice obvykle drželi v chráněných pelíšcích, pobíhali tu noc jako štvanci a tvorů navyklých za tmy spát se zmocnil poplašený neklid. V lese určitě působil nějaký rušivý element a Ulrich lehce uhodl, odkud se ten rozruch šíří.

Oddělil se od hajných, které rozestavil na číhanou po hřebeni kopce, a sám se pustil dolů po příkrých svazích do ivoké houštiny podrostu, pátravě se rozhlížeje mezi stromy a napínaje sluch, aby ve fičících poryvech větru a v ustavičném zmitání větví zahlédl nebo zaslechl záškodníky. Kdyby tak dnešní noci v těch temných odlehlých místech narazil na Georga Zneyma, muž proti muži a bez svědků nic jiného si nepřál. A když obešel kmen obrovského buku, octl se náhle tváří v tvář muži, kterého hledal.

Oba nepřátelé se dlouho němě měřili zuřivými pohledy. Oba měli v ruce pušku, oba měli v srdci nenávist a hlavu plnou vraždy. Náhoda jim dala příležitost k vybití celoživotní vášně. Jenomže člověk vychovaný podle pravidel civilizace, která ho krotí, nedokáže jen tak chladnokrevně a beze slova zastřelit bližního, leda za urážku svého domkáčského krbu a své cti. A než stačili překonat okamžik zaváhání a odhodlat se k činu, překonal je oba násilný zásah přírody. Na zuřivé zaječení bouře odpověděl děsivý praskot nad jejich hlavami, a než stačili uskočit, dopadl na ně s rachotem mohutný bukový kmen. Ulrich von Gradwitz zjistil, že leží na zemi paži pod sebou že má bez vlády a druhou skoro stejně bezmocně zaklíněnou do husé spleti rozeklaných větví, zatímco nohy mu přitiskl padlý kmen. Důkladné lovecké boty mu je zachránily před rozdrčením na kaši, ale jestliže zlomeniny nebyly tak vážné, jak by mohly být, nemohl se zřejmě vyprostit bez cizí pomoci. Větvičky mu při pádu rozsekaly pokožku na obličej, takže siusel mrkáním odstranit krev z očí, než ohl obhlédnout rozsah pohromy. Vedle něho, tak blízko, že by se ho z anormálních okolností mohl do-tknout, ležel Georg Zneym, živý a usilující o vyproštění, ale očividně stejně bezmocně přimáčkнутý jako on sám. Kolem dokola ležela hustá tříšť větví a polámaných vět-viček.

Úleva, že je naživu, a zoufalství nad vlastní bezmocností přivolaly Ulrichovi na rty zvláštní směsici zbožných důkůvzdání a hrubých kleteb. Georg, jenž byl téměř oslepen krví zalévající mu oči, ustal na okamžik ve svém lopocením, aby poslouchal, a pak se krátce, drsně zasmál.

"Tak tě to nezabilo, jak by sis zasloužil, ale stejně ses chytil, a pevně!" vykřikl. "To se namouduši povedlo, Ulrich von Gradwitz se chytil do pastí v ukradeném lese! Přece je na světě nějaká spravedlnost!"

A znovu se zasmál, výsměšně a divoce.

"Chytil jsem se ve svém vlastním lese," odsekl Ulrich. "Až nás moji lidé přijdou vysvobodit, zatoužíš možná, aby tě našli jinak než jako pytláka přistiženého ke své hanbě na cizím pozemku, fuj!"

Georg chvíli mlčel a potom klidně odpověděl:

"To jsi si tak jistý, že tvoji lidé budou mít koho vysvobodit? Já tu mám dnes taky svoje lidi, jdou mi v patách a budou tu na to vysvobození dřív. Až mě vytáhnou zpod těch zatracených větví, stačí jim trocha nešikovnosti, aby tenhle kmen převálili rovnu na tebe. Tvoji lidé tě najdou rozdrčeného pod padlým bukem. Ze zdvořilosti pošlu tvé rodině soustrastný dopis."

"To je dobrý nápad," vybuchl Ulrich. "Moji lidé mají příkaz vypravit se za deset minut za mnou a sedm minut už jistě uběhlo. Vzpomenu si na ten tvůj nápad, až mě vyproští. Jenomže ty zahyneš při pytlacení na mém pozemku, takže bude sotva slušné, abych tvé rodině vyjadřoval soustrast."

"Dobrá," zavrčel Georg, "dobrá. Vyřídíme si to mezi sebou definitivně, my dva a naši hajní, beze všech zatracených čumilů. Pojdi s mým prokletím, Ulrichu von Gradwitz!"

"Nápodobně, Georgu Zneyme, zloději a pytláku!"

Oba muži si spílali s trpkou vyhlídkou na případnou porážku, neboť oba věděli, že může trvat dlouho, než se jejich lidé za nimi vypraví nebo je najdou. Záleželo jenom na štěstí, či pomocníci se dostanou na místo dřív.

Oba se už vzdali marného úsilí vyprostit se sami zpod masy dřeva, která je přirazila k zemi. Ulrich se omezil na snahu dostat se částečně volnou rukou tak blízko ke kapse kabátu, aby si z ní mohl vytáhnout čturu s vínem. I když se mu to podařilo, trvalo ještě dlouho, než dokázal odšroubovat zátku a loknout si. Ale jakým nebeským darem se mu ten doušek zdál! Zima byla mírná a napadlo dosud málo sněhu, takže nemrzli tolik, jako by byli mrzli jindy toudobou, víno však raněného rozežrálo a vzkřísilo. Podíval se s jistým bodnutím soucitu na ležícího nepřítele, který taktak zadržoval steny bolesti a vyčerpání.

"Dosáhneš na tu čturu, když ti ji hodím?" zeptal se Ulrich najednou. "Je v ní dobré víno, proč by si člověk v téhle situaci neulevil, jak jen může. Napijme se, i když dneska jeden z nás zemře."

"Ne, skoro nic nevidím, mám oči plné zaschlé krve," odmítl jeho nabídku Georg, "a stejně bych se nenapil s nepřítelem."

Ulrich chvíli mlčky ležel a naslouchal protivnému skučení větru. V mozku mu zvolna klíčila a narůstala jistá myšlenka, která sílila s každým pohledem na souseda, vzdorujícího tak zarytému bolesti a únavě. V bolesti a malátnosti, kterou cítil sám Ulrich, jakoby odumírala dávná zuřivá nenávist.

"Sousedě," ozval se po chvíli. "Udělej, co myslíš, jestli tvoji lidé přijdou dřív. Máme oba stejnou šanci. Ale co se mne týče, změnil jsem názor. Jestli přijdou moji muži dřív, pomůžou tobě prvnímu, jako bys byl můj host. Prali jsme se celý život jako čerti kvůli tomuhle hloupému kousku lesa, kde se při závanu větru stromy ani neudrží v zemi. Jak jsem tady teď ležel, napadlo mě, že jsme byli vlastně blázni; v životě jsou lepší věci než výhra ve sporu o kus pozemku. Sousedě, jestli mi pomůžeš ty staré rozbroje pohřbit, rád bych rád bych tě požádal, abys byl můj přítel."

Georg Zneym mlčel tak dlouho, až si Ulrich pomyslel, že snad bolestí ze zranění omdlel. Pak však pomalu a přerývaně přece jen promluvil.

"To by celý kraj otvíral oči, kdybychom přijeli společně na trh! Nikdo se nepamatuje, že by jakživ viděl Zneyma s Gradwitzem v přátelském rozhovoru. A jaký mír by zavládl mezi našimi lesáky, kdybychom s tím svým sporem dneska skoncovali! A jestli se rozhodneme smířit své lidi, nikdo nám do toho nemůže mluvit, žádný vetřelec zvenčí... Ty bys přišel oslavit Silvestra pod mou střechu a já bych na nějaký svátek hodoval na tvém zámku... Nikdy bych na tvých pozemcích nebystřelil ani ránu, ledaže bys mě pozval, a ty by sis přišel ke mně do slatin zastřílet na divoké ptáky. V celém okolí není nikdo, kdo by nám v tom smíru mohl zabránit. Nikdy mě nenapadlo, že bych k tobě v živoč cítil něco jiného než nenávist, ale za poslední půlhodinu jsem se na to taky začal dívat jinak. A tys mi nabídl svou čutoru s vínem... Ulrichu von Gradwitz, budu tvůj přítel."

Na nějakou chvíli se oba odmlčeli a představovali si v duchu ty báječné proměny, ke kterým jejich dramatické usmíření povede. Leželi ve studeném ponurém lese, v poryvech větru, rvoucího holé větve a hvízdajícího mezi kmeny, a čekali na pomoc, která je oba zachrání. A každý se tajně modlil, aby jeho lidé přišli dřív, aby tak mohl prokázat pozornost bývalému nepříteli, z něhož se stal přítel.

Po chvíli, když vítr na okamžik utichl, porušil Ulrich mlčení.

"Zavolejme o pomoc," navrhl; "v tomhle tichu nás možná bude kousek cesty slyšet."

"Daleko sotva, v tom podrostu a mezi stromy," řekl Georg, "ale můžeme to zkusit. Tak oba najednou!"

A pozvedli hlasy v protáhlém loveckém zvolání.

"Zas oba najednou!" vyběhl Ulrich svého společníka po chvíli, ve které marně naslouchali, zda se jim ozve odpověď.

"Teď jsem něco myslím zaslechl," poznamenal pak Ulrich.

"Já neslyšel nic než ten ohavný vítr," odpověděl ochraptěle Georg.

Opět se na nějakou chvíli odmlčeli a potom Ulrich radostně vykřikl.

"Vidím tamhle v lese nějaké postavy. Běží dolů ze stráně, kudy jsem přišel já."

Oba muži pozvedli hlasy k nejhlasitějšímu zavolání, na jaké se zmohli.

"Slyšeli nás! Zůstali stát. Teď nás uviděli. A rozběhli se k nám!" vykřikl Ulrich.

"Kolik jich je?" zeptal se Georg.

"Nevidím je zřetelně," řekl Ulrich. "Devět nebo deset."

"Tak to jsou tvoji," poznamenal Georg. "Já jich mám jenom sedm."

"Běží, co můžou, kabrháci," zaradoval se Ulrich.

"Jsou to tvoji lidé?" zeptal se Georg. "Jsou to tvoji lidé?" opakoval netrpělivě, když Ulrich neodpověděl.

"Ne," zasmál se Ulrich idiotsky jektavým smíchem člověka zachváceného panickou hrůzou.

"Kdo je to?" vyrazil ze sebe Georg napínaje zrak, aby uviděl postavy, které by jeho společník raději neviděl.

"Vlci."

CANOSSA

Demosthenes Platterbaff, význačný zneklidňovatel, stál před soudem pro vážné provinění a oči politického světa byly soustředěny na porotu. Provinění, jak je třeba konstatovat, bylo vážné spíše pro vládu než pro obžalovaného. Vyhodil totiž do povětří Albertovu síň v podvečer tanečního čaje liberální federace, při kteréžto příležitosti se očekávalo, že ministr financí přednese svou novou teorii: "Roznášejí koruptve nakažlivé choroby?" Platterbaff si pro svůj čin vybral nejvhodnější okamžik taneční čaj byl sice narychlo odložen, ale jiné politické události se v žádném případě odložit nedaly. Druhý den po soudním procesu se měly konat doplňovací volby v Nemesis za Bukem a Platterbaffovi přívrženci otevřeně oznámili, že budeli jejich hrdina úpět na den voleb v žaláři, vládní kandidát určitě padne. O Platterbaffově vině se však bohužel nedalo pochybovat a ani se nedala zatusovat. Obžalovaný nejenže se doznal, ale prohlásil, že svůj kousek hodlá při nejbližší příležitosti opakovat jinde. Během soudního řízení bedlmal malý model Síně svo-bodného obchodu v Manchesteru. Porota nemohla shledat nic jiného, nežli že obžalovaný vyhodil Albertovu síň do povětří záměrně a zúmyslně. Problém byl v tom, zda se najdou nějaké polehčující okolnosti, které by umožnily zprostit obžalovaného viny. Jakýkoli trest, který by zákon považoval za nutné vynést, by ovšem byl okamžitě amne-stován, z vládního hlediska však bylo svrchovaně žádou-cí, aby k takovému omilostnění nemuselo dojít. Urychle-ná amnestie v předvečer doplňovacích voleb pod hrozbou volební porážky, kdyby s omilostněním došlo k průtahům nebo kdyby k němu dokonce nedošlo vůbec, by sice ještě nemusela znamenat kapitulaci, ale silně by tak vypadala. A opozice by vládu víc než ochotně obvinila z nešlech-et-ných pohnutek. To tedy bylo příčinou napjatého očeká-vání v přeplněné soudní síni i ve skupinkách shromáždě-ných kolem telegrafních přístrojů ve Whitehallu, v Dow-ning Street a v jiných vládních budovách.

Porota skončila rokování a vrátila se, aby oznámila výsledek. Soudní síni to vzrušeně zašumělo a pak nastalo mrtvé ticho. Hlavní porotce přečetl výrok:

"Porota shledává obžalovaného vinným z toho, že vyhodil do povětří Albertovu síň. Dodává k tomu, že v Nemesis za

Bukem má dojít k doplňovacím volbám do parlamentu."

"To ovšem," vyskočil honem vládní žalobce, "znamená osvobození rozsudek?"

"To sotva," odpověděl chladně soudce. "Cítím se povinen odsoudit obžalovaného na týden do vězení."

"A pánbůh se smiluj nad výsledkem voleb!" zvolal neuctivě jeden mladší právník.

Byl to skandální rozsudek, soudce ovšem nesdílel politiku ministerské rady.

Soudní výrok byl veřejnosti oznámen dvacet minut po páté hodině odpoledne; v půl šesté se už shromáždil před rezidencí ministerského předsedy hustý dav, který bojovně propěvoval:

"Den pouhý jestli v žaláři
má vytrpět náš rek,
pak tisíc pět set voličů
vám projeví svůj vztek!"

"Tisíc pět set!" zachvěl se ministerský předseda. "To je hrůza! Posledně jsme vyhráli jenom o tisíc a sedm hlasů."

"Volby začínají zítra v osm ráno," řekl hlavní organizátor. "Do sedmi ho musíme dostat na svobodu."

"Do půl osmé," opravil ho ministerský předseda. "Nesmí se zdát, že se ukvapujeme."

"Tedy nejpozději do půl osmé," řekl hlavní organizátor. "Slíbil jsem našemu tannímu agentovi, že bude moci před zahájením voleb vyvést oznámení "Platterbaff na svobodu". Říkal, že je to naše jediná možnost, jak zítra večer dostat telegram, že Radprop byl zvolen."

V půl osmé druhý den ráno seděli ministerský předseda s hlavním organizátorem u snídaně, občas z ní udělali a čekali na návrat ministra vnitra, který jel do věznice osobně dohlédnout na Platterbaffovo propuštění. Přes časnou hodinu se venku na ulici shromáždil menší zástup a hrozivě vyzpěvoval jednotvárný refén o tisíci pěti stech voličů.

"Za chvíli, až se dovědí tu zprávu, nám budou provolávat slávu," prohlásil ministerský předseda nadějně.

"Poslouchejte! Teď někomu pískají. To bude MacKennovi."

Ministr vnitra vstoupil za chvíli do místnosti se zdrceným výrazem.

"Nechce jít!" vykřikl.

"Nechce jít? Nechce z vězení?"

"Nechce jít bez kapely. Říká, že ještě nikdy nebyl propouštěn z vězení, aby mu k tomu hrála kapela, a teď že se bez ní nehne."

"Ale to mu snad obstarají jeho přívrženci a obdivovatelé?" řekl ministerský předseda. "Na nás se přece nemůže chtít, abychom propouštěnému vězni zjednávali kutálku. Jak bychom to proboha obhájili před rozpočtovým výborem?"

"Jeho přívrženci prohlašují, že máme hudbu obstarat my," odpověděl ministr vnitra. "My jsme ho prý dali zavřít, a tak je prý na nás, aby z vězení odešel důstojně. A bez kapely se v žádném případě nehne."

Vtom zadrmčel pronikavě telefon; byla to meziměstská z Nemesis.

"Volby začínají za pět minut. Je už Platterbaff na svobodě? Proboha svatého, proč "

Hlavní organizátor pověsil sluchátko.

"Teď není chvíle na prestižní otázky," prohlásil bez obalu. "Musíme okamžitě sehnat muzikanty. Platterbaff musí dostat svou kapelu."

"A kde ty muzikanty vezmete?" zeptal se unaveně ministr vnitra. "Vojenskou kutálku mu poslat nemůžeme, a ostatně si myslím, že by ji odmítl, kdybychom mu ji nabídli. A jinou kapelu neseženeme. Muzikanti totiž stávkují, jak snad víte."

"Nedostal byste povolení od stávkového výboru?" navrhl organizátor.

"Zkusím to," přikývl ministr vnitra a zvedl telefon.

Odbila osmá hodina. Dav venku zpíval čím dál hlasitěji:

"Pak tisíc pět set voličů
vám projeví svůj vztek!"

Byl přinesen telegram z kanceláře volebního výboru z Nemesis. "Ztrácíme dvacet hlasů každou minutu," zněl jeho stručný obsah.

Odbila desátá hodina. Ministerský předseda, ministr vnitra, hlavní organizátor a několik ustaraných vypomáhajících přátel se shromáždili ve věznici a výřečně hučeli do Demosthena Platterbaffa, který stál v jejich středu němě se založenýma rukama a s pevně rozkročenýma nohama. Zlatoústí zákonodárci, jejich výmluvnost pohnula výborem vyšetřujícím Marconiho aféru, nebo alespoň jeho větší částí, plýtvali na tohohle neústupného paličáka svým řečnickým uměním nadarmo. Bez kapely se odmítal hnout, a oni žádnou kapelu neměli.

Čtvrt na jedenáct, půl jedenácté. Do brány věznice proudil nepřetržitý zástup telegrafních poslíčků.

"Dělníci z Yamleyho továrny právě volili, dovedete si představit jak," zněla zdrcující zpráva a ostatní byly všechny na stejnou notu. Nemesis se prostě poroučela.

"Nemáte tu nějaké hudební nástroje, na které se dá snadno zahrát?" obrátil se hlavní organizátor na ředitele věznice.

"Bubny, činely, něco takového?"

"Dozorci mají svou kapelu," řekl ředitel, "ale samozřejmě jim nemohu dovolit "

"Půjčte nám jen nástroje," požádal hlavní organizátor.

Jeden z ustaraných vypomáhajících přátel uměl hrát na trubku, ministři dokázali víceméně do taktu tlouci na činely a hlavní organizátor si jakž takž poradil s bubnem.

"Jakou písničku byste nejradši?" zeptal se Platterbaffa.

"Ten šlágr, co se teď všude zpívá," odpověděl agitátor po chvilce přemýšlení.

Byla to melodie, kterou všichni stokrát slyšeli, takže ji bez obtíží dokázali obstojně imitovat. Vězeň pak za improvizovaných tónů písničky "Já to udělat nechtěl" vypochoďoval na svobodu. Slova písničky byla chápána ve vztahu k žalářující vládě, nikoli k ničiteli Albertovy síně.

Poslanecké křeslo však přece jen bylo těsnou většinou ztraceno. Místní odboráře totiž dopálila skutečnost, že ministři osobně vystoupili jako stávkokazové, a ani propuštění Platterbaffa je neusmířilo.

Poslanecké křeslo bylo ztraceno, ale ministři dobyli morálního vítězství. Dokázali, že vědí, kdy a jak dalece ustoupit. MAREK

Augustus Mellowkent byl romanopisec se slibnou budoucností. To znamená, že jeho knihy četli omezení, avšak stále rostoucí počet lidí, a dalo se předpokládat, že budeli vytrvale rok za rokem produkovat další romány, zvykne si na Mellowkenta čím dál větší okruh čtenářů a bude se jeho děl dožadovat v knihovnách a u knihkupců. Na radu svého nakladatele odložil křestní jméno Augustus a začal se podepisovat Marek.

"Ženy mají rády jména, která označují silného a mlčenlivého muže, schopného, ale ne zvláště ochotného odpovídat na dotazy. Augustus připomíná jenom prázdnou pompu, kdežto jméno jako Marek Mellowkent se vyznačuje nejen aliterací, ale vyvolává představu silného, krásného a dobrého člověka, někoho mezi šampionem těžké váhy a duchovním pastýřem."

Jednoho prosincového dopoledne seděl Augustus v pracovně při práci na třetí kapitole svého osmého románu. Vylíčil zatím dosti zevrubně pro poučení čtenářů, kteří by si to nedovedli představit, jak vypadá v červenci venkovská farská zahrada, a teď právě líčil ještě zevrubněji pocity mladé dívky, dcery dlouhé řady pastorů a arciděkanů, která si poprvé uvědomila přitažlivost listonoše.

"Jejich oči se na chvíličky setkaly, když jí podával dva reklamní letáky a tlustý balíček Východoesexských novin. Jejich oči se setkaly na pouhý zlomek vteřiny, v tom okamžiku se však proměnil celý její život. Cítila, že musí stůj co stůj promluvit, že musí prolomit nesnesitelné a neskutečné mlčení, které na ně padlo. "Jak se daří vaší mamince s revmatismem?" řekla konečně."

Z dalšího tvůrčího úsilí byl vytržen náhlým vpádem služky.

"Chce s vámi mluvit nějaký pán, milostpane," ohlásila služka a podala mu vizitku se jménem Kaifáš Dwelf. "Říká, že je to důležité."

Mellowkent zaváhal a podlehl; důležitost té návštěvy byla pravděpodobně iluzorní, ale ještě nikdy se nesetkal se žádným Kaifášem. Alespoň získá novou zkušenost.

Pan Dwelf byl muž neurčitěho věku; jeho vysoké úzké čelo, chladné šedivé oči a rozhodné vystupování svědčily o neúhybné cílevědomosti. Pod paží držel nějakou velkou knihu a bylo velice pravděpodobné, že balík podobných svazků odložil v předsíni. Posadil se dřív, než k tomu byl vyzván, položil si knihu na stůl a oslovil Mellowkenta ve stylu reklamního dopisu.

"Jste spisovatel a autor řady známých románů "

"Na jednom z nich právě teď pracuji a mám dost napilno," přerušil ho s důrazem Mellowkent.

"Ovšem," přikývl veřelec. "Čas pro vás má veliký význam. Každá minuta vám je drahá."

"To je," souhlasil Mellowkent a podíval se na hodinky.

"Právě proto," pokračoval Kaifáš, "se nemůžete obejít bez téhle knihy, kterou doporučuji vaší pozornosti. Všechno v jednom je pro každého literáta kniha přímo nepostradatelná. Není to žádná obyčejná encyklopedie, jinak bych se ani nenamáhal ukazovat vám ji. Je to nevyčerpatelná pokladnice stručných informací "

Na polici zrovna u lokte," prohlásil spisovatel, "mám řadu příruček, které mi poskytnou veškeré informace, jaké mohou potřebovat."

"Jenže tady," nedal se vytrvalý agent, "je máte v jednom jediném svazku. Ať si potřebujete vyhledat nebo ověřit jakýkoli fakt, Vše v jednom vám podává všechny informace v nejstručnější a nejsrozumitelnější formě. Třeba z oboru historie, dejme tomu život Jana Husa. Tady to máme: "Hus Jan, slavný náboženský reformátor. narozen 1369, upálen v Kostnici 1415. Podle všeobecného názoru vinou císaře Zikmunda.""

"Kdyby ho upálili dneska," poznamenal Mellowkent, "podezírali by všichni sufražetky."

"Nebo chov drůbeže," ujal se opět slova Kaifáš. "Na to můžete narazit v nějakém románu z anglického venkova. Tady to máme všechno: "Nosnost leghornek. Chybějící mateřský pud u minorek. Zívání slepic, jeho příčiny a léčení. Jarní kachny na pekáč, způsob krmení." Vítíte, máte tu všechno, nic nechybí."

"Leda mateřský pud u minorek, a ten asi sotva dokážete nahradit."

"Výledky dostihů, to je také důležité. Kolik najdete lidí, dokonce i koňářů, aby vám z paměti vysypali jaký kůň v kterém roce vyhrál derby? Právě takovéhle maličkosti "

"Drahý pane," přerušil ho Mellowkent, znám ve svém klubu alespoň čtyři lidi, co mi nejen řeknou, jaký kůň ve kterém roce vyhrál, ale i jaký měl vyhrát a proč nevyhrál. Kdyby mě ta vaše kniha dokázala před informacemi podobného druhu uchránit, znamenala by daleko víc, než co jí zatím přisuzujete."

"Zeměpis," pokračoval neochvějně Kaifáš, "v tom taky může spisovatel při psaní na plné obrátky snadno udělat chybu. Zrovna nedávno jeden známý autor nechal Volhu vlévat se do Černého moře místo do Kaspického. S touhle knihou ovšem "

"Na tom mahagonovém stojánku za vámi mám spolehlivý nejnovější atlas," prohlásil Mellowkent, "a teď vás vážně musím požádat, abyste už šel."

"Atlas," namítl Kaifáš, "vám ukáže jenom žok řeky na mapě a nejdůležitější města, kterými protéká. Kdežto Všechno v jednom vás informuje o scénérii, o dopravních možnostech, poplatcích za přívoz, hlavních druzích ryb, slangových

výrazech člunařů i o jízdním řádu hlavních říčních parníků. Informuje vás "

Mellowkent seděl a pozoroval tvrdé rysy nelítostně odhodlaného agenta, zarytě uhnížděného v křesle, kam se sám usadil, neúnavně vynášejícího přednosti svého nežádoucího zboží. Spisovatele se náhle zmocnil duch konkurenční revnivosti. Co aby se zachoval podle toho chladně přísného jména, které přijal za vlastní? Proč by měl slabošsky poslouchat ty únavné, nepřesvědčivé tirády? Proč by aspoň na chvíli nevystoupil jako skutečný Marek Mellowkent a neutkal se s tím chlapíkem jeho vlastními zbraněmi?

Najednou dostal nápad.

"Četl jste můj poslední román Konopka bez klece?" zeptal se.

"Romány nečtu," odpověděl nedůtklivě Kaifáš.

"Ale tenhle byste si přečíst měl, každý by si ho měl přečíst!" zvolal Mellowkent a vylovil knihu z police. "Prodává se po šesti šilincích, ale vám bych ho dal za čtyři a půl. V páté kapitole je jedno místo, které by se vám určitě líbilo. Ema tam čeká sama v březovém háji na Harolda Huntingdona to je muž, za něhož ji chtějí provdat její rodiče. Ona ho vlastně chce taky, ale přijde na to až v patnácté kapitole. Poslechněte si to: "Kam jen oko dohlédlo, rozlévaly se fialové a purpurové vlny vřesu, rozsvícené tu a tam zářivou žlutí hlodaše a janovce a obklopené kolem dokola delikátně stříbřitými, šedivými a zelenými odstíny mladých břízek. nad vřesovištěm se třepetali drobní modří a hnědí motýlci, opili sluncem, a nad hlavou zpívali skřivani, jako jen skřivani dokážou zpívat. Byl den, kdy celá příroda ""

"Všechno v jednom vám poskytne podrobné informace ze všech přírodních oborů," vpadl mu do řeči agent, jemuž poprvé zazněl v hlase unavený tón. "O lesnictví, o životě hmyzu, o stěhování ptáků i zúrodnování úhorů. Jak jsem vám už říkal, nikdo, koho zajímají nejruznější stránky života "

"Rád bych věděl, jestli by vás zajímala jedna moje starší kniha, Váhání lady Cullumptonové," řekl Mellowkent a znovu zalovil v knihovně. "Jsou lidé, kteří ji považují za můj nejlepší román. Á, tady je. Jak vidím, na obálce je pár fleků, takže za ni nechci víc než tři šilinky a devět pencí. Dovolte, abych vám přečetl její začátek:

"Lady Beatrice Cullumptonová vstoupila do dlouhého, matně osvětleného salónu s očima rozzářenými nadějí, o níž tušila, že je bezdůvodná, a se rty rozechvělými strachem, který nedokázala zastít. V ruce držela malý vějíř, křehkou hračku z kraje a z březového dřeva. Když vešla do salónu, něco zapraštilo. Rozdrtila vějíř na tučt zlomků."

Co říkáte tomu začátku? Hned se pozná, že se něco chystá."

"Já romány nečtu," zabručel Kaifáš.

"Ale uvažte, co vám všechno poskytnou," zvolal spisovatel, "za dlouhých zimních večerů, nebo když třeba musíte ležet s vymknutým kotníkem to může potkat každého. Nebo když jste někde na návštěvě, venku pořád leje, hostielka je hloupá husa a ostatní hosté nudní otravové. Prostě se omluvíte, že musíte vyřídit nějaké dopisy, zavřete se ve svém pokoji, zapálíte si cigaretu a za tři šilinky a devět pencí se vrhnete do společnosti lady Beatrice Cullumptonové a jejích známých. Nikdo by se neměl pouštět na cesty bez nějakého mého románu v kufru. Jeden přítel mi zrovna nedávno řekl, že by se spíš vypravil do tropů bez chininu než na několikadenní návštěvu bez několika svazků Marka Mellowkenta v cestovní brašně. Ale třeba máte radši něco senzačnějšího. Jestlipak tady mám někde výtisk Hroznýšova polibku?" Kaifáš nečekal na lákavé výňatky z tohoto vzrušujícího díla. Zamumlal něco v tom smyslu, že nemá čas poslouchat nějaké reklamní řeči, sebral svůj opovržený svazek a odešel. Na Mellowkentovo bodré "Sbohem" nijak slyšitelně neodpověděl, ale spisovateli se zdálo, že v jeho chladných šedých očích zahlédl záblesk uznalé nenávisti.

ŽIVOT VOHRADĚ

"Tyhle ohrazené terasy v zoologické zahradě jsou velké zlepšení proti těm starým klecím s divokou zvěří," řekla paní Gurtleberryová a odložila ilustrovaný časopis. "Dávají člověku iluzi, že zvířata vidí v jejich přirozeném prostředí. Do jaképak míry asi tu iluzi mají i sama zvířata?"

"To asi jak které," odpověděla její neteř. "Takový kur divoký by nejspíš pokládal za dost věrné napodobení podmínek života v džungli, kdyby měl dostatečný počet slepic, dost rozmanitého zrní a mravenčích vajíček na zob, pořádný kus písčitého břehu, aby se měl kde popelit, příhodný strom na hřadování a nějakého toho soka, aby se nenudil.

Samozřejmě že by tam neměly chybět ani divoké kočky, draví ptáci a jiné nositelé náhlé smrti pro zvýšení iluze svobody, ale ty si takový pták dokáže domyslet sám podívej se na obyčejnou kvočnu, jak poplašeně kdáká, když má kuřata a nade dvorkem přeletí pouhá vrána nebo holub."

"Tak ty tedy myslíš, že opravdu mají určitou iluzi, když se jim dá dost prostoru "

"Jenom ve výjimečných případech. Nic mě nepřesvědčí, že jeden akr betonové ohrady nahradí nějakému vlkovi nebo ocelotovi prostor pro noční lovy, jaký by měl k dispozici v divočině. Jen si představ ten bohatý slovník zvuků, pachů a vzpomínek, který se před takovým divokým zvířetem otvírá každý večer, když vyráží ze svého doupěte a ví, že za chvíli poběží na nějaké vzdálené loviště, kde je čeká všechna radost i zuřivost honby za kořistí; představ si tu záplavu pocitů v mozku, pro který každé zaharašení, každý výkřik, každá ohnutá větvička a každý závan do nozder znamená otázku života a smrti a večere. Představ si, s jakým ukojením se kradeš ke svému vlastnímu napajedlu, vybíráš si svůj vlastní strom na broušení drápů a nacházíš si vlastní pelech z uschlé trávy na rozvalování. A pak místo toho všeho dostaneš betonový výběh, který má přesné rozměry, ať se po něm rozběhneš nebo plížíš, plný vyčichlých a jednotvárných pachů a obklopený pokřikem a rámusem, který už dávno ztratil jakýkoli význam i zajímavost. Jako náhražka za staré těsné klece jsou ty nové ohrady jistě výborné, ale život na svobodě imitují pořád jen uboze."

"To je smutné pomyšlení," řekla paní Gurtleberryová. "Vypadají tak prostorně a přirozeně, ale co připadá přirozené nám, neznamená pro takové divoké zvíře vůbec nic."

"V tom se právě projevuje naše větší schopnost sebeklamu," poznamenala neteř. "My dokážeme žít neskutečným, hloupým a malicherným životem v našich vlastních ohradách a namlouvat si přitom, že jsme volní lidé, nespoutaní

překážkami, a že žijeme rozumně v rozumných podmínkách."

"Ale božíčku!" vykřikla teta a zaujala pohoršeně obrannou pózu. "Vždyť přece žijeme rozumně! Co proboha myslíš těmi překážkami? Nespoutává nás nic jiného než obyčejné slušné konvence civilizované společnosti."

"Spoutává nás," namítla chladně a nelítostně neteř, "nedostatek peněz a příležitosti, a především nedostatek iniciativy. Některým lidem omezený příjem nevadí, dokonce se zdá, že jim často pomáhá prožít život daleko skutečněji; jsem přesvědčena, že třeba lidé, kteří si kupují v zapadlých pařížských uličkách čtyři mrkve a kousek hovězího na celý den, vedou naprosto skutečný a plný život. Opravdu člověka mrzáčí nedostatek iniciativy, a právě ten svazuje tebe, mne i strýčka Jamese. Jsme jako ta zvířata v ohradách zoologické zahrady, s tím rozdílem v náš neprospěch, že zvířata tam jsou proto, aby se na ně někdo díval, kdežto na nás není nikdo zvědavý. Taky by ani neměl na co. V zimě trpíme rýmou a v létě sennou rýmou, a když nás náhodou bodne vosa, je to z její iniciativy, ne z naší my jenom čekáme, až nám splaskne otok. Do středu pozornosti sousedů se dostaneme jenom nepřímo; když se například některý rok náhodu vydaří magnolie, sousedé si řeknou: "Všimli jste si, jak Gurtleberryům rozkvetly magnolie? Hotová záplava květů!" A my jim pak vykládáme, že máme sedmapadesát květů proti loňským devětatřiceti."

"V roce korunovace jsme jich měli dokonce šedesát," podotkla teta; "strýček si vede záznamy už osm let."

"Napadlo tě někdy," pokračovala neúnavně neteř, "že kdybychom se odsud odstěhovali nebo se prostě vypařili, náš místní nárok na slávu by automaticky přešel na nového majitele domu a zahrady? Sousedé by si pak říkali: "Všimli jste si, jak SmithJenkinsovým rozkvetly magnolie? Hotová záplava květů!" Nebo: "SmithJenkins říká, že jejich magnolie letos nebude mít ani kvítek; všechna poupata zčernala východním větrem." Víš, kdyby nás lidé s tou magnolií spojovali i po našem odchodu, bez ohledu na to, komu by zrovna patřila, kdyby třeba říkali: "Aha, to je ten strom, na kterém Gurtleberryovi pověsili kuchařku, protože jim udělala špatnou omáčku na chřest," o to bychom se opravdu zasloužili z vlastní iniciativy, nezáviselo by to na východním větru ani na vitalitě nějaké magnolie."

"Nic takového bychom nikdy neudělali!" ohradila se teta. Neteř si jenom povzdychla.

"Ani bych si to nedovedla představit," připustila. "Je ovšem spousta způsobů, jak žít opravdově i bez páchání senzačních násilností. V ohradě nás drží hlavní to strašné každodenní opakování malicherností, které se tváří ohromně důležitě. Snad by bylo zábavné kdyby to nebylo tak dojemně tragické slyšet ráno strýčka Jamese, jak vážně prohlašuje: "Musím si zajít do města a zjistit, co lidé říkají Mexiku. Začíná to tam vypadat vážně." Pak odcupitá do města, promluví si ohromně vážným tónem s trafikantem a koupí si přitom balíček tabáku, potom snad potká dalšího světového myslitele nebo dva, promluví si ohromně vážným tónem i s nimi, pak přicupitá zpátky domů a ohlásí ještě důležitěji: "Právě jsem si ve městě s pár lidmi promluvil o situaci v Mexiku. Souhlasí všichni s mým názorem, že tam bude muset dojít k nejhoršímu, než se to zase zlepší." Nikoho ve městě samozřejmě jeho názor na Mexiko zdaleka nezajímá, ani jestli vůbec nějaký názor má. Trafikanta dokonce nevzruší ani koupě toho tabáku; ví přece, že si strýček kupuje stejný balíček stejného tabáku týden co týden. Strýček by byl docela klidně mohl zůstat ležet na zahrádce a bavit se s bezovým keřem o zvycích housenek."

"Takovéhle řeči o strýčkovi nebudu poslouchat!" rozzlobila se teta Gurtleberryová.

"Však já sama jsem na tom zrovna tak špatně a tragicky," pokračovala neteř nestranně. "Skoro všechno, co dělám, je konvenční hra na skutečnost. Nejsem dobrá tanečnice a nikdo o mně nemůže pocitově prohlásit, že jsem hezká, ale když jdu na některou tu naši zdejší nudnou tancovačku, každý si o mně konvenčně myslí, že se "božsky bavím", že sklízím žhavé poklony místních kavalírů a že se vracím domů s hlavou plnou báječných vzpomínek. Ve skutečnosti lhotejně protancuju pár hodin, vypiju skleničku špatného červeného vína a vyslechnu hromadu těžce vypocené lehké konverzace. Nekonečně dobrodružnější by bylo vypravit se s tím kurátem s veselými očima krást při měsíčku slepice; představ si tu rozkoš, odnést Chibfordovým všechny ty bílé minorky, kterými se pořád tak vychloubají. Až bychom je prodali, věnovali bychom výtěžek na dobročinné účely, takže by na tom vlastně nebylo nic zlého. Jenomže v té mé ohradě mě nic takového nepotká. Za nějaký čas "získá mou přízeň", jak se říká, nějaký nudný, slušný a bezvýznamný na tenise; všechny nudné staré klepny z okolí se začnou zajímat, kdy se zasnoubíme; nakonec se zasnoubí-me a lidé nás obdarují máselníčkami a psacími podložkami a zarámovanými obrazy dívek krmících labutě. Na-zdar, strýčku, jdeš někam?"

"Musím si zaskočit do města," oznámil pan James Gurtleberry s důležitým výrazem. "Chci si poslechnout, co lidé říkají Albánii. Situace se tam začíná zdát vážná. Myslím si, že to nejhorší se dá teprve čekat."

Měl v tom nejspíš pravdu, ale nic v okamžité ani v budoucí albánské situaci nujak nezdůvodňovalo, že se paní Gurtleberryová najednou rozplakala.

BÝK

Tom Yorkfield se na svého polobratra Laurence vždycky díval s jakousi instinktivní nelibostí, kterou plynoucí léta zmírnila ve snášenlivou lhotejnost. Neměl vlastně k té nelibosti skoro žádný hmatatelný důvod; Laurence byl jenom pokrevně spřízněný, nesdílel s Tomem žádnou zálibu ani zájem, a tak neměli žádnou příležitost k hádkám. Laurence odešel ze statku už dávno a žil několik let z menšího obnosu zděděného po matce. Věnoval se z profese malování a říkalo se, že se mu docela dobře daří, alespoň natolik, že se užívá. Specializoval se na malování zvířat a podařilo se mu pro své obrazy najít určitý okruh kupců. Když Tom srovnával své postavení s Laurencovým, pocítoval vůči němu uspokojivou nadřazenost; jeho polobratr byl prostě mazal, nic víc, i když to snad znělo o něco důležitěji, když si říkal malíř zvířat. Tom byl statkář, pravda, nijak velký, ale statek patřil rodině už několik generací a těšil se dobré pověsti pro svůj chov skotu. Tom dělal s malým kapitálem, který měl k dispozici, všechno co mohl, aby držel a zvýšil kvalitu svého malého stáda, a v Jetelovém květu se mu podařilo vypěstovat si býka, který vynikal nade všechno, čím se v tom ohledu mohli pochlubit jeho nejbližší sousedé. Na žádné důležité dobytkařské výstavě by sice mezi porotci senzaci

nevyvolal, ale byl to statný, pěkný a zdravý býček, jaké-ho si jen drobný, osobně hospodařící statkář může přát. V King's Headu bylo v tržní dny slyšet o Jetelovém květu samou chválu a Yorkfield často prohlašoval, že by se s ním nerozloučil ani za sto liber; jenomže sto liber je pro drobného statkáře spousta peněz, takže by se byl pravdě-podobně dal zlákat každou nabídkou přesahující osmdesát liber.

Tom využil s obzvláštním potěšením jedné z Laurencových řídkých návštěv na statku, aby ho zavedl k ohradě, ve které se na podestlané slámě osaměle promenoval Jetelový květ slamený vdovec svého pasoucího se harému. Tom cítil, jak v něm vůči polobratrovi znovu narůstá něco ze staré nechuti; malíř se choval malátněji než kdy předtím, byl ještě nemožněji oblečen a z jeho tónu zaznívala určitá blahosklonnost. Nevšiml si nádherné sklizně brambor, ale rozplynul se nadšením nad ostrůvkem žlutého plevelu v rohu vedle vrat, což přirozeně dopálilo hospodáře, který si zakládal na čistě vypletých polích. A když mohl po zásluze pochválit stádečko vypasených ovcí s černými čumáky, které přímo volaly po obdivu, začal vykládat o odstínech listů v doubravě na protějším kopci. Ale teď byl veden na prohlídku korunního klenotu a pýchy statku; ať skrbí chválou sebevíc, ať je sebeskoupější na poklony, znamenitost čackého býka bude muset rozhodně uznat. Když byl Tom před několika nedělemi obchodně v Tauntonu, Laurence ho pozval k návštěvě ateliéru, kde vystavoval jeden ze svých obra-zů, rozměrné plátno, představující býka stojícího až po kolena v nějakém močále; svým způsobem byl ten obraz jistě dobrý a Laurence na něj byl zřejmě nezřízeně pyšný - "nejlepší věc, jakou jsem zatím namaloval" - opakoval v jednom kuse, a Tom šlechetně připustil, že je dost jako živý. Jenomže teď tomu barvičkáři ukáže ten pravý ob-raz, živý model síly a krásy, pastvu pro oči, obraz, který každou minutu zaujímá novou pózu, místo aby strnule čučel jako zkamenělý mezi čtyřmi lištami rámu. Tom vytáhl závoru důkladných dřevěných vrat a vstoupil do ohrady první.

"Je klidný?" zeptal se malíř, když se mladý býček s kučeravou rezavou srstí tázavě pustil k nim.

"Občas si rád hraje," odpověděl Tom, nechávaje polobratra v nejistotě, jestli býkovy představy hravosti náhodou neodpovídají zásadám zápasu ve volném stylu. Laurence utrousil pár zběžných poznámek o býkové zevnějšku, zeptal se, jak je starý a tak podobně, načež lhotejně zavedl řeč na jiné pole.

"Pamatuješ se na ten obraz, co jsem ti ukázal v Tauntonu?" zeptal se.

"Jo," zabručel Tom, "toho bejka s bílou lysinou, co stál v nějakém blátě. Já na to hersfordské plemeno osobně moc nedám; jsou zbytečně bachratí a není v nich moc života. Snad se tak líp malují; to tenhle rošťák je pořád v pohybu, vid', Jetelíku?"

"Prodal jsem ten obraz," poznamenal Laurence značně samolibým tónem.

"Jo?" řekl Tom. "To rád slyším. Doufám, že za slušnou cenu."

"Dostal jsem za něj tři sta liber," odpověděl Laurence.

Tom se k němu obrátil a pomalu zrudl vzteky. Tři sta liber! Za svůj vynikající Jetelový květ by při nejlepším stržil sotva stovku, kdežto polobratr za ten kus pomalovaného plátna dostal třikrát tolik! Krutá porážka byla tím citelnější, že zanamerala triumf Laurencovy blahosklonné samolibosti. Mladý statkář se polobratrovi chystal trochu srazit hřebínek předvedením svého nejdůležitějšího skvostu, teď však se karty obrátily a jeho drahocenný býček se zdál laciný a bezvýznamný ve srovnání s cenou, zaplacenou z apouhý namalovaný obraz. Ta nespravedlnost volala do nebe; obraz zůstane vždycky jen šikovnou napodobeninou života, kdežto Jetelový květ je živá skutečnost, monarcha svého malého světa, krajská osobnost. Z té osobnosti tu něco zůstane dokonce i po jeho smrti; jeho potomci se budou pást na úrodných lukách a svažitých pastvinách, budou plnit mléčné chlévy a ohrady, jejich pěkná rezavá srst bude oživovat krajinu i tržiště, lidé si všimnou slibné jalůvky nebo dobře rostlého volka a řeknou si: "Aha, tijsou z rodu starého dobrého Jetelo-vého květu." Kdežto obraz bude celou tu dobu viset bez života a beze změny pod vrstvou laku a prachu, mejetek, který ztratí jakýkoli význam, když ho obrátíte lícem ke zdi. Takové myšlenky se Tomovi Yorkfieldovi vztekly honily hlavou, nedokázal je však vyjádřit slovy. Když konečně dal svým pocitům průchod, udělal to příkře a bez obalu.

"Tak se holt našel trouba, co za kus pomalovaného plátna vyhodil tři stovky. Já mu tedy jeho vkus nezávidím. Vždycky dám přednost skutečnosti před nějakým obrázkem."

A ukázal hlavou na mladého býka, který na ně zíral chvíli s tlamou vzhůru a chvíli se skloněnými rohy, jak napůl hravě a napůl podrážděně potřásl hlavou.

Laurence se zasmál provokativně samolibým tónem.

"Nezdá se mi, že by si kupec mého pomalovaného plátna, jak tomu říkáš, musel dělat starosti o vyhozené peníze.

Protože jsem čím dál tím známější a uznávanější, stoupají moje obrazy v ceně. Zrovna tenhle se nejspíš za nějakých pět šest let prodá v nějaké galerii za čtyři stovky; obrazy nejsou špatná investice, když se v nich člověk vyzná natolik, aby si uměl vybrat díla těch pravých lidí. To ty říct nemůžeš, že tvůj drahocenný býk bude stoupat v ceně, čím déle ho budeš mít. Někdy čásek si tu pobude a potom, když si ho necháš, z něho nakonec zůstane kůže a kopyta za pár šilinků, možná právě ve chvíli, kdy mělo býka koupit za velké peníze nějaká důležitá obrazárna."

Tohle přesáhlo všechnu míru. Spojená síla pravdy, pomluvy a urážky převládla nad Tomovou sebevládou. V pravici držel příhodný dubový kyj a levicí popadl Laurence za rozepjatý límec kanárkově žluté hedvábné košile. Laurence nebyl žádný rváč; strach z fyzického násilí ho vyvedl z míry právě tak, jako z ní Toma vyvedlo překypující rozhořčení. A tak se stalo, že se Jetelový květ mohl pokochat nikdy nevidaným pohledem na lidského tvora, pelášícího s jekotem napříč ohradou, jako kdyby se kvočka tvrdošíjně pokoušela najít si místočko na snesení vejce v chlévském žlabu. V dalším šťastném a plném okamžiku se býk pokusil přehodit si Laurence přes hřbet, ještě ve vzduchu ho nabrat do žeber a na zemi si pak na něj kleknout. Jenom Tomův energický zásah mu zabránil uskutečnit poslední bod programu.

Tom polobratra oddaně a obětavě ošetřoval, dokud se úplně nevyhlízel ze všech zranění, k nimž nepatřilo nic vážnějšího než vymknuté rameno, pár zlomených žeber a menší nervový otřes. Mladý statkář už koneckonců neměl žádný důvod ke škodolibosti. Laurencův býk mohl být prodán za tři stovky nebo třeba za šest stovek, mohl být obdivován

tisícovými zástupy v nějaké velké obrazárně, ale nikdy by nedokázal přehodit si člověka přes hřbet a nabrat ho na rohy, ještě než na druhé straně dopadne. Takový kousek dokázal jenom Jetelový květ a nikdo mu to už nevezme. Laurence je dosud oblíbený malíř zvířat, ale maluje už jenom koťata, kolouchy a jehňátka nikdy žádné býky. MORLVERA

Království hraček Olympia zaujímal nápadně průčelí na důležité ulici ve vznešeném západním Londýně. Obchod byl případně pojmenován Království hraček, poněvadž by nikoho ani ve snách nenapadlo označit jej běžným, a přece vzrušujícím slovem hračkářství. Ze zboží vystaveného v jeho rozsáhlých výlohách vyzařovala studená nádhra a okázalý nezdar; byly to hračky, jaké unavení prodavači kolem vánoc předvádějí a vysvětlují nadšeně vykřikujícím rodičům a otráveně zamlklým dětem. Hračky v podobě zvířat tu připomínaly spíš modely z přírodopisného kabinetu než přítulné a sympatické kamarády, jaké si člověk v jistém věku touží vzít do postele nebo propašovat do koupelny. A mechanické hračky tropily nepřetržitě věci, jaké by nikdo od hračky nechtěl víc než šestkrát za celý její život; jedinou útěchou bylo pomyšlení, že v žádném pořádném dětském pokoji by ten život rozhodně dlouho netrval. Mezi elegantně nastrojenými panenkami, zaplňujícími celý jeden široký výklad, zaujímala význačné místo velká loutka dámy v šatech s úzkou sukní z broskvového sametu, nápadně zdůrazněných doplňky z leopardí kůže, dáli se tím pohodlně souhrnným slovem "doplňky" vystihnout složitost bohaté dámské toalety. nechybělo jí nic, co najdeme na podrobné módní kresbě dokonce se dalo říci, že má proti dámám na obvyklých módních kresbách něco navíc. Místo prázdného bezvýrazného pohledu měla do tváře vepsaný charakter. Je nutno přiznat, že charakter nepříjemný: byla chladná, nepřátelská, inkvizitorská, zlověstně stahovala jedno obočí a v koutcích úst se jí obrážela nelítočná tvrdost. Člověk si o ní mohl od hodiny vymýšlet historky, ve kterých by význačnou roli hrála nezřízená ctižádost, touha po penězích a naprostý nedostatek jakéhokoli lepšího citu.

Vlastně našla své soudce a životopisce už v tomhle stadiu své kariéry za výkladem. Desetiletá Ema a semiletý Bertík se tu zastavili na cestě ze své zapadlé ubohé uličky za zlatými rybičkami ve Svatojakubském parku, kriticky si dāmu v úzké sukní prohlíželi a pitvali její charakter ne zvlášť tolerantním způsobem. Mezi lidmi oblečenými z nezbytné nedostatečně a lidmi oblečenými zbytečně honosně existuje jisté utajené nepřátelství. Trocha vlídnosti a dobrosrdečnosti ze strany těch druhých je však často mění v obdivnou oddanost. Kdyby byla dáma v broskvovém sametu a v leopardí kůži měla ke svému okázalému vystrojení příjemný výraz, alespoň Ema by k ní možná pocítila respekt a snad by si ji byla dokonce zamilovala. Jenomže takhle jí připsala hroznou pověst, založenou hlavně na znalostech pozlacené zkaženosti, odposlouchaných z řeči osob obeznalých v četbě šestákových románů. Bertík k tomu přičinil několik drtivých podrobností ze své vlastní omezené fantazie.

"Je to hrozná mrcha," prohlásila Ema, když si ji změřila dlouhým záštiplným pohledem. "Její manžel jí má plný zuby."

"A mlátí ji!" přidal se nadšeně Bertík.

"To teda né, páč je mrtvej; vona ho pomalu a postupně votrávila, aby jí na to nikdo nepřišel. A teďkonc si chce vzít jednoho lorda, co má peněz jako želez. Jenomže von už jednu ženu má, takže vona se ji chystá taky votrávit."

"Je to hrozná mrcha," opakoval Bertík s rostoucím nepřátelstvím.

"Její máma ji nenávidí a taky z ní má strach, páč vona má jazyk jako meč, pořád s ním seká. A taky je lakomá; když mají k vobědu rybu, sní svou porci i porci svý malý holčičky, i když ta holčička je stonává."

"Předtím měla taky chlapečka," přidal se Bertík, "ale toho utopila v rybníku, když se nikdo nekoukal."

"To teda né," namítla Ema, "poslala ho pryč k jednomu chudejmu lidem na vychování, aby se její manžel nedozvěděl, kde ho má. Hrozně toho chlapečka tejrají."

"Jak se menuje?" zeptal se Bertík shledávaje, že je načase, aby tak zajímavou osobnost nějak označili.

"Jak se menuje?" zamyslela se usilovně Ema. "Menuje se Morlvera." Reprodukovala tak, jak dokázala nejpřesněji, jméno význačné dobrodružky z jednoho filmu. Chvilí zavládlo ticho, když obě děti v duchu probíraly různé aspekty toho jména.

"Ty šaty, co má na sobě, nejsou zaplacený, a nikdá nebudou," řekla Ema. "Vona si myslí, že jí je zaplatí ten bohatý lord, ale toho to ani nehne. Dal jí už fůru klenotů, za dobrejch pár stovek."

"A šaty jí už nezaplatí," prohlásil s přesvědčením Bertík. Slabošská dobromyslnost bohatých lordů má zřejmě svoje meze.

V tom okamžiku zastavil před vchodem do Království hraček automobil s olivrejovaným šoférem. Vystoupila z něho rozměrná dáma s pronikavým a dost uspěchaným způsobem řeči, pomalu a mrzutě následovaná černočerně zamračeným chlapečkem v běloskvoucím námořnickém oblečku. Dáma pokračovala v domluvách, které patrně začaly už někde na Portmanově náměstí.

"Tak, Viktor, teď hezky půjdeš a koupíš sestřence Bertičce nějakou pěknou panenku. Dala ti k narozeninám krásnou krabici vojáčků, tak teď zas ty musíš dát nějaký dárek jí."

"Berta je tlustá husa," prohlásil Viktor stejně hlasitě jako jeho matka a o něco pevněji.

"Takhle mluvit nesmíš, Viktor. Bertička není žádná husa a tlustá není vůbec. Hned půjdeš a sám jí tu panenku vybereš."

"Sakra, ten je naštvanej!" vykřikla Ema, ale postavila se i s Bertíkem na jeho stranu proti nepřítomné Bertičce, určitě tak tlusté huse, jak ji Viktor označil.

"Chtěla bych vidět nějaké panenky," obrátila se Viktorova matka na nejbližšího prodavače. "Pro jedenáctiletou holčičku."

"Pro tlustou jedenáctiletou holčičku," doplnil její informaci Viktor.

"Viktore, jestli budeš mluvit o své sestřence takhle hrubě, hned až přijedeme domů, půjdeš spát. A bez večeře."

"Tohle je jeden z našich nejnovějších typů," řekl prodavač a vytáhl z výkladu panenku s úzkou sukní z broskvového

sametu. "S leopardím kloboučkem a šálou, podle poslední módy. Nic novějšího nikde nedostanete. Je to exkluzivní model."

"Hele!" zašeptala venku Ema. "Vytáhli Morlveru z vejkladu."

Přijala to se vzrušením, smíšeným s jistým pocitem ztráty; byla by se chtěla na tu ztělesněnou naparáděnou zkaženost dívat ještě chvíli.

"Vodjede nejspíš kořářem, aby si vzala toho bohatého lorda," zkusil Bertík uplatnit svou domněnku.

"Nic dobrého za lubem jistě nemá," odpověděla Ema neurčitě.

Vkrámě se zatím definitivně rozhodlo o koupi.

"Je to krásná panenka, Bertička z ní jistě bude mít radost," ubezpečila se hlasitě Viktorova matka.

"No dobrá," připustil mrzutě Viktor. Nemusíš ji dávat do krabice a čekat hodinu na zabalení. Vezmu si ji, jak je, můžeme zajet na Manchesterské náměstí a dát ji Bertě, abych to už měl z krku. Aspoň jí nebudu muset psát na kartičku: "Drahé Bertičko z lásky od Viktora.""

"Výborně," souhlasila jeho matka. "Můžeme se na Manchesterském náměstí zastavit cestou domů. A musíš jí popřát všechno nejlepší k zítřejším narozeninám, až jí dáš tu panenku."

"Ale nenechám se od té husy líbat," vyhradil si Viktor.

Jeho matka mlčela; Viktor se nechoval ani zdaleka tak vzpurně, jak čekala. Když chtěl, dovedl vyvádět daleko hůř.

Ema s Bertíkem se rozvona odtrhli od výkladní skříně, když Morlvera opustila krám. Viktor ji držel velmi opatrně v náručí a její tvrdá, inkvizitorská tvář jako by zářila vítězoslávou, kdežto ve Viktorově obličejí vystřídal dřívější kabonění jakýsi opovrhlivý klid zřejmě přijal porážku s pohrdavou přezíravostí.

Rozložitá dáma dala pokyn šoférovi a usadila se v automobilu. Postavička v bílém námořnickém oblečku se vyšplhala vedle ní s elegantní panenkou dosud v náručí.

Vůz musel o kus vycouvat, aby mohl obrátit. Viktor velice pokradmo, velice klidně a velice nemilosrdně mrskl Morlverou přes rameno za sebe, takže dopadla na zem zrovna pod couvajícím kolem. Vůz přešel přes ležící postavu s tichým příjemným chrupnutím a s dalším chrupnutím se rozjel vpřed. Když odjel, zanechal na chodníku Emu s Bertíkem, zírající s vyděšenou rozkoší na ubohou hromádku benzínem potřísněného sametu, pilin a leopardí kůže, která představovala všechno, co zbylo z nenáviděné Morlvery. Děti ječivě zajásaly a pak se celé rozechvělé rozběhly z místa tak prudce odbyté tragédie.

Později toho odpoledne, když proháněly zlaté rybičky v jezírku Svatojakubského parku, obrátila se Ema na Bertíka slavnostním polohlasem:

"Moc jsem ti vo tom přemejšlela. Víš, kdo ten kluk byl? Ten její chlapeček, kterýho dala na vychování k těm chudejm lidem. Ted'konc se vrátil, aby se jí pomstil."

SEDM KONVIČEK

"Ted' už u nás asi Wilfrida Pigeoncota nevidíme, když zdědil baronský titul a spoustu peněz," řekla paní Pigeoncotová svému muži Petrovi.

"To sotva," odpověděl manžel, "po tom, jak jsme ho vždycky odrazovali od návštěv u nás, když byl ještě pouhá nula. Neviděl jsem ho myslím od jeho dvanácti let."

"Však taky byl důvod, abychom s ním nenavazovali bližší styky," řekla paní Pigeoncotová. "S tou svou notorickou slabostí nebylo zrovna člověk, jakého by někdo rád zval."

"Jenže tou svou slabostí trpí pořád, ne?" řekl manžel. "Nebo si snad myslíš, že se s dědictvím napraví i charakter?"

"Ne, ovšemže ne, tu slabůstku má jistě pořád," připustila manželka, "ale člověk by se přece jen rád seznámil s budoucí hlavou rodiny, i když jenom ze zvědavosti. Ostatně, beze všeho cynismu, při jeho jmění se lidé opravdu začnou na tu jeho slabost dívat jinak. Když je někdo absolutně bohatý, nejenom zámožný, odpadne přirozeně každé podezření z nízkých pohnutek a celá ta věc se začne brát jenom jako nepříjemná choroba."

Wilfrid Pigeoncote dědil znenadání po svém strýci, siru Wilfridu Pigeoncotovi, když jiný bratranec, major Wilfrid Pigeoncote, náhle podlehl následkům zranění při hraní póla. (Jeden Wilfrid Pigeoncote se proslavil při Marlboroughových vojenských taženích a celá rodina si do té doby na křestní jméno Wilfrid zvlášť potrpěla.) Nový dědic rodinné důstojnosti a statků byl asi pětadvacetiletý mladý muž, známý širokému okruhu bratranců a příbuzenstva spíš svou pověstí než osobně. A pověst měl nepěknou. Četní jiní Wilfridové v rodině se navzájem rozlišovali hlavně podle jména svých sídel nebo podle povolání, jako Wilfrid z Hubbledownu a mladý Wilfrid Kanonýr, avšak tento výhonek rodu byl znám pod potupným a výstižným přídomkem Wilfrid Poberta. Od sklonku svých školních let byl posedlý akutní a nevyhléditelnou formou kleptomanie; vyznačoval se shromažďovacím pudem sběratele bez jakékoli sběratelské výběravosti. Neodolatelně ho přitahovalo všechno, co bylo menší a přenosnější než šifonér a hodnotnější než devět encí, jestliže to splňovalo jednu nezbytnou podmínku: že to patřilo někomu druhému. Při těch řídkých příležitostech, kdy byl někým pozván jako domácí host, bylo obvyklé a téměř nutné, aby mu hostitel či někdo z rodiny v předvečer jeho odjezdu přátelsky zkontroloval zavazadla, jestli si do nich "omylem" nepřibalil cizí majetek. Prohlídka obvykle přinesla bohatou a rozmanitou kořist.

"To je zvláštní," řekl Petr Pigeoncote manželce sotva půl hodiny po uvedeném rozhovoru. "Od Wilfrida přišel telegram, že tudy projíždí autem a rád by nás přišel pozdravit. Že prý by u nás přespál, kdyby nám to nevadilo. Podepsán

"Wilfrid Pigeoncote". To bude určitě Poberta; jiný auto nemá. Nejspíš nám veze dárek ke stříbrné svatbě."

"Propánakrále!" lekla se paní Pigeoncotová. "To je ale nepříjemné, mít tady někoho s jeho sklony zrovna v tuhle chvíli. Máme v salóně vystavené všechny ty stříbrné dary a pošta pořád doručuje další; ani nevím, co jsme už dostali a co má ještě přijít. Nemůžeme před ním všechno zamknout; jistě je bude chtít vidět."

"Musíme mu dávat pořádně pozor na prsty, to bude stačit," povzbudil ji Petr.

"Jenže tihle zkušeni kleptomani jsou hrozně mazaní," namítla ustrašeně manželka, "a bylo by trapné, kdyby poznal, že ho hlídáme."

A skutečně, ten večer při zábavně s projíždějícím Wilfridem trapnost převládala. Rozhovor nervózně přeskakoval z jednoho neosobního tématu na druhé. Host neuhýbal napůl omluvně očima, jak jeho příbuzní očekávali. Byl zdvořilý, sebejistý a snad měl jen trochu sklon k vytahování. Hostitelé naopak se chovali tak nejistě, že se to dalo vykládat jako příznak špatného svědomí. Po večeři v salóne jejich nervózní rozpaky ještě vzrostly.

"Bože, ještě jsme vám neukázali, co jsme dostali k stříbrné svatbě," vzpomněla si paní Pigeoncotová najednou, jako by ji osvítil spásný nápad na rozptýlení hosta. "Tady to všechno máme. Samé krásné a užitečné dary. Něco jsme přirozeně dostali i dvojmo."

"Sedm konviček na smetanu," upřesnil to Petr.

"Jistě, je to trochu mrzuté," pokračovala paní Pigeoncotová, "opravdu sedm. Teď máme pocit, že se musíme až do smrti živit samou smetanou. Některé se ovšem dají vyměnit."

Wilfrid se zabýval hlavně dary, které vypadaly starožitně, několik si jich přinesl pod lampu a zkoumal jejich punc.

Úzkost hostitelů v takových okamžicích připomínala pocity kočky, jejíž novorozená koťata jdou při prohlídce z ruky do ruky.

"Ukažte, vrátil jste mi tu nádobku na hořčici? Ta patří sem," pípla paní Pigeoncotová.

"Promiňte. Postavil jsem ji vedle džbánu na červené víno," odpověděl Wilfrid, zkoumající už další předmět.

"Ach, dejte mi sem prosím vás tu cukřenku," požádala paní Pigeoncotová, za její nervozitou bylo patrné zaryté odhodlání. "Musím ji označit, od koho jsme ji dostali, než to zapomenu."

Jejich ostražitost však nebyla korunována pocitem plného vítězství. Když hostovi popřáli dobrou noc, vyjádřila paní Pigeoncotová přesvědčení, že si něco vzal.

"Podle toho, jak se choval, měl nejspíš něco za lubem," potvrdil manžel její podezření. "Chybí něco?"

Paní Pigeoncotová honem přepočítala řadu dárků.

"Je tady jen čtyřiatřicet kusů a mělo by jich myslím být pětatřicet," ohlásila. "Nevím teď, jestli ten pětatřicátý není arciděkanův stojánek na ocet a olej, který ještě nepřišel."

"Jak to máme proboha vědět?" povzdechl si Petr. "Ten mizera nám nic nepřinesl, ale ať visím, jestli si něco odnese!"

"Až se bude zítra ráno koupat," navrhla vzrušeně paní Pigeoncotová, "nechá určitě někde klíče, takže mu budeme moci prohledat kufr. Nic jiného nám nezbyvá."

Druhý den ráno číhali spiklenci za přivřenými dveřmi, a když Wilfrid v nádherném koupacím plášti zmizel v koupelně, dva rozčilení lidé vyrazili po špičkách k parádnímu pokoji pro hosty. Paní zůstala na stráži venku, zatímco manžel se pustil nejdřív do rychlého a úspěšného hledání klíčů, načež se vrhl na kufr s výrazem nepříjemně svědomitého celníka. Nehledal dlouho; pod vrstvou zefírových košil ležela stříbrná konvička na smetanu.

"Ten pacholek mazaná," ulevila si paní Pigeoncotová. "Vzal konvičku na smetanu, protože jich je tolik; myslel si, že jedna se snadno přehlédne. Honem, skoč s ní dolů a postav ji mezi ostatní."

Wilfrid přišel ke snídani pozdě a z jeho chování bylo zřejmé, že něco není v pořádku.

"Je mi to hrozně žinantní," vyhrkl po chvíli, "ale máte mezi služebnictvem určitě zloděje. Něco se mi ztratilo z kufru. Byl to dárek od mé matky a ode mne k vaší stříbrné svatbě. Měl jsem vám ho dát už včera po večeři, jenže to náhodou byla konvička na smetanu a vás zřejmě mrzelo, že už jich máte tolik, takže mi bylo trochu trapné dávat vám ještě jednu. Myslel jsem, že ji vyměním za něco jiného, jenomže teď zmizela."

"Řekl jste od vaší matky a od vás?" zeptali se manželé Pigeoncotovi téměř jedním dechem. Poberta byl už léta sirotkem.

"Ano, matka je právě v Káhiře a napsala mi do Drážďan, abych se pro vás pokusil sehnat něco zvláštního a pěkného ze starého stříbra, a já vybral tu konvičku na smetanu."

Manželé Pigeoncotovi na smrt zbledli. Zmínka o Drážďanech jim náhle osvětlila celou situaci. Jejich host nebyl Wilfrid Poberta, za něhož jej mylně pokládali, nýbrž Wilfrid Atašé, vynikající mladý muž, který se jen zřídka kdy objevil na jejich společenském obzoru. Jeho matka, lady Ernestina Pigeoncotová, se pohybovala v kruzích zcela mimo jejich dosah i ctižádost, a syn to patrně jednou dotáhne na velvyslance. A oni mu prošťárali a vyrabovali kufr! Manželé se bezradně a zoufale podívali jeden na druhého. První dostala spásný nápad paní Pigeoncotová.

"To je strašné pomyšlení, mít v domě zloděje! Samozřejmě že na noc salón zamykáme, ale něco by mohlo zmizet, zatímco tu snídáme."

Vstala a spěšně vyšla, jako by se chtěla ujistit, že nikdo právě neodanáší stříbro ze salónu. Za chvíli se vrátila s jednou z konviček na smetanu v ruce.

"Bylo jich tam teď osm místo sedmi!" zvolala. "Tahle tam předtím nebyla. Vaše paměť si s vámi pěkně zahrála, pane Wilfride! Nejspíš jste s ní včera večer proklouzl dolů a postavil ji tam dřív, než jsme zamkli, a teď jste na všechno zapomněl."

"Lidská paměť takové kousky tropí často," zahlaholil pan Pigeoncote se zoufalou bodrostí. "Já třeba docela nedávno zaplatil ve městě jeden účet, a druhý den jsem tam šel znovu a dočista jsem zapomněl, že jsem..."

"Ano, je to ta konvička, kterou jsem vám přivezl," potvrdil Wilfrid, který si ji zevrubně prohlédl. "Jenomže byla v kufru, když jsem si teď ráno bral koupací plášť, a když jsem kufr odemkl po návratu z koupelny, tak už tam nebyla. Někdo ji vzal, zatímco jsem byl mimo pokoj."

Pigeoncotovi zbledli ještě víc. Paní však osvítil ještě jednou duch svatý.

"Přines mi kolínskou, miláčku," požádala manžela, "myslím, že jsem ji nechala v oblékárně."

Petr s úlevou vyrazil z pokoje; prožil toho za posledních pár minut tolik, že zlatá svatba se mu zdála div ne na dosah.

Paní Pigeoncotová se obrátila k hostu s důvěrnou koketností.

"Diplomat jako vy to jistě bude umět přejít, jako by se nic nestalo. Petrova slabůstka; je to v rodině."

"Panebože! Myslíte tím, že je kleptomán jako bratranec Poberta?"

"Ale ne, ne tak docela," pokusila se paní Pigeoncotová omýt manžela z nejčernějšího nařčení. "Nesáhl by na nic, co najde ležet volně, ale nemůže odolat pokušení vloupat se někam, kde je zamčeno. Lékaři pro to mají zvláštní jméno. Vrh se nejspíš na váš kufr, když jste byl v koupelně, a vzal první věc, na kterou přišel, Samozřejmě že neměl žádný důvod brát zrovna konvičku na smetanu, víte přece, že jich máme už sedm ale ne zase, že bychom si nevážili té milé pozornosti od vás a od vaší matky Pst, Petr už jde "

Paní Pigeoncotová se poněkud zmateně omlčela a vycupitala do haly vstříc manželovi.

"Je to v pořádku," pošeptala mu. "Všechno jsem mu vysvětlila. Už o tom radši nemluv!"

"Statečná moje ženuško," vydechl si s úlevou Petr. "Já bych to byl nikdy nedokázal."

Diplomatická mlčenlivost se nutně nevztahuje i na rodinné záležitosti. Petr Pigeoncote nikdy nepochopil, proč paní Consuela van Bullyonová, která u nich strávila pár dní na jaře, si vždycky nosila s sebou do koupelny dvě skříňky, očividně skříňky s klenoty, o kterých vykládala každému, koho náhodou potkala na chodbě, že v nich má manikúru a masírovací soupravu.

SAKIH POVÍDKY

V dějinách anglické literatury nezaújal Hector Hugh Murno (1870-1916), píšící pod pseudonymem Saki, nikdy klíčové postavení. Ve své době vyvolal živý, ale pomíjivý ohlas aktuální politickou satirou, otiskovanou po částech ve známém londýnském časopise, jako zcestovalý žurnalista se načas stal vítaným hostem londýnských salónů a okruh věrných vyznavačů si získal krátkými povídkami. Ty si také z jeho poměrně nevelkého, ale žánrově pestrého literárního odkazu uchovaly největší životnost. Nikoli neprávem. Tím, že své hutně koncipované příběhy vedle originálních nápadů, svérázného humoru a dokonalého slovesného vyjádření dovedl obdařit i mnoha nadčasovými postřehy, stal se Munro průkopníkem novodobé povídky v době, kdy jako specifický literární druh neměla dosud tolik pěstitelů.

H. H. Munro se narodil 8. prosince 1870 v Barmě, kde jeho otec sloužil jako vrchní policejní inspektor, ale již ve velmi útlém věku byl po matčině smrti v Anglii svěřen do péče dvou staropanenských tet, k nimž nikdy citově nepřilnul. (Tu horší z nich vzpomínala po letech Hectorova sestra Ethel zpodobnil prý věrně v povídce Haraburdárna.) V nepřívětivém prostředí venkovského domu, kde mu kamarády nahrazovala domácí zvířata, prožil se svými dvěma staršími sourozenci, bratrem a sestrou, neradostné dětství. Situace se zlepšila, když se po návratu z Barmy ujal jeho výchovy otec. S ním Hector procestoval značnou část Evropy včetně krátkého pobytu v Praze. Zklamal však asi otcovo očekávání, když se po vážném onemocnění v Barmě, kam odjel nastoupit místo v koloniální správě, musel vrátit do Anglie. Rekonvalescence si vyžádala několikaletý pobyt na venkově. Potom však k překvapení celé rodiny se Hector vypravil do Londýna, aby se živil jako spisovatel.

Své dávné zálibě v historii dal Munro průchod v dějepisné práci Počátky ruské říše (The Rise of the Russian Empire, 1900), první veřejný úspěch se však dostavil až poté, co ve Westminster Gazette začal uveřejňovat Alenku ve Westminsteru (Alice in Westminster, 1902, knižně pod názvem Westminsterská Alenka The Westminster Alice, 1902), sérii črt, v nichž formou parodického pokračování slavné Carrollovy Alenky v kraji divů posměšně satirizoval postub britské vlády v búrské válce. Podobně pojaté, ale kriticky ne tak adresné Nebajky i bajky (NotSo Stories, 1902), jimž za předlohu posloužily populární Kiplingovy zvířecí Bajky i nebajky, zůstaly v Alenčině stínu.

Mezitím začal již Munro publikovat povídky. Jejich první soubor vyšel roku 1904 pod titulem Reginald a uvedl Sakiho charakteristického hrdinu bystrého, ale společensky neodpovědného mladíka, který se svými šprýmy rád baví na účet usedlého, úctyhodného okolí. Munro se potom pilně věnoval žurnalistice a jako zpravodaj na cestách po cizině nasbíral mnoho zajímavých poznatků a zkušeností. Pobyt v Petrohradě jej vybavil dobrou znalostí ruských poměrů a vzpomínky na ruské prostředí se pak mimo jiné uplatnily v povídkové sbírce Reginald v Rusku (Reginald in Russia, 1910). Další soubor povídek, Z letopisů Clovisových (The Chronicles of Clovis, 1911), představil čtenářům jako strůjce nebo břitkého komentátora humorných situací nového hrdinu Clovise, jakéhosi vylepšeného Reginalda, který se potom znovu připomíná v povídkách Brouk a Louisa ze Sakiho dalších povídkových cyklů, Bestie a nadbestie (Beasts and SuperBeasts, 1914) a Hračky míru (The Toys of Peace, posmrtně 1919). Příznivý ohlas kritiky vyvolal předtí Sakiho krátký román Nemožný Bassington (The Unbearable Bassington, 1912), plný autobiografických motivů a reminiscencí, a románová fan-tazie Za časů Vilémových (When William Came, 1913), beletri-zující autorovu antiutopickou představu Anglie okupované Němci. Ze Sakiho tří dramatických pokusů si v českém prostředí zaslouží zmínku aktovka Okno Karla Ludvíka (Karl Ludwig's Window, posmrtně 1924), inspirovaná prý oním historickým oknem Pražského hradu, jež se roku 1618 stalo dějištěm druhé defenestrace a které autorovi uvízlo v paměti z doby jeho ně-kdejší pražské návštěvy. H. H. Munro, jak naznačují již tyto stručné údaje, byl pilný, všestranný a také talentovaný spisovatel. Jeho tvůrčí dráha, která se tak slibně rozvíjela, byla však přerušena tragickým koncem. Brzy po vypuknutí první světové války narukoval do britské armády a v listopadu 1916 padl ve Francii.

Třebaže Sakiho povídky na první pohled připomínají krátké příběhy s notnou dávkou typicky anglosaského, suše duchaplného humoru, jak jej dobře známe například z komedií i próz o generaci staršího Oscara Wilda, svou hlubší podstatou představují samostatný literární útvar, vhodně přizpůsobený pro uměleckou realizaci výpovědi zasahujících daleko za rámec zábavné četby. O tom, že Saki chtěl svými povídkami vyjádřit mnohem víc než pouze doložit, "jak si toryovská zlatá mládež může krátit chvíli ve věku, kdy vážnost je v nemilosti,"* svědčí ostatně již okolnost, že svůj literární pseudonym si zvolil z Fitzgeraldova překladu Čtyřverší Omara Chajjáma, který v době, kdy poprvé vyšel (1859) a v dalších třech vydáních procházel novými úpravami, vyvolal velkou senzaci a nadlouho se stal jednou z nejčtenějších knih "anglické" poezie. Ve svém přebásnění epigramatických veršů perského básníka, matematika,

astronoma a filozofa 11. století poskytl totiž Edward Fitzgerald zejména mládeži účinný protijed na optimistický názor své doby, tj. té kulmi-nující fáze dlouhého viktoriánského období (královna Vikto-rie vládla v letech 1837-1901), jejíž oficiální ideologie sice dosud podpírala svou víru v účelnost životního smyslu soubo-rem tradičně osvědčených idealistických mravních a nábo-ženských norem, ale zároveň se v ní již začaly projevovat i stále neklamnější příznaky blížícího se dekadentního sklonku století. Způsob, jímž Fitzgerald - jako například v následující ukázce - parafrázoval perský originál, nemohl neuzapůsobit na skepticky naladěné čtenáře a příznačně také ovlivnil někte-ré z nejvýznamnějších básníků nastupující generace:

* J. W. Beach v Dějinách anglické literatury, SNKLU 1963, II, s. 292.

Kdybychom, Lásko, spolu s Ním snad měli
řád věcí našich z bědy vyvést celý,
na kusy bychom rozmetali jej
a přetvořili pak, jak srdce velí.*

Neznámá bytost, kterou zde Fitzgerald apostrofoval slovem "Lásko" a na jiných místech ji zase oslovoval zájmenem "Ty", objevuje se v jeho definitivní verzi poslední sloky pod jménem "Saki" (v perštině sákí znamená číšník). I když neznáme konkrétní motivaci toho, proč si H. H. Munro pro svoje literární potřeby přisvojil právě toto jméno z Fitzgeraldova Omara, z celkové atmosféry básně lze usuzovat, že se tak stalo z důvodů intimní duchovní spřízněnosti. Nikoli neopodstatněně bylo by totiž možno dovozovat, že Munro s jistým zpožděním, ale s uvědomělou soustavností přenášel něco z Fitzgeraldova neoficiálně viktoriánského skepticismu do doby edwardovské (Edward VII., nejstarší syn královny Viktorie, vládl v letech 1901-1910), tj. období, které po překonání "fatalistické" krize z let devadesátých začalo pod dojmem rozkvětu přírodních věd docházet ke konstruktivnějším výhledům v oblasti sociologie a tím i ve sféře etiky a filozofie vůbec. Munro jako by se tak již ve výchozích předpokladech své tvorby záměrně rozcházel s převládajícími filozofickými tendencemi své doby v tom smyslu, že jeho humorné vidění světa podbarvují jako takřka všudypřítomný doprovod noty elegického smutku a deziluze.

Na kořeny tohoto rozčarování poukázal autor snad nejvýmluvněji ústy jedné ze svých nečetných skutečně sympatických postav v povídce Život v ohradě. Pokud se člověk něčím liší od němých tvorů, prohlašuje tam při návštěvě zoologické zahrady

* Pro zajímavost uvádíme "odpovídající" strofu z původních Čtyřverší Omara Chajjáma v překladu Viléma Závady:

Kdybych Tabulku osudu měl ve své dlani,
podle své chuti a přání psal bych na ní,
hoře ze světa bych navždy odstranil
a hlavu zvedl k nebi v tichém důkřívání.

bystrá neteř hodné, leč ve všem všudy průměrné paní Gurtleberryové, pak pouze tím, že má větší schopnost sebeklamu. "My dokážeme žít neskutečným, hloupým a malicherným životem v našich vlastních ohradách a namlouvat si přitom, že jsme volní lidé, nesputaní překážkami, a že žijeme rozumně v rozumných podmínkách." K tomuto deprimujícímu poznatku nechtěl však Saki (tentokrát v duchu konstruktivních tendencí své doby) zaujmout postoj fatalistického pozorovatele. Pasivně a fádni průměrnosti chtěl čelit podnikavostí čínorodého intelektu, satirou spojenou s nadsázkou i s hravou fantazií elementy příznačnými pro onu "léčbu neklidem", kterou tak nevybíravě i krutě ordinoval ve svých povídkách dospělému lidskému plemeni, sobeckým, samolibým či příliš pohodlným zaslepencům, neschopným vymanit se bez nějakého vnějšího impulsu (obvykle šoku přiměřeného jejich netečnosti) ze svých "vlastních ohrad", z bezděčných mechanismů setrvačného jednání a automatických každodenních návyků, plodů své pokaždé jinak determinované "výchovy".

Jak lze usuzovat z toho, co víme o trpkých zkušenostech Munrova raného dětství, zřejmě ne náhodou mu za nástroje jeho satirických šlehů a aktivizačních snad kromě duchaplných cynických madíků jako Reginald a Clovis sloužily často také bystré, škodolibé a po svém vypočítavé děti, jakož i zvířata všech možných vlastností a druhů: kocouři, vepři, býci, krávy, koně nebo z těch divokých vedle vlků i hyena a fretka. Pestrá vynalézavost v tom směru umožňovala autorovi psát mimo jiné i různé variace na některé obzvlášť oblíbené náměty. Čtenářově pozornosti jistě neujde, že například povídka Léčba neklidem, Chvilka klidu nebo i Klid a mír venkova, či zase třeba Tajný hřích Setpima Bropa a Sestřenka Terka beletrizují vždy jinak zábavně a překvapivě v jádru tytéž základní myšlenky. Podstatně důležitější pro pochopení Sakiho mimoliterárních záměrů je však okolnost, že funkci dynamického principu v jeho protikonvenčním výchovném systému zastávají snad bez výjimky činitelé, kteří se z různých důvodů a příčin nechtjí či ani (zvířata) nemohu zto-tožnit s pravidly běžné praktické logiky, vládnoucí v průměrném lidském mikrosvětě.

Do tohoto běžného řádu "realisticky" přímočaré logiky vnášel Saki důsledně logický "nepořádek". Připomínali nám totiž na jedné straně důvtipnými paradoxy, aforismy a sarkasmy, jakož i básnickou průzračností hutného a výstižného stylu svého očividného oblíbence Oscara Wilda, nelze v něm zároveň nerozpoznat i obdivovatele Lewise Carolla, jehož Alenka jak víme mu spolu s titulní hrdinkou poskytla inspiraci pro Alenku ve Westminsteru. U Carolla se mohl poučit, jak neotřelými cestami se mohou ubírat logické procesy, vmísili se do nich prvek fantazie. Ne proto, aby se tím popřela příčinná souvislost událostí, ale proto, aby vychýlením z navykklé dráhy myšlenkový proces dospíval k výsledkům, které pomáhají osvětlovat životní realitu z nových zorných úhlů a také v nevědnicích a často netušených souvislostech. Za velmi jednoduchý, ale tím názornější příklad takových postupů nám dobře poslouží povídka Nevhodná pohádka.

Aby cestou ve vlaku děti nezlobily, vypráví jim teta pohádku. Neúspěšně, protože její příběh o holčičce zachráněné za svou poslušnost před rozzuřeným býkem sleduje linii logického stereotypu, který je předem vy kalkulo vaný a v podstatě jak děti ihned rozpoznají svým závěrem nelogický (poslušnost přece nechrání před divokou zvěří!). Když se však slova ujme neznámý spolucestující, situace se změní. Také on začne vyprávět svůj příběh konvenčním způsobem, využitím pohádkové fantastiky, ale bez logických trhlin jej nicméně dovrší mnohem účinněji. "Ta pohádka špatně začala, ale krásně skončila," shodnou se nakonec děti, když vlk místo prasátek sežere poslušnou holčičku. Teta sice namítá, že svou "nevhodnou pohádkou" jí pán "podryl... výsledky dlouhých let pečlivé výchovy", vyprávěč se ale náležitě hájí, že na rozdíl od ní dokázal aspoň děti zaujmout. Ve skutečnosti učinil mnohem víc. Odhlalil jednu ze závažných slabin uvažování sledujícího ve vyježděných kolejích apriorně vytčené cíle. Z "nevhodné pohádky" pro děti stala se "vhodná pohádka" pro dospělé. Jak vidět, Saki nemínil čtenáře jen bavit, ale též poučovat. Jak daleko za rámec tu rozpustilých, tu jedovatých i krutých šprýmu dovedl autor někdy zacházet, dokládá jedna z jeho nejvážnějších a také největších povídek Sredni Vaštar, v níž způsobem velmi šokujícím, a přitom pozoruhodně fascinujícím epicky ztvárnil zhmotněný reflex dětské nenávisti vyprovokované nešetrným zacházením. Sekýrován "pro jeho vlastní dobro" pěstounkou, která "by si ani v těch nejpravdivějších okamžicích nepřiznala, že nemá Conradina ráda", vyloučí ji nakonec chlapec "z říše svých fantzií jako něco špinavého, čemu je vstup zakázán". A když pak s vášnivou upřímností vyzývá o pomoc proti ní svůj idol fretku, které dal mystické jméno Sredni Vaštar, činí to slovy připomínajícími zpěvy revoluce:

Sredni Vaštar se dal na pochod,
měl rudé myšlenky a běloskvoucí zuby.
Nepřátelé prosili o smilování,
ale on jim nesl smrt.
Nádherný Sredni Vaštar.

Snad nikdo před Sakim, ani po něm, nezpracoval tak působivě podobné téma. Téma o tom, jak se věc nezadatelného práva na vzpouru proti útlaku, které si přisvojují velká společenská hnutí, může ve zdrobněném měřítku stát také tužbou ukřivďované dětské duše. A přece to, co jsme si navykli schvalovat jako přirozený průchod historické spravedlnosti, zpěčujeme se v duchu vžitých výchovných systémů a mravních kodexů brát na vědomí v oblasti intimně lidské. Nechcemeli však setrvat v "ohradě sebeklamu", pravdu, kterou nám zde Saki zjevil na základě autobiografické zkušenosti, běžně praktickou logikou popřít nemůžeme. Jen vzájemná šetrnost a pochopení by mohly přispět k tomu, aby takové pravdy přestaly existovat. Zašifrována v podtextech jeho ironických žertů, prostupuje tak Sakiho dílo i neokázalá tendence humanitní. I když jeho pohled na životní realitu omezovala subjektivně zúžená perspektiva, nelze zároveň nevidět, že přes štiplavost svého intelektuálně nadřazeného humoru nezůstal H. H. Munro lhostejný k bolestem tohoto světa. Sotva bychom jej mohli označit za uvědomělého společenského reformátora. Něčím pozitivním se však přece jen přihlásil k nápravným snahám svých velkých vrstevníků, H. G. Wellse, G. B. Shawa a G. K. Chestertona, kteří však na rozdíl od něho měli značnou část své literární kariéry dosud před sebou.

Jaroslav Horná